

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS
Institutet för hälsa och välfärd
National Institute for Health and Welfare

SVT Sosiaaliturva 2009
Socialskydd
Social Protection

Päihdetilastollinen vuosikirja 2009

ALKOHOLI JA HUUMEET

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2009

Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2009

Päihdetilastollinen vuosikirja 2009

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2009

Statistical Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2009

Tiedustelut - Förfrågningar - *For further information*

Marke Jääskeläinen 020 610 7654

Sanna Rönkä 020 610 7369

Lennart Wahlfors/Valvira 050 324 9704

Tilastotuotteiden julkaisutoimikunta - Publikationskommittén för statistikprodukter - *Publications committee for statistical products*

Päivi Hämäläinen, puheenjohtaja - ordförande - *Chair*

Anna Heino, sihteeri - sekreterare - *Secretary*

Nina Knape

Tiina Palotie-Heino, Knape'n sijaisena - vikarie för Knape

- deputy for Knape 7.9.2009–31.12.2010

Irma-Leena Notkola

Tiina Puhakka

Outi Räikkönen

Salla Säkkinen

Pirjo Tuomola

Ari Virtanen

© THL

Svensk översättning: Käännös-Aazet Oy och Marina Andersson

English translation: Kenneth Gustafsson

Taitto - *Lay out*: Sirpa Virtanen

Kansi - *Pärm - Cover*: Harri Heikkilä

ISBN 978-952-245-205-4 (PDF)

ISSN 1796-0479 (Suomen virallinen tilasto, PDF)

ISSN 1796-7465 (Päihdetilastollinen vuosikirja, PDF)

PÄIHDETILOSTOLLINEN VUOSIKIRJA 2009

Alkoholi ja huumeet

Päihdetilastollinen vuosikirja 2009 on päihdealan yleisteos, joka sisältää keskeiset tilastotiedot Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä yleiskatsauksen Suomen päihdetilanteen kehityksestä. Lisäksi se sisältää tietoja päihteiden käytöstä muissa maissa.

Päihdetilastollinen vuosikirja ilmestyy nyt kahdennentoista kerran. Se on alkoholitilastojen osalta jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle, mikä mahdollistaa alkoholiolojen kehityksen seuraamisen pitkinä vertailukelpoisina aikasarjoina aina 1930-luvulta lähtien. Vuonna 1995 vuosikirjan sisältöä laajennettiin käsittämään myös huumausaineet ja päihtymistarkoituksessa käytetyt lääkkeet. Vuosikirjassa esitetään keskeinen tietoperusta niin alkoholi- poliittiselle päätöksenteolle ja alkoholiolojen arvioinnille kuin huumetilanteen kehityksen seurantaan ja Suomen päihdetilanteen kokonaiskartoitukseen.

Päihdetilastollinen vuosikirja julkaistiin viime vuonna ensimmäistä kertaa verkossa painetun kirjan sijaan. Näin toimitaan myös tänä vuonna. Siten vuosikirja tulee veloituksetta kaikkien aiheesta kiinnostuneiden ulottuville. Sisältöä on muokattu vastaamaan paremmin tilastojulkaisulle asetettuja vaatimuksia. Tästä syystä on jätetty pois erillistutkimuksiin ja -kyselyihin perustuvat taulukot ja kuvat. Tietoja alkoholin ja huumeiden käytön laajuudesta ja käyttötavoista esitetään kuitenkin yleiskatsausosioissa. Myös lukijat voivat osallistua kehittämistyöhön lähettämällä kommentteja julkaisusta sen vastaaville toimittajille. Lisäksi alkoholi- ja huumetilastoja on sisällytetty painetussa muodossa julkaistavaan THL:n Sosiaali- ja terveydenhuollon tilastolliseen vuosikirjaan 2009. Alkoholi- ja huumeoloja kuvaavia indikaattoreita kunnittain ja koko maan tasolla löytyy myös sähköisesti SOTKANet-indikaattoripankista osoitteesta <http://www.sotkanet.fi/>.

Päihdetilastollinen vuosikirja tehdään Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) (aik. Stakes) ja Terveiden- ja sosiaalihuollon lupa- ja valvontaviraston Valviran (aik. STTV) yhteistyönä. Vuosikirjan vastaavina toimittajina ovat olleet THL:ssä suunnittelijat Marke Jääskeläinen ja Sirpa Virtanen sekä Valvirassa tietohallintopäällikkö Lennart Wahlfors. Julkaisun laadintaan ovat osallistuneet Valvirassa erikoissuunnittelija Merja Hietala ja THL:ssä erikoistutkija Esa Österberg, erikoissuunnittelijat Ari Virtanen ja Sanna Rönkä, suunnittelija Paula Ruuth sekä atk-suunnittelija Raili Lindgren. Vuosikirjan käsikirjoitusta ovat kommentoineet ryhmäpäällikkö Salla Säkkinen ja tutkija Thomas Karlsson THL:stä.

Helsingissä, joulukuussa 2009

Päivi Hämäläinen
Osastojohtaja

Marke Jääskeläinen
Suunnittelija

STATISTISK ÅRSBOK OM ALKOHOL OCH NARKOTIKA 2009

Alkohol och narkotika

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2009 är ett översiktsverk över alkohol- och narkotikaområdet. Årsboken innehåller central statistisk information om alkohol- och narkotikasituationen i Finland och ger en överblick över utvecklingen på området. Boken innehåller också uppgifter om alkohol- och narkotikaanvändningen i andra länder.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika utkommer nu för tolfte gången. Alkoholstatistiken är en fortsättning på statistiken i Alkoholitilastollinen vuosikirja (Alkoholstatistisk årsbok), som publicerades av Alko fr.o.m. 1932. Med hjälp av långa jämförbara tidsserier kan man följa alkohol situationens utveckling ända sedan 1930-talet. År 1995 utvidgades årsbokens innehåll till att omfatta även narkotika och läkemedel som använts i berusningssyfte. Årsboken utgör ett viktigt information-sunderlag för det alkoholpolitiska beslutsfattandet och bedömningen av alkoholsituationen, ett underlag som gör det lättare att följa utvecklingen av alkohol- och narkotikasituationen i Finland och att skapa sig en helhetsbild av nuläget.

Årsboken publiceras nu för andra gången enbart i elektronisk form och utkommer inte i tryckt form. Genom att årsboken läggs ut på webben är den kostnadsfritt tillgänglig för alla som är intresserade av ämnet. Innehållet har omarbetats för att bättre uppfylla kraven på en statistisk publikation, vilket betyder att tabeller och diagram som bygger på enskilda undersökningar och enkäter har utelämnats. Uppgifter om alkohol- och narkotikaanvändningens omfattning och konsumtionsvanorna presenteras dock i samband med den allmänna översikten. Även läsarna kan delta i utvecklingen av publikationen genom att sända in sina kommentarer till de ansvariga redaktörerna. Statistik över alkohol och narkotika har också publicerats i THL:s statistiska årsbok om socialvård och hälso- och sjukvård 2009, som ges ut i tryckt form. Indikatorer som beskriver alkohol- och narkotikasituationen i de enskilda kommunerna och på riksnivå finns också tillgängliga i elektronisk form i statistik- och indikatorbanken SOTKANet <http://www.sotkanet.fi/>.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika utarbetas av Institutet för hälsa och välfärd (THL), tidigare Stakes, i samarbete med Tillståndsoch tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira), tidigare STTV. Ansvariga redaktörer för årsboken är planerarna Marke Jääskeläinen och Sirpa Virtanen (THL) samt dataförvaltningschef Lennart Wahlfors (Valvira). Specialplanerare Merja Hietala (Valvira) samt specialforskare Esa Österberg, specialplanerarna Ari Virtanen och Sanna Rönkä, planerare Paula Ruuth och dataplanerare Raili Lindgren (THL) har deltagit i utarbetandet av årsboken. Gruppchef Salla Säkkinen och forskare Thomas Karlsson (THL) har bidragit med värdefulla kommentarer till publikationen i manusstadiet.

Helsingfors, december 2009

Päivi Hämäläinen
Avdelningsdirektör

Marke Jääskeläinen
Planerare

YEARBOOK OF ALCOHOL AND DRUG STATISTICS 2009

Alcohol and drugs

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2009 provides key statistical information on alcohol and drugs and an overview of alcohol and drug trends in Finland. It also contains information on alcohol and drug use in other countries.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is now in its twelfth edition. With regard to alcohol statistics, it is a follow-up to the yearbook of alcohol statistics published by Alko since 1932. Alcohol trends can thus be observed as an extended and comparable time series from the 1930s to the present day. In 1995, the yearbook was expanded to include drugs and psychoactive pharmaceuticals. The yearbook offers an essential information base for decision-making on alcohol policy and assessment of the alcohol and drug situation and trends, giving an overall picture of alcohol and drugs in Finland.

2008 was the first time the Yearbook of Alcohol and Drug Statistics was published as an online publication instead of a hard copy. The 2009 yearbook will also be an online publication. In this way, the yearbook will be made available free of charge to a wide audience of interested readers. The yearbook has been revised with regard to content to better meet the requirements set for a statistical publication. Therefore, it no longer includes tables and figures that are based on separate studies and surveys. However, the overview sections do contain information on the levels and patterns of alcohol and drug use in Finland. Readers are welcome to contribute to the work to develop the yearbook by submitting comments on the publication to the editors. Alcohol and drug statistics have also been included in THL's Statistical Yearbook on Social Welfare and Health Care 2009, available in hard copy. Local- and national-level indicators on alcohol and drugs in Finland can also be found online in the SOTKANet indicator bank at www.sotkanet.fi.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is compiled by the National Institute for Health and Welfare (THL, formerly STAKES) in co-operation with the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira, formerly STTV). The editors in charge are Marke Jääskeläinen and Sirpa Virtanen, Planning Officers at THL, and Lennart Wahlfors, Chief of Data Administration at Valvira. The following persons also participated in the compilation of the yearbook: Merja Hietala, Senior Planning Officer, at Valvira, and Esa Österberg, Senior Researcher, Ari Virtanen, Senior Planning Officer, Sanna Rönkä, Senior Planning Officer, Paula Ruuth, Planning Officer, and Raili Lindgren, Systems Analyst, at THL. Salla Säkkinen, Group Head, and Thomas Karlsson, Researcher, at THL contributed their comments on manuscript drafts for this twelfth edition of the yearbook.

Helsinki, December 2009

Päivi Hämäläinen
Director of Department

Marke Jääskeläinen
Planning Officer

Alkusanat	3
----------------------------	---

SISÄLLYS	6
---------------------------	---

Yleiskatsaus

1 Alkoholiolojen kehitys

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat	15
1.2 Suomalaisten alkoholiasenteet	16
1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2008	16
1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat	16
1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus	17
1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus	17
1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus	18
1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus	18
1.4 Päihdepalvelut	19
1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut	19
1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa	19
1.4.3 Alkoholikuolemat	20
1.5 Alkoholitilasto ja rikollisuus sekä säilönnöt	20
1.5.1 Väkivaltarikollisuus	20
1.5.2 Rattijuopumus- ja liikennerikokset	20
1.5.3 Säilönnöt	20
1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset	21

2 Huumeolojen kehitys

2.1 Suomen huumeusainepolitiikan peruslinjat	21
2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö	22
2.3 Suomalaisten asenteet huumeita kohtaan	22
2.4 Huumehoitojärjestelmä	22
2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille	23
2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa	23
2.4.3 Huumeikuolemat	24
2.5 Huumet ja rikollisuus	24
2.5.1 Huumeusainerikokset	24
2.5.2 Väkivaltarikollisuus	24
2.5.3 Tieliikennerikokset	24
2.6 Huumehaittakustannukset	24

3 Alkoholilupa- ja valvontakäytännöt

3.1 Alkoholilupa- ja valvontahallinto	25
3.2 Alkoholijuomien vähittäismyynti	25
3.3 Alkoholijuomien anniskelu	26
3.4 Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö	26
3.5 Tuotevalvonta	27
3.6 Alkoholijuomien mainonta	27

Taulukoissa käytetyt symbolit	55
--	----

TAULUKOT

Alkoholijuomien kulutus

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965-2008	57
2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 2003-2008	58
3. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 1960-2008	58
4. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1999-2008	59
5. Alkoholijuomien tilastoitu vähittäiskulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1999-2008	60

6.	Alkoholijuomien tilastoitu anniskelukulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1999-2008	61
7.	Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo juomaryhmittäin 1999-2008	62
8.	Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen arvo juomaryhmittäin 1999-2008	63
9.	Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen arvo juomaryhmittäin 1999-2008	64
10.	Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen määrä juomaryhmittäin 1999-2008	65
11.	Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen määrä juomaryhmittäin 1999-2008	66
12.	Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen määrä juomaryhmittäin 1999-2008	67
13.	Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 2004-2008	68
14.	Alkoholijuomien myynti jakeluteittäin 100 %:n alkoholina 1999-2008	69
15.	Alkoholijuomien myynti 1999-2008	70
16.	Alkoholijuomien myynti asukasta kohti maakunnissa 2008	72
17.	Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2008	73
18.	Alkoholijuomien vähittäismyynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2008	74
19.	Alkoholijuomien anniskelu juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa vuonna 2008	75
20.	Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa 2008	76
21.	Alkoholijuomien myynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2008	77
22.	Alkoholijuomien vähittäismyynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2008	78
23.	Alkoholijuomien anniskelun määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2008	79
24.	Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa 1999-2003	81
25.	Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa 2003	82

Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Liikenne

26.	Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa 2005-2008	83
27.	Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet koko maassa ja maakunnissa 2008	84
28.	Poliisin tietoon tulleet liikennejuopumustapaukset koko maassa ja maakunnissa 2004-2008	85

Säilönotot

29.	Päihtyneiden säilönotot koko maassa ja maakunnissa 1999-2008	87
-----	--	----

Päihderikollisuus

30.	Väkivaltarikollisuus 2004-2008	88
31.	Huumeasinerikollisuus 1990-2008	89
32.	Takavarikoidut huumeaineet, kg, 1999-2008	90
33.	Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun määrä 1999-2008	90
34.	Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset 2004-2008	91

Sairaalahoito

35.	Alkoholisairauksien hoitojaksot 1999-2008	93
36.	Huumesairauksien hoitojaksot 1999-2008	95
37.	Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin 2008	97
38.	Ruiskuhuumeiden käytön välityksellä saadut HIV-tartunnat ja niiden osuus kaikista HIV-tartunnoista 1999-2008	97
39.	Päihdesairauksien asiakkuudet ja hoitovuorokaudet 2004-2008	98

Päihdehuolto

40.	Päihdehuollon erityispalvelut 2003-2008	99
41.	Päihdehuollon laitoksissa hoidetut asiakkaat 2008	100
42.	Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa 2008	100
43.	Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö 2005-2008	101

Päihde-eläkkeet

44.	Alkoholisairauksien perusteella myönnettyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2004-2008	102
45.	Huumesairauksien perusteella myönnettyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2004-2008	103

Päihdekuolemat

46.	Alkoholin käytön seurauksena kuolleet 2004-2008	104
47.	Alkoholisairauksiin kuolleet 1999-2008	105
48.	Huumeasainelöydökset ruumiinavauksissa 1999-2008	105

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Hinnat

49. Alkoholijuomien myynnin nimellishintaindeksiä 2000-2008	107
50. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksiä 2000-2008	108

Jakeluverkosto

51. Alkoholijuomien vähittäismyöntiverkosto 1995-2008	109
52. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1995-2008	110

Valvonta

53. Mainonnan valvonta 1995-2008	111
54. Vähittäismyynnin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1995-2008	111
55. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1995-2008	112

Työllisyys

56. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt 1999-2008	113
57. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt 1999-2008	113

Talous

58. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista 1999-2008	114
59. Valtion alkoholitulot 1999-2008	115
60. Päihdehuollon menot ja tulot 1999-2007	115
61. Haittakustannukset pääryhmittäin 2007	116

Tuotanto

62. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi 1999-2008	118
--	-----

Kauppa

63. Alkoholittomien juomien toimitukset 1999-2008	118
64. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä 2008	118
65. Alkoholijuomien tuonti 1999-2008	119
66. Alkoholijuomien vienti 1999-2008	120

KUVIOT

Alkoholijuomien kulutus

Kuvio 1. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1933-2008	56
Kuvio 2. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1950-2008	56
Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965-2008	57
Kuvio 4. Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina juomaryhmittäin asukasta kohti maakunnissa 2008	71
Kuvio 5. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuonna 2003	80

Päihteiden käyttöön liittyvä sairaalahoito

Kuvio 6. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla vuosina 1996-2008	92
---	----

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Kuvio 7. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksiä vuosina 1960-2008	106
Kuvio 8. Alkoholijuomien jakeluverkosto vuosina 1969-2008	106

Alkoholijuomien tuotanto ja kauppa

Kuvio 9. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet	117
--	-----

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia	121
--	-----

Tilastoaineisto ja tietosisältö	130
---------------------------------	-----

Käytetyt käsitteet	133
--------------------	-----

Lähteet	139
---------	-----

Förord	4
INNEHÅLL	9
Allmän översikt	
1 Alkoholägets utveckling	
1.1 Alkoholpolitikens grundlinje	28
1.2 Finländarnas attityder till alkohol	29
1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2008	29
1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser	29
1.3.2 Total alkoholkonsumtion	30
1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion	30
1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion	31
1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning	31
1.4 Tjänster inom missbrukarvården	32
1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster	32
1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården	33
1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall	33
1.5 Alkohol och våldsbrottslighet samt omhändertagande	33
1.5.1 Våldsbrottslighet	33
1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott	33
1.5.3 Omhändertagande	34
1.6 Alkoholekonomin och kostnaderna för alkoholskador	34
2 Narkotikalägets utveckling	
2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik	34
2.2 Experimenterande med och bruk av narkotika	35
2.3 Finländarnas attityder till narkotika	36
2.4 Systemet för narkomanvård	36
2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkotikabrukare	36
2.4.2 Narkotikabrukare som vårdas inom hälso- och sjukvården	37
2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall	37
2.5 Narkotika och brottslighet	37
2.5.1 Narkotikabrott	37
2.5.2 Våldsbrottslighet	38
2.5.3 Vägtrafikbrott	38
2.6 Kostnader för skadeverkningar av narkotika	38
3 Alkoholtillstånds- och tillsynsfrågor	
3.1 Alkoholtillstånds- och tillsynsförvaltning	38
3.2 Detaljhandel med alkoholdrycker	39
3.3 Servering av alkoholdrycker	39
3.4 Tillverkning, import, partihandel och teknisk användning	40
3.5 Produkttillsyn	40
3.6 Alkoholreklam	41
Teckenförklaring	55
TABELLER	
Alkoholkonsumtion	
1. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965-2008	57
2. Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 2003-2008	58
3. Registrerad alkoholkonsumtion per invånare 1960-2008	58
4. Registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1999-2008	59

5.	Registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp i 100 % alkohol 1999-2008	60
6.	Registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp i 100 % alkohol 1999-2008	61
7.	Värde av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 1999-2008	62
8.	Värde av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 1999-2008	63
9.	Värde av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 1999-2008	64
10.	Volym av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 1999-2008	65
11.	Volym av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 1999-2008	66
12.	Volym av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 1999-2009	67
13.	Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2004-2008	68
14.	Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 1999-2008	69
15.	Försäljning av alkoholdrycker 1999-2008	70
16.	Försäljning av alkoholdrycker per invånare landskapsvis 2008	72
17.	Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2008	73
18.	Detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2008	74
19.	Servering av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2008	75
20.	Värde av försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2008	76
21.	Volym av försäljning av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2008	77
22.	Volym av detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2008	78
23.	Volym av servering av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2008	79
24.	Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 1999-2003	81
25.	Registrerad alkoholkonsumtion per invånare i några länder efter varugrupp 2003	82

Skadeverkningar i anslutning till alkohol- och narkotikabruk

Trafik

26.	Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2005-2008	83
27.	I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor dödade och skadade i hela landet och landskapsvis 2008	84
28.	Fall av trafikfylleri polisen fått kännedom om i hela landet och landskapsvis 2004-2008	85

Omhändertagande

29.	Omhändertagna berusade i hela landet och landskapsvis 1999-2008	87
-----	---	----

Alkohol- och narkotikarelaterade brott

30.	Våldsbrott 2004-2008	88
31.	Narkotikabrottslighet 1990-2008	89
32.	Narkotikabeslag, 1999-2008	90
33.	Tullbeslag av alkohol och sprit 1999-2008	90
34.	Brott mot alkohollagstiftningen 2004-2008	91

Sjukhusvård

35.	Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 1999-2008	93
36.	Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 1999-2008	95
37.	Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2008	97
38.	Hiv-smitta som fåtts via sprutmissbruk och smittans andel av all hiv-smitta 1999-2008	97
39.	Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, klienter och vårdtyg 2004-2008	98

Missbrukarvård

40.	Missbrukarvårdens specialtjänster 2003-2008	99
41.	Klienter på institutioner för missbrukarvård 2008	100
42.	Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård 2008	100
43.	Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2005-2008	101

Alkohol- och narkotikarelaterade pensioner

44.	På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2004-2008	102
45.	På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2004-2008	103

Alkohol- och narkotikarelaterade dödsfall

46.	Dödsfall till följd av alkoholbruk 2004-2008	104
47.	Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 1999-2008	105
48.	Narkotikafynd vid obduktioner 1999-2008	105

Reglering av alkoholkonsumtionen

Prisen

49. Nominella prisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000-2008	107
50. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000-2008	108

Distributionsnät

51. Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1995-2008	109
52. Nät för servering av alkoholdrycker 1995-2008	110

Tillsyn

53. Reklamtillsyn 1995-2008	111
54. Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 1995-2008	111
55. Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 1995-2008	112

Sysselsättning

56. Anställda inom alkoholindustrin och handeln 1999-2008	113
57. Personal vid restauranger med serveringstillstånd 1999-2008	113

Ekonomi

58. Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 1999-2008	114
59. Statens alkoholinkomster 1999-2008	115
60. Missbrukarvårdens utgifter och inkomster 1999-2007	115
61. Skadekostnader per huvudgrupp 2007	116

Produktion

62. Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 1999-2008	118
---	-----

Handel

63. Leveranser av alkoholfria drycker 1999-2008	118
64. Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2008	118
65. Import av alkoholdrycker 1999-2008	119
66. Export av alkoholdrycker 1999-2008	120

FIGURER

Alkoholkonsumtion

Figur 1. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1933-2008	56
Figur 2. Fördelning av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1950-2008	56
Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965-2008	57
Figur 4. Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter varugrupp per invånare landskapsvis 2008	71
Figur 5. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 2003	80

Alkohol- och narkotikarelaterade sjukhusvård

Figur 6. Vårdperioder i sjukhusens vårdavdelningar 1996-2008	92
--	----

Reglering av alkoholkonsumtionen

Figur 7. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 1960-2008	106
Figur 8. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969-2008	106

Produktion av och handel med alkoholdrycker

Figur 9. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel	117
--	-----

Utvecklingen av alkohol- och narkotikalagstiftningen samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget .....

124

Statistisktmaterial och datainnehåll .....

131

Använda begrepp .....

135

Källor .....

139

Foreword	5
CONTENTS	12
Overview	
1 Alcohol trends in Finland	
1.1 Finnish alcohol policy	41
1.2 Alcohol attitudes among Finns	42
1.3 Alcohol consumption and use in 2008	42
1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices	42
1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages	43
1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages	43
1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages	43
1.3.5 Prevalence of alcohol use	44
1.4 Services for substance abusers	45
1.4.1 Specialised care and services for substance abusers	45
1.4.2 Alcohol-related diseases in health care	45
1.4.3 Alcohol-related deaths	46
1.5 Alcohol-related criminality and persons taken into custody for drunkenness	46
1.5.1 Violent offences	46
1.5.2 Drink driving and traffic offences	46
1.5.3 Persons taken into police custody	47
1.6 Alcohol economy and cost of alcohol harm	47
2 Drug trends in Finland	
2.1 Finnish drug policy	47
2.2 Drug experimentation and use	48
2.3 Drug attitudes among Finns	48
2.4 Drug treatment systemes	48
2.4.1 Specialised services for substance abusers	49
2.4.2 Drug users in health services	49
2.4.3 Drug-related deaths	50
2.5 Drugs and criminality	50
2.5.1 Drug offences	50
2.5.2 Violent offences	50
2.5.3 Road traffic offences	50
2.6 Cost of drug-related harm	50
3 Alcohol licensing and supervision	
3.1 Alcohol licensing and supervision authorities	51
3.2 Retail sales of alcoholic beverages	51
3.3 Licensed serving of alcoholic beverages	52
3.4 Production, imports, wholesale and technical use	52
3.5 Product control	53
3.6 Advertising of alcoholic beverages	53
Explanation of symbols	55
TABLES	
Consumption of alcoholic beverages	
1. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965-2008	57
2. Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita 2003-2008	58
3. Documented consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960-2008	58
4. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1999-2008	59
5. Documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 100% alcohol, 1999-2008	60

6. Documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 100% alcohol, 1999-2008	61
7. Value of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 1999-2008	62
8. Value of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 1999-2008	63
9. Value of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 1999-2008	64
10. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 1999-2008	65
11. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 1999-2008	66
12. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 1999-2008	67
13. Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2004-2008	68
14. Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 1999-2008	69
15. Sales of alcoholic beverages, 1999-2008	70
16. Per-capita sale of alcoholic beverages by region, 2008	72
17. Sale of alcoholic beverages by type of beverage by region, 100% alcohol, 2008	73
18. Retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2008	74
19. Licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2008	75
20. Value of the sale of alcoholic beverages by region, 2008	76
21. Volume of the sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2008	77
22. Volume of the retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2008	78
23. Volume of the licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2008	79
24. Documented consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 1999-2003 ..	81
25. Documented consumption of alcoholic beverages in various countries by type of beverage, per capita, 2003 ..	82

Detrimental effects of alcohol and drug use

Traffic

26. Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2005-2008	83
27. Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, nationwide and by region, 2008	84
28. Drink driving offences recorded by the police, nationwide and by region, 2004-2008	85

Taken into police custody

29. Persons taken into police custody for drunkenness, nationwide and by region, 1999-2008	87
--	----

Alcohol- and drug-related crime

30. Violent crimes, 2004-2008	88
31. Drug-related crime, 1990-2008	89
32. Drug seizures, 1999-2008	90
33. Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs, 1999-2008	90
34. Offences under the Alcohol Act, 2004-2008	91

Hospital care

35. Alcohol-related diseases, care periods, 1999-2008	93
36. Drug-related diseases, care periods, 1999-2008	95
37. Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2008	97
38. HIV infections through intravenous drug use and their percentage of all HIV infections, 1999-2008	97
39. Alcohol- and drug-related diseases, clients and care days 2004-2008	98

Services for substance abusers

40. Specialised services for substance abusers, 2003-2008	99
41. Clients in institutions that provide care for substance abusers, 2008	100
42. Care periods in institutions that provide care for substance abusers, 2008	100
43. Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2005-2008	101

Alcohol- and drug-related pensions

44. Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2004-2008	102
45. Disability pensions for drug-related diseases in receipt at year-end, 2004-2008	103

Alcohol- and drug-related deaths

46. Alcohol-related deaths, 2004-2008	104
---	-----

47. Deaths from alcohol-related diseases, 1999-2008	105
48. Drugs found in post-mortem examinations 1999-2008	105

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Prices

49. Nominal price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000-2008	107
50. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000-2008	108

Distribution network

51. Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1995-2008	109
52. Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1995-2008	110

Supervision

53. State control of alcohol advertising, 1995-2008	111
54. Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 1995-2008	111
55. Control measures related to licensing supervision, 1995-2008	112

Employment

56. Personnel in the alcohol industry and trade, 1999-2008	113
57. Personnel at licensed premises, 1999-2008	113

Economy

58. Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 1999-2008	114
59. State revenues from alcohol, 1999-2008	115
60. Expenditure and income in services for substance abusers, 1999-2007	115
61. Costs of detrimental effects by main category, 2007	116

Production

62. Production and bottling of alcoholic beverages, 1999-2008	118
---	-----

Trade

63. Deliveries of non-alcoholic beverages, 1999-2008	118
64. Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2008	118
65. Imports of alcoholic beverages, 1999-2008	119
66. Exports of alcoholic beverages, 1999-2008	120

FIGURES

Consumption of alcoholic beverages

Figure 1. Documented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1933-2008	56
Figure 2. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1950-2008	56
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965-2008	57
Figure 4. Per-capita sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2008	71
Figure 5. Documented consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 2003 ..	80

Hospital treatment related to the use of alcohol and drugs

Figure 6. Hospital inpatient care periods, 1996-2008	92
--	----

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Figure 7. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 1960-2008	106
Figure 8. Distribution network for alcoholic beverages, 1969-2008	106

Production and trade of alcoholic beverages

Figure 9. Production and trade of alcoholic beverages	117
---	-----

Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation	127
--	------------

Statistical material and data content	132
--	------------

Concepts	137
-----------------------	------------

Sources	139
----------------------	------------

1 Alkoholiolojen kehitys

Vuonna 2008 alkoholijuomien kokonaiskulutus väheni prosentin verran edelliseen vuoteen verrattuna. Alkoholia kulutettiin sataprosenttiseksi alkoholiksi muutettuna 10,4 litraa asukasta kohti, kun vuonna 2007 vastaava luku oli 10,5 litraa. Vuonna 2008 aikuisväestöstä noin 90 prosenttia ilmoitti käyttävänsä alkoholia (Mäkelä ym. 2009). Suomessa arvioidaan olevan noin 300 000–600 000 alkoholin suurkuluttajaa. Suurkuluttajien määrän, samoin kuin heidän juomansa alkoholin määrän arvioidaan kasvaneen 2000-luvulla. Alkoholin kulutuksen kasvu 2000-luvulla on ollut yhteydessä alkoholiperäisten sairauksien ja alkoholikuolemien kasvuun. Vuonna 2008 sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla kirjattiin 26 157 alkoholiin liittyvää hoitojaksoa. Edelliseen vuoteen verrattuna alkoholiehtoiset hoitojaksot vähenivät 2,4 prosenttia. Kuitenkin 2000-luvun alkuun verrattuna alkoholiin liittyviä hoitojaksoja on edelleen noin kuusi prosenttia enemmän. Vuonna 2008 alkoholiperäiset sairaudet ja myrkytykset olivat edelleen yleisin kuolinsyy työikäisten naisten ja miesten keskuudessa.

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 9. lokakuuta 2003 vahvistettiin Suomen alkoholipolitiikan perustavoitteeksi alkoholilaissakin mainittu alkoholista aiheutuvien haittojen vähentäminen. Periaatepäätöksen mukaan alkoholipolitiikan keskeisinä käytännön tavoitteina ovat alkoholin lasten ja perheiden hyvinvoinnille aiheuttamien haittojen vähentäminen, alkoholin riskikäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen ja alkoholijuomien kokonaiskulutuksen kääntäminen laskuun. Sitten linjauksia ovat tukeneet tai tarkentaneet hallituksen 2. maaliskuuta 2006 antama lakipaketti alkoholihaittojen vähentämiseksi, 19. huhtikuuta 2007 päivättyyn hallitusohjelmaan kirjattu kansallisen alkoholiohjelman jatkaminen, ehkäisevän päihdetyön tehostaminen ja alkoholijuomien hintojen korottaminen, joita on toteutettu kolmasti, 1. tammikuuta 2008 ja 1. tammikuuta 2009 sekä 1. lokakuuta 2009. Lisäksi alkoholihaitat ovat nousseet vahvasti esiin hallitusohjelman mukaisen terveyden edistämisen politiikkaohjelmassa ja valtioneuvoston hyväksymässä sisäisen turvallisuuden ohjelmassa.

Hallituksen maaliskuun 2006 alussa antaman lakipaketin mukaisesti alkoholijuomien myynnin uudeksi alkamisajankohdaksi tuli päivittäistavarakaupassa, huoltoasemilla ja kioskeissa 1. huhtikuuta 2007 kello 9.00 aiemman kello 7.00 sijasta. Vuoden 2008 alussa alkoholijuomien veroja korotettiin siten, että väkevien alkoholijuomien verot nousivat 15 prosenttia ja muiden alkoholijuomien 10 prosenttia. Vuoden 2009 aikana alkoholijuomien valmisteveroja korotettiin kahdesti 10 prosentilla. Olutpakkausten sekä muiden alkoholijuomien monipakkausten paljousalennukset kiellettiin vuoden 2008 alusta. Samoin kiellettiin happy hour -mainokset ravintoloiden ulkopuolella sekä alkoholijuomien mainonta televisiossa ja elokuvateattereissa ennen kello 21.00.

Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoima "Alkoholiohjelma 2004–2007. Yhteistyön lähtökohdat" pyrki ehkäisemään ja vähentämään alkoholihaittoja. Koska alkoholihaittoihin vaikuttavat sekä alkoholin kulutuksen taso että juomatavat, alkoholiohjelman tavoitteena oli vaikuttaa molempiin. Alkoholiohjelma valmisteltiin yhteistyössä valtionhallinnon, kuntien, kirkkojen, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa. Ohjelma perustui kaikkien osapuolten yhteistyöhön ja kumppanuuteen. Kumppanuussopimuksen tehneet kunnat sitoutuvat samalla päivittämään omat päihdehaittojen ehkäisystrategiansa ja ehkäisevän päihdetyönsä toimintaedellytykset sekä lisäksi määrittelemään joukon konkreettisia painopistealueita tai -toimia. Hallitusohjelman mukaisesti valtioneuvosto päätti jatkaa alkoholiohjelman toteuttamista. Vuosiksi 2008–2011 alkoholiohjelman toteutus siirrettiin Stakesin (vuodesta 2009 lähtien Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen) vastuulle.

Alkoholiohjelman toteutumista seurataan useiden indikaattorien avulla. Näitä ovat muun muassa alkoholin tilastoidun ja tilastoimattoman kulutuksen kehitys, alkoholiin liittyvät onnettomuudet ja väkivaltarikollisuus, alkoholiin liittyvä perheväkivalta ja alkoholinkäytön seurauksena kuolleiden määrä. Näitä indikaattoreita on muiden alkoholioloja koskevien indikaattorien ohella koottu tähän julkaisuun. Alkoholi- ja huumeoloja kuvaavia indikaattoreita kunnittain ja koko maan tasolla löytyy sähköisesti SOTKANet-indikaattoripankista osoitteesta <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Suomalaisien alkoholisaneet

Alkoholisaneeet ovat tiukentuneet sitten 1990-luvun puolenvälin. Yhä suurempi osa väestöstä tukee vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia tai niiden tiukentamista. Kun vuoden 1994 alussa TNS-Gallupin tekemän mielipidekyselyn mukaan vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia kannatti tai niiden tiukentamista vaati 55 prosenttia vastanneista, vastaava osuus oli vuonna 2001 suoritettussa tutkimuksessa 80 prosenttia ja vuoden 2008 helmikuussa suoritettussa tutkimuksessa 88 prosenttia. TNS-Gallupin teke-mässä tutkimuksessa nykyisten alkoholipoliittisten rajoitusten tiukentamista toivoi 30 prosenttia väes-töstä ja 12 prosenttia olisi lieventänyt niitä. Asenteiden kiristymistä kuvaa hyvin se, että vuoden 1994 tutkimuksessa alkoholipoliittikan lieventämistä kannattavien osuus oli 41 prosenttia.

Väestön valtaenemmistö kannattaa vallitsevia alkoholijuomien ostoon oikeuttavia ikärajoja. Vuonna 2008 väkevien alkoholijuomien ostoon oikeuttavaa 20 vuoden ikärajaa piti sopivana 83 prosenttia vas-tanneista ja 86 prosenttia vastanneista piti viinien ja oluen ostoon oikeuttavaa 18 vuoden ostoikärajaa sopivana. Liian matalana kumppaakin ikärajaa piti noin 10 prosenttia väestöstä.

Suomalaiset eivät halua gallup-tutkimusten mukaan väkeviä alkoholijuomia, viinejä eivätkä vahvaa olutta päivittäistavarakauppoihin. Helmikuussa 2008 tehdyssä tutkimuksessa 93 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholijuomia tulee saada ostaa vain Alkosta. Vastaava osuus oli vahvan oluen kohdalla 70 prosenttia, ja 63 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että viinejä tulee saada ostaa vain Alkosta. Keskioluen nykyinen myyntijärjestelmä sai väestön enemmistön tuen, sillä 83 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että keskiolutta pitää saada ostaa myös elintarvikeliikkeistä.

1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2008

1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat

Tammikuun ensimmäisenä päivänä 2004 poistettiin Suomeen toisista EU-maista saapuvien matkustajien verovapaasti omaan käyttöönä tuomia alkoholijuomia säädelleet määrälliset kiintiöt. EU:n ulkopuolelta omaan käyttöön verovapaasti tuotavien alkoholijuomien määrät pysyivät ennallaan eli matkustaja saa tuoda Suomeen verovapaasti yhden litran väkeviä alkoholijuomia tai kaksi litraa välituotteita sekä kaksi litraa viiniä ja 16 litraa olutta. Myös aikarajat pysyivät ennallaan eli EU:n ulkopuolelta muutoin kuin lentoteitse Suomeen saapuva Suomessa asuva henkilö saa tuoda alkoholijuomia vain, jos matka on kes-tänyt yli 20 tuntia.

Määrällisten kiintiöiden poistumisen odotettiin lisäävän alkoholijuomien matkustajatuontia merkittävästi etenkin sen jälkeen, kun Virosta tuli EU:n jäsen toukokuun ensimmäisenä päivänä 2004. Viron merkitys alkoholin tuontilähteenä perustuu Viron Suomen alkoholijuomien hintoja selvästi alhaisempiin hintoi-hin, Viron maantieteelliseen läheisyyteen sekä Virosta Suomeen tuotua alkoholimäärää aiemmin rajoit-taneen tuontikiintiön ja 20 tunnin säännön poistumiseen. Matkustajatuonnin kasvun hillitsemiseksi ja siihen liittyvien lieveilmiöiden ehkäisemiseksi alkoholijuomien valmisteveroja alennettiin maaliskuun ensimmäisenä päivänä 2004 keskimäärin 33 prosenttia siten, että väkevien alkoholijuomien veroja alen-nettiin 44 prosenttia, välituotteiden veroja 40 prosenttia, viinien veroja 10 prosenttia ja oluiden veroja 32 prosenttia. Vuosien 2005–2007 aikana alkoholijuomien valmisteveroja ei muutettu, mutta ensimmäinen tammikuuta 2008 väkevien alkoholijuomien verot nousivat 15 prosenttia ja muiden alkoholijuomien 10 prosenttia. Vuoden 2009 tammikuun ensimmäisenä päivänä kaikkien alkoholijuomien valmisteveroja korotettiin 10 prosentilla, ja myös ensimmäinen lokakuuta 2009 kaikkien alkoholijuomien valmisteverot nousivat 10 prosenttia.

Veronkorotuksen myötä alkoholijuomien nimellishinnat nousivat vuonna 2008 edelliseen vuoteen ver-rattuna 6,1 prosenttia. Jakeluteittäin tarkasteltuna vähittäiskulutuksen hinnat nousivat 6,4 prosenttia ja anniskelun hinnat 5,7 prosenttia. Juomaryhmittäin tarkasteltuna eniten nousivat väkevien alkoholijuo-mien hinnat, joista viinien hinnat nousivat 9,5 prosenttia ja muiden väkevien juomien hinnat 10,8 prosenttia. Muiden juomaryhmien kohdalla hintojen nousu oli vähintään neljän prosentin luokkaa.

Vähittäiskulutuksen ja anniskelun kokonaishintojen kehitys noudatti samanlaista linjaa, kuitenkin niin että hintojen nousu vähittäiskulutuksessa oli hieman suurempaa kuin anniskelussa. Viinien, muiden väkevien juomien ja väkevien viinien hinnat nousivat vähittäiskulutuksessa lähes kaksi kertaa niin paljon kuin anniskelussa. Sen sijaan etenkin mietojen viinien ja myös siiderien hinnat nousivat enemmän anniskelussa.

Vuonna 2008 alkoholijuomien reaali hinnat kääntyivät nousuun ensimmäistä kertaa vuoden 2004 veronalennuksen jälkeen. Reaali hinnat nousivat edellisvuodesta 2,0 prosenttia; vähittäiskulutuksessa 2,2 prosenttia ja anniskelukulutuksessa 1,4 prosenttia. Kuitenkin vuoteen 2003 verrattuna alkoholijuomien reaali hinnat olivat edelleen 11,3 prosenttia matalammalla tasolla. Anniskelukulutuksen osalta vuoden 2004 veronalennuksen vaikutukset olivat alun perinkin pienet ja vuonna 2008 anniskelun hinnat olivat vuoteen 2003 verrattuna vain alle prosentin matalammalla tasolla. Vähittäiskulutuksen reaali hinnat olivat vuonna 2008 edelleen 17,3 prosenttia matalammalla tasolla kuin vuonna 2003.

1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus

Vuonna 2008 alkoholijuomien kokonaiskulutus oli 55,3 miljoonaa litraa sataprosenttisena alkoholina, mikä asukaslukuun suhteutettuna on 10,4 litraa asukasta ja vuotta kohden. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat olleet 55,6 miljoonaa litraa ja 10,5 litraa, joten vuoteen 2007 verrattuna asukasta kohti laskettu alkoholin kokonaiskulutus väheni 1,0 prosenttia.

Alkoholin kokonaiskulutus sisältää sekä tilastoidun että tilastoimattoman alkoholinkulutuksen. Tilastoitu alkoholijuomien kulutus sisältää myynnin Alkon myymälöistä sekä alkoholijuomien tukkumyyjien toimitukset elintarvikeliikkeille, kioskeille ja huoltoasemille sekä anniskeluravintoloille. Tilastoimaton alkoholijuomien kulutus sisältää alkoholijuomien laillisen ja laittoman kotivalmistuksen, matkustajien alkoholin tuonnin, salakuljetuksen ja korvikkeet sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttaman alkoholin vähennettynä ulkomaalaisten Suomesta ostamalla ja kuluttamalla alkoholilla.

1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus

Alkoholijuomien tilastoitu kulutus väheni vuonna 2008. Tilastoitu kulutus väheni 1,8 prosenttia edellisestä vuodesta. Tilastoidun kulutuksen määrä oli 45,5 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia. Asukasta kohti laskettu alkoholin tilastoitu kulutus oli 8,5 litraa eli 0,2 litraa edellisvuotta pienempi. Tilastoidun alkoholin kulutuksen väheneminen heijastaa sekä alkoholijuomien hintojen että alkoholijuomien tilastoimattoman kulutuksen kasvua.

Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnetusta kulutuksesta laskettuna väkevien alkoholijuomien kulutus väheni vuonna 2008 edellisvuoden tasosta 5,4 prosenttia ja siiderien 4,0 prosenttia. Oluen kulutus samoin kuin väkevien viinien kulutus pysyi ennallaan. Viinien kulutus lisääntyi 2,6 prosenttia ja long drink-juomien 13,4 prosenttia.

Tilastoidun kulutuksen rakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia sitten vuoden 2007. Väkevien alkoholijuomien osuus tilastoidusta kulutuksesta väheni prosenttiyksikön verran ja oli 26,2. Oluen osuus pysyi ennallaan 45,0 prosentissa. Mietojen viinien osuus nousi prosenttiyksikön verran ja oli 16,3 prosenttia. Siiderien, long drink -juomien ja väkevien viinien osuudet olivat 5,9, 4,8 ja 1,8 prosenttia.

Vuonna 2004 alkoholijuomien verojen alentaminen laski eniten alkoholijuomien vähittäismyyntihintoja ja vuonna 2004 vähittäiskulutus kasvoikin 9,1 prosenttia edellisestä vuodesta. Vähittäiskulutuksen määrä pysyi vuonna 2008 suurin piirtein edellisvuoden tasolla ja sen osuus tilastoidusta kulutuksesta oli 85,3 prosenttia. Kaikkiaan vähittäismyymälöiden (Alkon myymälöiden, elintarvikeliikkeiden, kioskien ja huoltoasemien) kautta myytiin 38,8 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia. Asukasta kohti laskettuna määrä oli 7,29 litraa.

Vuonna 2008 alkoholin anniskelukulutus laski 5,5 prosenttia edellisvuodesta. Vuonna 2008 anniskeluravintoloissa kulutettiin yhteensä 6,7 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia. Asukasta kohti laskettuna määrä oli 1,26 litraa. Vuodesta 1997 anniskelukulutus on vähentynyt 27,2 prosenttia ja sen osuus alkoholin tilastoidusta kulutuksesta on pudonnut 25,8 prosentista 14,7 prosenttiin.

1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus

Alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi sataprosenttisena alkoholina vuonna 2004 lähes 80 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja vuonna 2005 se lisääntyi edelleen 12 prosenttia. Vuonna 2005 väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti oli lähes 2,5-kertainen vuoteen 2003 verrattuna. Vuonna 2006 alkoholien matkustajatuonti väheni noin viidenneskellä ja vuonna 2007 lasku jatkui, mutta selvästi lievempänä eli vähennystä oli 2,8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Silti alkoholin matkustajatuonti oli vuonna 2007 yhä noin puolet suurempi kuin vuonna 2003. Vuonna 2008 alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi 4,3 prosentilla. Väkevien alkoholijuomien matkustajatuonnin määrä lisääntyi 6,5 prosentilla, viinien 15 prosentilla ja välituotteiden 30 prosentilla. Sen sijaan oluen matkustajatuonti väheni edellisvuoteen verrattuna 5 prosentilla, siiderien 7 prosentilla ja long drink -juomien 22 prosentilla.

Kotiviinin ja kotioluen valmistus on ollut vähenemässä 1990-luvun puolivälin jälkeen. Vuonna 2008 se pysyi edelleen alhaisella tasolla. Vuonna 2004 alkoholin salakuljetus ja laitton valmistus oli vähentynyt selvästi ja aleneva kehitys jatkui vuonna 2005. Tämän jälkeen salakuljetuksen ja laittoman valmistuksen on arvioitu pysyneen alhaisella tasolla.

Vuonna 2008 tilastoimattoman alkoholinkulutuksen suuruudeksi arvioitiin 1,8 litraa sadan prosentin alkoholia asukasta kohti, kun se oli 2,3 litraa vuonna 2005 ja 1,7 litraa vuonna 2003. Tilastoimattoman alkoholinkulutuksen osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta oli vuonna 2008 noin 17,7 prosenttia. Matkustajatuonti kattoi vuonna 2008 noin 74 prosenttia alkoholin tilastoimattomasta kulutuksesta. Ulkomailla kulutetun alkoholin osuus oli noin 17 ja laillisen kotivalmistuksen sekä laittomasti valmistetun ja salakuljetetun alkoholin osuus oli noin 4 prosenttia tilastoimattomasta alkoholinkulutuksesta.

1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus

Alkoholin kokonaiskulutus on yli kaksinkertaistunut kolmen vuosikymmenen aikana. Samalla aikavälillä juomatavat ovat muuttuneet mietoja juomia suosivammiksi. Kun 1960-luvun alussa lähes 70 prosenttia alkoholin kulutuksesta oli väkeviä juomia, on niiden osuus 2000-luvulla runsas neljännes. Samalla aikavälillä mallasjuomien ja mietojen viinien suosio on lisääntynyt. Tästä huolimatta kaksi suomalaista juomatapaa leimaavaa piirrettä on säilynyt ennallaan: alkoholin käyttö aterialla on yhä harvinaista ja humalajuominen on edelleen yleistä.

Vuoden 2008 juomatapatutkimuksen mukaan noin 90 prosenttia 15–69-vuotiaista suomalaisista oli nauttinut jotain alkoholijuomaa viimeisten 12 kuukauden aikana. Alkoholia käyttäviä oli eniten 30–49-vuotiaissa naisissa ja miehissä, joista 93 prosenttia oli käyttänyt alkoholia viimeisen vuoden aikana. Toisin kuin aiempina vuosikymmeninä, sukupuolten välillä ei enää juurikaan ole eroa alkoholia käyttävien osuudessa. Ainoastaan vanhimmassa ikäryhmässä raittiita naisia on enemmän kuin raittiita miehiä. (Mäkelä ym. 2009)

Alkoholin käyttökertojen määrä on lisääntynyt 2000-luvulla. Vuonna 2008 miehistä reilusti yli kolmannes ja naisista lähes viidennes kulutti alkoholia useammin kuin kerran viikossa. 2000-luvun alkuun verrattuna useammin kuin kerran viikossa juovien miesten määrä on kasvanut kahdeksan prosenttia ja naisten 14 prosenttia. (Mäkelä ym. 2009.)

Vuonna 2008 eniten kuluttava kymmenys alkoholin käyttäjistä joi noin puolet kaikesta alkoholista. Suurkuluttajiksi määriteltyjä eli yli 24 alkoholiannosta viikossa juovia miehiä oli 6,4 prosenttia alkoholinkäyttäjistä. Suurkuluttajiksi määriteltyjä eli yli 16 annosta viikossa juovia naisia oli 1,6 prosenttia. Suurkuluttajien määrän arvioidaan kasvaneen 2000-luvulla. (Mäkelä ym. 2009)

Nuorten alkoholin käyttö on sen sijaan vähentynyt ja raittiiden nuorten osuus on kasvanut 2000-luvulla. Vuonna 2007 nuorten terveystapatutkimuksen mukaan 14-vuotiaista nuorista raittiita oli 60 prosenttia ja 16-vuotiaista noin 25 prosenttia. Raittiita tyttöjä ja poikia oli yhtä paljon. ESPAD -koululaistutkimuksen mukaan vuonna 2007 suomalaisista 15–16-vuotiaista koululaisista 77 prosenttia oli käyttänyt alkoholia viimeisten 12 kuukauden aikana. Muihin eurooppalaisiin koululaisiin verrattuna suomalaiskoululaiset käyttävät keskimääräistä jonkin verran harvemmin alkoholia. Myös nuorten humalajuominen ja toistuva alkoholin käyttö ovat vähentyneet. Euroopan maihin verrattuna suomalaiset koululaiset kuitenkin humaltuvat keskimääräistä useammin ja juovat suurempia määriä kerralla. Vuonna 2007 noin kolmannes suomalaisista koululaisista oli ollut viimeisen kuukauden aikana humalassa ja noin 10 prosenttia oli ollut humalassa lähes viikoittain. (Ahlström ym. 2008; Rimpelä ym. 2007.)

1.4 Päihdepalvelut

Päihdepalvelujen järjestämisvelvollisuus kuuluu kunnille. Päihdepalvelujärjestelmä koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon yleisistä avohoito- ja muutoisista palveluista, kuten terveyskeskusten, työterveyshuollon, koulu- ja opiskelijahuollon ja mielenterveys- ja sosiaalitoimistojen antamista palveluista, sekä laitospalveluista sairaaloissa ja asumispalveluissa. Päihdehuollon erityispalveluja tarjoavat avohoito- ja muutoisina esimerkiksi A-klinikat, nuorisoyksiköt, päihdepysäkit, terveysneuvontapisteet ja päiväkeskukset. Päihdehuollon laitospalveluja saa muun muassa katkaisuhuoltoasemilta, kuntoutuslaitoksista ja asumispalveluista.

Neljän vuoden välein toteutettavalla päihdetapauskannalla kerätään poikkileikkaustietoa päihdeasiointikertojen määristä eri palveluissa. Laskenta ei kerro yksittäisten asiakkaiden lukumäärää, vaan sen avulla selvittää päihde- ja muutoisten asiointien määrää. Sama asiakas on saattanut käyttää useampia palveluja laskentavuorokauden aikana.

Vuoden 2007 päihdetapauskannan tulosten mukaan palvelurakenteessa on tapahtunut muutoksia edelliseen laskentaan verrattuna. Kun vuoden 2003 päihdelaskennassa päihdeasiakkaita tavattiin yleisimmin asumispalveluissa tai ensisuojoissa, oli vuoden 2007 laskennassa yleisin paikka A-klinikka tai vastaava. Mielenkiintoista on, että kotipalveluissa tavattiin päihde- ja muutoisia asiakkaita aikaisempaa useammin. Tämä kertoo vanhusten päihdeongelmien lisääntymisestä. Päihdeasiointikäynneistä 62 prosenttia oli avohuoltokäyntejä ja 38 prosenttia laitos- ja asumispalvelukäyntejä. Päihdehuollon erityispalveluiden osuus asiointikäynneistä oli 46 prosenttia. Kolmannes kaikista päihde- ja muutoisista käynneistä tehtiin terveyspalveluihin. (Nuorvala ym. 2008.)

1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut

Päihdehuollon erityispalvelut kuuluvat lähinnä sosiaalitoimeen. Joukossa on kuitenkin myös sellaisia terveydenhuoltoon kuuluvia erityispalveluja, jotka antavat lääkkeellistä hoitoa huumeaineiden käyttäjille. Alkoholijuomien kulutuksen kasvu on lisännyt päihde- ja muotojen kysyntää 2000-luvulla. Tämä on näkynyt niin asiakasmäärien lisääntymisenä kuin myös hoitajaksojen keston pidentymisenä.

Vuonna 2008 A-klinikoilla kävi 47 359 asiakasta. Asiakkaiden määrä on lisääntynyt kolme prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Nuorisoyksiköissä kävi puolestaan 5 764 asiakasta, joka on selvästi enemmän kuin vuonna 2007.

Kuntien kustantamissa päihdehuollon katkaisuhuolto- ja muotoissa kirjattiin 10 223 asiakasta. Katkaisuhuoltossa asiakkaiden määrä oli lähes sama kuin vuonna 2007. Hoitovuorokausien määrä on kuitenkin selvästi laskenut. Vuonna 2008 hoitovuorokausia kertyi katkaisuhuoltossa 100 411. Päihdehuollon kuntoutuslaitoksissa oli 6 890 asiakasta ja hoitovuorokausia kertyi 308 780. Sekä kuntoutuslaitosten asiakasmäärä että etenkin hoitovuorokausien määrä olivat edellistä vuotta korkeammalla tasolla.

Vuonna 2008 päihdehuollon asumispalveluja käytti 4 015 asiakasta ja ensisuojoja 2 148 asiakasta. Etenkin ensisuojojen asiakkaiden määrässä on tapahtunut huomattavaa kasvua. Asiakkaiden asumisaika ensisuojoissa laski selvästi edellisvuodesta. Päihdehuollon asumispalveluissa asumisaika piteni huomattavasti.

1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa

Vuonna 2008 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 26 157 hoitajaksoa, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina ja 37 607 hoitajaksoa, joissa alkoholisairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Edelliseen vuoteen verrattuna hoitajakset, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina, laskivat 2,4 prosenttia. Hoitajakset, joissa alkoholisairaus oli pää- tai sivudiagnoosina pysyivät suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2007. Vuodesta 2004 erittäin nopeasti lisääntyneet alkoholiperäisten aivo-oireyhtymien hoitajakset kääntyivät vuonna 2008 laskuun. Maksasairauksista johtuvat hoitajakset pysyivät edellisen vuoden tasolla. Vuoteen 2003 verrattuna hoitajakset, joissa on päädiagnoosina alkoholisairaus, ovat lisääntyneet noin kahdeksan prosenttia. Hoitajakset, joissa on alkoholisairaus pää- tai sivudiagnoosina ovat lisääntyneet hieman alle 16 prosenttia vuoteen 2003 verrattuna. Alkoholisairauksien vuoksi vuodeosastoilla hoidetuista 80 prosenttia oli miehiä ja 20 prosenttia naisia. Miesten osuus vuodeosastoilla hoidetuista kasvoi noin prosenttiyksikön verran vuoteen 2007 verrattuna.

1.4.3 Alkoholikuolemat

Vuonna 2008 alkoholin käytön seurauksena Suomessa kuoli yhteensä 3 119 henkeä eli kuusi henkeä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kuitenkin alkoholikuolemia oli edelleen 622 henkeä enemmän kuin vuonna 2003. Alkoholiin liittyvät kuolemat ovat kasvaneet nopeasti vuodesta 2004 lähtien. Alkoholiperäiset sairaudet ja myrkytykset ovat olleet vuodesta 2005 lähtien työikäisten (15–64-vuotiaiden) miesten ja naisten yleisin kuolinsyy.

Vuonna 2008 alkoholisairauksiin ja -myrkytyksiin kuoli 2 140 henkeä. Pitkäaikaiseen alkoholin käyttöön liittyvien maksasairauksien aiheuttamat kuolemat vähenivät hieman edellisvuoteen verrattuna. Maksasairauksiin kuoli 1 119 henkeä eli 26 henkeä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Myös välittömästi alkoholin käyttöön liittyvien myrkytyskuolemien määrä väheni jonkin verran. Alkoholimyrkytyksiin kuoli 551 henkeä eli 31 henkeä vähemmän kuin vuonna 2006.

Päihtyneenä tapahtuneet tapaturmaiset ja väkivaltaiset kuolemat kasvoivat vuoteen 2007 verrattuna. Vuonna 2008 päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuoli 925 henkeä, mikä on 41 henkeä enemmän kuin edellisenä vuonna.

1.5 Alkoholi ja rikollisuus sekä säilönotot

1.5.1 Väkivaltarikollisuus

Vuonna 2008 poliisin tietoon tuli yhteensä 35 298 väkivaltarikosta. Edelliseen vuoteen verrattuna väkivaltarikosten määrä pysyi suunnilleen ennallaan. Henkirikosten määrä kasvoi noin 4 prosenttia, mutta pahoinpitelyjen määrä oli lähestulkoon sama kuin edellisenä vuonna.

Alkoholin käytöllä ja väkivaltarikoksilla on perinteisesti ollut vahva yhteys. Viime vuosina poliisin tietoon tullessiin henkirikoksiin syylliseksi epäillyistä noin 50–60 prosenttia ja pahoinpitelyrikoksiin syylliseksi epäillyistä noin 60–70 prosenttia on ollut alkoholin vaikutuksen alaisena. Alkoholin kulutuksen kasvu 1990-luvun puolesta välistä alkaen on osaltaan lisännyt väkivaltarikosten määrää.

1.5.2 Rattijuopumus- ja liikennerikokset

Vuonna 2008 poliisin tietoon tuli 25 819 rattijuopumustapausta. Edelliseen vuoteen verrattuna rattijuopumukset vähenivät yli kuusi prosenttia. Törkeiden rattijuopumustapausten osuus kaikista rattijuopumuksista oli 53 prosenttia, joka on noin kaksi prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2007. Rattijuopumustapauksia oli asukasta kohti laskettuna eniten Päijät-Hämeen ja Lapin maakunnissa.

Vuonna 2008 tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuoli 102 henkeä ja loukkaantui 1 061 henkeä. Edelliseen vuoteen verrattuna loukkaantumiseen johtaneiden alkoholionnettomuuksien määrä väheni reilut kuusi prosenttia. Kuitenkin kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien määrä pysyi ennallaan. Vuonna 2008 alkoholin vaikutuksen alaisia kuljettajia oli loukkaantumiseen johtaneissa tieliikenneonnettomuuksissa 10 prosenttia ja kuolemaan johtaneissa tieliikenneonnettomuuksissa noin 27 prosenttia.

Valtakunnallisissa ratsiatutkimuksissa niin sanottujen maistelleiden eli alle 0,5 promillen kuljettajien määrä on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 1996 lähtien. Vuoden 2005 jälkeen maistelleiden määrä on kuitenkin alkanut laskea. Vuonna 2007 maistelleita oli 0,7 prosenttia noin 20 000 puhallutetusta kuljettajista.

1.5.3 Säilönotot

Vuonna 2008 päihtyneenä säilöön otettujen määrä jatkoi vähenemistään. Päihtymyksen takia tehtyjä säilönottoja oli 94 007 vuonna 2008, kun vuonna 2007 tapauksia oli noin 3 700 enemmän. Eniten säilönottoja oli Uudenmaan maakunnassa. Asukasta kohti laskettuna eniten säilönottoja oli Pohjois-Savon maakunnassa.

1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset

Vuonna 2008 kuluttajien kotimaassa tekemiin alkoholiostoihin käyttämä rahamäärä kasvoi yhä edelliseen vuoteen verrattuna ja oli yhteensä 4,2 miljardia euroa. Asukasta kohti laskettuna alkoholijuomia hankittiin vuoden aikana 794 eurolla. Alkoholiiin käytettiin rahaa 21 euroa enemmän asukasta kohti kuin vuonna 2007. Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista oli 4,4 prosenttia. Valtion alkoholista saamat verotulot arvonlisävero mukaan luettuna olivat 1,9 miljardia euroa, joka on yli kuusi prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Alkoholista saatujen verotulojen osuus oli 4,3 prosenttia valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia.

Vuonna 2007 alkoholin käyttö aiheutti 0,7–0,9 miljardin euron välittömät kustannukset ja 3,2–6,0 miljardin euron välilliset kustannukset. Edelliseen vuoteen verrattuna välittömät kustannukset kasvoivat keskimäärin hieman yli kolme prosenttia. Yli kolmannes välittömistä haittakustannuksista aiheutui järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidosta. Terveystalouden osuus välittömistä kustannuksista oli neljännes ja sosiaalihuollon osuus oli reilu viidennes. Välilliset haittakustannukset kasvoivat edelleen vuonna 2007 johtuen sekä alkoholiin liittyvien sairauspäivien että alkoholikuolemien määrän kasvusta.

2 Huumeolojen kehitys

1990-luvulla alkanut huumausaineiden kokeilun ja käytön kasvu alkoi hidastua vuosituhannen lopulla ja tasaantui vuosituhannen vaihteen jälkeen. Vuonna 2006 noin 13 prosenttia suomalaisista 15–69-vuotiaista ilmoitti käyttäneensä tai kokeilleensa joskus elämänsä aikana jotain huumausainetta. Vuotta 2008 koskevien alustavien tietojen mukaan tilanne ei ole muuttunut vuodesta 2006. (Rönkä ja Virtanen 2009.)

Huumeiden käytön kasvu on lisännyt päihdepalvelujen kysyntää. Päihdehuollon huumeasiakkaiden keskuudessa merkittävä muutos 2000-luvulla on ollut ensisijaisesti buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuuden voimakas kasvu. Vuonna 2008 buprenorfiini oli ensisijainen päihde 34 prosentilla päihdehuollon huumeasiakkaista, kun vastaava luku vuonna 2000 oli vain seitsemän prosenttia (Huumehoidon tietojärjestelmä).

2.1 Suomen huumausainepolitiikan peruslinjat

Valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen huumausainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011 (STM 2007). Periaatepäätöksessä määritellään Suomen huumausainepolitiikan yleistavoitteeksi huumausaineiden käytön ja levittämisen ehkäiseminen siten, että niiden käytöstä ja torjunnasta aiheutuvat taloudelliset, terveydelliset ja sosiaaliset haitat ja kustannukset jäävät mahdollisimman pieniksi. Suomalainen huumausainepolitiikka perustuu yleisiin yhteiskuntapoliittisiin toimiin, kansalliseen lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimuksiin, joilla kaikilla ehkäistään huumausaineiden kysyntää ja tarjontaa, vähennetään huumausaineiden aiheuttamia haittoja sekä pyritään saattamaan huumeongelmista kärsivät mahdollisimman varhain hoitoon sekä laittomaan toimintaan syyllistyneet rikosoikeudelliseen vastuuseen. Tällä periaatepäätöksellä valtioneuvosto jatkaa huumausaineiden vastaista työtä vuosina 1998, 2000 ja 2004 tehtyjen periaatepäätösten pohjalta.

Periaatepäätöksen mukaan valtioneuvosto jatkaa ja vahvistaa huumausainepoliittista koordinaatiota ja hallinnonalojen välistä yhteistyötä hallituskaudella 2008–2011. Huumausaineiden vastaisessa työssä otetaan huomioon hallituksen eri ohjelmissa sovittavat toimenpiteet sekä muun muassa sisäisen turvallisuuden ohjelmassa määritellyt keinot.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen linjausten mukaisesti eduskunta päätti vuonna 2008 uudesta huumausainelaista (373/2008), jolla Suomen huumausainelainsäädäntö saatetaan vastaamaan EU-säädöksiä ja tehostetaan huumausainevalvontaa lisäämällä viranomaisten yhteistyötä. Muilta osin lakimuutokset eivät muuta kansallisen huumeolopolitiikan linjauksia. Laki tuli voimaan syyskuun alusta 2008. Huumausaineita koskevat ainelstat päivitettiin vastaavasti asetuksessa huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).

2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö

Huumausaineiden kokeilu ja käyttö lisääntyivät 1990-luvulla koko maassa, etenkin nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Vuosituhannen vaihteen jälkeen nousivat esiin ensimmäiset signaalit kasvuvauhdin pysähtymisestä, ja viime vuosina tilanne on vakiintunut.

Vuonna 2006 miehistä 16 prosenttia ja naisista 11 prosenttia ilmoitti kokeilleensa joskus kannabista. Tulos on prosentin enemmän kuin vuosina 2002 ja 2004. Viimeisimmän vuoden aikana kannabista kokeilneiden osuus oli 3 prosenttia. (Hakkarainen ja Metso 2007). Koko tämän ajan nuorten 15–34-vuotiaiden aikuisten elinaikaisissa ja viimeisimmän vuoden aikaisissa kannabiskokeiluissa ei tapahtunut systemaattisia muutoksia. Sen sijaan käyttäjäryhmän sisällä 15–24-vuotiaiden osuus väheni, kun taas 25–34-vuotiaiden osuus lisääntyi. Kokonaisuudessaan käyttötaso on kuitenkin selvästi korkeampi kuin 1990-luvun alussa.

Lääkkeitä päihtymistarkoituksessa oli käyttänyt elinaikana seitsemän prosenttia ja viimeksi kuluneen vuoden aikana noin kolme prosenttia aikuisväestöstä. Amfetamiineja oli joskus kokeillut kaksi prosenttia ja ekstaasia 1,5 prosenttia aikuisväestöstä. Kokaiinia, LSD:tä ja sieniä on kokeillut yksi prosentti väestöstä. (Hakkarainen ja Metso 2007.)

Koululaisiin kohdistuneen vuoden 2007 ESPAD-tutkimuksen mukaan 15–16-vuotiaista nuorista kahdeksan prosenttia oli joskus elämänsä aikana kokeillut kannabista. Osuus oli 10 prosenttia vuonna 1999 ja 11 prosenttia vuonna 2003. Päihteiden käytön osalta tasaantumisen ja vähenemisen trendi on ollut havaittavissa koko 2000-luvun ajan niin alkoholin humalakäytön, alkoholin ja pillerien yhteiskäytön, tupakan kuin kannabiksen käytönkin osalta. Poikkeuksena myönteiseen kehitykseen on lisääntynyt liimojen ja liuottimien haistelu (10 % nuorista elämänsä aikana), sekä tyttöjen rauhoittavien lääkkeiden ja unilääkkeiden kokeilut (10 % kokeillut elämänsä aikana päihtymistarkoituksessa). (Ahlström ym. 2003; 2008.)

Erityisen ongelmaisen, usein pistoskäyttöön liittyvän huumeiden käytön laajuutta on arvioitu vuonna 2005. Pistoskäyttö liitetään huumeista erityisesti opiaattien, Suomessa erityisesti buprenorfiinin, mutta myös amfetamiinien ongelmakäyttöön. Tutkimuksen mukaan amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäyttäjien osuus 15–54-vuotiaiden ikäluokasta arvioitiin koko maassa noin 0,5–0,7 prosentiksi ja pääkaupunkiseudulla 0,9–1,4 prosentiksi. Ongelmakäyttäjistä amfetamiinien käyttäjät ovat enemmistönä. (Partanen ym. 2007.)

2.3 Suomalaisien asenteet huumeita kohtaan

Aikuisväestön terveyteen vaikuttavien elintapojen seurantatutkimuksen mukaan 75 prosenttia suomalaisista arvioi vuonna 2007, että huumausaineiden käyttö on vakava tai erittäin vakava ongelma. Luku on laskenut tasaisesti vuodesta 2001, jolloin vastaajista 90 prosenttia oli tätä mieltä. (Piispa ym. 2008.)

Vuosituhaten vaihteen luvut heijastivat käytön nopeaa lisääntymistä 1990-luvun lopulla. Arvioiden lievenemiseen on vaikuttanut se, että huumeiden läsnäolo on jossain määrin totuttu, kun käytön ja haittojen kasvu on pysähtynyt ja huumeiden tilanne vakiintunut. Huumeongelma on jossain määrin "normalisoitunut" ja asettunut osaksi päihdeongelmien laajempaa kokonaisuutta.

2.4 Huumehoitojärjestelmä

Huumehoitopalvelujen kehittämissuunnitelmassa on painottunut matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen ja tähän liittyvä koulutus. Ensimmäinen huumausaineiden käyttäjien pistosvälineiden vaihtoon tarkoitettu terveysneuvontapiste perustettiin Suomessa vuonna 1997 ja ylläpito- sekä korvaushoito tulivat viralliseksi osaksi päihdehoitojärjestelmää vuonna 2000. Erityisen vaikeahoitoisia, kuten kaksois- tai kolmoisdiagnoosipotilaita, pyritään hoitamaan keskitetysti erityispalveluyksiköissä.

Vuodesta 2004 lähtien velvollisuus järjestää terveysneuvontapalveluja on laajentunut myös terveysneuvontapisteiden ulkopuolelle terveyskeskuksiin. Lisäksi apteekit toimivat merkittävinä puhtaiden ruiskujen ja neulojen välityspisteinä alueilla, joilla ei ole olemassa varsinaisia terveysneuvontapalveluja. Vuonna 2007 terveysneuvontapisteitä oli 38 ja näissä asioi noin 13 000 henkilöä (Rönkä ja Virtanen 2009).

Opiaattiriippuvaisten lääkehoidosta annettiin vuonna 2002 erillinen asetus (289/2002). Asetus kumottiin vuonna 2008 uudella asetuksella (33/2008), jolla pyrittiin vastaamaan korvaushoidon edelleen lisääntyneeseen hoidon tarpeeseen. Vuoden 2008 aikana korvaushoidossa arvioitiin olleen 1 300 henkilöä (Rönkä ja Virtanen 2009).

2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille

Huumeiden käyttäjien hoitotietoja on kerätty vuodesta 1998 lähtien anonyymillä ja hoitoyksiköille vapaaehtoisella tiedonkeruulla. Vuonna 2008 tiedonkeruuseen osallistui 114 päihdehuollon yksikköä ja tietoja saatiin 4 109 asiakkaasta. Mukana olleet yksiköt edustivat A-klinikoita, nuorisoasemia, katkaisuja ja kuntoutusyksiköitä, huumehoitoon erikoistuneita avo- ja laitoshoitoyksiköitä sekä psykiatrisia yksiköitä. Aineisto painottui avohoitoyksiköihin ja Etelä-Suomen lääniin.

Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan huumausaineiden tai lääkeaineiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista huumeasiakkaista joka toisella opiaattien (50 %) käyttö oli ensisijaisena hoitoon hakeutumiseen johtaneena syynä. Amfetamiinin tai muiden stimulanttien käyttö oli hoitoon hakeutumiseen johtanut syy joka seitsemännellä (16 %) huumausaineiden tai lääkeaineiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista. Opiaattiryhmään kuuluvan buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi ensisijaisesti hoitoon hakeutuneiden osuus pysyi edellisvuoden tasolla ja oli 33 prosenttia vuonna 2008. Heroiinin vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuus oli vastaavasti kaksi prosenttia. Suomalaiselle päihdekulttuurille ominaista on myös se, että valtaosa amfetamiinien ja opiaattien käyttäjistä on käyttänyt ainetta pistämällä. Sekäkäyttö oli yleistä, ja lähes kaksi kolmesta asiakkaasta oli ilmoittanut ainakin kolme hoitoon hakeutumiseen liittyvää ongelmapäihdettä.

Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan vuonna 2008 huumehoitoon hakeutuneet olivat aikaisempaan tapaan nuoria aikuisia. Ikäkeskiarvo oli 30 vuotta, ja naiset olivat yli kaksi vuotta miehiä nuorempia. Asiakkaat olivat yleensä joko syrjäytymisriskin alla tai jo syrjäytyneitä. Heidän koulutustasonsa oli matala ja lähes kaksi kolmasosaa (64 %) oli työttömiä. Asiakkaista 11 prosenttia oli asunnottomia.

Terveysneuvontapisteitä on noin 40 kunnassa. Anonyymien tiedonkeruun perusteella terveysneuvontapisteissä asioi noin 13 000 asiakasta vuonna 2007. Asiakkaita kävi eniten Helsingin (noin 8 000 asiakasta), Vantaan (noin 1 550 asiakasta), Turun (noin 850 asiakasta), Espoon (noin 700 asiakasta) ja Tampereen (noin 550 asiakasta) terveysneuvontapisteissä

2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa

Vuonna 2008 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 6 668 hoitojaksoa, joissa huumesairaus, eli huumausaineisiin tai lääkeaineisiin liittyvä sairaus, oli päädiagnoosina ja 9 508 hoitojaksoa, joissa huume- ja lääkeainemyrkytysten hoitojakso kasvoivat voimakkaasti vuoteen 2007 verrattuna. Huumausaineisiin liittyvien myrkytysten hoitojakso kasvoivat noin 19 prosenttia ja uni- ja rauhoittaviin lääkeaineisiin liittyvä myrkytysten hoito kasvoi noin 10 prosenttia. Huumehoitojakso muodostavat noin viidenneksen kaikista sairaaloiden päihdehoitojaksoista, mutta yli puolet hoitojaksoista, kun kyseessä ovat alle 35-vuotiaat.

Tartuntataudeista etenkin C-hepatiitti liittyy useimmiten pistämällä tapahtuvaan huumausaineiden käyttöön. Vuosittain todettujen uusien C-hepatiittitartuntojen määrä on kuitenkin viime vuosien aikana vähentynyt. Vuonna 2008 uusia tartuntoja oli ennakkotietojen mukaan kaikkiaan 1 144 tapausta. Näistä tapauksista ruisku- ja huumevälitteisiksi tartunnoiksi on ilmoitettu 508, toisaalta tartuntatavaltaan tuntemattomaksi jääneiden tapausten määrä on 513. (THL:n tartuntatautirekisteri.) Huumehoitoon liittyvien C-hepatiittitartuntojen saaneista huumeasiakkaista 63 prosenttia oli C-hepatiittipositivisia.

Toinen vakava veriteitse leviävä virusinfektio on HIV. Vuonna 1998 pistämällä huumeita käyttävien keskuudessa puhkesi HIV-epidemia. Tartuntojen määrän kasvu saatiin talttumaan muutamassa vuodessa, ja huumeiden pistoskäyttöväälitteisten tartuntojen määrä on ollut laskussa koko 2000-luvun. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2008 uusista HIV-tartunnoista viisi prosenttia johtui huumeiden pistoskäytöstä, kun vuonna 1999 osuus oli yli puolet. (THL:n tartuntatautirekisteri.) Huumehoitoon liittyvien HIV-tartuntojen saaneista huumeasiakkaista 63 prosenttia oli HIV-positiivisia.

2.4.3 Huumekuolemat

Vuodesta 1997 vuoteen 2000 kuolemantapauksiin liittyvissä oikeuslääketieteellisissä lääke- ja huumaus- ainetutkimuksissa huumausaineiden löydökset lähes kaksinkertaistuivat. Tämän jälkeen löydösten määrä tasaantui muutamaksi vuodeksi, pääasiassa siksi, että heroiinin tarjonta tyrehtyi markkinoilla ja samalla heroiinikuolemien määrä väheni. Viime vuosina huumausainelöydösten määrä on taas kasvanut. Ennakkotietojen mukaan löydöksiä tehtiin 244 kuolemantapauksessa vuonna 2008. Peruskuolemansyynä oli myrkytys noin puolessa kuolemantapauksista. Päihdetarkoituksessa käytetty buprenorfiini on myrkytyskuolemista tärkein löydös noin joka kolmannessa tapauksessa. Heroiini- ja kokaiinimyrkytys- kuolemat ovat edelleen harvinaisia. (Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos.)

2.5 Huumeet ja rikollisuus

2.5.1 Huumausainerikokset

Vuonna 2008 poliisin tietoon tulleiden rikosten määrässä ei tapahtunut muutosta. Poliisin tietoon tuli 15 482 huumausainerikosta, kun vastaava luku edellisellä vuonna oli 15 448. Huumausainerikoksista 63 prosenttia oli huumausaineen käyttör rikoksia ja 31 prosenttia huumausainerikoksia. Törkeiden huumausainerikosten osuus oli 5 prosenttia kaikista huumausainerikoksista. Suomen huumausaine- markkinoilla esiintyy erityisesti kannabistuotteita, synteettisistä huumausaineista amfetamiinia ja ekstaasia, buprenorfiinia sekä bentsodiatsepiinilääkevalmisteita.

Viime vuosina huumelääkevalmisteiden hankkimiseksi tehtyjen murtautumisrikosten lukumäärä on ollut aiempaa matalammalla tasolla. Kun kyseisiä rikoksia oli vuosina 2002–2004 vuosittain 109 110 tapausta, niin vuosina 2005–2007 vastaavat luvut olivat 81, 72 ja 77. Vuonna 2008 näiden murtojen määrä oli 102 ja kasvoi siis viime vuosien matalia lukemia edeltäneelle tasolle. Murtojen kasvu johtunee Subutexin saatavuuden vaikeutumisesta.

2.5.2 Väkivaltarikollisuus

Väkivaltarikollisuus on edelleen paljon yleisempää alkoholin kuin huumeiden vaikutuksen alaisena. Vuonna 2008 kaikista pahoinpitelyrikoksista (pahoinpitely, lievä pahoinpitely ja törkeä pahoinpitely) 61 prosenttia tehtiin alkoholin vaikutuksen alaisena ja 0,3 prosenttia tehtiin muiden päihteiden, lähinnä huumausaineen, vaikutuksen alaisena ja yksi prosentti alkoholin ja huumeiden yhteisvaikutuksen alaise- na. Ryöstör rikoksista 41 prosenttia ja törkeistä rikoksista 26 prosenttia tehtiin alkoholin vaikutuksen alai- sena ja vastaavat luvut muiden päihteiden osalta ovat 1,2 prosenttia ja 2,9 prosenttia. Alkoholin ja mui- den päihteiden yhtäaikaisen vaikutuksen alaisena tehtiin kuusi prosenttia ryöstöistä ja seitsemän pro- senttia törkeistä ryöstöistä

2.5.3 Tieliikenne rikokset

Vuonna 2008 huumaavia aineita todettiin selvitetystä rikoksista 3 349 rattijuopumustapauksessa. Osuus kaikista rattijuopumuksista oli noin 12 prosenttia. Lisäksi huumaavia aineita yhdessä alkoholin kanssa todettiin noin 3 prosentissa tapauksia.

Vuonna 2003 rattijuopumussäännöksiä muutettiin siten, että huumausaineille asetettiin ns. nollaraja. Tämän seurauksena liikenteen huumausainetapaukset lisääntyivät vuodesta 2002 vuoteen 2003 yli 50 prosenttia. Vuosina 2004–2007 huumetapauksien määrä on edelleen noussut.

2.6 Huumehaittakustannukset

Vuonna 2007 huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäyttö aiheutti noin 0,2–0,3 miljardin euron välittö- mät haittakustannukset ja 0,5–1,0 miljardin euron välilliset haittakustannukset. Edellisellä vuoteen verrat- tuna välittömät kustannukset kasvoivat hieman alle kolme prosenttia. Välittömistä kustannuksista kol- mannes aiheutui sosiaalitoimen menoista ja neljännes järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidosta. Terveys- denhuoltokulujen osuus kustannuksista oli noin 16 prosenttia. Välilliset kustannukset kasvoivat vuoteen 2006 verrattuna lähes kolmanneksella lisääntyneistä huumeisiin liittyvistä kuolemista johtuen. Välillisis- tä kustannuksista ylivoimaisesti suurin erä oli menetetyn elämän arvo ennen aikaisen kuoleman johdosta.

3. Alkoholilupa- ja valvontakysymykset

Vuonna 2008 Alkon myymälöiden määrä kasvoi kuudella 344 myymälään. Elintarvikeliikkeiden määrä sen sijaan väheni edelleen. Anniskeluravintoloiden kokonaismäärässä ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Alkoholijuomien myynnin ja anniskelun valvonnassa sekä luvanhaltijoiden ohjauksessa on pyritty erityisesti vähentämään alaikäisille ja päihtyneille myyntiä

Tuotevalvonnassa kiinnitettiin erityistä huomiota tuotteisiin, joiden markkinointi on suunnattu lapsiin ja nuoriin. Vuonna 2008 määrättiin yhdelle tuotteelle myyntikielto

3.1. Alkoholilupa- ja valvontahallinto

Alkoholilupa- ja valvontaviranomaisina vuonna 2008 toimivat Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV) ja lääninhallitukset. Terveysturvakeskus (TEO) ja STTV yhdistyivät 1.1.2009 alkaen Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoksi (Valvira), joka vastaisuudessa hoitaa STTV:lle kuuluneet tehtävät. Alkoholijuoman, väkiviinan ja alkoholivalmisteen valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat myöntää STTV (1.1.2009 alkaen Valvira). Lääninhallitukset myöntävät luvat alkoholijuomien vähittäismyyntiin ja anniskeluun sekä valvovat alueellaan alkoholijuomien myyntiä sekä mainontaa ja myynninedistämistä.

Valtioneuvoston asetuksen (1140/2004) 1 a § mukaan STTV:n (vuoden 2009 alusta Valviran) tehtäviin kuuluvat lääninhallitusten lupahallinnon ja valvonnan ohjaus ja kehittäminen, alkoholihallinnon tieto- ja viestintäpalvelujen tuottaminen sekä alkoholijuomien vähittäismyyntin ja anniskelun sekä mainonnan ja myynninedistämisen valvonta koko maassa. Lupahallinnon ja valvonnan ohjauksen ja kehittämisen tarkoituksena on tehostaa alkoholilain 1 §:ssä määritellyn tarkoituksen toteuttamista ja turvata lain yhdenmukainen soveltaminen koko maassa.

Vuonna 2008 lääninhallitus teki anniskelupaikkoihin 5 155 valvontakäyntiä ja vähittäismyyntipaikkoihin 2 137. Tarkastuksia tehtiin osapuilleen sama määrä kuin edellisellä vuonna. Tarkastuksilla päähuomio kohdistettiin ostoikärajoja sekä päihtyneitä henkilöitä koskevien säännösten noudattamiseen. Tarkastuksilla kiinnitettiin erityistä huomiota myös myyntipaikan vapaaehtoiisiin omavalvontasuunnitelmiin ja valvonnan toimivuuteen.

Luvanhaltijan omavalvonnalla on keskeinen merkitys pyrittäessä ehkäisemään alkoholijuomien myynnistä ja anniskelusta aiheutuvia haittoja. Omavalvontaa tehostaa alkoholilain vaatimus, että anniskelupaikan vastaavalla hoitajalla ja tämän sijaisella tulee olla tehtävään riittävä ammattitaito. Tämä tarkistetaan valvontakäyntien yhteydessä.

Lääninhallitus on alaikäisille myynnissä soveltanut johdonmukaisesti vakiintunutta ankaraa sanktiolinjaa. Sanktiointia on kiristetty myös päihtyneille myynti- ja anniskelutapauksissa.

Luvanhaltijoilta peritään valvonnasta vuosittain maksu. Lisäksi jatkoaikaravintoloihin kohdistetusta valvonnasta peritään erityinen valvontamaksu.

3.2. Alkoholijuomien vähittäismyynti

Vuoden 2008 lopussa Alkon myymälöitä oli 344. Alkolla on oikeus toimittaa tilauksesta alkoholijuomia luovutuspaikkojen kautta, ja niiden määrä oli vuoden lopussa 124. Enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien käymisteitse valmistettujen juomien vähittäismyyntilupia oli 6 093, mikä on 136 lupaa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tilaviini- ja sahtimyymlöitä oli vuoden 2008 lopussa 44, kolme vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2008 vähittäismyyntilupapäätös maksoi 180–360 euroa.

Alko Oy:n myymälöissä tapahtuneiden myyntirikkomusten johdosta lääninhallitus kielsi alkoholijuomien myynnin määräajaksi kahdessa myymälässä. Lisäksi annettiin yksi kirjallinen varoitus.

Elintarvikeliikkeitä koskien lääninhallitukset peruuttivat valvontatoimenpiteinä pysyvästi yhdeksän ja määräajaksi 16 vähittäismyyntilupaa. Kirjallisia varoituksia ja huomautuksia annettiin 43.

3.3. Alkoholijuomien anniskelu

Vuonna 2008 lääninhallitukset myönsivät 531 uutta toistaiseksi voimassaolevaa anniskelulupaa. Määräaikaisena, enintään yhdeksi vuodeksi, myönnettiin 276 anniskelulupaa. Enintään yhden kuukauden ajan voimassa olevia tilapäisiä anniskelulupia tilaisuuksiin ja tapahtumiin myönnettiin 855. Vuoden 2008 lopussa Suomessa oli 5 964 A- ja B-luvalla toimivaa ravintolaa, ja 2 358 sellaista ravintolaa, joissa anniskellaan yksinomaan käymisteitse valmistettuja enintään 4,7 tilavuusprosenttisia alkoholijuomia (C-lupa). Vuoden 1995 alusta, jolloin uusi alkoholilaki tuli voimaan, A- ja B -ravintoloiden määrä on kasvanut 2 736:lla ja C-ravintoloiden määrä on vähentynyt 3 371:llä.

Alkoholijuomien anniskelun luvanvaraisuuteen liittyy säädettyjen edellytysten olemassaolon varmistamisen lisäksi mahdollisuus tunnistaa ennakolta haittoja aiheuttavia tilanteita, ja ehkäistä niitä lupaa rajoittavilla ehdoilla tai epäämällä lupa. Alkoholilain säännösten perusteella on erityisen pidättyvästi suhtauduttu anniskeluluvan myöntämiseen lasten, nuorten ja perheiden tilaisuuksiin. Anniskelulupien myöntämistä on myös rajoitettu työelämään, urheiluun ja vapaa-aikaan liittyvissä tilanteissa.

Vuonna 2008 anniskelulupapäätös maksoi 180–525 euroa.

Valvontaan liittyvinä seuraamuksina lääninhallitukset antoivat vuonna 2008 anniskeluluvan haltijoille 410 kirjallista huomautusta, 347 kirjallista varoitusta sekä peruuttivat 95 anniskelulupaa määräajaksi ja 55 lupaa pysyvästi. Lisäksi peruutettiin määräajaksi kahdeksan anniskeluajan jatkamiseen myönnettyä lupaa ja yksi jatkoajalupa pysyvästi.

Valvontatoiminnassa tärkeänä painopistealueena on harmaan talouden ja talousrikollisuuden ehkäiseminen ravintola-alalla. STTV (vuoden 2009 alusta Valvira) ehkäisee harmaan talouden esiintymistä alkoholielinkeinoissa sekä ohjaa ja kouluttaa lääninhallitusten alueellisia lupaviranomaisia toteuttamaan valvontaa valtioneuvoston periaatepäätöksellä vuosille 2006–2009 vahvistetun harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaohjelman mukaisesti. Lupien pysyvät peruutukset aiheutuvat pääsääntöisesti luvanhaltijan verojen ja muiden julkisten maksujen laiminlyönnistä.

Poliisilla on alkoholin vähittäismyyntin ja anniskelun valvonnassa keskeinen asema. Poliisilla on käytössä sähköinen tarkastusilmoitus, jolla myynti- ja anniskelupaikoissa havaitut rikkomukset ja epäkohdat voidaan välittää heti tuoreeltaan lääninhallitukselle mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten.

3.4. Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö

Alkoholijuoman, väkiviinan ja alkoholivalmisteen valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat myöntää STTV (vuoden 2009 alusta lähtien Valvira). Alkoholijuomien valmistuslupia myönnettiin vuonna 2008 yhdeksän kappaletta ja peruutettiin neljä. Vuoden lopussa alkoholijuomien valmistuslupia oli 123. Alkoholijuomien tukkumyyntilupia myönnettiin 53 ja peruutettiin 24. Vuoden 2008 lopussa alkoholijuomien ja väkiviinan tukkumyyntilupia oli 252. Alkoholin teknillisen käytön lupia myönnettiin 113 kappaletta ja alkoholin käytön loppumisen johdosta peruutettiin 155 lupaa. Vuoden 2008 lopussa oli voimassa 2 198 lupaa alkoholin teknilliseen käyttöön. Väkiviinan maahantuontilupia myönnettiin kaksi. Näin ollen maahantuovien yritysten määrä nousi 12 yritykseen. Vuonna 2008 alkoholijuomia valmistettiin noin 615 miljoonaa litraa eli suunnilleen saman verran kuin edellisellä vuonna.

Elintarvikelain mukaisiksi elintarvikehuoneistoiksi hyväksyttiin 96 valmistus- tai varastopaikkaa.

3.5. Tuotevalvonta

Markkinoilla olevien alkoholituotteiden määrä lisääntyi edelleen. Uusia tuotteita rekisteröitiin yli 4 800.

Vuoden 2008 lopussa alkoholijuomien tuoterekisterissä oli noin 45 000 alkoholijuomatuotetta, joista noin 19 000 oli sellaisia, joita tukkumyyjät toimittivat anniskelu- ja vähittäismyyntipaikoille vuoden 2008 aikana.

Tuotevalvonnassa erityistä huomiota kiinnitettiin edelleen tuotteisiin, joiden markkinointi on suunnattu lapsiin ja nuoriin.

Vuonna 2008 Tuotevalvontakeskus (1.1.2009 alkaen Valvira) tutkitutti yhteensä 276 alkoholinäytettä. Näytteille tehtiin juomaryhmien mukaiset ensivalvonta-analyysit (mm. alkoholipitoisuus ja uutosto), jonka lisäksi tehtiin tuote-/tuoteryhmäkohtaisia kemiallisia, mikrobiologisia ja aistinvaraisia tutkimuksia riskinarvioinnin perusteella. Lisäksi jatkettiin kahtena edellisenä vuonna tehtyä alkoholijuomien torjunta-ainejäämien tutkimusta.

STTV:n (1.1.2009 alkaen Valvira) luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään kuului vuoden 2008 lopussa 27 yritystä; yksi toimi luonnonmukaisesti tuotettuina markkinoitavien alkoholijuomien valmistajana, 9 Euroopan yhteisön alueen ulkopuolelta alkoholijuomia maahantuovina ja loput alkoholijuomia varastoivina ja tukkumyyjinä.

Vuonna 2008 suoritettiin tuotevalvonnan, valmistuksen ja varastoinnin käyttö- ja olosuhdevalvonnassa yhteensä 175 tarkastusta.

3.6. Alkoholijuomien mainonta

Alkoholijuomien mainonnan rajoittamista on pidetty tärkeänä keinona alkoholin kulutuksen ohjaamisessa. Useimmissa Euroopan maissa on voimassa alkoholimainontaa koskevia rajoituksia. Islannissa ja Norjassa alkoholimainonta on kokonaan kiellettyä. Ruotsissa mainontasäännöksiä muutettiin vuonna 2001 EY:n tuomioistuimen niin sanotun Gourmet-päätöksen seurauksena siten, että alle 15-prosenttisten alkoholijuomien mainonta on sallittua.

WHO:n suositus joulukuulta 1995 ja niin sanottu Tukholman julistus 2001 puoltavat alkoholimainonnan, ja erityisesti nuoriin kohdistuvan mainonnan, rajoittamista. Yhtenä erityisesti nuoriin vetoavana keinona mainitaan alkoholin yhdistäminen urheiluun. Periaatetta on noudatettu esimerkiksi Ranskan lainsäädännössä, jossa kielletään alkoholin mainonta urheilukilpailuissa.

Alkoholilain mukaan mietojen, enintään 22 tilavuusprosenttisten alkoholijuomien mainonta on sallittua tietyin poikkeuksin. Rajoitukset koskevat muun muassa alaikäisiin kohdistuvaa mainontaa, terveysväitteiden käyttöä ja hyvän tavan vastaista mainontaa. Mainonnan rajoitukset koskevat myös 1,2–2,8 tilavuusprosenttisia juomia. Väkevien, yli 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien alkoholijuomien mainonta, epäsuora mainonta ja muu myyninedistäminen on kiellettyä. STTV (1.1.2009 alkaen Valvira) on antanut vuonna 1999 ohjeen alkoholimainonnasta, joka on päivitetty vuonna 2008. Ohjeessa on esimerkkejä sallitusta ja kielletystä mainonnasta. Ohjeen tarkoituksena on aikaansaada yhtenäinen valvontakäytäntö koko maassa.

Alkoholijuomien ja yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonnan valvonta kuuluu STTV:lle (1.1.2009 alkaen Valviralle) ja lääninhallituksille. Molemmat voivat kieltää lainvastaisen mainonnan ja tehostaa kieltoa uhkasakolla. Vaihtoehtoisesti mainostajalle voidaan antaa kirjallinen ohje mainonnan oikaisemiseksi. Mainonnan valvonta on painottunut ennalta ehkäisevään toimintaan.

Vuoden 2008 alusta tuli voimaan alkoholilain muutos (588/2007), joka kielsi alkoholijuomien paljousalennukset ja lyhytaikaisten tarjoushintojen ilmoittelun muualla kuin myyntipaikassa. Mainonnan valvonta painottui vuonna 2008 uusien säännösten noudattamisen valvontaan.

STTV (1.1.2009 alkaen Valvira) antoi vuonna 2008 viisi mainonnan kieltopäätöstä ja 32 kirjallista ohjetta. Lisäksi STTV käsitteli 37 muuta kirjallista vastausta edellyttävää mainonta-asiaa. Lääninhallitukset antoivat kaksi kieltopäätöstä ja 63 kirjallista ohjetta.

1 Alkohollägets utveckling

År 2008 var totalkonsumtionen av alkoholdrycker en procent lägre än året innan. Omräknat i hundra-procentig alkohol uppgick alkoholkonsumtionen till 10,4 liter per invånare, mot 10,5 liter per invånare 2007. År 2008 uppgav cirka 90 procent av den vuxna befolkningen att de använde alkohol. Ungefär fyra procent av alkoholanvändarna uppfyller kriterierna för storkonsumtion. Antalet storkonsumenter och den totala alkoholmängden som konsumeras av storkonsumenterna har ökat under 2000-talet. (Mäkelä m.fl. 2009.) På 2000-talet har det funnits en koppling mellan att alkoholkonsumtionen ökar och att de alkoholrelaterade sjukdomarna och antalet alkoholrelaterade dödsfall ökar. År 2008 registrerades på sjukhusens och hälsovårdscentralens vårdavdelningar 26 157 alkoholrelaterade vårdperioder. Detta var 2,4 procent mindre än föregående år. Antalet alkoholrelaterade vårdperioder är fortfarande cirka sex procent större än i början av 2000-talet. År 2008 var alkoholrelaterade orsaker fortfarande den vanligaste dödorsaken bland kvinnor och män i arbetsför ålder (15–64 år).

1.1 Alkoholpolitikens grundlinje

I statsrådets principbeslut av den 9 oktober 2003 understryks det att huvudmålet för den finländska alkoholpolitiken, liksom det anges i alkohollagen, är att minska alkoholens skadeverkningar. Alkoholpolitikens viktigaste konkreta målsättningar är att minska alkoholens skadliga inverkan på barns och familjers välbefinnande, reducera skadeverkningarna av riskbruk samt minska totalkonsumtionen av alkoholdrycker. De alkoholpolitiska riktlinjerna har preciserats och konkretiserats genom det lagpaket om minskning av alkoholskador som regeringen presenterade den 2 mars 2006 samt genom de målsättningar som antogs i regeringsprogrammet av den 19 april 2007 i fråga om en fortsättning av det nationella alkoholprogrammet och en intensifiering av det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet samt en höjning av priset på alkoholdrycker. Prishöjningar har genomförts i tre repriser: den 1 januari 2008, den 1 januari 2009 och den 1 oktober 2009. Frågan om alkoholrelaterade skador har getts en central plats i regeringsprogrammets politikprogram för hälsofrämjande och i statsrådets program för den inre säkerheten.

I enlighet med det lagpaket som regeringen överlämnade till riksdagen i början av mars 2006 ändrades tidpunkten för inledande av försäljning av alkoholdrycker i dagligvaruhandeln, på bensinstationer och i kiosker från klockan 7.00 till klockan 9.00 från och med den 1 april 2007. Den 1 januari 2008 höjdes alkoholskatten på starka alkoholdrycker med 15 procent och skatten på andra alkoholdrycker med 10 procent. Under 2009 höjdes skatterna på alkoholdrycker i två repriser, båda gångerna med 10 procent. Förbudet mot mängdrabatter på att öl och andra alkoholdrycker trädde i kraft den 1 januari 2008. Samtidigt förbjöds reklam för s.k. "happy hour"-priser utanför serveringsställen samt tv- och biografreklam för alkoholdrycker före klockan 21.00.

Målet med "Alkoholprogrammet 2004–2007 – Utgångspunkter för samarbetet", som samordnades av social- och hälsovårdsministeriet, var att förebygga och minska alkoholens skadeverkningar. Eftersom både konsumtionsnivån och dryckesvanorna har betydelse för alkoholskadornas omfattning, ville man påverka båda dessa faktorer. Alkoholprogrammet utarbetades i samverkan med statsförvaltningen, kommunerna, kyrkosamfunden samt organisations- och näringslivet. Programmet grundade sig på samarbete och partnerskap mellan alla medverkande. De kommuner som ingick partnerskapsavtal förband sig samtidigt att uppdatera sina strategier för förebyggande av alkohol- och narkotikaskador och förbättra verksamhetsbetingelserna för det förebyggande arbetet, samt att fastställa ett antal konkreta fokusområden eller prioriterade verksamheter. I enlighet med regeringsprogrammet beslutade statsrådet att förlänga tiden för alkoholprogrammets genomförande. Ansvaret för programmets genomförande under åren 2008–2011 har överförs till Stakes (fr.o.m. 2009 Institutet för hälsa och välfärd).

Genomförandet av alkoholprogrammet följs med hjälp av flera indikatorer, bl.a. utvecklingen av den registrerade och oregistrerade alkoholkonsumtionen, alkoholrelaterade olycksfall, alkoholrelaterad våldsbrottslighet, alkoholrelaterat familjevåld och alkoholrelaterade dödsfall. En sammanställning av dessa indikatorer och andra indikatorer som beskriver alkoholsituationen ingår i årsboken. Indikatorer som beskriver alkohol- och narkotikasituationen i de enskilda kommunerna och på riksnivå finns tillgängliga i elektronisk form i statistik- och indikatorbanken SOTKANet <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Finländarnas attityd till alkohol

Attityderna till alkohol har skärpts sedan mitten av 1990-talet. En ökande andel av befolkningen anser att de nuvarande alkoholpolitiska restriktionerna är berättigade eller bör skärpas. Enligt den undersökning som utfördes av TNS-Gallup i början av 1994 ansåg 55 procent av svarspersonerna att de dåvarande alkoholpolitiska restriktionerna var berättigade eller borde skärpas. Motsvarande andelar i de undersökningar som utfördes 2001 och i februari 2008 var 80 respektive 88 procent. Enligt TNS-Gallups undersökning ansåg 30 procent att de nuvarande alkoholpolitiska restriktionerna borde skärpas, medan 12 procent ansåg att de borde lindras. Belysande för den skärpning av attityderna som skett sedan 1994 är att andelen tillfrågade som då efterlyste en liberalisering av alkoholpolitiken var 41 procent.

En stor majoritet av befolkningen vill hålla fast vid de nuvarande åldersgränserna för inköp av alkoholdrycker. År 2008 ansåg 83 procent av de tillfrågade att åldersgränsen på 20 år för inköp av starka alkoholdrycker var lämplig, och 86 procent ansåg att åldersgränsen på 18 år för inköp av vin och öl var lämplig. Omkring 10 procent av befolkningen ansåg att båda åldersgränserna var alltför låga.

Enligt gallupundersökningarna vill finländarna inte att dagligvarubutikerna bör få tillstånd att saluföra starka alkoholdrycker, och inte heller vin eller starköl. Enligt den gallupundersökning som genomfördes i februari 2008 ansåg 93 procent av de tillfrågade att endast Alko bör ha rätt att saluföra starka alkoholdrycker. Motsvarande andelar för starkölens och vinernas del var 70 respektive 63 procent. Det nuvarande systemet för mellanölsförsäljning fick majoritetens stöd, eftersom 83 procent av de tillfrågade ansåg att mellanöl bör få köpas också i livsmedelshandeln.

1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2008

1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser

Den 1 januari 2004 slopades de kvantitativa restriktionerna på skattefri införsel av alkoholdrycker för eget bruk vid resor inom EU. De kvantiteter för eget bruk som skattefritt får föras in i landet från länder utanför EU är oförändrade, dvs. högst en liter starka alkoholdrycker eller två liter mellanprodukter samt två liter vin och 16 liter öl per person. Även tidsgränserna är desamma som tidigare. En person som är bosatt i Finland och anländer till Finland från ett land utanför EU på annat sätt än med flyg får skattefritt föra in alkoholdrycker i landet, endast om resan har varat i över 20 timmar.

Avskaffandet av de kvantitativa införselkvoterna väntades leda till en påtaglig ökning av resandeförseln, särskilt efter Estlands inträde i EU den 1 maj 2004. Estlands betydelse som källa för införsel av alkohol grundar sig på landets geografiska närhet och avsevärt lägre prisnivå på alkoholdrycker, samt avskaffandet av införselkvoterna för alkohol och slopandet av 20-timmarsregeln för skattefri införsel. I syfte att dämpa ökningen av resandeförseln och därmed sammanhängande icke-önskvärda fenomen sänktes skatten på alkoholdrycker den 1 mars 2004 med i snitt 33 procent, så att skatten på starka alkoholdrycker sänktes med 44 procent, skatten på mellanprodukter med 40 procent, skatten på vin med 10 procent och skatten på öl med 32 procent. Skattesatserna hölls oförändrade åren 2005–2007, men den 1 januari 2008 höjdes skatten på starka alkoholdrycker med 15 procent och skatten på andra alkoholdrycker med 10 procent. Under 2009 höjdes skatten på alla alkoholdrycker i två repriser, den 1 januari och den 1 oktober, båda gångerna med 10 procent.

Som en följd av skattehöjningen steg den nominella prisnivån på alkoholdrycker med 6,1 procent 2008 jämfört med året innan. Granskat efter distributionsväg var prisökningen 6,4 procent inom detaljhandeln och 5,7 procent inom serveringsverksamheten. Granskat efter varugrupp var prisökningen störst för starka alkoholdrycker: brännvinets priser steg med 9,5 procent och priserna på övriga starka alkoholdrycker med 10,8 procent. Inom de övriga varugrupperna ökade priserna med minst fyra procent.

Totalprisernas utveckling följde ett likartat mönster både inom detaljhandeln och inom serveringsverksamheten, dock med den skillnaden att prisstegringen var något större inom detaljhandeln än inom serveringsverksamheten. Prisstegringen på brännvin, övriga starka alkoholdrycker och starkviner var nästan dubbelt så stor inom detaljhandeln som inom serveringsverksamheten. Priserna på framför allt lättviner och cider ökade däremot mer inom serveringsverksamheten.

År 2008 steg realpriserna på alkoholdrycker för första gången efter den skattsänkning som genomfördes 2004. Realpriserna steg med 2,0 procent jämfört med året innan; inom detaljhandeln med 2,2 procent och inom serveringsverksamheten med 1,4 procent. Trots detta var realpriserna på alkoholdrycker 11,3 procent lägre än 2003. Inom serveringsverksamheten hade skattsänkningen 2004 från första början haft endast en begränsad inverkan på prisnivån för alkoholdrycker, och 2008 låg prisnivån bara knappt en procent under 2003 års prisnivå. Inom detaljhandelskonsumtionen låg realpriserna år 2008 fortfarande på en nivå som var 17,3 procent lägre än år 2003.

1.3.2 Total alkoholkonsumtion

Totalkonsumtionen av alkoholdrycker 2008 motsvarade 55,3 miljoner liter hundra procentig alkohol. Ställt i relation till folkmängden innebär detta en konsumtion om 10,4 liter alkohol per invånare och år. Då motsvarande siffror för år 2007 var 55,6 miljoner liter och 10,5 liter, innebär det att totalkonsumtionen per invånare hade minskat med 1,0 procent.

Totalkonsumtionen av alkohol inbegriper både registrerad och oregistrerad alkoholkonsumtion. I den registrerade konsumtionen ingår försäljningen i Alkos butiker samt partihandelsleveranser till livsmedelsaffärer, kiosker, bensinstationer och restauranger med serveringstillstånd. Den oregistrerade konsumtionen omfattar legal och illegal hemtillverkning, resandeförsel, smuggling, surrogatsprit samt finländares alkoholkonsumtion under utlandsvistelser, minus den mängd alkohol som köpts och konsumerats av utlänningar i Finland.

1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion

Den registrerade alkoholkonsumtionen minskade 2008 med 1,8 procent jämfört med året innan. Den totala registrerade konsumtionen uppgick till 45,5 miljoner liter hundra procentig alkohol. Beräknat per invånare uppgick den registrerade alkoholkonsumtionen till 8,5 liter, vilket var 0,2 liter mindre än året innan. Minskningen av den registrerade konsumtionen speglar både effekten av den genomförda prisförhöjningen och ökningen av den oregistrerade konsumtionen.

Omräknat i hundra procentig alkohol minskade konsumtionen av starka alkoholdrycker 2008 med 5,4 procent och konsumtionen av cider med 4,0 procent jämfört med året innan. Konsumtionen av öl och starkviner var oförändrad. Konsumtionen av lättviner ökade med 2,6 procent och konsumtionen av longdrinkar ökade med 13,4 procent.

Sedan 2007 har det inte skett några större förändringar i de olika varugruppernas andelar av den registrerade konsumtionen. De starka alkoholdryckernas andel minskade med en procentenhet till 26,2 procent, medan ölets andel förblev oförändrad på 45,0 procent. Lättvinernas andel ökade med en procentenhet till 16,3 procent. För cider, long drink och starkvin var andelarna 5,9 procent, 4,8 procent respektive 1,8 procent.

Den skattsänkning som genomfördes 2004 gjorde att priserna på alkoholdrycker sjönk allra mest i detaljhandeln, vilket ledde till att detaljhandelskonsumtionen 2004 ökade med 9,1 procent från föregående års nivå. År 2008 höll sig detaljhandelskonsumtionen i stort sett på samma nivå som året innan; dess andel av den registrerade konsumtionen var 85,3 procent. Den totala detaljhandelsförsäljningen (via Alko-butiker, livsmedelshandeln, kiosker och bensinstationer) motsvarade 38,8 miljoner liter hundra procentig alkohol eller 7,29 liter alkohol per invånare.

År 2008 minskade serveringskonsumtionen av alkohol med 5,5 procent från året innan. År 2008 motsvarade den sammanlagda konsumtionen av alkoholdrycker på restauranger med serveringstillstånd 6,7 miljoner liter hundra procentig alkohol eller 1,26 liter alkohol per invånare. Sedan 1997 har konsumtionen av serverad alkohol minskat med 27,2 procent och dess andel av den registrerade alkoholkonsumtionen har minskat från 25,8 procent till 14,7 procent.

1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion

Resandeförseln av alkoholdrycker omräknad i hundra procentig alkohol ökade med nästan 80 procent år 2004 och med ytterligare 12 procent år 2005. År 2005 var resandeförseln av starka alkoholdrycker närmare 2,5 gånger så stor som 2003. År 2006 minskade resandeförseln av alkohol med cirka en femtedel. Minskningen fortsatte 2007, men då i betydligt långsammare takt. År 2007 var resandeförseln 2,8 procent mindre än året innan. Trots det var förseln fortfarande ungefär en och en halv gånger så stor som 2003. År 2008 ökade resandeförseln med 4,3 procent. Resandeförseln av starka alkoholdrycker, viner och mellanprodukter ökade med 6,5 procent, 15 procent respektive 30 procent. Däremot minskade resandeförseln av öl, cider och long drink med 5 procent, 7 procent respektive 22 procent.

Hemtillverkningen av öl och vin har minskat sedan mitten av 1990-talet. År 2008 var hemtillverkningen fortsättningsvis på en låg nivå. År 2004 noterades en tydlig nedgång i den illegala tillverkningen och smugglingen av alkohol. Den nedåtgående trenden fortsatte år 2005. Den illegala tillverkningen och smugglingen uppskattas ha förblivit på en låg nivå sedan dess.

År 2008 uppskattades den oregistrerade alkoholkonsumtionen till 1,8 liter hundra procentig alkohol per invånare, mot 2,3 liter 2005 och 1,7 liter 2003. Den oregistrerade alkoholkonsumtionens andel av den totala alkoholkonsumtionen var ungefär 17,7 procent 2008. Resandeförseln stod för ungefär 74 procent av den oregistrerade alkoholkonsumtionen 2008, medan konsumtionen under utlandsvistelser stod för cirka 17 procent och den legala hemtillverkningen för cirka 4 procent.

1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning

Totalkonsumtionen av alkohol har mer än fördubblats under de tre senaste årtiondena. Under samma tid har dryckesvanorna förändrats och inslaget av svaga drycker ökat. I början av 1960-talet bestod närmare 70 procent av alkoholkonsumtionen av starka alkoholdrycker, mot endast en dryg fjärdedel under 2000-talet. Under samma tid har maldrycker och lättviner vunnit i popularitet. Utvecklingen har dock inte påverkat två av de drag som är kännetecknande för den finländska dryckeskulturen: alkohol används sällan som måltidsdryck, och berusningsdrickandet är fortsättningsvis utbrett.

Enligt dryckesvaneundersökningen 2008 hade 90 procent av alla finländare i åldern 15–69 år intagit något slag av alkoholhaltiga drycker under de senaste 12 månaderna. Andelen personer som använder alkohol var störst bland kvinnor och män i åldersgruppen 30–49 år. Av dessa hade 93 procent använt alkohol under det senaste året. I motsats till tidigare årtionden finns det numera inga större skillnader mellan könen med avseende på andelen alkoholanvändare. Endast i den äldsta åldersgruppen är andelen helnyktra kvinnor större än andelen helnyktra män. (Mäkelä m.fl. 2009.)

Antalet dryckestillfällen har ökat under 2000-talet. År 2008 angav över en tredjedel av männen och närmare en femtedel av kvinnorna att de använde alkohol vid mer än ett tillfälle per vecka. Jämfört med början av 2000-talet har andelen personer som använder alkohol oftare än en gång i veckan ökat med åtta procent för männens del och med 14 procent för kvinnornas del. (Mäkelä m.fl. 2009.)

År 2008 hade alkoholkonsumtionen bland den tiondel av alkoholanvändarna som drack mest ökat till en nivå som motsvarade närmare hälften av den totala alkoholkonsumtionen. Av de manliga alkoholkonsumenterna uppfyllde 6,4 procent kriterierna för storkonsumtion, dvs. en konsumtion på mer än 24 portioner alkohol per vecka. Av de kvinnliga alkoholkonsumenterna var 1,6 procent storkonsumenter, vilket betyder att de drack mer än 16 portioner alkohol per vecka. Sedan början av 2000-talet har antalet storkonsumenter ökat med närmare en tredjedel, och uppgår nu till 4,1 procent av alla alkoholanvändare. (Mäkelä m.fl. 2009.)

Bland ungdomar har alkoholbruket däremot minskat, och andelen ungdomar som är helnyktra har ökat under 2000-talet. Enligt den undersökning om ungdomars hälsovanor som genomfördes 2007 uppgick andelen helnyktra till 60 procent i åldersgruppen 14 år och till cirka 25 procent i åldersgruppen 16 år. Andelen helnyktra var lika stor bland både flickor och pojkar. Enligt ESPAD 2007, en undersökning av europeiska skolelevers alkoholvanor, hade 77 procent av alla finländska 15–16-åringar använt alkohol

under de senaste 12 månaderna. Finländska skolelever använder alkohol något färre gånger per vecka än europeiska skolelever i genomsnitt. Också förekomsten av berusningsdrickande och återkommande alkoholkonsumtion har minskat bland ungdomarna. Jämfört med andra skolelever i Europa dricker sig emellertid finländska skolelever oftare berusade och konsumerar större mängder alkohol per gång. År 2007 hade var tredje finländsk skolelev varit berusad någon gång under den senaste månaden och cirka 10 procent hade varit berusade nästan en gång i veckan. (Ahlström m.fl. 2008; Rimpelä m.fl. 2007.)

1.4 Tjänster inom missbrukarvården

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla tjänster för missbrukare. Missbrukarvården omfattar allmänna tjänster inom socialvården och hälso- och sjukvården av öppenvårdskaraktär som ges av t.ex. hälsovårdscentraler, företagshälsovården, skol- och studerandehälsovården, mentalvårds- och socialbyråer, samt tjänster av institutions-/slutenvårdskaraktär som ges på sjukhus och inom boendeservicen. Specialiserad missbrukarvård av öppenvårdskaraktär ges bl.a. vid A-kliniker, ungdomsstationer, missbrukarstationer, hälsomottagningar för narkomaner och dagcentraler. Missbrukarvård av institutions-/slutenvårdskaraktär ges bl.a. på avgiftningsenheter och rehabiliteringsinrättningar och inom boendeservicen.

Genom den inventering av missbruksrelaterade fall som genomförs med fyra års mellanrum samlar man in tvärsnittsdata om antalet missbruksrelaterade vårdkontakter inom olika serviceformer. Av inventeringen framgår antalet missbruksrelaterade vårdkontakter. Däremot framgår inte antalet individuella klienter, eftersom en och samma klient kan ha utnyttjat flera olika serviceformer under det dygn som inventeringen gäller.

Resultaten av inventeringen av missbruksrelaterade fall 2007 visade att servicestrukturen hade förändrats sedan den föregående inventeringen. Vid den inventering som gjordes 2003 fanns missbruksklienterna vanligen inom boendeservicen eller på skyddshärbärgen, men vid 2007 års inventering påträffades de vanligen på A-kliniker eller liknande. Det är anmärkningsvärt att klienter med missbruksproblematik oftare än tidigare påträffades inom hemservicen. Detta är antagligen ett tecken på att missbruksproblemen inom de äldre åldersgrupperna har ökat. Av de missbruksrelaterade vårdkontakterna var 62 procent öppenvårdsbesök och 38 procent institutions-/slutenvårds- och boendeservicebesök, medan 46 procent var besök inom den specialiserade missbrukarvården. En tredjedel av alla missbruksrelaterade besök gjordes inom hälso- och sjukvården. (Nuorvala m.fl. 2008).

1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster

Den specialiserade missbrukarvården hör i första hand till socialförvaltningens ansvarsområde. Den specialiserade missbrukarvården omfattar emellertid också läkemedelsbehandling av personer med narkotikaberoende, vilket hör till hälso- och sjukvården. Den ökade alkoholkonsumtionen under 2000-talet har lett till en ökning av efterfrågan på missbrukarvård. Detta har gett utslag både i en ökning av antalet klienter och en förlängning av vårdperioderna.

År 2008 besöktes A-klinikerna av 47 359 klienter. Antalet klienter var tre procent större än året innan. Ungdomsstationerna besöktes av 5 764 klienter, vilket är en klar ökning från 2007.

Vid avgiftningsenheter som fick kommunal finansiering registrerades 10 223 klienter. Antalet klienter vid avgiftningsenheterna var nästan lika stort som 2007, medan antalet vårddygn var klart mindre. År 2008 uppgick antalet vårddygn vid avgiftningsenheterna till 100 411. Vid rehabiliteringsinrättningarna inom missbrukarvården uppgick antalet klienter till 6 890 och antalet vårddygn till 308 780. Både antalet klienter och antalet vårddygn vid rehabiliteringsinrättningarna var större än året innan.

År 2008 betjänade missbrukarvårdens boendeservice 4 015 klienter och skyddshärbärgena 2 148 klienter. Speciellt på skyddshärbärgena har antalet klienter ökat kraftigt. Boendetiderna på skyddshärbärgena var klart kortare än året innan, samtidigt som boendetiden inom missbrukarvårdens boendeservice hade blivit avsevärt längre.

1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården

På vårdavdelningar inom hälso- och sjukvården registrerades 26 157 vårdperioder där huvuddiagnosen var en alkoholrelaterad sjukdom, och 37 607 vårdperioder där en alkoholrelaterad sjukdom angavs som huvud- eller bidiagnos. Antalet vårdperioder där huvuddiagnosen var en alkoholrelaterad sjukdom minskade med 2,4 procent från året innan. Antalet vårdperioder där huvud- eller bidiagnosen var en alkoholrelaterad sjukdom låg på ungefär samma nivå som 2007. År 2008 bröts den markanta uppgången i antalet vårdperioder på grund av alkoholrelaterade psykiska störningar och beteendestörningar, en uppgång som hade börjat år 2004. Antalet vårdperioder på grund av leversjukdomar var på samma nivå som året innan. Antalet vårdperioder där huvuddiagnosen var en alkoholrelaterad sjukdom var cirka åtta procent högre än år 2003. Antalet vårdperioder där huvud- eller bidiagnosen var en alkoholrelaterad sjukdom hade ökat med närmare 16 procent jämfört med år 2003. Av de patienter som vårdades på vårdavdelning på grund av alkoholrelaterade sjukdomar var 80 procent män och 20 procent kvinnor. Andelen manliga patienter var cirka en procentenhet högre än år 2007.

1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall

År 2008 avled i Finland totalt 3 119 personer till följd av alkoholbruk, dvs. sex personer färre än året innan. Trots det var antalet alkoholrelaterade dödsfall fortfarande 622 personer fler än 2003. Ända sedan 2004 har de alkoholrelaterade dödsfallen snabbt ökat. Alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning har sedan 2005 varit den vanligaste dödsorsaken bland män och kvinnor i arbetsför ålder (15–64 år).

År 2008 avled 2 140 personer av alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning. Jämfört med året innan minskade antalet dödsfall till följd av leversjukdomar orsakade av långvarigt alkoholbruk lite. Totalt 1 119 personer dog av leversjukdomar, dvs. 26 personer färre än året innan. Även antalet förgiftningsdödsfall med direkt anknytning till alkohol minskade lite. Totalt 551 personer, dvs. 31 personer färre än 2006, dog av alkoholförgiftning.

Antalet dödsfall till följd av olycksfall och våld i alkohol- eller narkotikapåverkat tillstånd ökade jämfört med 2007. År 2008 dog 925 personer i alkohol- eller narkotikapåverkat tillstånd genom olycksfall eller våld, vilket är 41 personer fler än året innan.

1.5 Alkohol och våldsbrottslighet samt omhändertagande

1.5.1 Våldsbrottslighet

År 2008 fick polisen kännedom om sammanlagt 35 298 våldsbrott. Antalet våldsbrott var i stort sett på samma nivå som året innan. Antalet fall av dödligt våld (brott mot liv) ökade med omkring 4 procent, medan antalet misshandelsfall var i det närmaste oförändrat.

Sambandet mellan alkohol och våldsbrott är känt sedan länge. I de fall av dödligt våld och misshandel som kommit till polisens kännedom de senaste åren har den misstänkte gärningsmannen varit påverkad av alkohol i 50–60 procent respektive 60–70 procent av fallen. Den ökning av alkoholkonsumtionen som pågått sedan mitten av 1990-talet har bidragit till ökningen av antalet våldsbrott.

1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott

År 2008 fick polisen kännedom om 25 819 fall av rattfylleri. Jämfört med året innan innebär det en minskning på över sex procent. Andelen fall av grovt rattfylleri utgjorde 53 procent av samtliga fall av rattfylleri, vilket är en minskning med ungefär två procentenheter från 2007. Antalet fall av rattfylleri per invånare var störst i landskapen Päijänne-Tavastland och Lappland.

I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor 2008 omkom 1 061 personer och 1 061 skadades. Antalet alkoholrelaterade olyckor som ledde till personskador var drygt sex procent lägre än året innan, medan antalet olyckor med dödlig utgång var oförändrat. Alkoholpåverkade förare var inblandade i 10 procent av de vägtrafikolyckor som ledde till personskador och cirka 27 procent av alla vägtrafikolyckor med dödlig utgång. Resultaten av riksomfattande trafikkontroller visar att antalet förare med positiva promillevärden under straffgränsen på 0,5 promille var nästan dubbelt så stort som 1996, även om antalet har minskat något sedan 2005. Av cirka 20 000 förare som blåstestades 2007 hade 0,7 procent positiva promillevärden som låg under straffgränsen.

1.5.3 Omhändertagande

Antalet omhändertaganden av berusade personer fortsatte att minska 2008. År 2008 gjordes 94 007 omhändertaganden på grund av berusning, vilket är en minskning med 3 700 från 2007. Flest omhändertaganden gjordes i landskapet Nyland. Beräknat per invånare var antalet omhändertaganden störst i landskapet Norra Savolax.

1.6 Alkoholekonomin och kostnader för alkoholskador

Konsumenternas utgifter för alkoholköp i hemlandet fortsatte att öka. År 2008 lade finländarna ut sammanlagt 4,2 miljarder euro på inköp av alkoholdrycker, vilket motsvarar 794 euro per invånare, 21 euro mer än 2007. Alkoholutgifternas andel av de totala utgifterna för privat konsumtion var 4,4 procent. Statens skatteintäkter från alkoholen, mervärdesskatten inbegripen, uppgick till 1,9 miljarder euro, vilket är en ökning med över 6 procent från året innan. Statens skatteintäkter från alkoholen utgjorde 4,3 procent av statens intäkter före finansiella transaktioner.

År 2007 orsakade alkoholbruket direkta kostnader för 0,7–0,9 miljarder euro och indirekta kostnader för 3,2–6,0 miljarder euro. Jämfört med året innan ökade de direkta kostnaderna med i genomsnitt drygt tre procent. Mer än en tredjedel av de direkta kostnaderna för alkoholens skadeverkningar utgjordes av kostnader för upprätthållande av ordning och säkerhet. Hälso- och sjukvårdens andel av de direkta kostnaderna var en fjärdedel och socialvårdens drygt en femtedel. Samtidigt fortsatte de indirekta kostnaderna för alkoholens skadeverkningar att öka 2007 som en följd av det ökade antalet alkoholrelaterade sjukskrivningsdagar och dödsfall.

2 Narkotikalägets utveckling

Den uppgång i narkotikaexperimenterandet och användningen av narkotika som började på 1990-talet började mattas av mot slutet av årtiondet och planade ut efter millennieskiftet. År 2006 uppgav cirka 13 procent av finländarna i åldrarna 15–69 år att de någon gång i livet hade använt eller experimenterat med narkotika. Enligt de preliminära uppgifterna för 2008 har situationen inte förändrats sedan 2006. (Rönkä & Virtanen 2009.)

Det ökade narkotikabruket har lett till ökad efterfrågan på tjänster för missbrukare. När det gäller narkotikaklienter i missbrukarvården, har en betydande förändring under 2000-talet varit en markant ökning av andelen personer som sökt vård främst på grund av missbruk av buprenorfin. Andelen narkotikaklienter i missbrukarvården som uppgav att deras primär drog var buprenorfin uppgick till 34 procent år 2008, mot endast 7 procent år 2000 (Informationssystemet för narkomanvården).

2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik

Statsrådet har antagit ett principbeslut om narkotikapolitiskt samarbete under perioden 2008–2011 (SHM 2007). I principbeslutet fastställs det att det övergripande målet för narkotikapolitiken i Finland är att förebygga bruket och spridningen av narkotika, så att de ekonomiska, hälsomässiga och sociala olägenheterna av narkotikabruket minimeras och kostnaderna för bekämpningen av narkotika blir så små

som möjligt. Den finländska narkotikapolitiken bygger på allmänna samhällspolitiska insatser, nationell lagstiftning och internationella avtal i syfte att begränsa efterfrågan på och utbudet av narkotika samt minska de skador som narkotikabruket leder till. Målet för narkotikapolitiken är att personer med narkotikaproblem ska erbjudas vård så tidigt som möjligt och att personer som gjort sig skyldiga till olaglig verksamhet ska ställas till laga ansvar. Principbeslutet anknyter till de principbeslut om narkotikabekämpning som antogs 1998, 2000 och 2004 och utgör en fortsättning på det arbete som utförts på grundval av de tidigare besluten.

I principbeslutet anges att statsrådet fortsätter och intensifierar den narkotikapolitiska samordningen och samarbetet mellan förvaltningsområdena under regeringsperioden 2008–2011. I narkotikabekämpningsarbetet beaktas även de åtgärder som regeringen beslutat om i olika program samt de metoder som anges i programmet för den interna säkerheten.

År 2008 antog riksdagen en ny narkotikalag (373/2008), som följer de riktlinjer som anges i statsrådets principbeslut. Den nya lagen innebär att Finlands narkotikalagstiftning harmoniseras med EU:s regelverk och att narkotikaövervakningen skärps genom att samarbetet mellan myndigheterna intensifieras. I övrigt innebär lagändringarna inte några förändringar i de riktlinjer som gäller för den nationella narkotikapolitiken. Lagen trädde i kraft den 1 september 2008. Samtidigt uppdaterades ämnesförteckningen i statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008).

2.2 Experimentering med och bruk av narkotika

Experimenterandet med narkotika och bruket av narkotika ökade i hela landet under 1990-talet, särskilt bland ungdomar och unga vuxna. Efter millennieskiftet sågs de första signalerna på att ökningstakten höll på att avta, och under de senaste åren har situationen stabiliserats.

År 2006 uppgav 16 procent av männen och 11 procent av kvinnorna att de någon gång i livet hade provat cannabis, vilket var en procent mer än för åren 2002 och 2004. Andelen personer som hade provat cannabis under det senaste året var 3 procent. (Hakkarainen och Metso 2007.) Under den aktuella tidsperioden noterades inga systematiska förändringar i ungdomars och unga vuxnas (åldersgrupperna 15–34 år) experimenterande med cannabis någon gång i livet eller under det senaste året. Inom användargruppen noterades däremot en minskning av andelen 15–24-åringar och en ökning av andelen 25–34-åringar. Totalt sett ligger dock användningen på en klart högre nivå än i början av 1990-talet.

Andelen vuxna som använt läkemedel i berusningssyfte någon gång i livet eller under det senaste året var sju respektive tre procent. Två procent av den vuxna befolkningen hade någon gång provat amfetamin och 1,5 procent hade provat ecstasy. En procent av befolkningen hade provat kokain, LSD eller svampar som berusningsmedel. (Hakkarainen och Metso 2007.)

Enligt ESPAD-studien 2007, som riktade sig till skolelever, hade åtta procent av finländska ungdomar i åldern 15–16 år provat cannabis någon gång i livet. Motsvarande andelar 1999 och 2003 var 10 respektive 11 procent. Under hela 2000-talet har man sett tecken på en stabilisering och avmattning i trenden för berusningsdrickande, blandbruk av alkohol och piller, tobaksrökning och cannabisbruk. Ett undantag från den positiva utvecklingen är den ökande förekomsten av sniffning av lim och lösningsmedel (10 procent av ungdomarna hade provat på det någon gång i livet) samt flickors experimenterande med lugnande läkemedel och sömnmedel i berusningssyfte (10 procent hade provat detta någon gång i livet). (Ahlström m.fl. 2003; 2008.)

Omfattningen av särskilt problematiskt narkotikamissbruk, som ofta är intravenöst, uppskattades senast i en undersökning som gjordes 2005. Intravenöst bruk är vanligt i samband med missbruk av opiater – i Finland framför allt buprenorfin – men också i samband med missbruk av amfetamin. Av åldersgruppen 15–54 år beräknades 0,5–0,7 procent vara missbrukare av amfetamin eller opiater, om man ser till hela landet, och 0,9–1,4 procent, om man ser till situationen i huvudstadsregionen. Inom gruppen missbrukare är amfetaminmissbrukarna i majoritet. (Partanen m.fl. 2007.)

2.3 Finländarnas attityder till narkotika

Enligt den uppföljningsstudie av den vuxna befolkningens hälsorelaterade beteende som genomfördes 2007 ansåg 75 procent av finländarna att användning av narkotika är ett allvarligt eller mycket allvarligt problem. Andelen har minskat stadigt sedan 2001, då denna åsikt delades av 90 procent av svarspersonerna. (Piispa m.fl. 2008.)

Siffrorna från millennieskiftet speglade den kraftiga ökningen av narkotikabruket under slutet av 1990-talet. En orsak till att attityderna har förändrats är att man i viss utsträckning har vant sig vid förekomsten av narkotika, när användningen och skadeverkningarna har slutat öka och narkotikasituationen har stabiliserats. Narkotikaproblemet har i viss mån "normaliserats" och blivit en del av ett vidare missbrukssammanhang.

2.4 Systemet för narkomanvård

Inom riktlinjerna för utveckling av narkomanvårdstjänster har tyngdpunkten legat på utveckling av lättillgängliga tjänster och därmed sammanhängande utbildning. År 1997 inrättades den första hälsomottagningen för narkomaner där klienterna kunde byta ut använda sprutor och nålar mot rena. År 2000 blev underhålls- och substitutionsbehandling officiellt en del av missbrukarvården. Målet är att vården av särskilt svårbehandlade patienter (patienter med dubbel- eller trippeldiagnos) ska skötas centraliserat vid specialiserade serviceenheter.

Skyldigheten att tillhandahålla hälsorådgivning för narkomaner utvidgades 2004 till att gälla även hälsovårdscentraler. Dessutom har apoteken en viktig roll i förmedlingen av rena sprutor och nålar på sådana orter där det saknas egentliga hälsorådgivningstjänster för narkomaner. År 2007 fanns det 38 hälsomottagningar för narkomaner, med sammanlagt omkring 13 000 besökare (Rönkä och Virtanen 2009).

År 2002 utfärdades en särskild förordning (289/2002) om läkemedelsbehandling av personer som är beroende av opioider. Denna förordning ersattes 2008 med en ny förordning (33/2008), i syfte att bättre kunna svara mot det växande behovet av substitutionsbehandling. I slutet av 2008 beräknades antalet personer som fick substitutionsbehandling till 1 300 personer (Rönkä och Virtanen 2009).

2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkotikabrukare

Sedan 1998 har vårdenheterna kunnat medverka i en frivillig insamling av anonyma vårduppgifter om narkotikaklienter. År 2008 deltog sammanlagt 114 enheter för missbrukarvård i uppgiftsinsamlingen och sände in uppgifter om 4 109 klienter. De medverkade enheterna representerade A-kliniker, ungdomsstationer, avgiftnings- och rehabiliteringsenheter, enheter inom öppenvården och institutions-/slutenvården som specialiserat sig på narkomanvård samt psykiatriska enheter. Största delen av materialet kom från öppenvårdsenheter och från Södra Finlands län.

Enligt informationssystemet för narkomanvården uppgav hälften (50 %) av de klienter som sökte vård på grund av missbruk av narkotika eller läkemedel att den viktigaste orsaken till vårdbehovet var missbruk av opioider, medan en sjundedel (16 %) uppgav att de sökte vård på grund av användning av amfetamin eller andra centralstimulantia. Missbruk av buprenorfin, som hör till opiatgruppen, uppgavs som den primära orsaken till vårdkontakten i 33 procent av fallen 2008, vilket var ungefär lika mycket som året innan. Andelen klienter som hade sökt vård på grund av heroinmissbruk var 2 procent. Utmärkande för den finländska narkotikakulturen är också att största delen av amfetamin- och opiatmissbrukarna använder ämnet intravenöst. Blandbruk av narkotika var vanligt. Nästan två tredjedelar av klienterna uppgav att de sökte vård på grund av missbruk av tre eller flera ämnen.

Enligt informationssystemet för narkomanvården var det 2008 liksom under tidigare år unga vuxna narkotikaanvändare som sökte vård för sitt missbruk. Genomsnittsåldern var 30 år; kvinnorna var i genomsnitt två år yngre än männen. De flesta av klienterna var antingen utslagna eller hotades av utslagning. Deras utbildningsnivå var låg och nästan två tredjedelar (64 procent) var arbetslösa. Andelen bostadslösa var 11 procent.

Hälsomottagningar för narkomaner finns i ungefär 40 kommuner. Enligt de anonyma vårduppgifterna hade hälsomottagningarna cirka 13 400 besökare 2007, de flesta vid mottagningarna i Helsingfors (cirka 8 000 klienter), Vanda (cirka 1 550 klienter), Åbo (cirka 850 klienter), Esbo (cirka 700 klienter) och Tammerfors (cirka 550 klienter).

2.4.2 Narkotikabrukare som vårdas inom hälso- och sjukvården

Under 2008 registrerades på vårdavdelningar inom hälso- och sjukvården 6 668 narkotikarelaterade vårdperioder där huvuddiagnosen var en narkotikarelaterad sjukdom, dvs. en sjukdom som hade samband med användning av narkotika eller läkemedel, samt 9 508 vårdperioder där huvud- eller bidiagnosen var en narkotikarelaterad sjukdom. Det betyder att antalet vårdperioder på grund av narkotika- eller läkemedelsförgiftningar har ökat kraftigt från motsvarande nivåer 2007. Antalet narkotikarelaterade vårdperioder ökade med ungefär 19 procent och antalet vårdperioder för behandling av förgiftningstillstånd orsakade av överdosering av sömnmedel eller lugnande läkemedel ökade med ungefär 10 procent. Antalet vårdperioder för behandling av läkemedelsrelaterade förgiftningar där det verksamma ämnet inte var angivet ökade med ungefär 15 procent. Ungefär en femtedel av alla missbruksrelaterade sjukhusvårdsperioder är narkotikarelaterade; inom åldersgruppen under 35 år är andelen emellertid över hälften.

Hepatit C är den vanligaste av de smittsamma sjukdomar som överförs genom injektionsmissbruk, men under de senaste åren har antalet nydiagnostiserade fall av hepatit C minskat. Enligt preliminära uppgifter diagnostiserades totalt 1 144 nya fall av hepatit C år 2008. Som smittväg angavs injektionsmissbruk i 508 fall, medan smittvägen var okänd i 513 fall (THL:s register över smittsamma sjukdomar). Enligt informationssystemet för narkomanvården var 63 procent av de hepatit C-testade narkotikaklienterna positiva för hepatit C.

En annan allvarlig virusinfektion som överförs via blodet är hiv. År 1998 utbröt en hiv-epidemi bland injektionsmissbrukare. Inom loppet av några år lyckades man få spridningen under kontroll, och antalet smittfall med anknytning till injektionsmissbruk har minskat under hela 2000-talet. Injektionsmissbruk av narkotika orsakade enligt preliminära uppgifter fem procent av alla nya hiv-fall 2008, mot över hälften 1999 (THL:s register över smittsamma sjukdomar). Enligt informationssystemet för narkomanvården var cirka en procent av de hiv-testade narkotikaklienterna positiva för hiv.

2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall

Mellan 1997 och 2000 nästan fördubblades antalet narkotikafynd i de läkemedels- och narkotikaanalyser som utfördes i samband med rättsmedicinska dödsfallsutredningar. Därefter stabiliserades antalet fynd under några år, huvudsakligen på grund av det kraftigt minskade utbudet av heroin på narkotikamarknaden och därmed sammanhängande minskningen av antalet heroinrelaterade dödsfall. Under de senaste åren har antalet narkotikafynd åter ökat. Enligt preliminära uppgifter gjordes narkotikafynd i samband med 244 dödsfallsutredningar 2008. Förgiftning utgjorde den underliggande dödsorsaken i ungefär hälften av fallen. I ungefär vart tredje dödsfall på grund av förgiftning var det viktigaste fyndet buprenorfin, som använts i berusningssyfte. Dödsfall på grund av heroin- och kokainförgiftning är dock fortfarande ovanliga. (Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet.)

2.5 Narkotika och brottslighet

2.5.1 Narkotikabrott

År 2008 noterades ingen förändring i antalet narkotikabrott som kommit till polisens kännedom. Polisen fick kännedom om 15 482 narkotikabrott, mot 15 448 året innan. Av narkotikabrotten rubricerades 63 procent som straffbart bruk av narkotika och 31 procent som narkotikabrott. Fem procent av narkotikabrotten hörde till kategorin grova narkotikabrott. Utbudet på den finländska narkotikamarknaden består framför allt av cannabisprodukter, amfetamin, ecstasy, buprenorfin och bensodiazepiner.

Antalet inbrott i syfte att komma över narkotiska läkemedel har under de senaste åren hållits på en lägre nivå än under tidigare år. Åren 2002–2004 gjordes årligen 109–110 brott av denna typ, medan motsvarande antal åren 2005–2007 var 81, 72 respektive 77. År 2008 ökade antalet inbrott av denna typ till 102, vilket innebar en återgång till den tidigare högre nivån. Ökningen av antalet inbrott beror troligen på att tillgången till Subutex har försämrats.

2.5.2 Våldsbrottslighet

Våldsbrott begås fortfarande betydligt oftare under påverkan av alkohol än under påverkan av narkotika. År 2008 begicks 61 procent av samtliga misshandelsbrott (misshandel, lindrig misshandel och grov misshandel) under påverkan av alkohol, 0,3 procent under påverkan av andra droger (främst narkotika) samt 1 procent under samtidig påverkan av alkohol och narkotika. Av samtliga rån begicks 41 procent under påverkan av alkohol, liksom 26 procent av alla grova rån. Motsvarande siffror för andra droger var 1,2 respektive 2,9 procent. Sex procent av samtliga rån och sju procent av alla grova rån begicks under samtidig påverkan av alkohol och andra droger.

2.5.3 Vägtrafikbrott

År 2008 påvisades förekomst av narkotika i samband med 3 349 av alla uppklarade fall av rattfylleri, en andel som motsvarar ungefär 12 procent av alla uppklarade rattfyllerifall. Därtill påvisades förekomst av narkotika i kombination med alkohol i cirka 3 procent av fallen.

Bestämmelserna om rattfylleri ändrades 2003 genom införande av en så kallad nollgräns för användning av narkotiska medel i trafiken. Ändringen ledde till att andelen narkotikarelaterade rattfyllerifall steg med över 50 procent från 2002 till 2003. Andelen fortsatte att stiga åren 2004–2007.

2.6 Kostnader för skadeverkningar av narkotika

År 2007 uppgick de direkta kostnaderna för skadeverkningar av narkotika- och läkemedelsmissbruk till cirka 0,2–0,3 miljarder euro och de indirekta kostnaderna till 0,5 miljarder euro. De direkta kostnaderna ökade med närmare tre procent jämfört med året innan. Av de indirekta kostnaderna orsakades en tredjedel av kostnader inom socialförvaltningen och en fjärdedel av kostnader för upprätthållande av ordning och säkerhet, medan hälso- och sjukvårdssektorns andel av kostnaderna var cirka 16 procent.

De indirekta kostnaderna ökade med nästan en tredjedel från 2006 till följd av det ökade antalet narkotika-relaterade dödsfall. Den överlägset största indirekta kostnadsposten utgjordes av värdet av de liv som gått förlorade på grund av förtida dödsfall.

3 Alkohol tillstånds- och tillsynsfrågor

År 2008 utvidgades Alkos butikskedja med 6 butiker och omfattar nu 344 butiker. Antalet livsmedelsbutiker fortsatte att minska, medan det totala antalet restauranger med serveringstillstånd förblev i stort sett oförändrat. Ett av de viktigaste målen inom tillsynen över försäljningen och serveringen av alkohol-drycker samt styrningen av tillståndsinnehavarnas verksamhet är att minska försäljningen av alkohol-drycker till minderåriga och berusade.

Inom produkttillsynen har man särskilt gett akt på sådana produkter som marknadsförs till barn och ungdomar. År 2008 utfärdades försäljningsförbud för en produkt.

3.1 Alkohol tillstånds- och tillsyns förvaltning

År 2008 fungerade Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV) och länsstyrelserna som alkohol tillstånds- och tillsynsmyndigheter. Den 1 januari 2009 gick produkttillsynscentralen och Rätts-skyddscentralen för hälsovården (TEO) samman och bildade ett nytt verk, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira), som herefter ansvarar för de uppgifter som tidigare hörde till produkttillsynscentralen. Tillstånd för tillverkning, partihandel och användning av alkoholdrycker, sprit och alkoholpreparat samt tillstånd för import av sprit beviljas av produkttillsynscentralen (fr.o.m. den 1 januari 2009 Valvira). Länsstyrelserna beviljar detaljhandels- och serveringstillstånd för alkoholdrycker och övervakar försäljningen av alkoholdrycker samt reklam och annan säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker inom sitt verksamhetsområde.

Enligt 1 a § i statsrådets förordning 1140/2004 har produkttillsynscentralen (fr.o.m. den 1 januari 2009 Valvira) till uppgift att styra och utveckla länsstyrelsernas tillståndsförvaltning och övervakning, producera informations- och kommunikationstjänster för alkoholförvaltningen samt att i hela landet övervaka detaljhandel med och servering av alkoholdrycker, samt reklam och annan säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker. Syftet med styrningen och utvecklingen av tillståndsförvaltningen och övervakningen är att så effektivt som möjligt uppfylla den målsättning som anges i alkohollagens 1 a § och att säkerställa en enhetlig tillämpning av lagen i hela landet.

År 2008 gjorde länsstyrelserna 5 155 tillsynsbesök på serveringsställen och 2 137 tillsynsbesök på detaljhandelsställen. Antalet tillsynsbesök var ungefär lika stort som året innan. Speciell vikt fästes vid iakttagandet av åldersgränser för inköp av alkoholdrycker och förbudet mot försäljning av alkoholdrycker till berusade. Vid tillsynsbesöken gav man speciellt akt på försäljningsställets frivilliga egenkontrollsystem och övervakningens funktionsduglighet.

Tillståndshavarens egenkontroll är av central betydelse för förebyggandet av skadeverkningar av försäljning och servering av alkohol. Alkohollagens krav att den ansvarige föreståndaren för ett serveringsställe och dennes ställföreträdare måste ha tillräcklig yrkeskompetens för uppgiften fungerar som ett incitament för effektiv egenkontroll. I samband med tillsynsbesöken kontrolleras att kraven är uppfyllda.

I fall som gäller försäljning till minderåriga har länsstyrelserna konsekvent tillämpat en sträng sanktionslinje. Sanktionerna har skärpts också i fråga om försäljning och servering till berusade.

Tillståndsinnehavarna är skyldiga att betala en årlig tillsynsavgift. Dessutom tas en särskild tillsynsavgift ut av tillståndsinnehavare som fått tillstånd till förlängd serveringstid.

3.2 Detaljhandel med alkoholdrycker

I slutet av 2008 uppgick antalet Alkobutiker till 344. Därtill har Alko rätt att på beställning leverera alkoholdrycker via utlämningsställen. Antalet utlämningsställen uppgick i slutet av året till 124. Antalet tillstånd för detaljhandelsförsäljning av drycker med 4,7 volymprocent alkohol som framställts genom jäsnings uppgick till 6 229, en minskning med 169 från året innan. Vid utgången av 2008 fanns det 44 gårdsvins- och sahtibutiker, vilket var tre färre än ett år tidigare. År 2008 togs en avgift på 180–360 euro ut för ett beslut om tillstånd för detaljhandelsförsäljning.

Länsstyrelsen utfärdade ett temporärt förbud mot alkoholförsäljning till två av Alko Ab:s butiker på grund av försäljningsförseelser. I ett fall utfärdades en skriftlig varning.

Inom ramen för tillsynen av livsmedelshandeln återkallade länsstyrelsen nio detaljhandelstillstånd permanent och 16 tillstånd temporärt. Därtill gavs 43 skriftliga varningar och anmärkningar.

3.3 Servering av alkoholdrycker

År 2008 beviljade länsstyrelserna 531 nya serveringstillstånd som är i kraft tills vidare. Därtill beviljades 276 visstidstillstånd, som är i kraft högst ett år, samt 855 tillfälliga tillstånd som gäller enskilda tillställningar eller evenemang och som är i kraft högst en månad. I slutet av 2008 fanns det 5 964 restauranger med A- och B-tillstånd samt 2 358 restauranger med C-tillstånd, som berättigar till servering av alkoholdrycker med högst 4,7 volymprocent alkohol som framställts genom jäsnings. Sedan början av 1995, då den nya alkohollagen trädde i kraft, har antalet restauranger med A- eller B-rättigheter ökat med 2 736, medan antalet restauranger med C-rättigheter har minskat med 3 371.

Tillståndsförfarandet ger möjlighet att kontrollera att de föreskrivna kraven är uppfyllda. Dessutom har man möjlighet att identifiera och förebygga potentiella problemsituationer genom särskilda tillståndsvillkor eller förvägran av tillstånd. I enlighet med bestämmelserna i alkohollagen har man följt en särskilt restriktiv linje i fråga om serveringstillstånd för familjetillställningar och evenemang som riktar sig till barn och ungdomar. Också när det gäller arbetslivs-, idrotts- och fritidssammanhang har man varit restriktiv vid beviljandet av serveringstillstånd.

År 2008 togs en avgift på 180–360 euro ut för ett beslut om serveringstillstånd.

År 2008 utfärdade länsstyrelserna inom ramen för sin tillsynsverksamhet sammanlagt 410 skriftliga anmärkningar och 347 skriftliga varningar till innehavare av serveringstillstånd samt återkallade tillstånd för viss tid i 95 fall och permanent i 55 fall. Därtill återkallades tillstånd för förlängd serveringstid för viss tid i åtta fall och permanent i ett fall.

En av tillsynsverksamhetens viktigaste målsättningar är att förebygga uppkomsten av en svart ekonomi och att motverka ekonomisk brottslighet inom restaurangbranschen. Produkttillsynscentralen (fr.o.m. den 1 januari 2009 Valvira) bidrar till detta arbete genom att handleda och utbilda länsstyrelsernas regionala tillståndsmyndigheter, så att de kan genomföra sin tillsynsverksamhet i enlighet med statsrådets principbeslut för åren 2006–2009 om ett program för bekämpning av ekonomisk brottslighet och svart ekonomisk aktivitet. Vid permanent återkallelse av tillstånd är orsaken i regel tillståndshavarens underlåtenhet att betala skatter och andra offentliga avgifter.

Polisen har en central roll i tillsynen över detaljhandelsförsäljningen och serveringsverksamheten. Med hjälp av ett elektroniskt anmälningssystem kan polisen i samband med sina inspektioner på försäljnings- och serveringsställen omgående inrapportera eventuella förseelser och missförhållanden till länsstyrelsen för vidare åtgärder.

3.4 Tillverkning, import, partihandel och teknisk användning

Tillstånd att bedriva tillverkning, användning och partihandel med alkoholdrycker, sprit och alkoholpreparat samt tillstånd till import av sprit beviljas av produkttillsynscentralen (fr.o.m. den 1 januari 2009 Valvira). År 2008 beviljades nio tillstånd till tillverkning av alkoholdrycker och fyra tillstånd återkallades. Vid årets utgång uppgick antalet tillverkningsstillstånd till 123. Under året beviljades 53 tillstånd att bedriva partihandel med alkoholdrycker, medan 24 tillstånd återkallades. Vid utgången av året fanns det totalt 252 tillstånd att bedriva partihandel med alkoholdrycker och sprit. Sammanlagt 113 tillstånd till teknisk användning av alkohol beviljades, samtidigt som 155 tillstånd återkallades på grund av att användningen hade upphört. Vid utgången av år 2008 var 2 198 tillstånd till teknisk användning i kraft. År 2008 beviljades två nya tillstånd för import av sprit, vilket innebar att antalet företag som bedriver spritimport ökade till 12. År 2008 tillverkades cirka 615 miljoner liter alkoholdrycker. Mängden var ungefär lika stor som året innan.

Totalt 96 tillverknings- eller lagerplatser godkändes som sådana livsmedelslokaler som uppfyller bestämmelserna i livsmedelslagen.

3.5 Produkttillsyn

Antalet alkoholprodukter på marknaden fortsatte att öka. Sammanlagt registrerades mer än 4 800 nya produkter.

Vid utgången av 2008 omfattade produktregistret över alkoholdrycker totalt omkring 45 000 alkoholdrycker, av vilka ungefär 19 000 ingick i det sortiment av produkter som partihandlarna levererade till serverings- och detaljhandelsställen 2008.

Inom produkttillsynen ger man fortsättningsvis särskild akt på produkter som marknadsförs till barn och ungdomar.

År 2008 lät produkttillsynscentralen (fr.o.m. den 1 januari 2009 Valvira) utföra analyser på sammanlagt 276 alkoholprover. Proverna genomgick varugruppsenliga primärkontrollanalyser av bl.a. alkoholhalt och extrakt, samt riskbedömningsbaserade produkt-/produktkategorivisa analyser med kemiska, mikrobiologiska och organoleptiska metoder. Dessutom fortsatte man liksom under de två föregående åren att utreda förekomsten av bekämpningsmedelsrester i alkoholdrycker.

Vid utgången av år 2008 omfattades 27 företag av produkttillsynscentralens (fr.o.m. den 1 januari 2009 Valvira) system för övervakning av ekologisk produktion. Ett av företagen tillverkade alkoholdrycker som marknadsfördes som ekologiskt producerade, 9 företag importerade alkoholdrycker från länder utanför EU och de övriga bedrev lagerhållning och partiförsäljning.

År 2008 genomfördes sammanlagt 175 inspektioner inom ramen för produkttillsynen samt tillsynen av användningen och förhållandena inom tillverkning och lagring.

3.6 Alkoholreklam

Begränsning av alkoholreklamen betraktas som ett viktigt instrument för styrning av alkoholkonsumtionen. De flesta av de europeiska länderna har infört bestämmelser som begränsar alkoholreklamen. I Island och Norge är all alkoholreklam förbjuden. I Sverige ändrades reglerna till följd av EG-domstolens s.k. Gourmetbeslut, vilket innebär att reklam för alkoholdrycker med en alkoholhalt på mindre än 15 procent är tillåten.

WHO:s rekommendation från december 1995 och den s.k. Stockholmsdeklarationen från 2001 rekommenderar åtgärder för begränsning av alkoholreklamen. Rekommendationen gäller i synnerhet sådan reklam som riktar sig till unga. Som en marknadsföringsmetod som riktar sig speciellt till unga konsumenter nämns kopplingen mellan alkohol och idrott. I Frankrike har man i enlighet med denna rekommendation tagit in en bestämmelse i lagstiftningen som förbjuder alkoholreklam i samband med idrotts-tävlingar.

Enligt Finlands alkohollag är det med vissa undantag tillåtet att göra reklam för svaga alkoholdrycker med en alkoholvolymprocent på högst 22 procent. Begränsningarna gäller bl.a. reklam som riktar sig till omyndiga, användningen av påståenden om hälsoeffekter och reklam som bryter mot god sed. Dessa begränsningar gäller även reklam för drycker med en alkoholvolymprocent på 1,2–2,8 procent. Lagen förbjuder alla former av reklam – inklusive indirekt reklam och andra säljfrämjande åtgärder – för alkoholdrycker med en alkoholvolymprocent på över 22 procent. Produkttillsynscentralen (fr.o.m. den 1 januari 2009 Valvira) gav 1999 en anvisning om alkoholreklam. Anvisningen uppdaterades 2008. I anvisningen ges exempel på tillåten och förbjuden reklam. Syftet med anvisningen är att skapa en enhetlig övervakningspraxis i hela landet.

Övervakningen av reklam för alkoholdrycker med en alkoholvolymprocent på över 1,2 procent hör till produkttillsynscentralens (fr.o.m. den 1 januari 2009 Valvira) och länsstyrelsernas ansvarsområde. Både produkttillsynscentralen och länsstyrelserna har rätt att utfärda förbud mot lagstridig reklam och förstärka åläggandet med vite. Annonsören kan även ges skriftliga anvisningar om rättelse av reklamen. Tyngdpunkten i övervakningen ligger på förebyggande arbete.

Mängdrabatter för alkoholdrycker och utannonsering av kortvariga priserbjudanden utanför försäljningsstället förbjöds genom en ändring av alkohollagen (588/2007), som trädde i kraft i början av 2008. År 2008 låg tyngdpunkten inom övervakningen av alkoholreklamen på att övervaka att tillståndsinnehavarna iakttog de nya bestämmelserna. Under 2008 utfärdade produkttillsynscentralen (fr.o.m. den 1 januari 2009 Valvira) fem reklamförbud och 32 skriftliga anvisningar. Därtill behandlade produkttillsynscentralen 37 andra reklamärenden som krävde skriftligt svar. Länsstyrelserna utfärdade två beslut om förbud och 63 skriftliga anvisningar.

1 Alcohol trends in Finland

In 2008, the total consumption of alcoholic beverages was down about 1 per cent on the previous year, being 10.4 litres of pure alcohol per capita (10.5 litres in 2007). In 2008, some 90 per cent of the adult population reported that they use alcohol (Mäkelä et al. 2009). Of the people who use alcohol, heavy consumers are estimated to range between 300 000 and 600 000. In the 2000s, there has been an increase in both the number of heavy consumers and the amount of alcohol they consume. The growth in alcohol consumption in the 2000s is linked to the increasing number of alcohol-related diseases and alcohol-related deaths. In 2008, altogether 26 157 alcohol-related periods of care were recorded in hospital and health centre wards. The decrease on the previous year was 2.4 per cent. Nevertheless, the share of alcohol-related care periods is still some 6 per cent higher than in the early 2000s. In 2008, alcohol-related causes continued to be the most common cause of death among women and men of working age (15–64 years).

1.1 Finnish alcohol policy

As specified in the Alcohol Act and the Government Resolution on Strategies in Alcohol Policy from 9 October 2003, the fundamental objective of Finnish alcohol policy is to reduce alcohol-related harm. According to the Government Resolution, the key objectives of alcohol policy are to reduce alcohol-induced harm on the wellbeing of children and families, to reduce the hazardous use of alcoholic beverages and related problems, and to invert the trend in the overall consumption of alcoholic beverages. These policy statements were subsequently supported and specified by the Government's legislative package from 2 March 2006 concerning the reduction of alcohol-related harm, as well as by the following measures incorporated in the Government Programme of 19 April 2007: the extension of the National Alcohol Programme, the intensification of substance abuse prevention and the raising of alcohol prices. These measures have been implemented on three occasions: on 1 January 2008, 1 January 2009 and 1 October 2009. In addition, alcohol harms have been strongly emphasised in the Government's policy programme on health promotion and the Internal Security Programme.

In accordance with the Government's legislative package from March 2006, the time for starting the sale of alcoholic beverages in grocery shops, petrol stations and kiosks was changed from 7 am to 9 am as of 1 April 2007. At the beginning of 2008, alcohol taxes were raised by 15 per cent for strong alcoholic beverages and by 10 per cent for other alcoholic beverages. In 2009, excise taxes on alcoholic beverages were raised twice by 10 per cent. From the beginning of 2008, it has been prohibited to use so-called quantity discounts, that is, to offer several packages of beer or other alcoholic beverages at a reduced total price. It is also prohibited to advertise happy-hour prices outside restaurants and bars and alcoholic beverages on the television and in cinemas before 9 pm.

Co-ordinated by the Ministry of Social Affairs and Health, the Alcohol Programme 2004 to 2007 aimed to prevent and reduce alcohol-related harm. Since alcohol harms are influenced by both drinking habits and the level of alcohol consumption, the Alcohol Programme aimed to affect both. Preparatory work for the programme involved central government, local governments, churches, NGOs and the business sector. The programme was based on co-operation and partnership between all stakeholders. Municipalities participating in the partnership also committed themselves to updating their strategies for preventing alcohol- and drug-related harm, facilitating substance abuse prevention and defining a number of concrete priority areas and measures. In accordance with the Government Programme, the Government decided to continue implementing the Alcohol Programme. For the years 2008–2011, the implementation responsibility was assigned to STAKES, the National Research and Development Centre for Welfare and Health (as from 2009, the National Institute for Health and Welfare, THL).

The implementation of the Alcohol Programme is monitored by several indicators, including trends in documented and undocumented consumption of alcohol, alcohol-related accidents and violent offences, alcohol-related domestic violence and alcohol-related deaths. The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics deals with these and other indicators of the alcohol situation. Local- and national-level indicators on alcohol and drugs in Finland can be found online in the SOTKANet indicator bank at www.sotkanet.fi.

1.2 Alcohol attitudes among Finns

Attitudes towards alcohol have become less liberal since the mid-1990s. An increasing majority of the population are in favour of the present or higher levels of restrictive alcohol policy measures. In an opinion poll by TNS Gallup in early 1994, 55 per cent of the respondents were satisfied with the present restrictions or in favour of stricter regulations, compared with 80 per cent in 2001 and 88 per cent in February 2008. In the poll, 30 per cent were in favour of stricter regulations and 12 per cent in favour of more liberal regulations. The change towards less liberal attitudes can clearly be seen from the 1994 poll, where the proportion of those in favour of less strict regulations was 41 per cent.

An overwhelming majority of the population regard the present age limits for buying alcoholic beverages as appropriate. In 2008, the age limit of 20 years for buying strong alcoholic beverages was regarded as appropriate by 83 per cent of the respondents, and the age limit of 18 for buying beer and wine by 86 per cent. Both age limits were regarded as too low by some 10 per cent of the population.

According to opinion polls, a majority of Finns are of the opinion that strong alcoholic beverages, wine and strong beer should not be on sale in grocery shops. In a study conducted in February 2008, 93 per cent of the respondents thought that strong alcoholic beverages should be on sale only in state-owned Alko shops. The corresponding figure for strong beer was 70 per cent and 63 per cent for wines. Most Finns, 83 per cent of the respondents, supported the present system of selling medium beer in grocery shops.

1.3 Alcohol consumption and use in 2008

1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices

Quotas on tax-free imports of alcoholic beverages for personal use by passengers arriving in Finland from other EU countries were abolished on 1 January 2004. No changes were made as regards the amounts of alcoholic beverages that can be imported without tax from outside the EU for personal use: one litre of strong alcoholic beverages or two litres of medium-strength beverages and two litres of wine and 16 litres of beer. The time limits also remained unchanged, that is, a person residing in Finland who arrives in Finland from outside the EU by other means than by air is allowed to import alcoholic beverages only if the journey has taken more than 20 hours.

The abolishment of the quotas was expected to significantly increase imports of alcoholic beverages by passengers, especially after Estonia's accession to the EU on 1 May 2004. The role of Estonia as a major source of alcohol imports is due to the clearly lower price level, geographical proximity, the abolishment of import quotas, and the elimination of the 20-hour rule, which previously restricted alcohol imports. To curb the growth of passenger imports and prevent related side-effects, excise taxes on alcoholic beverages were lowered by an average of 33 per cent on 1 March 2004: taxes on strong alcoholic beverages were reduced by 44 per cent, taxes on medium-strength beverages by 40 per cent, taxes on wines by 10 per cent and taxes on beers by 32 per cent. Between 2005 and 2007, excise taxes on alcoholic beverages were not changed. However, on 1 January 2008, alcohol taxes were raised by 15 per cent for strong alcoholic beverages and by 10 per cent for other alcoholic beverages. In 2009, excise taxes on all alcoholic beverages were raised twice by 10 per cent, first on 1 January and then again on 1 October.

In 2008, following the tax increase, the nominal prices of alcoholic beverages increased by 6.1 per cent on the previous year. An analysis by delivery channel shows that the prices rose by 6.4 per cent in retail consumption and by 5.7 per cent in licensed serving. An analysis by beverage type shows that the prices of strong alcoholic beverages increased the most: vodka, gin etc. by 9.5 per cent and other strong alcoholic beverages by 10.8 per cent. As regards other beverage types, the increase in price was at least about 4 per cent.

Retail consumption and licensed serving showed similar overall price trends except that price increases in retail consumption were slightly greater than in licensed serving. As regards vodka, gin etc., other strong alcoholic beverages and fortified wines, prices in retail consumption rose nearly twice as much as in licensed serving. However, licensed serving showed a greater increase in price for light wines and ciders.

In 2008, the real prices of alcoholic beverages started to increase for the first time since the 2004 tax reduction. Real prices increased by 2.0 per cent on the previous year: 2.2 per cent in retail consumption and 1.4 per cent in licensed serving. However, in real terms, the prices of alcoholic beverages were still 11.3 per cent lower than in 2003. The 2004 tax reduction initially had only a minor impact on prices in licensed serving. In 2008, the prices in licensed serving were only 1 per cent lower than in 2003, whereas the real prices of retail consumption were still 17.3 per cent lower than in 2003.

1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages

In 2008, the total consumption of alcoholic beverages amounted to 55.3 million litres of pure alcohol, being 10.4 litres per capita per year. In the previous year, the corresponding figures were 55.6 million litres and 10.5 litres, that is, compared to 2007, the total consumption of alcoholic beverages per capita decreased by 1.0 per cent.

Total consumption includes both documented and undocumented consumption of alcoholic beverages. Documented consumption includes sales in Alko shops and wholesalers' deliveries of alcoholic beverages to grocery shops, kiosks, petrol stations and licensed restaurants. Undocumented consumption includes legal and illegal home preparation of alcoholic beverages, passenger imports, smuggling, surrogates, and alcohol consumed by Finns outside Finland minus the alcohol purchased and consumed in Finland by foreigners.

1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages

In 2008, documented consumption of alcoholic beverages was down 1.8 per cent on the previous year, amounting to 45.5 million litres of pure alcohol. This was equivalent to 8.5 litres per capita, 0.2 litres down on the previous year. The decrease in documented consumption reflects the increases in both alcohol prices and undocumented consumption.

In 2008, calculated based on consumption in pure alcohol, consumption of strong alcoholic beverages fell by 5.4 per cent on the previous year, compared to 4.0 per cent for ciders. The consumption of beer and fortified wines remained unchanged, but the consumption of light wines increased by 2.6 per cent and that of long drinks by 13.4 per cent.

No major changes have taken place in the pattern of documented consumption since 2007. The share accounted for by strong alcoholic beverages in documented consumption decreased by approximately one percentage point in 2008 and was 26.2 per cent. The share accounted for by beer remained unchanged at 45 per cent. The share of light wines increased by about one percentage point, to 16.3 per cent, and the shares of ciders, long drinks and fortified wines were 5.9, 4.8 and 1.8 per cent respectively.

The 2004 reduction in alcohol taxes led to the greatest reductions in the retail prices of alcoholic beverages; in 2004, retail consumption grew by 9.1 per cent on the previous year. In 2008, retail consumption remained almost at the same level as in 2007, accounting for 85.3 per cent of all documented consumption. A total of 38.8 million litres of pure alcohol was sold through retail outlets (Alko shops, grocery shops, kiosks and petrol stations). This was equivalent to 7.29 litres per capita.

In 2008, licensed consumption of alcohol was down 5.5 per cent on the previous year. Consumption at licensed restaurants totalled 6.7 million litres of pure alcohol. This was equivalent to 1.26 litres per capita. Licensed consumption has decreased by 27.2 per cent since 1997, and its share of documented consumption has dropped from 25.8 per cent to 14.7 per cent.

1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages

Alcohol imports by passengers (in pure alcohol) increased in 2004 by nearly 80 per cent on the previous year. In 2005, the increase continued, being 12 per cent. In 2005, the increase in passenger imports of strong alcoholic beverages was nearly 2.5-fold compared with 2003. In 2006, passenger imports decreased by about a fifth and the trend continued in 2007 although the decrease was clearly less pronounced,

being 2.8 per cent on the previous year. Nevertheless, passenger imports of alcohol were still about 50 per cent higher in 2007 than in 2003. In 2008, passenger imports showed an increase of 4.3 per cent on the previous year. Passenger imports of strong alcoholic beverages increased by 6.5 per cent, import of wines by 15 per cent and medium-strength products by 30 per cent. By contrast, the import of beer decreased by 5 per cent, import of ciders by 7 per cent and long drinks by 22 per cent.

Home preparation of wine and beer has been decreasing since the mid-1990s. The low trend continued in 2008. Alcohol smuggling and illegal home preparation clearly decreased in 2004, and the downward trend continued in 2005. After this, smuggling and illegal preparation have been estimated to have remained at a low level.

In 2008, undocumented consumption of alcohol was estimated to amount to 1.8 litres of pure alcohol per capita, compared with 2.3 litres in 2005 and 1.7 litres in 2003. Undocumented consumption accounted for some 17.7 per cent of total alcohol consumption in 2008. Passenger imports accounted for some 74 per cent of undocumented consumption. Alcohol consumed by Finns abroad represented some 17 per cent and legal home preparation, illegal preparation and smuggling some 4 per cent of the undocumented consumption of alcohol.

1.3.5 Prevalence of alcohol use

The total consumption of alcohol has more than doubled over the past three decades. A parallel trend in drinking habits shows a shift from strong to lighter drinks. While in the early 1960s nearly 70 per cent of the consumption was composed of strong alcoholic beverages, the proportion in the 2000s is just over a quarter. At the same time, beer and light wines have become increasingly popular. Despite these trends, however, two traits still strongly reflect Finnish drinking habits: having alcohol at meals is still rare while binge drinking continues to be common.

The 2008 Drinking Habits Survey showed that some 90 per cent of Finns aged 15–69 had consumed at least one kind of alcoholic beverage during the previous twelve months. The number of alcohol consumers was greatest among women and men in the 30–49 age group: 93 per cent had had alcohol during the previous year. In contrast to previous decades, there is now only a very insignificant difference between men and women in the proportion of alcohol consumers. An exception is the oldest age group, where more women abstain from alcohol than men. (Mäkelä et al. 2009)

The number of drinking occasions has increased in the 2000s. In 2008, well more than a third of men and nearly a fifth of women consumed alcohol more frequently than once a week. Since the early 2000s, the number of men who consume alcohol more frequently than once a week has increased by 8 per cent as compared with 14 per cent for women. (Mäkelä et al. 2009)

In 2008, the 10 per cent of drinkers with the highest alcohol consumption accounted for as much as about half of all alcohol consumed in Finland. Male heavy drinkers, that is, men who consume more than 24 drinks a week, accounted for 6.4 per cent of all alcohol consumers, while female heavy drinkers (more than 16 drinks a week) accounted for 1.6 per cent. Since the early 2000s, the share of heavy consumers of alcohol has increased by nearly a third, to 4.1 per cent of all alcohol users. (Mäkelä et al. 2009)

In contrast, alcohol use among young people has decreased and the proportion of young people abstaining from alcohol has increased in the past decade. In 2007, the Adolescent Health and Lifestyle Survey showed that 60 per cent of 14-year-olds and some 25 per cent of 16-year-olds had used no alcohol during the previous year. There were no differences between boys and girls in the proportion abstaining from alcohol. The ESPAD school survey (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) showed that in 2007, 77 per cent of Finnish schoolchildren aged 15–16 had used alcohol during the previous twelve months. On average, Finnish schoolchildren drink alcohol less frequently than their European peers. In addition, so-called binge drinking and recurrent use of alcohol among young people have decreased. On average, though, Finnish schoolchildren get drunk more often and drink larger amounts in one session than other European schoolchildren. In 2007, about one in three Finnish schoolchildren had been drunk during the previous month and about one in ten had been drunk almost on a weekly basis. (Ahlström et al. 2008; Rimpelä et al. 2007)

1.4 Services for substance abusers

The responsibility for organising services for substance abusers rests with municipalities. The service system for alcohol and drug abusers includes general non-institutional services provided by health and social care units, such as health centres, occupational health care, school and student health care, mental health clinics and social welfare offices, and institutional care such as hospital care and housing services. Specialised non-institutional services for substance abusers are provided by, for example, A-clinics, youth clinics, drop-in centres, health counselling centres and day centres. Specialised institutional care for substance abusers is offered by, for example, detoxification and rehabilitation centres and housing services.

Every four years, a Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services is conducted to gather cross-sectional data on the number of service visits involving alcohol or drug use. The data provided by the survey describes alcohol- and drug-related visits rather than individual clients, as the same client may have used several kinds of services during the census day.

The 2007 survey indicates that changes have taken place in the service structure compared with the preceding survey. In the 2003 survey, clients with alcohol- and drug-related visits were most commonly found in housing services or overnight shelters, whereas the most common places in the 2007 survey were A-clinics or other similar units. An interesting observation was that substance abuse clients were more common in home-help services than previously. This seems to suggest that substance abuse problems have increased among older people. Sixty-two per cent of service visits involving alcohol or drug use were visits to non-institutional services and 38 per cent were visits to units in institutional and housing services. Specialised services for substance abusers accounted for 46 per cent of service visits. A third of all visits involving alcohol or drugs were visits to health services. (Nuorvala et al. 2008)

1.4.1 Specialised care and services for substance abusers

Specialised care and services for substance abusers are mainly provided by municipal social care departments. However, specialised services also include health services that provide pharmacotherapy to drug abusers. The growth in the consumption of alcoholic beverages has increased the demand for services for substance abusers in the 2000s. This has in turn increased both client numbers and the length of care periods.

In 2008, A-clinics had a total of 47 359 clients, which was 3 per cent up on the previous year. Youth clinics in turn had 5764 clients, clearly more than in 2007.

The municipally funded detoxification centres for substance abusers had 10 223 clients. The number of clients who had received detoxification treatment was almost the same as in 2007. However, the number of care days decreased clearly. In 2008, detoxification treatment accounted for 100 411 care days. In rehabilitation centres for substance abusers, clients totalled 6890 and care days 308 780. The number of both clients and care days in the centres was higher than in the previous year.

In 2008, housing services for substance abusers had 4015 clients and overnight shelters had 2148 clients. A significant increase took place in the number of clients at overnight shelters in particular. Lengths of service use in overnight shelters showed a clear decrease on the previous year, while lengths of service use increased considerably in housing services for substance abusers.

1.4.2 Alcohol-related diseases in health care

In 2008, inpatient wards registered 26 157 periods of care where the primary diagnosis was an alcohol-related disease, and 37 607 periods of care where the primary or secondary diagnosis was an alcohol-related disease. Compared with the previous year, a decrease of 2.4 per cent was observed in periods of care with an alcohol-related disease as the primary diagnosis. Periods of care where an alcohol-related disease was recorded as either the primary or secondary diagnosis stayed roughly at the same level as in 2007. The dramatic growth observed since 2004 in periods of care associated with alcohol-related organic brain syndromes was reversed in 2008. Periods of care related to diseases of the liver remained at the

same level as in the previous year. Compared with 2003, an increase of about 8 per cent was observed in periods of care with an alcohol-related disease as the primary diagnosis, and an increase of just under 16 per cent in those with an alcohol-related disease as the primary or secondary diagnosis. Eighty per cent of inpatients who received care for alcohol-related diseases were men and 20 per cent were women. The proportion of men among inpatients grew by about one percentage point compared with 2007.

1.4.3 Alcohol-related deaths

In 2008, a total of 3119 persons died in Finland as a result of alcohol use. This was six persons down on the previous year but still 622 persons more than in 2003. The growth in alcohol-related deaths has been very rapid since 2004. Since 2005, alcohol-related diseases and poisonings have been the most common causes of death among men and women of working age (aged 15–64).

In 2008, alcohol-related diseases and poisonings caused 2140 deaths. Deaths related to long-term alcohol use, such as deaths from diseases of the liver, decreased slightly on the previous year. Deaths from diseases of the liver totalled 1119, which was 26 persons fewer than in the previous year. Deaths from poisoning directly related to alcohol use also decreased. Deaths from alcohol poisonings totalled 551, that is, 31 persons fewer than in 2006.

Compared with 2007, deaths from accidental injury or violence under the influence of alcohol increased. In 2008, deaths from accidental injury or violence under the influence of alcohol totalled 925, which was 41 persons more than in the previous year.

1.5 Alcohol-related criminality and persons taken into custody for drunkenness

1.5.1 Violent offences

In 2008, violent offences recorded by the police totalled 35 298, that is, they remained roughly at the same level as in the previous year. Homicides increased by some 4 per cent, whereas the number of assaults remained almost unchanged.

A strong link traditionally exists between alcohol use and violent offences. As for cases recorded by the police in recent years, some 50 to 60 per cent of homicide suspects and some 60 to 70 per cent of assault suspects have been under the influence of alcohol. Violent offences have steadily increased with the growth of alcohol consumption since the mid-1990s.

1.5.2 Drink driving and traffic offences

In 2008, the police recorded 25 819 cases of drink-driving, representing a decrease of more than 6 per cent on the previous year. Aggravated cases of drink-driving accounted for 53 per cent of all cases, which was about two percentage points less than in 2007. In per capita terms, the regions of Päijät-Häme and Lapland had the highest number of drink-driving offences.

In 2008, 102 persons were killed and 1061 persons injured in road traffic accidents involving alcohol. Compared with 2007, the number of alcohol-related road traffic accidents with non-fatal injuries decreased by more than 6 per cent. However, the number of fatal road traffic accidents remained the same. Ten per cent of road traffic accidents with non-fatal injuries involved a driver under the influence of alcohol, compared to about 27 per cent for fatal road accidents.

National studies of road-side tests show that the number of breath-tested drivers who have consumed some alcohol, that is, have had a breath test result below 0.5 per mil, has nearly doubled since 1996. Since 2005, however, the number of these drivers has started to decrease. In 2007, of some 20 000 breath-tested drivers, 0.7 per cent had consumed some alcohol.

1.5.3 Persons taken into police custody

In 2008, the number of persons taken into police custody for drunkenness continued to decrease. Persons taken into police custody for drunkenness totalled 94 007, which was about 3700 fewer than in 2007. The region of Uusimaa showed the highest number of cases. Calculated per capita, the region of Pohjois-Savo had the highest number.

1.6 Alcohol economy and cost of alcohol harm

In 2008, domestic consumer expenditure on alcohol purchases continued to increase on the previous year, totalling EUR 4.2 billion. In per-capita terms, expenditure on alcoholic beverages in 2008 totalled EUR 794, which was EUR 21 more than in 2007. Alcohol expenditure accounted for 4.4 per cent of private consumption expenditure. Compared with 2007, state alcohol tax revenues (incl. value-added tax) increased by more than 6 per cent, to EUR 1.9 billion, which accounted for 4.3 per cent of total state revenues (financing measures excluded).

In 2007, society paid between EUR 0.7 and 0.9 billion in direct costs and between EUR 3.2 and 6.0 billion in indirect costs as a result of alcohol use. On average, the direct costs increased by just over 3 per cent on the previous year. More than a third of the direct costs of alcohol harm were related to maintaining public order and safety. Health care accounted for a quarter and social services for just over a fifth of the direct costs caused by alcohol-related harm. Indirect costs continued to increase in 2007 due to an increase in both alcohol-related sick days and alcohol-related deaths.

2 Drug trends in Finland

The growth in drug experimentation and use that began in the 1990s started to slow down towards the end of the decade and levelled off in the early 2000s. In 2006, some 13 per cent of Finns aged 15–69 reported having used or experimented with a drug at least once in their lifetime. According to preliminary data from 2008, this situation has remained unchanged. (Rönkä & Virtanen 2009)

The growth in drug use has increased the demand for services for substance abusers. A marked change among drug abuse clients in the 2000s has been the steep increase in the proportion of people whose primary reason for seeking treatment is buprenorphine abuse. In 2008, buprenorphine was the primary substance for 34 per cent of substance abuse clients in specialised services for substance abusers, compared with a mere 7 per cent in 2000 (Drug Treatment Information System).

2.1 Finnish drug policy

A Government Resolution on co-operation in drug policy issued for 2008 to 2011 (Ministry of Social Affairs and Health 2007) defines an overall target to prevent drug use and distribution so as to minimise the economic, social and health-related harms and costs caused by drug use and prevention. Finnish drug policy is based on general public policy measures, national legislation and international agreements, all of which help reduce the demand for and restrain the supply of drugs, reduce harm from drug use, refer drug abusers to treatment and bring to justice persons involved in drug-related illegal actions. The Government thus continues to fight drugs in line with the earlier resolutions adopted in 1998, 2000 and 2004.

According to the most recent resolution, the Government will continue and strengthen drug policy co-ordination and inter-administrative co-operation during its term of office 2008 to 2011. The fight against drugs takes account of the measures and means specified in different Government programmes and the Internal Security Programme, for instance.

In accordance with the Government Resolution, a new Narcotics Act (373/2008) was adopted by Parliament in 2008. The Act brings the Finnish drug legislation in conformity with the provisions of the European Communities and intensifies drug supervision through increased co-operation between authorities. In other respects, the legislative amendments do not affect Finnish drug policy. The Narcotics Act entered into force at the beginning of September 2008. The lists of narcotic drugs were updated with the Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008).

2.2 Drug experimentation and use

Drug experimentation and use increased in the 1990s throughout the country, especially among young people and young adults. The first signs of a slow-down became visible in the early 2000s; recently, the situation has stabilised.

In 2006, 16 per cent of men and 11 per cent of women reported having experimented with cannabis at least once. This was 1 per cent up on 2002 and 2004. Three per cent of the adult population had experimented with cannabis during the previous year (Hakkarainen & Metso 2007). No systematic changes occurred over this period in lifetime and previous-year cannabis experimentation among young people aged 15–34. By contrast, within the user group, the share of 15–24-year-olds decreased and the share of 25–34-year-olds increased. Overall, however, the level of use is clearly higher than in the early 1990s.

Seven per cent of the adult population had sometimes used medicines for intoxicating purposes and some 3 per cent during the previous year. Two per cent had sometimes experimented with amphetamines and 1.5 per cent with ecstasy. One per cent of the population had experimented with cocaine, LSD and fungi. (Hakkarainen & Metso 2007)

The 2007 ESPAD school survey indicated that 8 per cent of young people aged 15–16 had experimented with cannabis at least once in their lifetime. The proportion was 10 per cent in 1999 and 11 per cent in 2003. Stabilisation and decrease in substance use has been observed throughout the 2000s with regard to intoxication-oriented drinking and mixed use of alcohol and pills, as well as tobacco and cannabis. In contrast to these positive developments, there has been an increase both in glue and solvent sniffing (10% of young people, at least once in their lifetime) and in experimentation with sedatives and sleeping pills for intoxicating purposes (10% of young people, at least once in their lifetime). (Ahlström et al. 2003; 2008)

An estimate of the level of particularly problematic drug abuse, which is often linked with intravenous drugs, was made in 2005. Intravenous drug use, or injecting drug use, is usually associated with opiates, in Finland especially with buprenorphine, but also with amphetamines. The proportion of amphetamine and opiate abusers among people aged 15–54 was estimated at 0.5–0.7 per cent in the whole country, and at 0.9–1.4 per cent in the Greater Helsinki area. Amphetamine abusers were the larger of the two abuser groups. (Partanen et al. 2007)

2.3 Drug attitudes among Finns

According to a follow-up study of lifestyles and their impact on the health of the adult population, 75 per cent of Finns thought in 2007 that drug use is a serious or very serious problem. The percentage has been decreasing steadily since 2001, when it was 90 per cent. (Piispa et al. 2008)

The high percentage in the early 2000s can be seen as a reaction to the rapid increase in drug use in the late 1990s. The more lenient attitudes in recent years are associated with the fact that people have to some degree become used to the existence of drugs as the growth of drug use and harms has stopped and the drug situation has stabilised. In some ways, the drug problem has "normalised" and become part of the broader context of substance abuse problems.

2.4 Drug treatment system

Efforts to develop drug treatment have largely been focused on low-threshold services and related training. The first health counselling centre in Finland offering a needle exchange service for drug users was set up in 1997. Maintenance and substitution treatment were officially integrated in the service system for substance abusers in 2000. As far as possible, the treatment of particularly difficult cases (patients with a double or triple diagnosis) takes place in specialised service units.

Since 2004, the obligation to provide health counselling services has also been extended beyond health counselling centres, to health centres. In addition, pharmacies have an important role in providing clean syringes and needles in areas where no specific health counselling services are available. In 2007, health counselling centres totalled 38 and they had some 13 000 clients (Rönkä & Virtanen 2009).

A specific Government Decree (289/2002) was issued in 2002 on the pharmacotherapy of opiate addicts. In 2008, the Decree was abrogated by a new Decree (33/2008), which aimed to meet the ever growing need for substitution treatment. At the end of 2008, it was estimated that 1300 persons had been in substitution treatment (Rönkä & Virtanen 2009).

2.4.1 Specialised services for substance abusers

Data on the treatment of drug abusers have been received voluntarily and anonymously from treatment units since 1998. In 2008, altogether 114 units offering services for substance abusers participated in the data collection, and information was received concerning 4109 clients. The units included A-clinics, youth clinics, detoxification and rehabilitation centres, non-institutional and institutional drug treatment units, and psychiatric units. The material mostly concerned non-institutional units, particularly in the Province of Southern Finland.

According to the Drug Treatment Information System, the primary reason for seeking treatment among drug and medicine abusers was the use of opiates (50% of cases) rather than the use of amphetamines or other stimulants (16% of cases). The proportion of people whose primary reason for seeking treatment was the abuse of buprenorphine, an opiate drug, remained at the same level as in the previous year, being 33 per cent in 2008, compared with 2 per cent for heroin. A typical feature of the Finnish drug culture is also that a majority of amphetamine and opiate users use the drug intravenously. Polydrug use was common; nearly two in three clients reported having used at least three different substances when seeking treatment.

According to the Drug Treatment Information System, in the same way as previously, those seeking treatment in 2008 were young adults, their average age being 30 years. Women were more than two years younger than men. The clients were usually socially excluded or at risk of exclusion. They had a low educational level and nearly two thirds were unemployed (64%). Eleven per cent of them were homeless.

Some 40 municipalities have health counselling centres. Data gathered on an anonymous basis in 2007 showed that the number of clients was some 13 000: The Helsinki centre had the largest number of clients (about 8000), followed by Vantaa (about 1550), Turku (about 850), Espoo (about 700) and Tampere (about 550).

2.4.2 Drug users in health services

In 2008, inpatient wards registered 6668 drug-related care periods in which a drug-related disease, that is, a disease related to narcotics or medicines, was the primary diagnosis, and 9508 care periods in which a drug-related disease was the primary or secondary diagnosis. Compared with 2007, a great increase was observed in care periods related to drug and medicine poisonings. Periods of care associated with drug-related poisonings increased by some 19 per cent and care associated with poisonings due to sleeping pills and sedatives increased by some 10 per cent. Approximately a 15 per cent increase was observed in treatments given for medicine poisonings where the active agent is not reported. Drug-related periods of care represent about a fifth of all hospital care periods involving substance abuse; however, the proportion is more than a half for under-35s.

Of infectious diseases, particularly hepatitis C is mostly associated with intravenous drug use. However, the number of new hepatitis C infections reported annually has decreased over the past few years. Preliminary data show that new infections totalled 1144 in 2008. Of these, 508 infections were due to intravenous drug use. On the other hand, the number of cases where the mode of transmission is unknown was 513 (National Infectious Diseases Register). According to the Drug Treatment Information System, 63 per cent of substance abuse clients with a hepatitis C test result were hepatitis C positive.

HIV is another serious blood-borne virus infection. An HIV epidemic broke out among injecting drug users in 1998. The growth in the number of infections was slowed within a few years, and the number of infections transmitted through intravenous drug use has been decreasing throughout the 2000s. Preliminary data for 2008 indicate that 5 per cent of all new HIV infections were due to intravenous drug use, compared with more than half in 1999 (National Infectious Diseases Register). According to the Drug Treatment Information System, about 1 per cent of clients with an HIV test result were HIV positive.

2.4.3 Drug-related deaths

Between 1997 and 2000, drug findings reported in forensic analyses concerning medicines and drugs almost doubled. The number of findings then stabilised for a few years, mainly because the supply of heroin dried up in the market, with a resultant decrease in deaths from heroin. In recent years, the number of drug findings in forensic analyses has again been increasing. Preliminary data show that drugs were found in 244 cases of death in 2008. The primary cause of death was poisoning in approximately half of the cases of death. In deaths from poisoning, buprenorphine is the most important substance found in approximately a third of the cases. Deaths from heroin and cocaine poisoning are still rare. (Helsinki University Department of Forensic Medicine.)

2.5 Drugs and criminality

2.5.1 Drug offences

There was no significant change in the number of offences recorded by the police in 2008. The police recorded 15 482 drug offences, compared with 15 448 in the previous year. Of the offences, 63 per cent were drug-user offences and 31 per cent drug offences. Aggravated drug offences accounted for 5 per cent of all drug offences. The main drugs sold in Finland include cannabis products and the synthetic drugs amphetamine, ecstasy, buprenorphine and benzodiazepine.

In recent years, the number of drug-related burglaries has decreased. Between 2002 and 2004, the police recorded 109–110 cases of drug-related burglary each year, but between 2005 and 2007 only 81, 72 and 77 cases. In 2008, the police recorded 102 drug-related burglaries, that is, the situation had reverted back to the higher level. The increase in the number of burglaries may be due to the decreasing availability of buprenorphine, or Subutex, which is its trade name.

2.5.2 Violent offences

Violent offences continue to be much more common under the influence of alcohol than under the influence of drugs. In 2008, altogether 61 per cent of all assaults (assaults, petty assaults and aggravated assaults) were committed under the influence of alcohol, 0.3 per cent under the influence of other substances, mainly drugs, and 1 per cent under the combined influence of alcohol and drugs. Forty-one per cent of robbery offences and 26 per cent of aggravated robberies were committed under the influence of alcohol. The corresponding shares for other substances were 1.2 per cent and 2.9 per cent. Six per cent of robberies and 7 per cent of aggravated robberies were committed under the combined influence of alcohol and other substances.

2.5.3 Road traffic offences

In 2008, drugs were found to be present in 3349 solved cases of drink-driving, representing some 12 per cent of all cases. In addition, drugs together with alcohol were found in some 3 per cent of cases.

In 2003, legislation on drink-driving was amended by provisions on zero limits for drugs. As a result, cases of drug-driving increased by more than 50 per cent between 2002 and 2003. Between 2004 and 2007, drug cases continued to increase.

2.6 Cost of drug-related harm

In 2007, direct costs brought about by the abuse of drugs and medicines totalled some EUR 0.2 to 0.3 billion, and indirect costs totalled EUR 0.5 to 1.0 billion. The direct costs were up just under 3 per cent on the previous year. Social care accounted for a third, maintaining public order and safety for a quarter, and health care for some 16 per cent of the direct costs. Compared with 2006, indirect costs increased by nearly a third due to the growth in drug-related deaths. By far the largest item of indirect costs was due to the premature loss of life.

3 Alcohol licensing and supervision

In 2008, the number of state-owned Alko shops increased by six, to 344, while the number of grocery shops continued to decrease. The number of licensed restaurants remained roughly the same. In the supervision of alcohol sales and licensed serving and the guidance of licence holders, special efforts have been made to reduce the selling of alcohol to under-age and intoxicated persons.

Product control focused on products whose marketing is targeted at children and young people. In 2008, a sales ban was imposed on one product.

3.1 Alcohol licensing and supervision authorities

In 2008, the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) and State Provincial Offices were the authorities responsible for alcohol licensing and supervision in Finland. On 1 January 2009, STTV and the National Authority for Medicolegal Affairs (TEO) merged to form the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira), to carry out the tasks of both STTV and TEO. STTV (as from 1 Jan 2009, Valvira) is the authority responsible for granting licences for the production, wholesale and use of alcoholic beverages, industrial ethyl alcohol and alcohol preparations and for the imports of industrial ethyl alcohol. State Provincial Offices are responsible for granting licences for the retail sales and licensed serving of alcoholic beverages and supervising the sales, advertising and sales promotion of alcoholic beverages within their area.

By virtue of the relevant Government Decree (1140/2004, section 1a), STTV (as from 1 Jan 2009, Valvira) is responsible for guiding and developing licence management and supervision at State Provincial Offices, for providing information and communication services for the alcohol administration, and for supervising the retail sales, serving, advertising and sales promotion of alcoholic beverages throughout the country. The aim of guiding and developing licence management and supervision is to improve the implementation of the objective specified in section 1 of the Alcohol Act and to ensure that the Act is applied uniformly everywhere in the country.

In 2008, State Provincial Offices made 5155 inspection visits to licensed premises and 2137 to retail outlets. This was about the same number of inspection visits as in 2007. Priority was given to compliance with age limits for buying alcohol and regulations on selling alcohol to intoxicated persons. The implementation of voluntary self-supervision plans was also monitored.

Supervision by licence holders themselves plays a vital role in the prevention of adverse effects of alcohol sales and serving. Further, the Alcohol Act prescribes that restaurant staff with supervision tasks and their stand-ins must have adequate vocational qualifications for the task, which has further improved the effectiveness of self-supervision. The qualifications are checked in connection with inspection visits.

State Provincial Offices have consistently applied the strict sanctions against selling to under-age persons. Furthermore, stricter sanctions have also been introduced against selling and serving to intoxicated persons.

Licence holders are charged an annual supervision fee. In addition, a special supervision fee is charged on licence holders for the extension of licensing hours.

3.2 Retail sales of alcoholic beverages

State-owned Alko shops totalled 344 at the end of 2008. Alko also has the right to supply alcoholic beverages in response to orders through its delivery points, which totalled 124 at the end of the year. Licences for the retail sales of fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume totalled 6093, which was 136 down on the previous year. At the end of 2008, there were 44 shops selling fruit wine produced by farms or traditional beer sahti, which was three fewer than in the previous year. In 2008, the fee for the decision on a retail sales licence varied between EUR 180 and EUR 360.

Two Alko shops had their retail sales licences suspended by State Provincial Offices due to sales violations. In addition, one written warning was issued.

As for grocery shops, State Provincial Offices' supervision measures included nine revocations and 16 suspensions of retail sales licences. A total of 43 licence holders received a written warning or notice.

3.3 Licensed serving of alcoholic beverages

In 2008, State Provincial Offices granted 531 new serving licences for an indefinite period. The number of new fixed-term licences granted for a maximum of twelve months was 276. Further, 855 temporary licences for a maximum of one month were granted for various events. At the end of 2008, the total number of restaurants with an A or B licence amounted to 5964, while 2358 restaurants held a C licence, that is, a licence for the serving of fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume. Since the entry into force of the new Alcohol Act in 1995, the number of restaurants with an A or B licence has increased by 2736, while the number of restaurants with a C licence has decreased by 3371.

As the serving of alcoholic beverages is subject to licensing, it is necessary not only to ensure compliance with regulations but also to identify the risks and thus prevent potential harm by laying down limitations or conditions on the licence or by rejecting it. In line with the provisions of the Alcohol Act, a particularly strict attitude has been taken to granting serving licences for events organised for children, young people and families. Granting of licences has also been restricted in certain workplace, sports and leisure-time contexts.

In 2008, the fee for the decision on a serving licence varied between EUR 180 and EUR 525.

In 2008, State Provincial Offices' supervision measures included 410 written notices and 347 written warnings to serving licence holders, as well as 95 suspensions and 55 revocations of licence. In addition, as regards extensions of licensing hours, eight licences were suspended and one was revoked.

The supervision has focused on fighting the grey economy and white-collar crime in the catering industry. STTV (as from 1 Jan 2009, Valvira) fights the grey economy in the alcohol industry and guides and trains the regional licensing authorities working at State Provincial Offices in the implementation of supervision in line with the programme against the grey economy and white-collar crime 2006–2009, specified in the Government Resolution. Licence revocations were primarily due to licence holders' neglect with regard to taxes or other public fees.

The police have a key role in the supervision of alcohol retail sales and serving. The police have applied an electronic control notification system that enables police authorities to immediately inform State Provincial Offices of any violations of regulations and drawbacks.

3.4 Production, imports, wholesale and technical use

STTV (as from 1 Jan 2009, Valvira) is the authority responsible for granting licences for the production, wholesale and use of alcoholic beverages, industrial ethyl alcohol and alcohol preparations and for the imports of industrial ethyl alcohol. In 2008, nine licences were granted for the production of alcoholic beverages and four licences were revoked. At the end of 2008, licences for the production of alcoholic beverages totalled 123. Fifty-three licences for the wholesale of alcoholic beverages were granted, and 24 wholesale licences were revoked. At the end of the year, licences for the wholesale of alcoholic beverages and industrial ethyl alcohol totalled 252. Altogether 113 licences were granted for the technical use of alcohol, and 155 licences were revoked on the grounds that alcohol was no longer used. A total of 2198 licences for the technical use of alcohol were in force at the end of 2008. Two licences for the imports of industrial ethyl alcohol were granted, bringing the total number of importers to twelve. Some 615 million litres of alcoholic beverages were produced in 2008, which was about the same as in the previous year.

Ninety-six sites for the production or storage of alcoholic beverages were approved as food premises as specified in the Food Act.

3.5 Product control

The number of alcohol products on the market continued to increase in 2008, with more than 4800 new products registered.

At the end of 2008, the product register of alcoholic beverages listed some 45 000 alcoholic beverage products, of which some 19 000 were products delivered by wholesalers to licensed restaurants and retail outlets during the year.

Product control continued to be focused on products whose marketing is targeted at children and young people.

In 2008, STTV (as from 1 Jan 2009, Valvira) had a total of 276 samples of alcoholic beverages analysed. The samples underwent preliminary analyses (such as alcohol content and extract analyses), in addition to which a number of chemical and microbiological tests and sensory evaluations, depending on the product/product group, were carried out on the basis of a risk analysis. In addition, the research project carried out in the two previous years concerning pesticide residues in alcoholic beverages was continued.

At the end of 2008, STTV's (as from 1 Jan 2009, Valvira's) control system for organic production covered 27 companies: One company was a producer of alcoholic beverages marketed as organically produced products, nine were importers of alcoholic beverages from outside the European Union and the rest were engaged in the storage and wholesale of alcoholic beverages.

In 2008, a total of 175 inspection visits were carried out in the context of the product control of alcoholic beverages and in order to control the technical use and production and storage conditions.

3.6 Advertising of alcoholic beverages

Regulation of alcohol advertising has been considered an important way of controlling alcohol consumption. Most European countries have imposed restrictions on alcohol advertising. For example, Iceland and Norway allow no alcohol advertising. In Sweden, the provisions concerning this type of advertising were amended in 2001 in accordance with the judgement of the European Court of Justice in the Gourmet case so as to permit advertising of beverages with an alcohol content of less than 15 per cent by volume.

The WHO recommendation adopted in December 1995 and the Stockholm Declaration on Young People and Alcohol 2001 support restrictions on alcohol advertising, especially on advertising targeted at young people. Both explicitly mention that alcohol is often associated with sports to appeal to young people. This has been taken into account in France, for instance, where alcohol advertising at sports events has been banned.

Under the Alcohol Act, the advertising of light beverages with an alcohol content of no more than 22 per cent by volume is allowed, with certain exceptions. The restrictions apply to advertising targeted at minors, including alleged health effects, being against good conduct, etc. The advertising restrictions also apply to beverages with an alcohol content between 1.2 and 2.8 per cent by volume. The advertising, indirect advertising and other sales promotion of strong alcoholic beverages with an alcohol content of more than 22 per cent by volume is prohibited. In 1999, STTV (as from 1 Jan 2009, Valvira) issued guidelines on the advertising of alcoholic beverages. The guidelines were updated in 2008. The guidelines include examples of permitted and prohibited advertising and are designed to harmonise advertising supervision across the country.

The supervision of the advertising of alcoholic beverages and drinks with an alcohol content of more than 1.2 per cent by volume is the responsibility of STTV (as from 1 Jan 2009, Valvira) and State Provincial Offices. Both of these authorities may forbid advertising that fails to comply with the legislation, and they can impose a conditional fine. Alternatively, the advertiser can be given written notice to rectify the advertisement. The emphasis in the supervision of advertising has been on preventive measures.

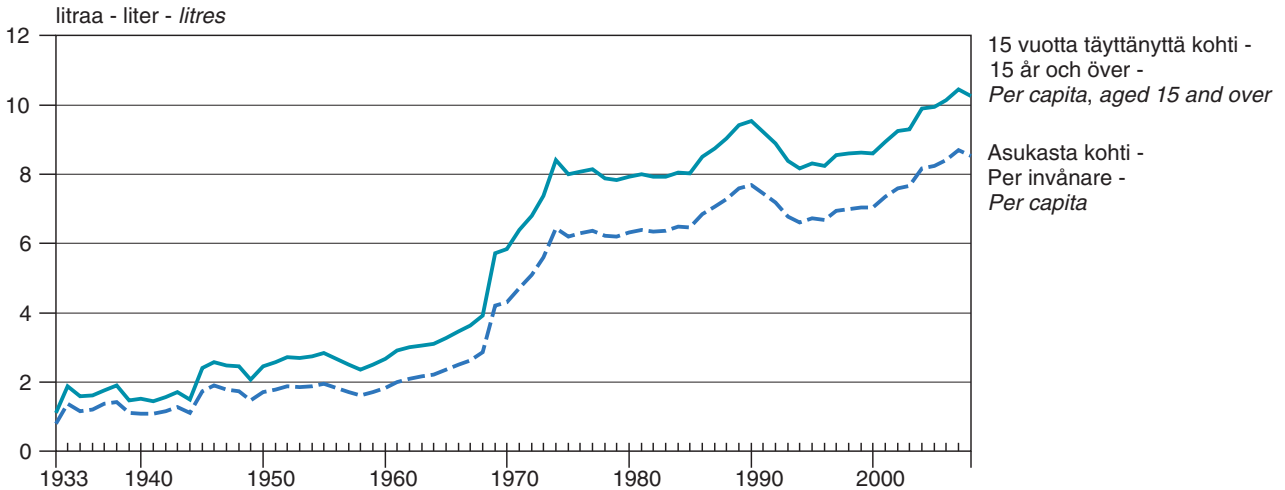
In early 2008, the Alcohol Act was amended (588/2007) to cover pricing and price announcements. The new regulations prohibit quantity discounts and showing special offers outside the licensed premises if the offer is for a short time only. In 2008, the supervision of advertising has been focused on compliance with the new regulations.

In 2008, STTV (as from 1 Jan 2009, Valvira) issued five prohibitive decisions and 32 administrative directives on advertising. In addition, it dealt with 37 advertising cases that required a written response. Provincial State Offices issued two prohibitive decisions and 63 administrative directives.

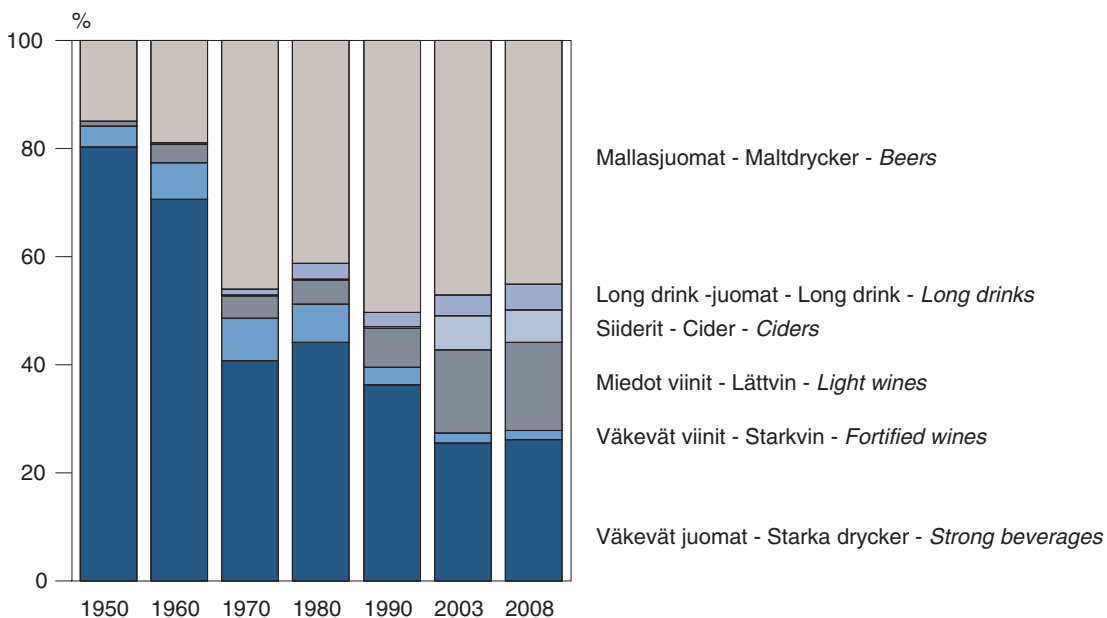
Taulukoissa käytetyt symbolit - Teckenförklaring - Explanation of symbols:

- Ei yhtään - Värdet noll - Magnitude nil.
- 0 Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä - Mindre än hälften av den använda enheten - Magnitude less than half of unit employed.
- . Tieto epälooginen esitettäväksi - Uppgift kan inte förekomma - Category not applicable.
- .. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi - Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges. - Data not available or too uncertain for presentation.
- ... Salassapitosäännön alainen tieto - Sekretessbelagd uppgift - Data subject to secrecy.
- * Ennakkotieto - Förhandsuppgift - Advance information
- ** Arvio - Uppskattning - Estimate

Kuvio 1. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1933–2008
Figur 1. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1933–2008
 Figure 1. Documented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1933–2008

Kuvio 2. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1950–2008
Figur 2. Fördelning av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1950–2008
 Figure 2. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1950–2008

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

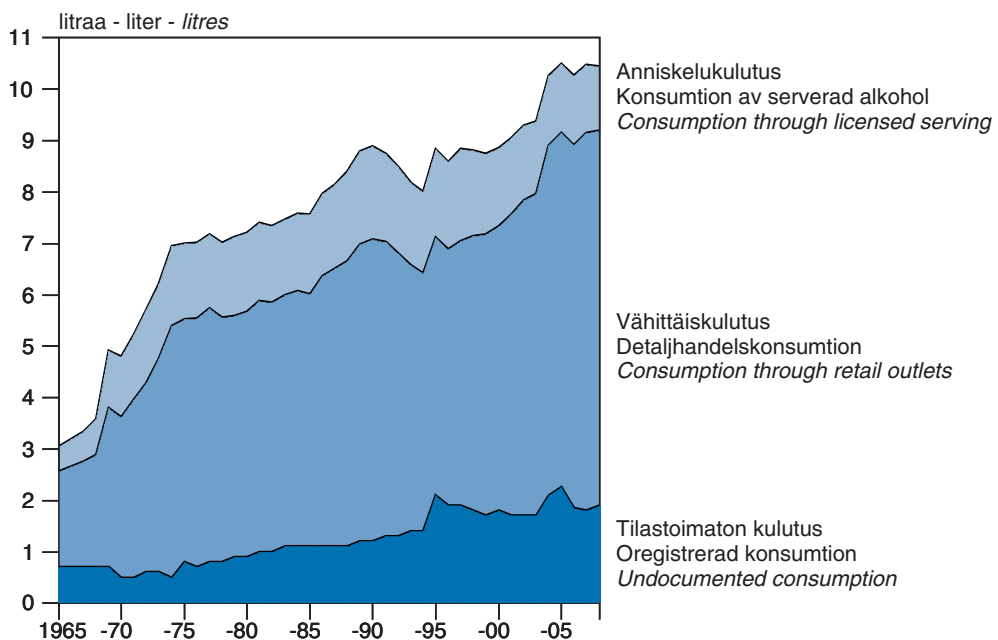

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965–2008
Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965–2008
Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965–2008

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti Liter 100 % alkohol per invånare 100% alcohol, litres per capita			Litraa 100 %:n alkoholia 15 vuotta täyttäneitä kohti Liter 100 % alkohol per invånare 15 år och över 100% alcohol, litres per capita aged 15 and over		
	Tilastoitu kulutus Registrerad konsumtion <i>Documented consumption</i>	Tilastoimaton kulutus Oregistrerad konsumtion <i>Undocumented consumption</i>	Kokonais- kulutus Konsumtion totalt <i>Total consumption</i>	Tilastoitu kulutus Registrerad konsumtion <i>Documented consumption</i>	Tilastoimaton kulutus Oregistrerad konsumtion <i>Undocumented consumption</i>	Kokonais- kulutus Konsumtion totalt <i>Total consumption</i>
1965	2,4	0,7	3,1	3,3	1,0	4,3
1970	4,3	0,5	4,8	5,8	0,7	6,5
1975	6,2	0,8	7,0	8,0	1,0	9,0
1980	6,3	0,9	7,2	7,9	1,1	9,0
1985	6,5	1,1	7,6	8,0	1,4	9,4
1990	7,7	1,2	8,9	9,5	1,5	11,0
1995	6,7	2,2	8,9	8,3	2,7	11,0
2000	7,0	1,8	8,8	8,6	2,1	10,7
2005	8,2	2,3	10,5	10,0	2,7	12,7
2006	8,4	1,9	10,3	10,1	2,2	12,3
2007	8,7	1,8	10,5	10,5	2,2	12,7
2008	8,5	1,9	10,4	10,3	2,2	12,5

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965–2008
Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965–2008
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965–2008

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 2003–2008
Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 2003–2008
Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita, 2003–2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
	Litraa - Liter - Litres						
Kotivalmistus - <i>Home brewing and distillation</i>	0,19	0,11	0,11	0,09	0,06	0,08	Hemtillverkning
Matkustajatuonti - <i>Passenger imports</i>	0,88	1,56	1,75	1,39	1,32	1,37	Resandeförsel
Ulkomailla nautittu - <i>Consumption abroad</i>	0,33	0,32	0,32	0,30	0,32	0,32	Konsumerats utomlands
Laiton valmistus ja salakuljetus - <i>Illegal distillation and smuggling</i>	0,27	0,11	0,08	0,08	0,09	0,08	Olaglig tillverkning och smuggling
Yhteensä - Total	1,67	2,10	2,26	1,86	1,79	1,85	Totalt

3. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 1960–2008
Registrerad alkoholkonsumtion per invånare 1960–2008
Documented consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960–2008

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti Liter 100 % alkohol per invånare 100% alcohol, litres per capita			Litraa 100 %:n alkoholia 15 vuotta täyttäneitä kohti Liter 100 % alkohol per invånare 15 år och över 100% alcohol, litres per capita aged 15 and over		
	Kulutus Konsumtion Consumption	Vähittäis- kulutus Detalj- handels- konsumtion Consumption through retail outlets	Anniskelu- kulutus Konsumtion av serverad alkohol Consumption through licensed serving	Kulutus Konsumtion Consumption	Vähittäis- kulutus Detalj- handels- konsumtion Consumption through retail outlets	Anniskelu- kulutus Konsumtion av serverad alkohol Consumption through licensed serving
1960	1,85	1,40	0,45	2,69	2,04	0,65
1965	2,35	1,86	0,49	3,28	2,59	0,69
1970	4,30	3,12	1,18	5,84	4,24	1,61
1975	6,19	4,73	1,47	8,00	6,11	1,89
1980	6,31	4,77	1,54	7,94	6,00	1,94
1985	6,46	4,91	1,56	8,02	6,09	1,93
1990	7,69	5,87	1,82	9,53	7,28	2,25
1995	6,73	5,01	1,72	8,31	6,19	2,12
2000	7,04	5,54	1,51	8,59	6,76	1,84
2005	8,23	6,89	1,34	9,95	8,33	1,62
2006	8,41	7,05	1,36	10,14	8,51	1,64
2007	8,69	7,35	1,33	10,45	8,85	1,61
2008	8,54	7,29	1,26	10,26	8,75	1,51

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

4. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1999–2008
Registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1999–2008
Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1999–2008

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

1 000 litraa - liter - litres

1999	6 609	2 846	748	4 394	2 243	1 222	1 750	16 635	36 446
2000	6 579	2 863	747	4 562	2 528	1 090	1 642	16 469	36 480
2001	6 826	3 083	807	5 094	2 650	1 067	1 618	17 009	38 156
2002	6 935	3 209	727	5 606	2 696	1 436	1 606	17 335	39 551
2003	6 997	3 245	743	6 132	2 562	1 539	1 495	17 305	40 016
2004	8 343	3 722	875	6 146	2 474	1 450	1 441	18 308	42 760
2005	8 249	4 006	855	6 390	2 487	1 328	1 306	18 644	43 265
2006	8 285	4 226	812	6 774	2 699	1 585	1 270	18 731	44 382
2007	8 231	4 350	792	7 238	2 802	1 910	1 195	19 537	46 053
2008	7 743	4 190	800	7 426	2 691	2 165	1 145	19 341	45 501

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1999	1,28	0,55	0,14	0,85	0,43	0,24	0,34	3,22	7,05
2000	1,27	0,55	0,14	0,88	0,49	0,21	0,32	3,18	7,04
2001	1,31	0,59	0,16	0,98	0,51	0,21	0,31	3,27	7,34
2002	1,33	0,62	0,14	1,08	0,52	0,28	0,31	3,33	7,60
2003	1,34	0,62	0,14	1,17	0,49	0,29	0,29	3,32	7,67
2004	1,59	0,71	0,17	1,17	0,47	0,28	0,28	3,50	8,17
2005	1,57	0,76	0,16	1,22	0,47	0,25	0,25	3,55	8,23
2006	1,57	0,80	0,15	1,28	0,51	0,30	0,24	3,55	8,41
2007	1,55	0,82	0,15	1,37	0,53	0,36	0,23	3,69	8,69
2008	1,45	0,79	0,15	1,39	0,51	0,41	0,21	3,63	8,54

**15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1999	1,56	0,67	0,18	1,04	0,53	0,29	0,41	3,93	8,62
2000	1,55	0,67	0,18	1,07	0,60	0,26	0,39	3,88	8,59
2001	1,60	0,72	0,19	1,19	0,62	0,25	0,38	3,99	8,95
2002	1,62	0,75	0,17	1,31	0,63	0,34	0,38	4,05	9,24
2003	1,63	0,75	0,17	1,43	0,60	0,36	0,35	4,02	9,31
2004	1,93	0,86	0,20	1,42	0,57	0,34	0,33	4,24	9,89
2005	1,90	0,92	0,20	1,47	0,57	0,31	0,30	4,29	9,95
2006	1,89	0,97	0,19	1,55	0,62	0,36	0,29	4,28	10,14
2007	1,87	0,99	0,18	1,64	0,64	0,43	0,27	4,43	10,45
2008	1,75	0,94	0,18	1,67	0,61	0,49	0,26	4,36	10,26

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

5. Alkoholijuomien tilastoitu vähittäiskulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1999–2008
Registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp i 100 % alkohol 1999–2008
Documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 100% alcohol, 1999–2008

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

1 000 litraa - liter - litres

1999	5 733	2 305	730	3 947	1 548	957	978	12 124	28 322
2000	5 700	2 344	731	4 117	1 827	868	965	12 128	28 680
2001	5 911	2 555	792	4 630	1 956	853	977	12 753	30 427
2002	6 019	2 717	713	5 155	2 014	1 180	1 002	13 125	31 926
2003	6 112	2 764	728	5 656	1 950	1 223	897	13 321	32 651
2004	7 448	3 241	861	5 639	1 910	1 123	882	14 518	35 623
2005	7 348	3 487	841	5 850	1 933	970	770	15 010	36 209
2006	7 353	3 651	799	6 193	2 114	1 152	732	15 233	37 226
2007	7 308	3 752	778	6 604	2 234	1 406	687	16 207	38 978
2008	6 911	3 614	787	6 765	2 178	1 627	646	16 283	38 813

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1999	1,11	0,45	0,14	0,76	0,30	0,19	0,19	2,34	5,48
2000	1,10	0,45	0,14	0,79	0,35	0,17	0,19	2,34	5,54
2001	1,14	0,49	0,15	0,89	0,38	0,16	0,19	2,45	5,86
2002	1,16	0,52	0,14	0,99	0,39	0,23	0,19	2,52	6,13
2003	1,17	0,53	0,14	1,08	0,37	0,23	0,17	2,55	6,26
2004	1,42	0,62	0,16	1,08	0,36	0,21	0,17	2,77	6,80
2005	1,40	0,66	0,16	1,11	0,37	0,18	0,15	2,86	6,89
2006	1,39	0,69	0,15	1,17	0,40	0,22	0,14	2,89	7,05
2007	1,38	0,71	0,15	1,25	0,42	0,27	0,13	3,06	7,35
2008	1,30	0,68	0,15	1,27	0,41	0,31	0,12	3,06	7,29

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1999	1,36	0,55	0,17	0,93	0,37	0,23	0,23	2,87	6,70
2000	1,34	0,55	0,17	0,97	0,43	0,20	0,23	2,86	6,76
2001	1,39	0,60	0,19	1,09	0,46	0,20	0,23	2,99	7,14
2002	1,41	0,63	0,17	1,20	0,47	0,28	0,23	3,07	7,46
2003	1,42	0,64	0,17	1,32	0,45	0,28	0,21	3,10	7,59
2004	1,72	0,75	0,20	1,30	0,44	0,26	0,20	3,36	8,24
2005	1,69	0,80	0,19	1,35	0,44	0,22	0,18	3,45	8,33
2006	1,68	0,83	0,18	1,42	0,48	0,26	0,17	3,48	8,51
2007	1,66	0,85	0,18	1,50	0,51	0,32	0,16	3,68	8,85
2008	1,56	0,81	0,18	1,53	0,49	0,37	0,15	3,67	8,75

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

6. Alkoholijuomien tilastoitu anniskelukulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1999–2008
Registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp i 100 % 1999–2008
*Documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage,
100% alcohol, 1999–2008*

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

1 000 litraa - liter - litres

1999	876	542	18	447	695	265	773	4 510	8 125
2000	879	519	16	444	701	222	677	4 342	7 800
2001	915	528	15	464	695	214	641	4 257	7 729
2002	917	492	14	451	681	256	603	4 210	7 625
2003	885	481	14	477	612	315	598	3 984	7 365
2004	895	482	14	507	564	327	559	3 789	7 137
2005	901	520	14	540	554	358	536	3 634	7 057
2006	932	575	13	581	585	433	538	3 497	7 156
2007	923	597	13	634	567	503	508	3 329	7 076
2008	832	575	13	661	513	538	498	3 058	6 688

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1999	0,17	0,10	0,00	0,09	0,13	0,05	0,15	0,87	1,57
2000	0,17	0,10	0,00	0,09	0,14	0,04	0,13	0,84	1,51
2001	0,18	0,10	0,00	0,09	0,13	0,04	0,12	0,82	1,49
2002	0,18	0,09	0,00	0,09	0,13	0,05	0,12	0,81	1,46
2003	0,17	0,09	0,00	0,09	0,12	0,06	0,11	0,76	1,41
2004	0,17	0,09	0,00	0,10	0,11	0,06	0,11	0,72	1,36
2005	0,17	0,10	0,00	0,10	0,11	0,07	0,10	0,69	1,34
2006	0,18	0,11	0,00	0,11	0,11	0,08	0,10	0,66	1,36
2007	0,17	0,11	0,00	0,12	0,11	0,09	0,10	0,63	1,33
2008	0,16	0,11	0,00	0,12	0,10	0,10	0,09	0,57	1,26

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1999	0,21	0,13	0,00	0,11	0,16	0,06	0,15	1,07	1,92
2000	0,21	0,12	0,00	0,10	0,17	0,05	0,13	1,02	1,84
2001	0,21	0,12	0,00	0,11	0,16	0,05	0,12	1,00	1,81
2002	0,21	0,11	0,00	0,11	0,16	0,06	0,12	0,98	1,78
2003	0,21	0,11	0,00	0,11	0,14	0,07	0,11	0,93	1,71
2004	0,21	0,11	0,00	0,12	0,13	0,08	0,11	0,88	1,65
2005	0,21	0,12	0,00	0,12	0,13	0,08	0,10	0,84	1,62
2006	0,21	0,13	0,00	0,13	0,13	0,10	0,10	0,80	1,64
2007	0,21	0,14	0,00	0,14	0,13	0,11	0,10	0,76	1,61
2008	0,19	0,13	0,00	0,15	0,12	0,12	0,09	0,69	1,51

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

7. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo juomaryhmittäin 1999–2008

Värde av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 1999–2008

Value of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 1999–2008

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

1999	621 070	370 962	56 933	375 685	269 276	111 970	182 761	1 412 769	3 401 425
2000	631 985	378 492	57 372	395 789	315 738	105 425	164 317	1 457 249	3 506 367
2001	669 570	398 221	60 504	439 905	340 867	106 697	169 707	1 560 126	3 745 597
2002	682 845	416 521	55 515	469 232	367 527	149 329	165 916	1 658 412	3 965 296
2003	683 823	427 967	56 882	514 311	345 592	177 001	158 691	1 688 778	4 053 044
2004	594 232	397 494	61 201	508 163	302 936	159 045	138 857	1 589 445	3 751 371
2005	571 543	441 064	48 263	534 644	309 299	172 707	130 735	1 563 610	3 771 866
2006	578 026	504 987	46 851	568 647	337 225	208 822	131 018	1 550 105	3 925 681
2007	586 316	500 839	45 269	621 948	351 538	255 859	128 167	1 607 193	4 097 131
2008	597 080	531 128	48 217	668 894	346 988	296 871	130 911	1 606 821	4 226 910

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

1999	120	72	11	73	52	22	35	273	658
2000	122	73	11	77	61	20	32	281	677
2001	129	77	12	85	66	21	33	300	721
2002	131	80	11	90	71	29	32	319	762
2003	131	82	11	99	66	34	30	324	776
2004	113	76	12	97	58	30	27	304	716
2005	109	84	9	102	59	33	25	298	718
2006	110	96	9	108	64	40	25	294	744
2007	111	94	9	117	66	48	24	303	773
2008	112	100	9	126	65	56	25	302	794

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -

Per capita aged 15 and over, EUR

1999	147	88	13	89	64	26	43	334	804
2000	149	89	14	94	75	25	39	343	826
2001	157	93	14	103	80	25	40	366	879
2002	160	97	13	110	86	35	39	388	927
2003	159	100	13	120	80	41	37	393	943
2004	137	92	14	118	70	37	32	368	868
2005	131	101	11	123	71	40	30	360	867
2006	132	115	11	130	77	48	30	354	897
2007	133	114	10	141	80	58	29	365	930
2008	135	120	11	151	78	67	30	362	953

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

8. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen arvo juomaryhmittäin 1999–2008
Värde av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 1999–2008
Value of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 1999–2008

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Starköl <i>Strong beer</i>	Keski- olutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
---------------------	---	--	--	---	------------------------------------	---	---	--	------------------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - *At current prices*

1 000 €

1999	433 644	221 966	52 776	291 141	133 932	68 489	70 115	826 864	2 098 925
2000	438 493	225 858	53 370	308 122	165 389	63 988	71 115	834 791	2 161 126
2001	455 577	246 154	56 821	344 417	185 942	65 692	73 382	931 355	2 359 340
2002	462 881	264 282	52 269	382 906	204 297	94 127	76 364	999 305	2 536 432
2003	466 396	267 784	53 108	419 670	197 070	103 887	73 233	1 030 275	2 611 423
2004	382 517	238 280	57 990	409 788	168 086	84 632	57 465	969 668	2 368 425
2005	353 638	260 572	45 082	425 843	174 486	87 530	51 187	963 256	2 361 593
2006	353 433	277 725	43 845	453 994	193 386	105 968	50 831	981 386	2 460 568
2007	352 778	279 107	42 072	489 646	206 176	132 256	49 082	1 050 400	2 601 517
2008	375 306	300 615	45 070	522 227	208 999	159 406	49 452	1 056 135	2 717 209

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - *Per capita, EUR*

1999	84	43	10	56	26	13	14	160	406
2000	85	44	10	60	32	12	14	161	417
2001	88	47	11	66	36	13	14	179	454
2002	89	51	10	74	39	18	15	192	487
2003	89	51	10	80	38	20	14	197	500
2004	73	46	11	78	32	16	11	185	452
2005	67	50	9	81	33	17	10	183	449
2006	67	53	8	86	37	20	10	186	466
2007	67	53	8	92	39	25	9	198	491
2008	70	56	8	98	39	30	9	198	510

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -
Per capita aged 15 and over, EUR

1999	103	53	12	69	32	16	17	196	496
2000	103	53	13	73	39	15	17	197	509
2001	107	58	13	81	44	15	17	218	553
2002	108	62	12	89	48	22	18	234	593
2003	108	62	12	98	46	24	17	240	607
2004	89	55	13	95	39	20	13	224	548
2005	81	60	10	98	40	20	12	222	543
2006	81	63	10	104	44	24	12	224	562
2007	80	63	10	111	47	30	11	238	590
2008	85	68	10	118	47	36	11	238	613

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.*

9. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen arvo juomaryhmittäin 1999–2008
Värde av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 1999–2008
Value of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 1999–2008

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

1999	187 426	148 996	4 157	84 544	135 345	43 481	112 646	585 905	1 302 500
2000	193 492	152 634	4 002	87 667	150 349	41 437	93 202	622 458	1 345 241
2001	213 993	152 066	3 683	95 488	154 925	41 005	96 325	628 772	1 386 257
2002	219 964	152 239	3 246	86 325	163 230	55 202	89 552	659 107	1 428 864
2003	217 427	160 183	3 773	94 641	148 522	73 114	85 458	658 503	1 441 621
2004	211 715	159 213	3 211	98 375	134 851	74 413	81 392	619 776	1 382 946
2005	217 906	180 492	3 182	108 801	134 814	85 177	79 548	600 354	1 410 273
2006	224 593	227 263	3 006	114 653	143 840	102 854	80 187	568 718	1 465 113
2007	233 538	221 732	3 197	132 303	145 362	123 603	79 085	556 793	1 495 614
2008	221 774	230 513	3 148	146 666	137 989	137 466	81 459	550 685	1 509 701

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

1999	36	29	1	16	26	8	22	113	252
2000	37	29	1	17	29	8	18	120	260
2001	41	29	1	18	30	8	19	121	267
2002	42	29	1	17	31	11	17	127	274
2003	42	31	1	18	28	14	16	126	276
2004	40	30	1	19	26	14	16	118	264
2005	41	34	1	21	26	16	15	114	268
2006	43	43	1	22	27	19	15	108	278
2007	44	42	1	25	27	23	15	105	282
2008	42	43	1	28	26	26	15	103	283

15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -
Per capita aged 15 and over, EUR

1999	44	35	1	20	32	10	27	139	308
2000	46	36	1	21	36	10	22	147	317
2001	50	36	1	22	36	10	23	147	325
2002	51	36	1	20	38	13	21	154	334
2003	51	37	1	22	35	17	20	153	335
2004	49	37	1	23	31	17	19	143	320
2005	50	42	1	25	31	20	18	138	324
2006	51	52	1	26	33	24	18	130	335
2007	53	50	1	30	33	28	18	126	339
2008	50	52	1	33	31	31	18	124	340

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

10. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen määrä juomaryhmittäin 1999–2008
Volym av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 1999–2008
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 1999–2008

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--

1 000 litraa - liter - litres

1999	17 678	8 304	4 361	38 256	47 459	20 683	31 352	368 203
2000	17 759	8 352	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840
2001	18 501	9 050	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297
2002	18 742	9 445	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824
2003	18 889	9 544	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139
2004	22 621	10 896	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745
2005	22 447	12 194	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317
2006	22 602	13 151	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342
2007	22 500	13 364	4 572	58 339	59 700	37 253	21 179	430 524
2008	21 169	12 988	4 647	59 541	57 345	42 548	20 292	426 304

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1999	3,43	1,61	0,85	7,41	9,20	4,01	6,08	71,36
2000	3,43	1,61	0,84	7,60	10,37	3,56	5,68	70,36
2001	3,56	1,74	0,90	8,36	10,82	3,47	5,56	72,24
2002	3,60	1,81	0,83	9,09	10,97	4,62	5,50	73,34
2003	3,62	1,83	0,84	9,79	10,41	5,00	5,10	73,02
2004	4,32	2,08	0,96	9,68	10,04	4,83	4,93	76,91
2005	4,27	2,32	0,94	9,93	10,06	4,84	4,42	78,07
2006	4,28	2,49	0,89	10,40	10,89	5,77	4,29	78,14
2007	4,24	2,52	0,86	11,01	11,26	7,03	4,00	81,22
2008	3,97	2,44	0,87	11,18	10,77	7,99	3,81	80,04

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1999	4,20	1,97	1,04	9,09	11,28	4,91	7,45	87,49
2000	4,20	1,98	1,03	9,29	12,68	4,35	6,94	86,05
2001	4,34	2,12	1,10	10,19	13,19	4,23	6,78	88,03
2002	4,38	2,21	1,01	11,06	13,35	5,62	6,69	89,23
2003	4,39	2,22	1,02	11,89	12,64	6,07	6,20	88,64
2004	5,23	2,52	1,16	11,72	12,16	5,86	5,97	93,18
2005	5,16	2,80	1,13	12,00	12,16	5,85	5,35	94,35
2006	5,17	3,01	1,08	12,54	13,13	6,95	5,17	94,23
2007	5,11	3,03	1,04	13,24	13,55	8,46	4,81	97,72
2008	4,77	2,93	1,05	13,42	12,93	9,59	4,58	96,12

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus, SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

11. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen määrä juomaryhmittäin 1999–2008
Volym av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 1999–2008
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 1999–2008

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa - liter - litres								
1999	15 382	6 692	4 255	34 541	32 634	15 838	17 502	267 486
2000	15 454	6 785	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408
2001	16 104	7 433	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923
2002	16 339	7 929	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630
2003	16 568	8 051	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088
2004	20 274	9 380	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106
2005	20 078	10 499	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167
2006	20 148	11 013	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241
2007	20 071	11 386	4 494	53 344	47 659	27 884	11 672	357 136
2008	18 975	11 061	4 573	54 330	46 484	32 590	10 988	358 887

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1999	2,97	1,29	0,82	6,68	6,31	3,06	3,38	51,72
2000	2,98	1,31	0,82	6,87	7,47	2,77	3,27	51,61
2001	3,10	1,43	0,89	7,63	7,98	2,72	3,29	54,08
2002	3,14	1,52	0,81	8,38	8,19	3,71	3,36	55,44
2003	3,17	1,54	0,82	9,06	7,92	3,87	3,13	55,96
2004	3,87	1,79	0,94	8,90	7,74	3,69	2,91	60,94
2005	3,82	2,00	0,92	9,11	7,82	3,56	2,50	62,82
2006	3,82	2,09	0,88	9,53	8,53	4,23	2,37	63,53
2007	3,79	2,15	0,85	10,06	8,99	5,26	2,20	67,38
2008	3,56	2,08	0,86	10,20	8,73	6,12	2,06	67,38

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1999	3,64	1,58	1,01	8,17	7,72	3,75	4,14	63,26
2000	3,64	1,60	1,00	8,39	9,12	3,38	4,00	63,00
2001	3,78	1,74	1,08	9,30	9,73	3,32	4,01	65,89
2002	3,82	1,85	0,99	10,20	9,97	4,52	4,09	67,45
2003	3,85	1,87	1,00	11,00	9,62	4,70	3,80	67,93
2004	4,69	2,17	1,14	10,79	9,38	4,47	3,52	73,83
2005	4,62	2,41	1,11	11,01	9,45	4,30	3,02	75,92
2006	4,60	2,52	1,06	11,49	10,29	5,10	2,85	76,61
2007	4,56	2,58	1,02	12,11	10,82	6,33	2,65	81,06
2008	4,28	2,49	1,03	12,25	10,48	7,35	2,48	80,92

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

12. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen määrä juomaryhmittäin 1999–2008
Volym av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 1999–2008
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 1999–2008

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Starköl <i>Strong beer</i>	Keski- olutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
---------------------	---	--	--	---	------------------------------------	---	---	--

1 000 litraa - liter - litres

1999	2 295	1 611	105	3 715	14 825	4 845	13 851	100 717
2000	2 305	1 567	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432
2001	2 398	1 617	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374
2002	2 404	1 515	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195
2003	2 321	1 493	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050
2004	2 347	1 516	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639
2005	2 369	1 695	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149
2006	2 454	2 139	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101
2007	2 429	1 978	78	4 995	12 041	9 369	9 508	73 388
2008	2 193	1 927	74	5 211	10 861	9 958	9 304	67 417

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1999	0,44	0,31	0,02	0,72	2,87	0,94	2,68	19,48
2000	0,44	0,30	0,02	0,71	2,88	0,78	2,39	18,61
2001	0,46	0,31	0,02	0,73	2,84	0,75	2,27	18,17
2002	0,46	0,29	0,02	0,71	2,78	0,91	2,13	17,90
2003	0,44	0,29	0,02	0,74	2,49	1,13	1,97	17,06
2004	0,45	0,29	0,02	0,78	2,29	1,15	2,02	15,97
2005	0,45	0,32	0,02	0,82	2,24	1,28	1,93	15,25
2006	0,47	0,41	0,01	0,87	2,35	1,53	1,92	14,61
2007	0,46	0,37	0,01	0,94	2,27	1,77	1,79	13,85
2008	0,41	0,36	0,01	0,98	2,04	1,87	1,75	12,66

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

1999	0,54	0,38	0,02	0,88	3,51	1,15	3,28	23,82
2000	0,54	0,37	0,02	0,86	3,51	0,95	2,92	22,72
2001	0,56	0,38	0,02	0,89	3,46	0,91	2,77	22,14
2002	0,56	0,35	0,02	0,86	3,38	1,10	2,60	21,78
2003	0,54	0,35	0,02	0,89	3,02	1,38	2,39	20,71
2004	0,54	0,35	0,02	0,94	2,78	1,39	2,45	19,35
2005	0,54	0,39	0,02	0,99	2,71	1,55	2,33	18,43
2006	0,56	0,49	0,02	1,05	2,84	1,85	2,31	17,62
2007	0,55	0,45	0,02	1,13	2,73	2,13	2,16	16,66
2008	0,49	0,43	0,02	1,17	2,45	2,25	2,10	15,20

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

13. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 2004–2008
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2004–2008
Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2004–2008

Juomaryhmä <i>Drink category</i>	2004	2005	2006	2007	2008	Varugrupp
	1 000 litraa - liter - litres					
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i>	33 517	34 641	35 754	35 864	34 156	Starka drycker
Maustamattomat viinat - <i>Unflavoured plain spirits</i>	20 569	20 325	20 415	20 316	19 096	Okryddat brännvin
Maustetut viinat - <i>Flavoured spirits</i>	2 052	2 121	2 187	2 184	2 073	Kryddat brännvin
Hedelmäviinat - <i>Fruit spirits</i>	58	53	50	55	56	Fruktbrännvin
Konjakit ja brandyt - <i>Cognac and brandy</i>	3 474	3 561	3 696	3 666	3 407	Konjak och brandy
Viskit - <i>Whisky</i>	2 240	2 252	2 333	2 410	2 336	Whisky
Rommit - <i>Rum</i>	967	951	959	981	934	Rom
Liköörit ja punssit - <i>Liqueurs and punch</i>	3 715	3 956	4 278	4 625	4 592	Likör och punsch
Katkerot - <i>Bitters</i>	442	437	435	420	394	Bitter
Juomasekoitus ¹⁾ - <i>Pre-mixed drink¹⁾</i>	-	983	1 401	1 207	1 269	Blanddryck ¹⁾
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	5 026	4 927	4 715	4 572	4 647	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	50 675	52 182	54 859	58 339	59 541	Lättvin
Punaviinit - <i>Red wines</i>	24 358	25 572	27 306	29 656	29 370	Rödvin
Roseviinit - <i>Rosé wines</i>	482	523	567	776	735	Rosévin
Valkoviinit - <i>White wines</i>	19 580	19 623	20 303	20 580	21 766	Vitvin
Kuohuviinit - <i>Sparkling wines</i>	2 911	3 268	3 738	4 526	4 992	Mousserande vin
Muut miedot viinit - <i>Other light wines</i>	3 343	3 197	2 945	2 800	2 678	Andra lättviner
Siiderit - <i>Ciders</i>	52 550	52 872	57 446	59 700	57 345	Cider
Long drink -juomat - <i>Long drinks</i>	25 314	25 443	30 422	37 253	42 548	Long drink
Vahva olut - <i>Strong beer</i>	25 803	23 246	22 614	21 179	20 292	Starköl
Keskiolut - <i>Medium beer</i>	402 745	410 317	412 342	430 524	426 304	Mellanöl
Yhteensä 100 %:n alkoholina						
<i>Total 100% alcohol</i>	42 760	43 265	44 382	46 053	45 501	Totalt

1) Valmis juomasekoitus joka sisältää yhtä tai useampaa alkoholijuomaa. - Blanddryck som innehåller en eller flera alkoholdrycker. - *Contains at least one type of alcoholic beverage.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.*

14. Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina 1999–2008
Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 1999–2008
Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 1999–2008

Vuosi År Year	Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales		Anniskelu - Servering - Licensed serving		Yhteensä Totalt Total
	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Muu vähittäis- myynti - Övrig detaljhandel Other retail sales	A+B - ravintolat restauranger restaurants	C- ravintolat restauranger restaurants ≤4.7 %	
	1 000 litraa - liter - litres				
1999	14 215	14 107	6 722	1 403	36 446
2000	14 545	14 136	6 597	1 203	36 480
2001	15 553	14 875	6 639	1 089	38 156
2002	16 437	15 489	6 629	996	39 551
2003	17 026	15 625	6 473	893	40 016
2004	18 801	16 822	6 373	764	42 760
2005	18 885	17 323	6 435	621	43 265
2006	19 376	17 850	6 657	498	44 382
2007	19 751	19 226	6 681	394	46 053
2008	19 376	19 437	6 372	316	45 501
	%				
1999	39,0	38,7	18,4	3,8	
2000	39,9	38,7	18,1	3,3	
2001	40,8	39,0	17,4	2,9	
2002	41,6	39,2	16,8	2,5	
2003	42,5	39,0	16,2	2,2	
2004	44,0	39,3	14,9	1,8	
2005	43,6	40,0	14,9	1,4	
2006	43,7	40,2	15,0	1,1	
2007	42,9	41,7	14,5	0,9	
2008	42,6	42,7	14,0	0,7	

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

15. Alkoholijuomien myynti 1999–2008
Försäljning av alkoholdrycker 1999–2008
Sales of alcoholic beverages, 1999–2008

Vuosi År Year	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siidreitä Cider Cider	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä 100 %:n alkoholina Totalt 100 % alkohol Total 100% alcohol
---------------------	---	--	---	-----------------------------	--	---	--	---

1 000 litraa - liter - litres

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

1999	22 075	4 255	34 541	32 634	15 838	17 502	267 486	28 322
2000	22 239	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408	28 680
2001	23 537	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923	30 427
2002	24 268	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630	31 926
2003	24 619	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088	32 651
2004	29 654	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106	35 623
2005	30 576	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167	36 209
2006	31 160	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241	37 226
2007	31 457	4 494	53 344	47 659	27 884	11 672	357 136	38 978
2008	30 036	4 573	54 330	46 484	32 590	10 988	358 887	38 813

Toimitukset anniskeluun - Leveranser till servering - Deliveries to licensed serving

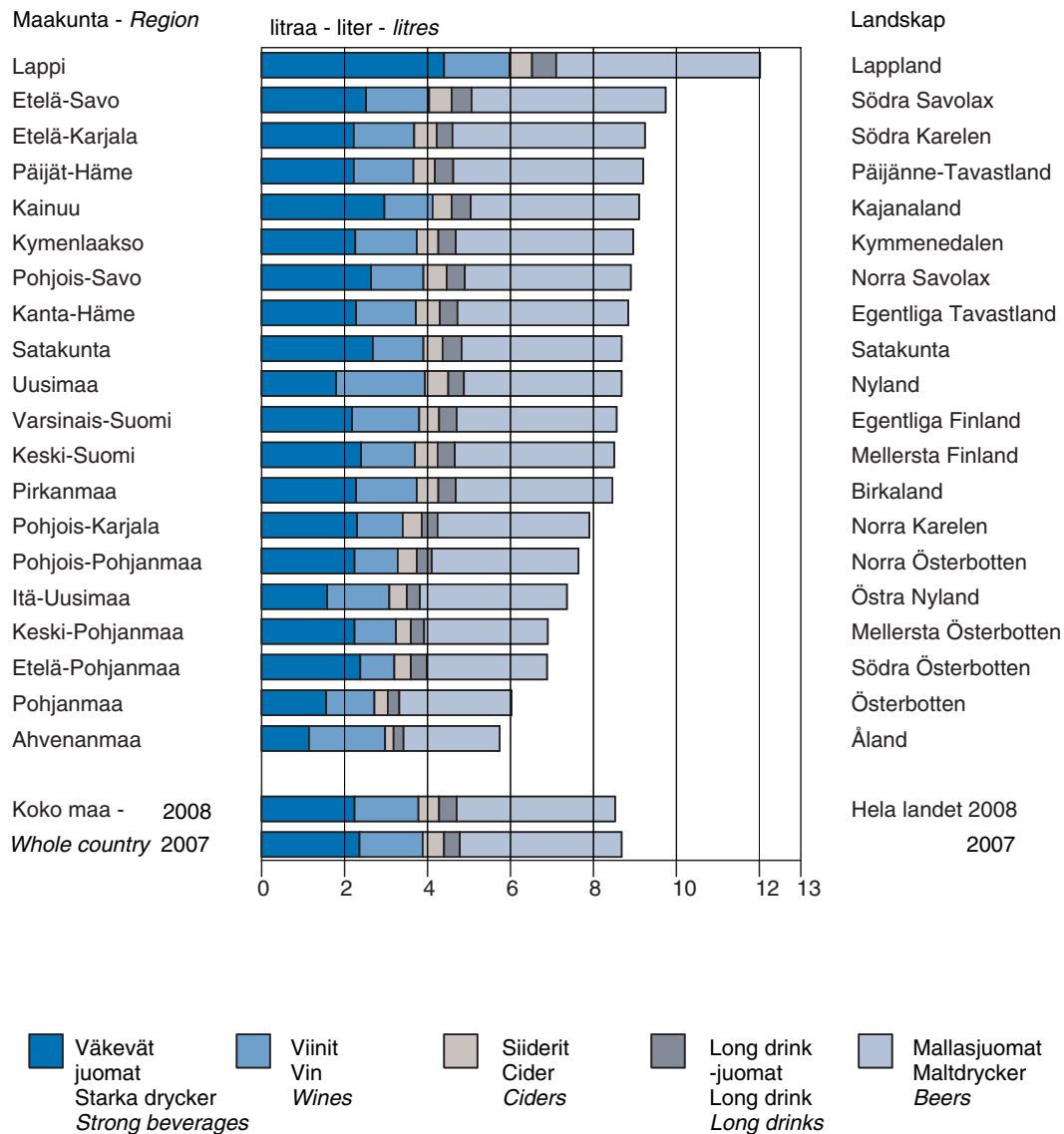
1999	3 906	105	3 715	14 825	4 845	13 851	100 717	8 125
2000	3 872	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432	7 800
2001	4 014	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374	7 729
2002	3 919	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195	7 625
2003	3 814	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050	7 365
2004	3 863	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639	7 137
2005	4 064	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149	7 057
2006	4 593	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101	7 156
2007	4 407	78	4 995	12 041	9 369	9 508	73 388	7 076
2008	4 120	74	5 211	10 861	9 958	9 304	67 417	6 688

Yhteensä - Totalt - Total

1999	25 981	4 361	38 256	47 459	20 683	31 352	368 203	36 446
2000	26 111	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840	36 480
2001	27 551	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297	38 156
2002	28 187	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824	39 551
2003	28 433	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139	40 016
2004	33 517	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745	42 760
2005	34 641	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317	43 265
2006	35 754	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342	44 382
2007	35 864	4 572	58 339	59 700	37 253	21 179	430 524	46 053
2008	34 156	4 647	59 541	57 345	42 548	20 292	426 304	45 501

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

Kuvio 4. Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina juomaryhmittäin asukasta kohti maakunnissa 2008
Figur 4. Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter varugrupp per invånare landskapsvis 2008
Figure 4. Per-capita sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2008

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

16. Alkoholijuomien myynti asukasta kohti maakunnissa 2008
Försäljning av alkoholdrycker per invånare landskapsvis 2008
Per-capita sale of alcoholic beverages by region, 2008

Maakunta <i>Region</i>	Asukasta kohti Per invånare <i>Per capita</i>	15 vuotta täyttänyttä kohti Per invånare 15 år och över <i>Per capita, aged 15 and over</i>	Landskap
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres			
Koko maa - <i>Whole country</i>	8,54	10,26	Hela landet
Uusimaa	8,68	10,47	Nyland
Itä-Uusimaa	7,37	9,09	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	8,57	10,20	Egentliga Finland
Satakunta	8,71	10,32	Satakunta
Kanta-Häme	8,84	10,65	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	8,47	10,14	Birkaland
Päijät-Häme	9,21	10,94	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	8,97	10,55	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9,25	10,83	Södra Karelen
Etelä-Savo	9,73	11,36	Södra Savolax
Pohjois-Savo	8,91	10,58	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	7,90	9,33	Norra Karelen
Keski-Suomi	8,49	10,20	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,89	8,33	Södra Österbotten
Pohjanmaa	6,02	7,29	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,90	8,49	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	7,65	9,63	Norra Österbotten
Kainuu	9,11	10,74	Kajanaland
Lappi	12,02	14,28	Lappland
Ahvenanmaa	5,75	6,91	Åland

Euroa - Euro - EUR

Koko maa - <i>Whole country</i>	794	953	Hela landet
Uusimaa	876	1 057	Nyland
Itä-Uusimaa	647	798	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	789	939	Egentliga Finland
Satakunta	754	894	Satakunta
Kanta-Häme	777	936	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	803	961	Birkaland
Päijät-Häme	861	1 023	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	830	977	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	845	989	Södra Karelen
Etelä-Savo	856	999	Södra Savolax
Pohjois-Savo	797	947	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	670	791	Norra Karelen
Keski-Suomi	752	903	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	587	709	Södra Österbotten
Pohjanmaa	529	641	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	602	741	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	677	853	Norra Österbotten
Kainuu	778	917	Kajanaland
Lappi	1 085	1 288	Lappland
Ahvenanmaa	581	699	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

17. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2008
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2008
Sale of alcoholic beverages by type of beverage by region, 100% alcohol, 2008

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ <i>Wines¹⁾</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	11 933	8 226	2 691	2 165	20 486	45 501	Hela landet
Uusimaa	2 548	3 003	782	533	5 342	12 209	Nyland
Itä-Uusimaa	151	144	39	33	337	704	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1 007	747	225	194	1 776	3 950	Egentliga Finland
Satakunta	613	278	103	106	881	1 982	Satakunta
Kanta-Häme	397	247	99	74	714	1 530	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1 104	698	252	206	1 812	4 072	Birkaland
Päijät-Häme	447	289	105	91	918	1 850	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	417	266	97	74	785	1 639	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	298	198	73	52	623	1 243	Södra Karelen
Etelä-Savo	397	236	86	75	731	1 524	Södra Savolax
Pohjois-Savo	659	314	136	110	994	2 212	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	383	181	76	64	607	1 313	Norra Karelen
Keski-Suomi	654	353	147	114	1 041	2 308	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	460	161	75	74	563	1 333	Södra Österbotten
Pohjanmaa	274	206	55	48	478	1 060	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	160	72	25	23	211	490	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	873	397	173	144	1 368	2 955	Norra Österbotten
Kainuu	247	96	39	37	338	758	Kajanaland
Lappi	811	290	99	108	904	2 212	Lappland
Ahvenanmaa	32	51	5	6	64	158	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	2,24	1,54	0,51	0,41	3,84	8,54	Hela landet
Uusimaa	1,81	2,14	0,56	0,38	3,80	8,68	Nyland
Itä-Uusimaa	1,58	1,51	0,41	0,34	3,53	7,37	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2,18	1,62	0,49	0,42	3,85	8,57	Egentliga Finland
Satakunta	2,69	1,22	0,45	0,47	3,87	8,71	Satakunta
Kanta-Häme	2,30	1,43	0,57	0,43	4,12	8,84	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2,30	1,45	0,52	0,43	3,77	8,47	Birkaland
Päijät-Häme	2,23	1,44	0,52	0,45	4,57	9,21	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	2,28	1,46	0,53	0,41	4,29	8,97	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2,22	1,47	0,54	0,38	4,63	9,25	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,53	1,51	0,55	0,48	4,67	9,73	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,65	1,26	0,55	0,44	4,00	8,91	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2,31	1,09	0,46	0,39	3,66	7,90	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,41	1,30	0,54	0,42	3,83	8,49	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,38	0,83	0,39	0,38	2,91	6,89	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,56	1,17	0,31	0,28	2,71	6,02	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2,25	1,01	0,35	0,32	2,97	6,90	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2,26	1,03	0,45	0,37	3,54	7,65	Norra Österbotten
Kainuu	2,97	1,16	0,47	0,45	4,06	9,11	Kajanaland
Lappi	4,41	1,58	0,54	0,58	4,92	12,02	Lappland
Ahvenanmaa	1,15	1,84	0,20	0,24	2,31	5,75	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegerip starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

18. Alkoholijuomien vähittäismyynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2008
Detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2008
Retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2008

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	10 525	7 552	2 178	1 627	16 930	38 813	Hela landet
Uusimaa	2 138	2 658	590	367	3 960	9 712	Nyland
Itä-Uusimaa	133	135	33	26	299	626	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	891	695	180	149	1 484	3 400	Egentliga Finland
Satakunta	557	263	90	85	781	1 775	Satakunta
Kanta-Häme	359	231	86	59	627	1 362	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	967	646	199	153	1 454	3 418	Birkaland
Päijät-Häme	396	272	85	65	736	1 555	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	362	255	79	55	654	1 405	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	263	187	60	40	521	1 070	Södra Karelen
Etelä-Savo	358	224	73	60	634	1 348	Södra Savolax
Pohjois-Savo	589	294	114	88	866	1 951	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	351	174	66	54	548	1 194	Norra Karelen
Keski-Suomi	591	333	124	87	904	2 039	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	425	154	65	57	511	1 212	Södra Österbotten
Pohjanmaa	244	193	46	37	423	945	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	145	68	22	17	185	438	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	780	373	148	113	1 207	2 620	Norra Österbotten
Kainuu	227	91	33	30	302	683	Kajanaland
Lappi	725	261	81	81	786	1 934	Lappland
Ahvenanmaa	24	43	4	4	51	127	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	1,98	1,42	0,41	0,31	3,18	7,29	Hela landet
Uusimaa	1,52	1,89	0,42	0,26	2,82	6,91	Nyland
Itä-Uusimaa	1,39	1,41	0,35	0,27	3,13	6,56	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1,93	1,51	0,39	0,32	3,22	7,37	Egentliga Finland
Satakunta	2,45	1,16	0,39	0,37	3,43	7,80	Satakunta
Kanta-Häme	2,07	1,34	0,50	0,34	3,62	7,87	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2,01	1,34	0,41	0,32	3,02	7,11	Birkaland
Päijät-Häme	1,97	1,35	0,42	0,33	3,67	7,74	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1,98	1,40	0,43	0,30	3,58	7,69	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1,96	1,39	0,44	0,30	3,87	7,96	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,28	1,43	0,47	0,38	4,05	8,61	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,37	1,18	0,46	0,35	3,48	7,85	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2,12	1,05	0,40	0,32	3,30	7,18	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,17	1,23	0,46	0,32	3,33	7,50	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,20	0,80	0,34	0,30	2,64	6,26	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,39	1,10	0,26	0,21	2,41	5,37	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2,05	0,96	0,31	0,25	2,60	6,16	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2,02	0,97	0,38	0,29	3,13	6,79	Norra Österbotten
Kainuu	2,73	1,10	0,40	0,36	3,63	8,22	Kajanaland
Lappi	3,94	1,42	0,44	0,44	4,27	10,51	Lappland
Ahvenanmaa	0,88	1,57	0,15	0,16	1,86	4,61	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

19. Alkoholijuomien anniskelu juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2008
Servering av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2008
Licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2008

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ <i>Wines¹⁾</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	1 407	674	513	538	3 556	6 688	Hela landet
Uusimaa	410	345	192	166	1 383	2 496	Nyland
Itä-Uusimaa	18	9	6	7	38	77	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	116	52	46	45	292	551	Egentliga Finland
Satakunta	57	15	14	21	100	207	Satakunta
Kanta-Häme	39	16	13	15	87	169	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	137	53	53	54	359	654	Birkaland
Päijät-Häme	51	17	20	26	181	295	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	55	11	18	19	131	234	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	35	10	13	12	102	173	Södra Karelen
Etelä-Savo	39	12	13	15	98	176	Södra Savolax
Pohjois-Savo	70	20	21	22	129	262	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	32	7	11	11	59	119	Norra Karelen
Keski-Suomi	63	19	23	26	137	269	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	36	7	9	17	53	121	Södra Österbotten
Pohjanmaa	29	12	8	11	54	116	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	14	3	3	6	26	53	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	94	24	25	31	161	335	Norra Österbotten
Kainuu	19	5	6	8	36	74	Kajanaland
Lappi	86	29	18	26	119	278	Lappland
Ahvenanmaa	8	8	1	2	13	31	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	0,27	0,12	0,10	0,10	0,66	1,26	Hela landet
Uusimaa	0,29	0,25	0,14	0,12	0,98	1,78	Nyland
Itä-Uusimaa	0,19	0,10	0,06	0,07	0,39	0,81	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,25	0,11	0,10	0,10	0,63	1,19	Egentliga Finland
Satakunta	0,25	0,07	0,06	0,09	0,44	0,91	Satakunta
Kanta-Häme	0,22	0,09	0,07	0,09	0,50	0,97	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,28	0,11	0,11	0,11	0,75	1,36	Birkaland
Päijät-Häme	0,25	0,08	0,10	0,13	0,90	1,47	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,30	0,06	0,10	0,10	0,72	1,28	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,26	0,08	0,10	0,09	0,76	1,28	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,25	0,08	0,08	0,10	0,62	1,12	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,28	0,08	0,09	0,09	0,52	1,05	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,19	0,04	0,06	0,06	0,35	0,72	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,23	0,07	0,08	0,10	0,50	0,99	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,18	0,03	0,05	0,09	0,27	0,62	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,17	0,07	0,05	0,06	0,31	0,66	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,20	0,04	0,05	0,08	0,37	0,74	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,24	0,06	0,07	0,08	0,42	0,87	Norra Österbotten
Kainuu	0,23	0,06	0,07	0,09	0,43	0,89	Kajanaland
Lappi	0,47	0,16	0,10	0,14	0,65	1,51	Lappland
Ahvenanmaa	0,27	0,28	0,05	0,08	0,46	1,14	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegerper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

20. Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa 2008
Värde av försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2008
Value of the sale of alcoholic beverages by region, 2008

Maakunta <i>Region</i>	Vähittäismyynti Detaljhandel <i>Retail sale</i>	Anniskelu Servering <i>Licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 €				
Koko maa- Whole country	2 717 209	1 509 701	4 226 910	Hela landet
Uusimaa	687 966	544 342	1 232 308	Nyland
Itä-Uusimaa	43 977	17 829	61 806	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	238 656	125 101	363 757	Egentliga Finland
Satakunta	123 188	48 477	171 665	Satakunta
Kanta-Häme	95 498	38 876	134 375	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	238 772	147 435	386 207	Birkaland
Päijät-Häme	108 509	64 324	172 833	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	98 315	53 406	151 720	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	74 744	38 830	113 574	Södra Karelen
Etelä-Savo	94 094	39 964	134 058	Södra Savolax
Pohjois-Savo	136 120	61 839	197 959	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	83 083	28 175	111 258	Norra Karelen
Keski-Suomi	142 063	62 176	204 239	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	84 227	29 280	113 507	Södra Österbotten
Pohjanmaa	65 974	27 199	93 173	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	30 384	12 393	42 777	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	182 610	78 913	261 523	Norra Österbotten
Kainuu	47 301	17 357	64 658	Kajanaland
Lappi	132 866	66 682	199 547	Lappland
Ahvenanmaa	8 862	7 102	15 964	Åland

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

Koko maa- Whole country	510	283	794	Hela landet
Uusimaa	489	387	876	Nyland
Itä-Uusimaa	460	187	647	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	517	271	789	Egentliga Finland
Satakunta	541	213	754	Satakunta
Kanta-Häme	552	225	777	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	497	307	803	Birkaland
Päijät-Häme	540	320	861	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	538	292	830	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	556	289	845	Södra Karelen
Etelä-Savo	601	255	856	Södra Savolax
Pohjois-Savo	548	249	797	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	500	170	670	Norra Karelen
Keski-Suomi	523	229	752	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	435	151	587	Södra Österbotten
Pohjanmaa	375	155	529	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	428	174	602	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	473	204	677	Norra Österbotten
Kainuu	569	209	778	Kajanaland
Lappi	722	362	1 085	Lappland
Ahvenanmaa	323	259	581	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

21. Alkoholijuomien myynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2008
Volym av försäljning av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2008
Volume of the sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2008

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	34 156	64 188	57 345	42 548	446 596	Hela landet
Uusimaa	7 272	23 485	16 629	10 373	116 114	Nyland
Itä-Uusimaa	431	1 128	836	643	7 359	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 880	5 869	4 794	3 831	38 810	Egentliga Finland
Satakunta	1 748	2 171	2 200	2 093	19 192	Satakunta
Kanta-Häme	1 138	1 936	2 110	1 458	15 587	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	3 151	5 432	5 364	4 038	39 364	Birkaland
Päijät-Häme	1 279	2 270	2 237	1 780	19 948	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 201	2 094	2 060	1 453	17 128	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	858	1 545	1 555	1 018	13 628	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 137	1 841	1 824	1 482	15 972	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 902	2 433	2 892	2 174	21 701	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 098	1 405	1 630	1 288	13 284	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 864	2 741	3 143	2 230	22 677	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 329	1 244	1 595	1 451	12 303	Södra Österbotten
Pohjanmaa	782	1 598	1 175	961	10 454	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	461	553	535	455	4 608	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 521	3 070	3 700	2 844	29 913	Norra Österbotten
Kainuu	711	741	839	743	7 363	Kajanaland
Lappi	2 308	2 238	2 113	2 106	19 811	Lappland
Ahvenanmaa	87	394	117	127	1 378	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	6,41	12,05	10,77	7,99	83,85	Hela landet
Uusimaa	5,17	16,70	11,83	7,38	82,59	Nyland
Itä-Uusimaa	4,51	11,81	8,75	6,73	77,03	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	6,24	12,73	10,40	8,31	84,15	Egentliga Finland
Satakunta	7,68	9,54	9,67	9,19	84,30	Satakunta
Kanta-Häme	6,58	11,19	12,19	8,43	90,08	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	6,55	11,30	11,16	8,40	81,89	Birkaland
Päijät-Häme	6,37	11,30	11,14	8,86	99,32	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	6,57	11,46	11,27	7,95	93,72	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	6,38	11,49	11,56	7,58	101,36	Södra Karelen
Etelä-Savo	7,26	11,75	11,65	9,46	101,97	Södra Savolax
Pohjois-Savo	7,66	9,79	11,64	8,75	87,36	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6,61	8,46	9,81	7,75	79,96	Norra Karelen
Keski-Suomi	6,86	10,09	11,56	8,20	83,45	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,87	6,43	8,24	7,50	63,58	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4,44	9,08	6,68	5,46	59,40	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,49	7,79	7,53	6,41	64,88	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6,53	7,95	9,58	7,37	77,47	Norra Österbotten
Kainuu	8,55	8,91	10,08	8,93	88,54	Kajanaland
Lappi	12,54	12,17	11,48	11,45	107,69	Lappland
Ahvenanmaa	3,18	14,35	4,25	4,63	50,18	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegeripr starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

22. Alkoholijuomien vähittäismyynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2008
Volym av detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2008
Volume of the retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2008

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ <i>Wines¹⁾</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	30 036	58 903	46 484	32 590	369 874	Hela landet
Uusimaa	6 092	20 774	12 577	7 318	86 468	Nyland
Itä-Uusimaa	378	1 055	715	518	6 542	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 537	5 460	3 831	3 000	32 475	Egentliga Finland
Satakunta	1 581	2 055	1 913	1 701	17 028	Satakunta
Kanta-Häme	1 023	1 814	1 844	1 178	13 705	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 747	5 018	4 246	3 046	31 659	Birkaland
Päijät-Häme	1 127	2 138	1 807	1 307	16 069	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 040	2 003	1 672	1 105	14 283	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	753	1 465	1 270	797	11 402	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 023	1 747	1 554	1 201	13 842	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 693	2 278	2 439	1 765	18 902	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 004	1 351	1 401	1 089	11 997	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 676	2 590	2 658	1 742	19 718	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 223	1 193	1 400	1 143	11 151	Södra Österbotten
Pohjanmaa	695	1 503	998	753	9 267	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	418	529	464	352	4 038	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 249	2 879	3 161	2 270	26 416	Norra Österbotten
Kainuu	653	702	712	600	6 594	Kajanaland
Lappi	2 059	2 013	1 734	1 619	17 205	Lappland
Ahvenanmaa	66	335	89	86	1 115	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	5,64	11,06	8,73	6,12	69,44	Hela landet
Uusimaa	4,33	14,78	8,95	5,21	61,50	Nyland
Itä-Uusimaa	3,96	11,04	7,48	5,43	68,48	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5,50	11,84	8,31	6,50	70,42	Egentliga Finland
Satakunta	6,94	9,03	8,40	7,47	74,80	Satakunta
Kanta-Häme	5,91	10,48	10,66	6,81	79,20	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	5,72	10,44	8,83	6,34	65,86	Birkaland
Päijät-Häme	5,61	10,64	9,00	6,51	80,00	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	5,69	10,96	9,15	6,05	78,15	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	5,60	10,90	9,45	5,93	84,80	Södra Karelen
Etelä-Savo	6,53	11,16	9,92	7,67	88,37	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6,81	9,17	9,82	7,10	76,09	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6,04	8,13	8,43	6,55	72,22	Norra Karelen
Keski-Suomi	6,17	9,53	9,78	6,41	72,56	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,32	6,16	7,23	5,91	57,63	Södra Österbotten
Pohjanmaa	3,95	8,54	5,67	4,28	52,66	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	5,89	7,45	6,53	4,95	56,84	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	5,82	7,46	8,19	5,88	68,41	Norra Österbotten
Kainuu	7,85	8,44	8,57	7,21	79,29	Kajanaland
Lappi	11,19	10,94	9,43	8,80	93,52	Lappland
Ahvenanmaa	2,40	12,19	3,25	3,14	40,59	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

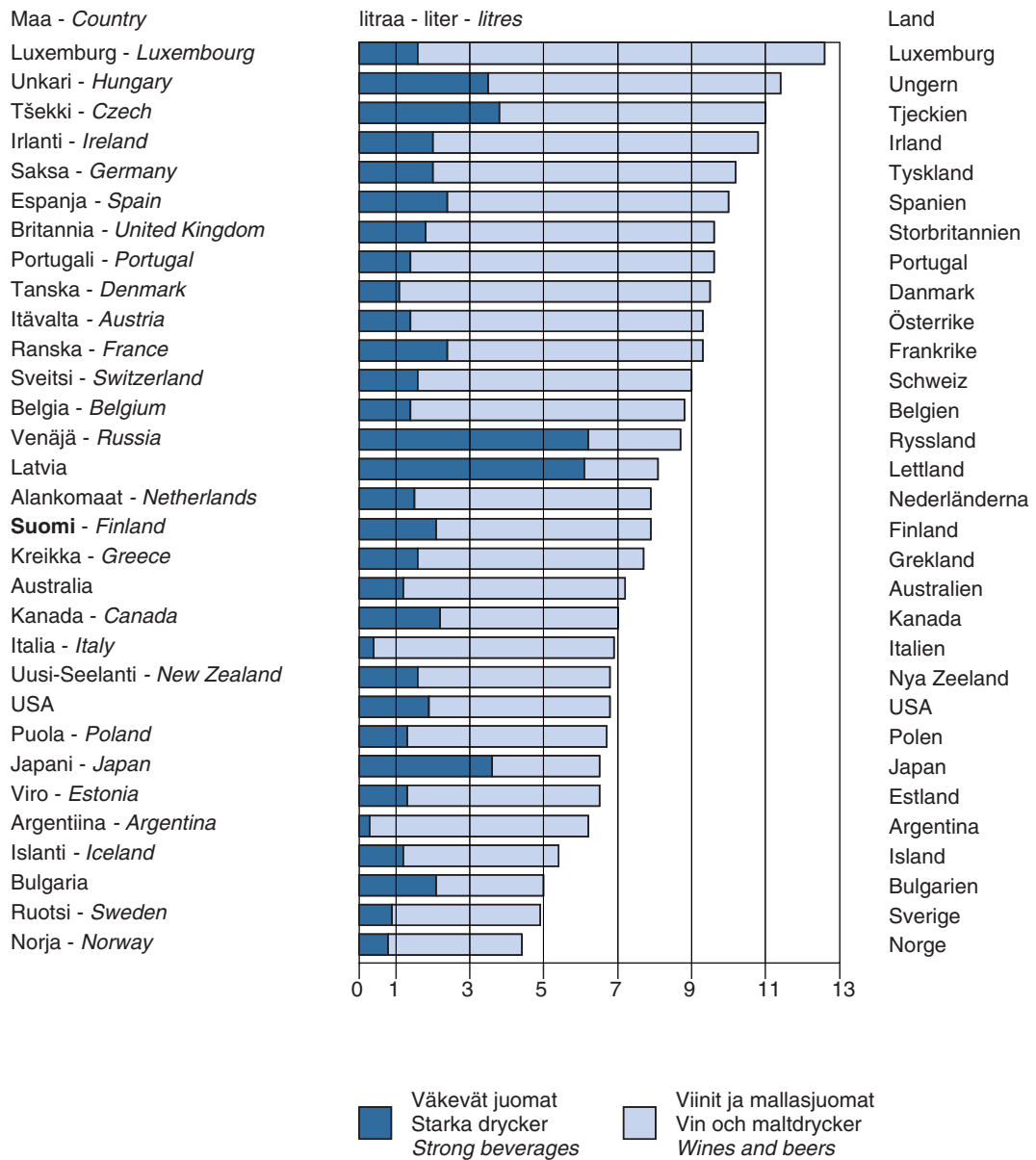
23. Alkoholijuomien anniskelun määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2008
Volym av servering av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2008
Volume of the licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2008

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	4 120	5 285	10 861	9 958	76 721	Hela landet
Uusimaa	1 181	2 710	4 052	3 054	29 646	Nyland
Itä-Uusimaa	53	73	121	125	817	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	343	409	963	831	6 335	Egentliga Finland
Satakunta	167	115	288	392	2 164	Satakunta
Kanta-Häme	115	122	266	280	1 882	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	404	414	1 118	992	7 705	Birkaland
Päijät-Häme	151	132	430	473	3 879	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	161	91	388	348	2 845	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	105	80	285	221	2 226	Södra Karelen
Etelä-Savo	113	94	270	281	2 130	Södra Savolax
Pohjois-Savo	209	156	453	409	2 800	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	95	54	229	199	1 287	Norra Karelen
Keski-Suomi	188	151	484	487	2 959	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	106	51	195	308	1 152	Södra Österbotten
Pohjanmaa	87	95	177	208	1 188	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	43	24	71	103	571	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	273	190	539	575	3 497	Norra Österbotten
Kainuu	58	39	126	143	769	Kajanaland
Lappi	249	225	378	487	2 606	Lappland
Ahvenanmaa	21	59	28	41	263	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	0,77	0,99	2,04	1,87	14,41	Hela landet
Uusimaa	0,84	1,93	2,88	2,17	21,09	Nyland
Itä-Uusimaa	0,55	0,77	1,26	1,30	8,55	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,74	0,89	2,09	1,80	13,74	Egentliga Finland
Satakunta	0,73	0,51	1,26	1,72	9,51	Satakunta
Kanta-Häme	0,67	0,71	1,54	1,62	10,88	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,84	0,86	2,33	2,06	16,03	Birkaland
Päijät-Häme	0,75	0,66	2,14	2,35	19,32	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,88	0,50	2,12	1,91	15,57	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,78	0,60	2,12	1,65	16,56	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,72	0,60	1,72	1,79	13,60	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,84	0,63	1,82	1,65	11,27	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,57	0,33	1,38	1,20	7,75	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,69	0,56	1,78	1,79	10,89	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,55	0,26	1,01	1,59	5,95	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,50	0,54	1,01	1,18	6,75	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,60	0,34	1,00	1,45	8,03	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,71	0,49	1,40	1,49	9,06	Norra Österbotten
Kainuu	0,69	0,47	1,52	1,72	9,25	Kajanaland
Lappi	1,35	1,22	2,06	2,65	14,17	Lappland
Ahvenanmaa	0,77	2,16	1,01	1,49	9,59	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

Kuvio 5. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti 2003
Figur 5. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 2003
Figure 5. Documented consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 2003

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005.

24. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa 1999–2003
Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 1999–2003
Documented consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 1999–2003

Maa Country	1999	2000	2001	2002	2003	Land
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres						
Suomi - Finland	7,1	7,0	7,3	7,6	7,7	Finland
Islanti - Iceland	4,5	4,7	4,9	5,0	5,4	Island
Norja - Norway	4,8	5,0	4,4	4,4	4,4	Norge
Ruotsi - Sweden	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	Sverige
Tanska - Denmark	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	Danmark
Alankomaat - Netherlands	8,2	8,2	8,1	8,0	7,9	Nederländerna
Argentiina - Argentina	6,7	6,4	6,3	6,3	6,2	Argentina
Australia	7,3	7,4	7,4	7,3	7,2	Australien
Belgia - Belgium	8,4	8,5	8,5	8,8	8,8	Belgien
Bulgaria	6,6	6,3	6,0	5,4	5,0	Bulgarien
Espanja - Spain	9,9	9,8	9,8	9,6	10,0	Spanien
Irlannin tasavalta - Ireland	9,6	10,7	10,8	10,8	10,8	Irland
Iso-Britannia - Great Britain	8,4	8,4	9,1	9,6	9,6	Storbritannien
Italia - Italy	7,6	7,4	7,4	7,4	6,9	Italien
Itävalta - Austria	9,3	9,2	9,0	9,2	9,3	Österrike
Japani - Japan	6,4	6,5	6,5	6,5	6,5	Japan
Kanada - Canada	6,4	6,5	6,7	6,9	7,0	Kanada
Kreikka - Greece	8,4	8,0	7,9	7,8	7,7	Grekland
Latvia	7,7	7,7	7,5	7,7	8,1	Lettland
Luxemburg - Luxembourg	12,3	12,5	12,4	11,9	12,6	Luxemburg
Portugali - Portugal	10,9	10,8	10,3	9,7	9,6	Portugal
Puola - Poland	6,7	6,7	6,3	6,6	6,7	Polen
Ranska - France	10,7	10,4	10,5	10,3	9,3	Frankrike
Saksa - Germany	10,6	10,5	10,4	10,4	10,2	Tyskland
Sveitsi - Switzerland	9,2	9,2	9,2	9,0	9,0	Schweiz
Tšekki - Czech	11,0	11,0	10,9	10,8	11,0	Tjeckien
Unkari - Hungary	10,6	10,9	11,1	11,1	11,4	Ungern
USA	6,8	6,8	6,8	6,7	6,8	USA
Uusi-Seelanti - New Zealand	7,3	6,8	6,6	6,9	6,8	Nya Zeeland
Venäjä - Russia	8,6	8,6	8,6	8,6	8,7	Ryssland
Viro - Estonia	5,1	5,6	5,7	6,2	6,5	Estland

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005.

25. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa 2003

Registrerad alkoholkonsumtion per invånare i några länder efter varugrupp 2003

Documented consumption of alcoholic beverages in various countries by type of beverage, per capita, 2003

Maa Country	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Mallasjuomia Maltdrycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Land
	litraa liter litres à 100 %	litraa liter litres	litraa liter litres	litraa % liter litres à 100 %	
Suomi - Finland	2,1	26,3	80,2	7,7	Finland
Islanti - Iceland	1,2	12,0	55,8	5,4	Island
Norja - Norway	0,8	12,4	50,5	4,4	Norge
Ruotsi - Sweden	0,9	16,6	54,2	4,9	Sverige
Tanska - Denmark	1,1	32,6	96,2	9,5	Danmark
Alankomaat - Netherlands	1,5	19,6	78,7	7,9	Nederländerna
Argentiina - Argentina	0,3	34,6	35,7	6,2	Argentina
Australia	1,2	20,4	91,5	7,2	Australien
Belgia - Belgium	1,4	23,0	96,2	8,8	Belgien
Bulgaria	2,1	21,3	7,9	5,0	Bulgarien
Espanja - Spain	2,4	30,6	78,3	10,0	Spanien
Irlannin tasavalta - Ireland	2,0	15,2	141,2	10,8	Irland
Iso-Britannia - Great Britain	1,8	20,1	101,5	9,6	Storbritannien
Italia - Italy	0,4	47,5	30,1	6,9	Italien
Itävalta - Austria	1,4	29,8	110,6	9,3	Österrike
Japani - Japan	3,6	2,9	27,3	6,5	Japan
Kanada - Canada	2,2	11,0	67,8	7,0	Kanada
Kreikka - Greece	1,6	33,8	40,4	7,7	Grekland
Latvia	6,1	3,6	36,6	8,1	Lettland
Luxemburg - Luxembourg	1,6	66,1	101,6	12,6	Luxemburg
Portugali - Portugal	1,4	42,0	58,7	9,6	Portugal
Puola - Poland	1,3	11,9	79,0	6,7	Polen
Ranska - France	2,4	48,5	35,5	9,3	Frankrike
Saksa - Germany	2,0	23,6	117,5	10,2	Tyskland
Sveitsi - Switzerland	1,6	40,9	58,1	9,0	Schweiz
Tšekin tasavalta - Czech	3,8	16,8	157,0	11,0	Tjeckien
Unkari - Hungary	3,5	37,4	72,2	11,4	Ungern
USA	1,9	9,5	81,6	6,8	USA
Uusi-Seelanti - New Zealand	1,6	19,1	72,8	6,8	Nya Zeeland
Venäjä - Russia	6,2	8,6	32,8	8,7	Ryssland
Viro - Estonia	1,3	3,4	75,0	6,5	Estland

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005.

26. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa 2005–2008
Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2005–2008
Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2005–2008

	2005	2006	2007	2008	
Kuljettajien lukumäärä - Antal förare - <i>Number of drivers</i>					
Kuolemaan johtaneet - <i>With fatal injuries</i>	80	86	87	87	Med dödlig utgång
Loukkaantumiseen johtaneet - <i>With non-fatal injuries</i>	777	717	737	690	Med annan personskada
Yhteensä - Total	857	803	824	777	Totalt
%					
Osuus kaikista - <i>Percentage of all</i>					Andel av alla
kuolemaan johtaneista - <i>cases with fatal injuries</i>	23,3	25,6	24,9	27,1	med dödlig utgång
loukkaantumiseen johtaneista - <i>cases with non-fatal injuries</i>	11,6	11,2	11,5	10,0	med annan personskada
Yhteensä - Total	12,2	11,9	12,2	10,8	Totalt

Alkoholin vaikutuksen alaiset moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettajat ikäryhmittäin
 Alkoholpåverkade förare av motorfordon, efter åldersgrupp
Motor vehicle drivers under the influence of alcohol by age

Ikäryhmä - <i>Age group</i>	2005	2006	2007	2008	Åldersgrupp
Lukumäärä - Antal - <i>Number</i>					
-17 vuotta - <i>years</i>	64	74	58	58	-17 år
18–24 vuotta - <i>years</i>	272	253	270	230	18–24 år
25–34 vuotta - <i>years</i>	212	179	222	207	25–34 år
35–54 vuotta - <i>years</i>	239	228	214	212	35–54 år
55– vuotta - <i>years</i>	70	69	60	70	55– år
Tuntematon - <i>Unknown</i>	0	0	1	0	Okänd
Yhteensä - Total	857	803	825	777	Totalt
Miehet - <i>Men</i>	760	732	724	678	Män
Naiset - <i>Women</i>	97	74	101	99	Kvinnor

Lähde: Tieliikenneonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Vägtrafikolyckor. FOS. Statistisk centralen. - *Source: Road Traffic Accidents. OSF. Statistics Finland.*

27. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet koko maassa ja maakunnissa 2008
I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor dödade och skadade i hela landet och landskapsvis 2008
Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, nationwide and by region, 2008

Juopunut osallinen <i>Drunken person involved</i>	Kuolleita-Dödade-Killed			Loukkaantuneita-Skadade-Injured			Berusad person involverad
	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
Henkilöauton kuljettaja - <i>Driver of passenger car</i>	46	27	73	429	329	758	Personbils- förare
Muun moottoriajoneuvon kuljettaja <i>Driver of other motor vehicle</i>	17	3	20	127	50	177	Förare av annat motorfordon
Polkupyöräilijä - <i>Cyclist</i>	1	0	1	44	8	52	Cyklist
Muun ajoneuvon kuljettaja - <i>Driver of other vehicle</i>	3	0	3	20	6	26	Förare av annat fordon
Jalankulkija - <i>Pedestrian</i>	7	0	7	60	4	64	Fotgängare
Yhteensä - Total	74	30	104	680	397	1 077	Totalt

Maakunta- <i>Region</i>	Onnettomuuksia Olyckor <i>Accidents</i>	Kuolleita Dödade <i>Killed</i>	Loukkaantuneita Skadade <i>Injured</i>	Landskap
Koko maa- Whole country	881	102	1 061	Hela landet
Uusimaa	162	12	216	Nyland
Itä-Uusimaa	19	2	24	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	87	5	97	Egentliga Finland
Satakunta	47	4	54	Satakunta
Kanta Häme	26	7	29	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	63	13	76	Birkaland
Päijät-Häme	41	2	52	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	38	2	47	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	29	4	32	Södra Karelen
Etelä-Savo	32	5	40	Södra Savolax
Pohjois-Savo	50	13	52	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	38	7	46	Norra Karelen
Keski-Suomi	40	8	39	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	36	4	48	Södra Österbotten
Pohjanmaa	26	2	30	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	11	3	11	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	74	6	93	Norra Österbotten
Kainuu	23	3	28	Kajanaland
Lappi	37	0	45	Lappland
Ahvenanmaa	2	0	2	Åland

Lähde: Tieliikenneonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Vägtrafikolyckor. FOS. Statistikcentralen. - Source: Road Traffic Accidents. OSF. Statistics Finland.

28. Poliisin tietoon tulleet liikennejuopumustapaukset koko maassa ja maakunnissa 2004–2008
Fall av trafikfylleri polisen fått kännedom om i hela landet och landskapsvis 2004–2008
Drink driving offences recorded by the police, nationwide and by region, 2004–2008

Vuosi - År Year	Rattijuopumus - Rattfylleri - Drink driving		Yhteensä Totalt Total	Tuhatta 18 vuotta täyttäneitä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över Per 1000 inhabitants aged 18 and over	100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ Per 100 000 motor vehicles ¹⁾
	Rattijuopumus ja huu- maantuneena ajaminen Rattfylleri och körning narkotikapåverkad Driving while under the influence of alcohol or drugs	Törkeä rattijuopumus Grovt rattfylleri Aggravated drink driving			
2004	11 147	15 830	26 977	6,5	940
2005	11 068	14 944	26 012	6,3	874
2006	11 223	14 542	25 765	6,2	837
2007	12 519	15 025	27 544	6,6	868
2008	12 036	13 783	25 819	6,1	771

Maakunta Landskap Region	Rattijuopumus yhteensä Rattfylleri, totalt Drink driving, total		Tuhatta 18 vuotta täyttäneitä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över Per 1000 inhabitants aged 18 and over		100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ Per 100 000 motor vehicles ¹⁾	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Koko maa- Whole country	27 544	25 819	6,6	6,1	868	771
Uusimaa	6 755	6 370	6,2	5,7	929	829
Itä-Uusimaa	445	408	6,1	5,6	710	615
Varsinais-Suomi	2 533	2 398	6,9	6,5	876	790
Satakunta	1 160	1 074	6,3	5,8	749	655
Kanta-Häme	976	920	7,2	6,7	862	769
Pirkanmaa	2 237	2 171	5,9	5,6	790	728
Päijät-Häme	1 323	1 202	8,2	7,4	1 128	971
Kymenlaakso	1 137	1 034	7,6	7,0	965	837
Etelä-Karjala	757	678	6,9	6,2	881	751
Etelä-Savo	984	888	7,6	6,9	999	861
Pohjois-Savo	1 427	1 315	7,2	6,6	974	847
Pohjois-Karjala	885	864	6,6	6,4	858	794
Keski-Suomi	1 262	1 209	5,9	5,6	784	711
Etelä-Pohjanmaa	917	902	6,1	5,9	666	617
Pohjanmaa	639	608	4,7	4,4	535	480
Keski-Pohjanmaa	305	279	5,6	5,1	662	573
Pohjois-Pohjanmaa	2 004	1 819	6,9	6,3	909	779
Kainuu	404	452	6,0	6,7	788	832
Lappi	1 210	1 093	8,2	7,4	1 049	893
Ahvenanmaa	181	134	8,4	6,2	806	583

¹⁾ Autot ja moottoripyörät. - Bilar och motorcycklar. - Cars and motorcycles.

²⁾ Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus. - Fylleri i sjö-, luft- eller tågtrafik. - Waterway, air or rail traffic.

³⁾ Pl. liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla. - Exkl. trafikfylleri med motorlöst fordon. - Excl. drink driving with unpowered vehicle.

28. jatk. - forts. - cont.

Muut liikennejuopumusrikokset - Övriga trafikfyllerifall - <i>Other drink driving offences</i>			Liikennejuopumus- tapaukset yhteensä Trafikfyllerifall, totalt <i>Drink driving offences, total</i>	Liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla Trafikfylleri med motorlöst fordon <i>Drink driving with unpowered vehicle</i>	Vuosi År Year
Muu liikenne- juopumus ²⁾ Annat trafik- fylleri ²⁾ <i>Other cases of drink driving²⁾</i>	Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle Överlämnande av fortskaffnings- medel till berusad Relinquishing a vehicle to a drunken person	Yhteensä Totalt <i>Total</i>			
501	2 306	2 807	29 784	132	2004
510	2 196	2 706	28 718	112	2005
461	2 027	2 488	28 253	143	2006
368	2 088	2 456	30 000	104	2007
294	1 707	2 001	27 820	109	2008

Muut liikenne- juopumusrikokset Övriga trafik- fyllerifall <i>Other drink driving offences</i>		Liikennejuopumus- rikokset yhteensä ³⁾ Trafikfylleri- fall, totalt ³⁾ <i>Drink driving offences, total³⁾</i>		Maakunta Landskap <i>Region</i>
2007	2008	2007	2008	
2 456	2 001	30 000	27 820	Hela landet
481	379	7 236	6 749	Nyland
33	27	478	435	Östra Nyland
153	154	2 686	2 552	Egentliga Finland
93	87	1 253	1 161	Satakunta
75	61	1 051	981	Tavastland
222	200	2 459	2 371	Birkaland
110	81	1 433	1 283	Päijänne-Tavastland
92	81	1 229	1 115	Kymmenedalen
58	63	815	741	Södra Karelen
85	73	1 069	961	Södra Savolax
205	132	1 632	1 447	Norra Savolax
107	76	992	940	Norra Karelen
147	112	1 409	1 321	Mellersta Finland
72	65	989	967	Södra Österbotten
76	59	715	667	Österbotten
24	21	329	300	Mellersta Österbotten
244	194	2 248	2 013	Norra Österbotten
55	48	459	500	Kajanaland
105	77	1 315	1 170	Lappland
19	11	200	145	Åland

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

29. Päähtyneiden säilöönotot koko maassa ja maakunnissa 1999–2008
Omhändertagna berusade i hela landet och landskapsvis 1999–2008
Persons taken into police custody for drunkenness, nationwide and by region, 1999–2008

Vuosi År Year	Lukumäärä Antal Number	100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants
1999	94 134	1 820
2000	96 944	1 871
2001	95 913	1 846
2002	95 955	1 843
2003	95 275	1 825
2004	105 819	2 021
2005	101 856	1 938
2006	99 559	1 887
2007	97 726	1 844
2008	94 007	1 765

Maakunta - Region	Lukumäärä - Antal - Number		100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants		Landskap
	2007	2008	2007	2008	
Koko maa- Whole country	97 726	94 007	1 844	1 765	Hela landet
Uusimaa	28 178	27 131	2 029	1 930	Nyland
Itä-Uusimaa	851	788	898	825	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	6 355	6 303	1 384	1 367	Egentliga Finland
Satakunta	3 300	3 465	1 445	1 522	Satakunta
Kanta-Häme	3 064	3 134	1 787	1 811	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	7 194	6 720	1 509	1 398	Birkaland
Päijät-Häme	4 878	4 452	2 438	2 217	Päijät-Häme
Kymenlaakso	2 612	2 682	1 423	1 468	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2 390	2 202	1 774	1 638	Södra Karelen
Etelä-Savo	3 722	3 429	2 358	2 189	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6 370	6 157	2 560	2 478	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	3 970	3 823	2 381	2 301	Norra Karelen
Keski-Suomi	6 472	6 061	2 391	2 230	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2 776	2 657	1 432	1 373	Södra Österbotten
Pohjanmaa	2 178	2 191	1 245	1 245	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	942	884	1 327	1 245	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6 509	6 006	1 698	1 555	Norra Österbotten
Kainuu	1 351	1 419	1 613	1 706	Kajanaland
Lappi	4 271	4 176	2 316	2 270	Lappland
Ahvenanmaa	343	327	1 263	1 191	Åland

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

30. Väikivaltarikollisuus 2004–2008
Våldsbrott 2004–2008
Violent crimes, 2004–2008

Vuosi - År - Year	2004	2005	2006	2007	2008	
Rikos - Offence						Brott
Tappo - <i>Manslaughter</i>	94	77	74	69	85	Dråp
Murha - <i>Murder</i>	50	36	37	58	47	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys <i>Attempted manslaughter, murder or homicide</i>	334	349	271	381	363	Försök till dråp, mord eller dråp under förmild- rande omständigheter
Pahoinpitely - <i>Assault</i>	19 652	20 086	20 461	22 648	22 928	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault</i>	2 270	2 071	2 056	2 385	2 256	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault</i>	7 884	8 324	8 368	9 601	9 619	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	30 284	30 943	31 267	35 142	35 298	Totalt

100 000 asukasta kohti - Per 100 000 invånare - *Per 100 000 inhabitants*

Tappo - <i>Manslaughter</i>	1,8	1,5	1,4	1,3	1,6	Dråp
Murha - <i>Murder</i>	1,0	0,7	0,7	1,1	0,9	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys - <i>Attempted manslaughter, murder or homicide</i>	6,4	6,6	5,1	7,2	6,8	Försök till dråp, mord eller dråp under förmild- rande omständigheter
Pahoinpitely - <i>Assault</i>	375,3	382,2	387,7	427,3	430,5	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault</i>	43,3	39,4	39,0	45,0	42,4	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault</i>	150,6	158,4	158,6	181,1	180,6	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	578,3	588,8	592,5	663,0	662,7	Totalt

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

31. Huumausainerikollisuus 1990–2008
Narkotikabrottslighet 1990–2008
Drug-related crime, 1990–2008

Vuosi År Year	Huumausainerikokset Narkotikabrott <i>Drug offences</i>	Tuomiot, joissa huumausainerikos ns. päärikos ¹⁾ Domar med narkotika- brott som s.k. huvudbrott ¹⁾ <i>Sentences where a drug offence is the principal offence. ¹⁾</i>	Tuomiot, joissa vähin- tään yksi syyksi luettu huumausainerikos ¹⁾ Domar där minst en anklagelse har varit ett narkotikabrott ¹⁾ <i>Sentences with at least one drug offence ¹⁾</i>	Huumerikos päärikoksena istuvien vankien osuus vankilalaskennassa, % Andel fångar med narkotikabrott som huvud- brott i räkningen av fångar, % <i>Prisoners serving sentences with drug offence as the principal offence, prison census, %</i>
1990	2 270	768	1 094	3,4
1991	2 266	1 004	1 493	2,9
1992	3 074	1 466	2 040	3,6
1993	3 792	1 624	2 360	5,1
1994	5 936	1 733	2 580	6,3
1995	9 052	2 354	3 252	7,7
1996	7 868	2 877	3 829	10,7
1997	8 323	3 082	4 161	13,5
1998	9 461	3 985	4 840	15,6
1999	11 674	4 551	5 524	15,2
2000	13 445	5 813	6 789	15,5
2001	14 869	6 415	7 954	18,0
2002	13 857	7 387	9 726	17,7
2003	15 058	7 460	9 787	16,7
2004	14 486	7 756	10 276	17,9
2005	14 425	7 920	10 472	16,0
2006	13 317	7 372	9 637	15,2
2007	15 448	6 981	9 456	14,6
2008	15 482	6 665	9 226	16,1

¹⁾ Vuodesta 2001 lähtien lukuun sisältyvät huumausaineen käyttörikoksesta annetut rangaistusmääräykset. - Från och med 2001 inbegriper sifferuppgiften strafforder som givits för straffbart bruk av narkotika. - *From 2001 onwards, the figure includes summary penal judgements for drug use offences.*

Lähteet: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus; Oikeusministeriö. - Källor: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen; Justitieministeriet. - *Sources: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland; Ministry of Justice.*

32. Takavarikoidut huumausaineet 1999–2008
Narkotikabeslag 1999–2008
Drug seizures 1999–2008

Vuosi År Year	Kiloa - Kilo - <i>Kilogrammes</i>						Kpl - Stycken - <i>Number of items</i>		
	Hasis	Marihuana	Amfetamiinit	Kokaiini	Heroini	Kat	Subutex	Ekstaasi	LSD
	<i>Hasch</i>	<i>Marihuana</i>	<i>Amphetamines</i>	<i>Cocaine</i>	<i>Heroin</i>	<i>Khat</i>	<i>Subutex</i>	<i>Ecstasy</i>	<i>LSD</i>
1999	492,3	18,2	72,0	1,7	2,9	374,1	2 898	17 665	50
2000	196,5	13,8	78,3	38,6	6,0	348,4	12 951	87 393	2 355
2001	566,6	13,7	149,7	7,3	7,9	624,1	38 200	82 900	49
2002	482,0	32,0	129,0	0,4	3,0	1 039,0	18 700	45 100	4 680
2003	423,1	45,3	114,6	1,1	1,6	1 879,4	37 284	35 216	1 460
2004	467,4	25,8	108,6	1,1	0,2	2 117,9	32 970	23 243	196
2005	430,6	43,4	116,6	1,2	52,4	2 561,5	24 478	52 210	451
2006	282,7	32,9	129,0	6,5	0,2	3 283,1	22 979	39 185	171
2007	360,0	36,0	152,0	4,0	0,4	3 300,0	20 600	83 000	2 138
2008	47,0	56,0	147,0	3,0	0,2	2 250,0	12 000	34 000	3 082

Takavarikoidun hasiksen määrän romahtaminen vuonna 2008 johtuu poliisin tutkintatöiden vaiheistuksesta. - Av utredningstekniska skäl har den totala mängden hasch som beslagtogs av polisen 2008 inte redovisats under detta år. - *The dramatic drop in the amount of confiscated hashish in 2008 is explained by the fact that hashish confiscated by the police is only reported on after the conclusion of the investigation.*

Lähde: Keskusrikospoliisi. - Källa: Centralkriminalpolisens. - *Source: Finnish National Bureau of Investigation.*

33. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun määrä 1999–2008
Tullbeslag av alkohol och sprit 1999–2008
Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs, 1999–2008

Vuosi År Year	Alkoholijuomat	Pirtu	Yhteensä
	Alkoholdrycker	Sprit	Totalt
	<i>Alcoholic beverages</i>	<i>Ethyl alcohol</i>	<i>Total</i>
	litraa - liter - <i>litres</i>		
1999	39 725	72 171	111 896
2000	27 299	95 211	122 510
2001	38 789	58 184	96 973
2002	35 394	31 018	66 412
2003	43 809	28 260	72 069
2004	52 520	33 366	85 886
2005	6 034	1 722	7 756
2006	6 095	406	6 501
2007	5 105	518	5 623
2008	3 666	185	3 851

Lähde: SVT. Tullihallitus. - Källa: FOS. Tullstyrelsen. - *Source: OSF. National Board of Customs.*

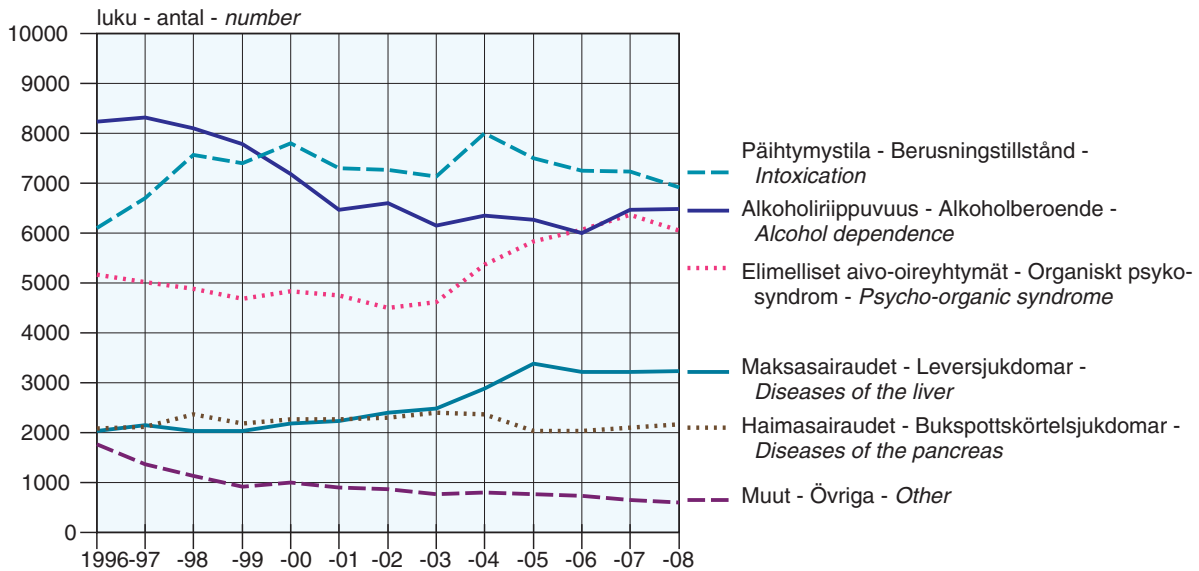
34. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset 2004–2008
Brott mot alkohollagstiftningen 2004–2008
Offences under the Alcohol Act, 2004–2008

Vuosi - År - Year	2004	2005	2006	2007	2008	
Poliisin tietoon tulleet rikokset - <i>Offences recorded by the police</i>						Brott som polisen fått kännedom om
Alkoholipitoisen aineen luvaton - <i>Illicit</i> valmistus - <i>distillation of alcohol</i>	111	63	34	36	20	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen - <i>trafficking in alcohol</i>	631	743	627	572	577	förmedling
maahantuonti - <i>alcohol import</i>	8	4	1	0	0	införsel
hallussapito ja kuljetus - <i>possession</i> <i>and transport of alcohol</i>	2 859	2 907	2 221	2 322	2 356	innehav och transport
Muut alkoholilakirikokset - <i>Other</i> <i>offences under the Alcohol Act</i>	163	161	151	129	128	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä - Total	3 772	3 878	3 034	3 059	3 081	Totalt
Tullin tietoon tulleet tullirikokset - <i>Customs offences recorded by the customs</i> alkoholipitoisen aineen salakuljetus - <i>smuggling of alcoholic substances</i>	843	622	654	550	565	Tullbrott som kommit till tullens kännedom smuggling av alkoholhaltiga ämnen
Tapahtumakertoja - Antal tillfälle - <i>Number of instances</i>						
Alkoholipitoisen aineen luvaton - <i>Illicit</i> valmistus - <i>distillation of alcohol</i>	297	156	40	208	21	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen - <i>trafficking of alcohol</i>	2 493	3 071	793	3 586	1 460	förmedling
maahantuonti - <i>alcohol import</i>	8	4	1	0	0	införsel
hallussapito ja kuljetus - <i>possession</i> <i>and transport of alcohol</i>	3 341	3 059	2 270	2 367	2 382	innehav och transport
Muut alkoholilakirikokset - <i>Other</i> <i>offences under the Alcohol Act</i>	199	176	151	129	128	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä - Total	6 338	6 466	3 255	6 290	3 991	Totalt

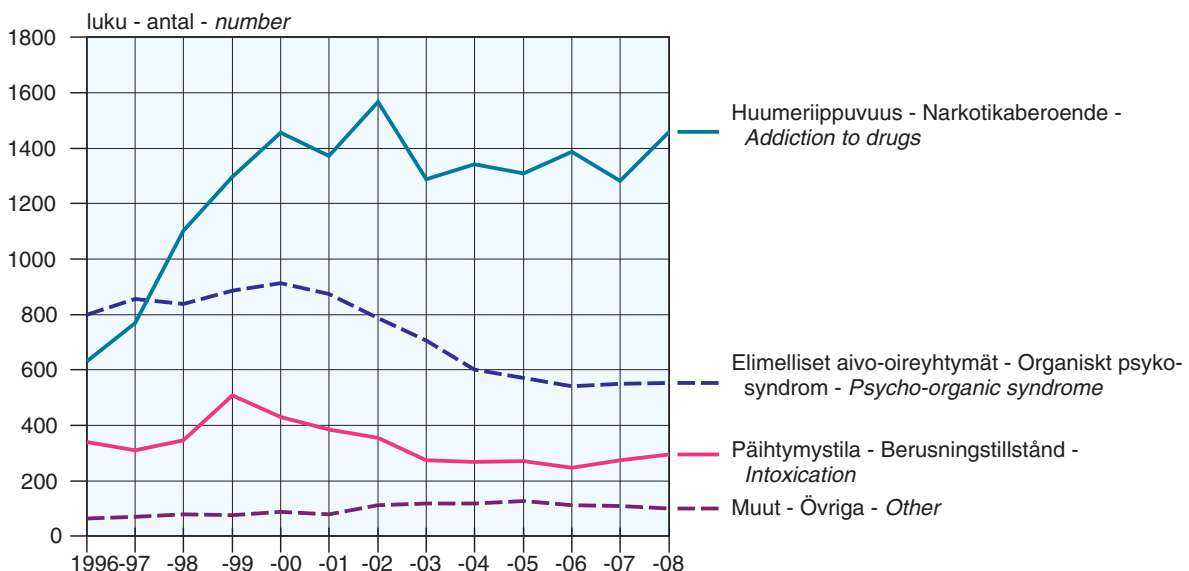
Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus; Tullihallitus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen; Tullstyrelsen. - Source: *Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland; National Board of Customs.*

Kuvio 6. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla 1996–2008
Figur 6. Vårdperioder på sjukhusens vårdavdelningar 1996–2008
Figure 6. Hospital inpatient care periods, 1996–2008

Alkoholisairaudet - Alkoholrelaterade sjukdomar - Alcohol-related diseases
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Huumesairaudet - Narkotikarelaterade sjukdomar - Drug-related diseases
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Lähde: Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

35. Alkoholisairauksien hoitojaksot 1999–2008
Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 1999–2008
Alcohol-related diseases, care periods, 1999–2008

Vuosi År Year	Alkoholi- päihtymystila Alkohol- berusnings- tillstånd <i>Alcohol intoxication</i>	Alkoholi- riippuvuus Alkohol- beroende <i>Alcohol dependence</i>	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oire- yhtymät ja käyttäytymis- häiriöt Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkoholrelaterade leversjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkoholrelaterad bukspottskörtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>
ICD-10 ¹⁾	F10.0–1	F10.2	F10.3–9	T51	K70	K86.0

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related disease as the primary disease*

1999	7 408	7 794	4 692	397	2 044	2 188
2000	7 802	7 199	4 846	421	2 184	2 267
2001	7 304	6 476	4 753	429	2 237	2 274
2002	7 275	6 610	4 505	396	2 416	2 312
2003	7 142	6 153	4 619	427	2 491	2 404
2004	8 009	6 354	5 370	444	2 885	2 380
2005	7 514	6 279	5 846	488	3 398	2 042
2006	7 260	6 007	6 067	529	3 220	2 036
2007	7 247	6 474	6 377	553	3 231	2 113
2008 ²⁾	6 922	6 498	6 053	505	3 245	2 181

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
An alcohol-related disease as the primary or secondary disease

1999	9 404	11 321	5 292	430	2 588	2 296
2000	10 059	11 253	5 516	468	2 870	2 385
2001	9 865	10 312	5 469	464	2 953	2 394
2002	9 873	10 422	5 186	441	3 207	2 449
2003	9 774	9 800	5 319	457	3 264	2 532
2004	11 379	10 151	6 242	490	3 870	2 578
2005	10 961	10 274	6 862	521	4 554	2 286
2006	10 728	9 945	7 100	567	4 522	2 252
2007	10 832	10 578	7 514	608	4 534	2 303
2008 ²⁾	10 755	10 710	7 275	558	4 603	2 397

35. jatk. - forts. - cont.

35. jatk. - forts. - cont.

Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttama mahakatarri Gastrit orsakad av alkohol <i>Gastritis caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat kardiomyopatia Alkoholrelaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Äidin alkoholin- käytön vaikutus sikiöön Effekt på fostret av moderns alkohol- bruk <i>Foetal effects from alcohol use during pregnancy</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkoholrelaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare <i>Per 100 000 inhabitants</i>
ICD-10 ¹⁾	K29.2	I42.6	O35.4, Q86.0, P04.3	E24.4, E52, G31.2, G62.1, G72.1, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0		

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related disease as the primary disease*

1999	246	74	62	857	25 762	499,3
2000	186	46	53	951	25 955	501,9
2001	197	32	40	873	24 615	473,8
2002	159	30	36	831	24 570	471,9
2003	145	31	32	737	24 181	463,3
2004	149	26	21	781	26 419	504,5
2005	126	35	32	739	26 499	504,2
2006	145	22	29	719	26 034	493,4
2007	116	21	22	638	26 792	505,5
2008 ¹⁾	100	37	20	596	26 157	491,1

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
An alcohol-related disease as the primary or secondary disease

1999	278	107	103	1 157	32 976	639,1
2000	213	89	104	1 240	34 197	661,3
2001	217	71	106	1 145	32 996	635,2
2002	176	63	80	1 107	33 004	633,9
2003	157	72	87	1 049	32 511	622,8
2004	166	54	86	1 110	36 126	689,9
2005	147	71	81	1 172	36 929	702,7
2006	162	49	65	1 123	36 513	691,9
2007	129	49	56	1 021	37 624	709,8
2008 ¹⁾	117	72	59	1 061	37 607	706,1

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - *ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.*

²⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - *Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.*

36. Huumesairauksien hoitajaksot 1999–2008
Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 1999–2008
Drug-related diseases, care periods, 1999–2008

Vuosi År Year	Päihtymystilat Berusnings- tillstånd <i>Intoxication</i>	Huumeriippuvuus - Narkotikaberoende - <i>Addiction to drugs</i> Huumaussaineet Narkotika <i>Drugs</i>	Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>	Muut Övriga <i>Other</i>	Huumeiden aiheut- tamatt elimelliset aivo-oireyhtymät Organisk psykiska störningar orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>
ICD-10 ¹⁾	F11.0–1, F12.0–1, F13.0–1, F14.0–1, F15.0–1, F16.0–1, F18.0–1, F19.0–1	F11.2, F12.2, F14.2, F15.2, F16.2,	F13.2	F18.2, F19.2	F11.3–9, F12.3–9, F13.3–9, F14.3–9, F15.3–9, F16.3–9, F18.3–9, F19.3–9

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *A drug-related disease as the primary disease*

1999	509	485	229	583	886
2000	429	660	178	618	912
2001	384	573	188	612	873
2002	355	637	223	708	786
2003	274	468	198	623	705
2004	267	575	132	634	601
2005	270	577	177	554	571
2006	247	664	220	503	542
2007	273	625	163	495	551
2008 ¹⁾	296	726	179	554	553

Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
A drug-related disease as the primary or secondary disease

1999	833	688	606	1 096	1 059
2000	794	916	587	1 275	1 111
2001	809	824	600	1 227	1 102
2002	739	892	621	1 410	969
2003	686	744	553	1 347	847
2004	689	786	617	1 362	770
2005	635	823	627	1 164	714
2006	667	948	600	1 168	705
2007	659	936	555	1 071	707
2008 ¹⁾	689	1 039	550	1 276	676

36. jatk. - forts. - cont.

36. jatk. - forts. - cont.

Vuosi År Year	Myrkytykset - Förgiftningar - Poisonings				Muut Övriga Others	Yhteensä Totalt Total	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants
	Huumausaineet Narkotika Drugs	Uni- ja rauhoit- tavat lääkkeet ²⁾ Sömnmedel och sedativa ²⁾ Soporifics and sedatives ²⁾	Muut ²⁾ Övriga ²⁾ Others ²⁾	Lääkeaine ilman tarkennetta Ospecificerat läkemedel Medicine, unspecified			
ICD-10 ¹⁾	T40.0–9, T43.6, T50.7	T42.3–4, T42.6–7	T39, T43.0–5, T43.8–9, T52	T36	F55, R78.1–5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44		

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos - A drug-related disease as the primary disease

1999	208	667	802	1 673	77	6 119	118,6
2000	175	658	803	2 032	88	6 553	126,7
2001	132	545	684	2 520	79	6 590	126,9
2002	112	553	555	2 631	113	6 673	128,2
2003	128	552	572	2 729	117	6 366	122,0
2004	109	523	533	2 891	118	6 383	121,9
2005	103	401	494	2 912	119	6 178	117,6
2006	126	405	454	3 098	112	6 371	120,7
2007	122	328	397	3 212	109	6 275	118,4
2008 ¹⁾	145	395	451	3 268	101	6 668	125,2

Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos - A drug-related disease as the primary or secondary disease

1999	223	719	839	1 779	406	8 248	159,9
2000	188	702	843	2 164	428	9 008	174,2
2001	141	591	739	2 659	456	9 148	176,1
2002	127	599	604	2 829	429	9 219	177,1
2003	146	609	622	2 918	517	8 989	172,2
2004	119	564	574	3 082	516	9 079	173,4
2005	116	449	547	3 126	554	8 755	166,6
2006	141	443	509	3 340	507	9 028	171,1
2007	140	386	457	3 498	591	9 000	169,8
2008 ¹⁾	172	430	492	3 559	625	9 508	178,5

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.

²⁾ Vuoden 1998 lääkeainemyrkytysten koodauksen muutoksen seurauksena osa uni- ja rauhoittavien aineiden sekä muiden aineiden aiheuttamista myrkytyksistä tilastoidaan lääkeaineisiin tarkentumattomiksi myrkytyksiksi vuodesta 1998 - År 1998 ändrades koderna för läkemedelsförgiftning. Därför statistikförs sedan dess en del förgiftningar som orsakats av sömnmedel, sedativa och andra ämnen som förgiftningar orsakade av ospecificerade läkemedel. - The 1998 change in medicine poisoning codes resulted in the classification of some poisonings caused by soporifics, sedatives or other substances as poisonings with unspecified medicine from 1998 onwards.

³⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

37. Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin 2008
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2008
Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2008

Ikäryhmä- Åldersgrupp- Age group	Alkoholi Alcohol <i>Alcohol</i>		Huumaussaineet Narkotika <i>Drugs</i>		Lääkeaineet Läkemedel <i>Medicines</i>		Muut Övriga <i>Others</i>		Yhteensä Totalt <i>Total</i>
	Lkm Antal <i>Number</i>	%	Lkm Antal <i>Number</i>	%	Lkm Antal <i>Number</i>	%	Lkm Antal <i>Number</i>	%	%
Päädiagnoosi - Huvuddiagnos - <i>Primary diagnosis</i>									
-14	305	1,2	21	1,6	90	4,3	145	4,4	1,7
15-19	356	1,4	72	5,5	148	7,1	277	8,5	2,6
20-24	489	1,9	288	22,0	326	15,6	401	12,3	4,6
25-34	1 595	6,1	534	40,8	594	28,4	625	19,1	10,2
35-44	4 302	16,4	202	15,4	353	16,9	623	19,1	16,7
45-54	8 064	30,8	103	7,9	274	13,1	613	18,8	27,6
55-64	7 661	29,3	46	3,5	179	8,6	324	9,9	25,0
65-	3 385	12,9	42	3,2	128	6,1	260	8,0	11,6
Yhteensä - Total	26 157	100,0	1 308	100,0	2 092	100,0	3 268	100,0	100,0
Miehet - Män - <i>Men</i>	20 887	79,9	833	63,7	1 231	58,8	1 450	44,4	74,3
Naiset - Kvinnor - <i>Women</i>	5 270	20,1	475	36,3	861	41,2	1 818	55,6	25,7

Lähde: Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

38. Ruiskuhuumeiden käytön välityksellä saadut HIV-tartunnat ja niiden osuus kaikista HIV-tartunnoista 1999-2008¹⁾
Hiv-smitta som fåtts via sprutmissbruk och smittans andel av all hiv-smitta 1999-2008¹⁾
HIV infections through intravenous drug use and their percentage of all HIV infections, 1999-2008¹⁾

	Todettuja ruiskuhuume- välitteisiä HIV-tartuntoja Konstaterad hiv-smitta via sprutmissbruk <i>Detected cases of HIV infection through intravenous drug use</i>	Ruiskuhuumevälitteisten tartuntojen osuus kaikista HIV-tartunnoista Andelen smitta via sprutmissbruk av all hiv-smitta <i>HIV infections through intravenous drug use as a percentage of all HIV infections</i>
	Lkm - Antal - <i>Number</i>	%
1999	85	58
2000	55	39
2001	50	38
2002	24	19
2003	22	17
2004	10	8
2005	16	12
2006	10	5
2007	12	6
2008	7	5

¹⁾ Tartunnan toteamishetken perusteella. - Enligt tidpunkten när smittan konstaterats. - Based on time of detecting infection.

Lähde: Kansanterveyslaitos. - Källa: Folkhälsoinstitutet. - Source: National Public Health Institute.

39. Päihdesairauksien asiakkuudet ja hoitovuorokaudet 2004–2008
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, klienter och vårddygn 2004–2008
Alcohol- and drug-related diseases, clients and care days 2004–2008

	2004	2005	2006	2007	2008
	Lkm - Antal - Number				
Alkoholisairaudet (asiakkaita vuoden aikana) Alkoholrelaterade sjukdomar (klienter under året) <i>Alcohol-related diseases (clients during year)</i>	16 191	16 221	16 142	16 388	16 042
Huumesairaudet (asiakkaita vuoden aikana) Narkotikarelaterade sjukdomar (klienter under året) <i>Drug-related diseases (clients during year)</i>	5 159	5 019	5 098	5 039	5 295
Alkoholisairaudet (hoitovuorokausia) Alkoholrelaterade sjukdomar (vårddygn) <i>Alcohol-related diseases (care days)</i>	212 315	217 735	216 595	221 492	216 303
päihtymystila - berusningstillstånd - <i>intoxication</i>	36 214	35 426	35 025	35 805	32 501
riippuvuus - beroende - <i>dependence</i>	49 150	48 470	44 942	47 803	49 111
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt - psykiska störningar och beteendestörningar - <i>psycho-organic syndromes</i>	66 258	71 130	74 936	75 434	71 676
maksasairaudet - leversjukdomar - <i>liver diseases</i>	27 530	34 591	34 336	32 815	32 105
haimasairaudet - bukspottskörtelsjukdomar - <i>pancreatic diseases</i>	13 914	13 050	11 980	12 436	13 101
myrkytykset - förgiftningar - <i>poisonings</i>	768	835	1 211	1 062	854
Huumesairaudet (hoitovuorokausia) Narkotikarelaterade sjukdomar (vårddygn) <i>Drug-related diseases (care days)</i>	40 882	37 936	39 875	35 905	37 373
päihtymystila - berusningstillstånd - <i>intoxication</i>	2 036	1 741	2 081	2 698	1 930
riippuvuus - beroende - <i>dependence</i>	21 927	19 009	21 907	16 802	19 063
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt - psykiska störningar och beteendestörningar - <i>psycho-organic syndromes</i>	6 231	7 170	5 896	7 289	6 132
myrkytykset - förgiftningar - <i>poisonings</i>	9 616	8 943	9 037	8 139	9 076

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus, SVT, THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården, FOS, THL. - Source: Inpatient Health Care, OSF, THL.

40. Päihdehuollon erityispalvelut 2003–2008
Missbrukarvårdens specialtjänster 2003–2008
Specialised services for substance abusers, 2003–2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008 ¹⁾	
A-Klinikat¹⁾ - A-kliniker¹⁾ - A-Clinics¹⁾							
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	41 710	42 977	42 775	44 281	45 976	47 359	Klienter under året
Nuorisoasemat¹⁾ - Ungdomsstationer¹⁾ - Youth clinics¹⁾							
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	5 428	5 274	5 939	5 803	5 281	5 764	Klienter under året
Terveysneuvontapisteet - Hälsorådgivningsställen - Health counselling centres							
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	9 300	10 400	11 800	11 900	13 000	..	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	70 600	83 400	80 400	73 900	92 000	..	Besök
Katkaisuhoitoasemat¹⁾ - Akutvårdsstationer¹⁾ - Detoxification centres¹⁾							
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	9 223	10 091	9 641	10 522	10 225	10 223	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	97 129	106 204	100 465	105 496	106 667	100 411	Vårddygn
Kuntoutuslaitokset¹⁾ - Rehabiliteringsinrättningar¹⁾ - Rehabilitation centres¹⁾							
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	6 774	6 848	7 152	6 980	6 792	6 890	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	278 082	300 288	301 460	301 132	296 779	308 780	Vårddygn
Ensisuojat¹⁾ - Skyddshärbärgen¹⁾ - Overnight shelters¹⁾							
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	1 421	1 386	1 291	1 258	1 629	2 148	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	70 311	65 466	62 801	66 273	74 951	73 951	Vårddygn
Asumispalvelut¹⁾ - Boendeservice¹⁾ - Housing services¹⁾							
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	3 960	3 652	3 809	3 820	3 892	4 015	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	492 496	517 592	575 984	580 065	612 554	674 697	Vårddygn

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - Services funded by municipalities.

²⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Anturiverkosto. - Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Anturiverkosto. - Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Anturiverkosto.

41. Päihdehuollon laitoksissa¹⁾ hoidetut asiakkaat 2008
Klienter på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2008
Clients in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2008

Ikäryhmä - Age group	Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året - Clients during year		Åldersgrupp
	Lkm - Antal - Number	%	
- 19 vuotta - years	341	2,9	- 19 år
20 - 24 vuotta - years	776	6,6	20 - 24 år
25 - 29 vuotta - years	1 022	8,7	25 - 29 år
30 - 34 vuotta - years	967	8,2	30 - 34 år
35 - 44 vuotta - years	2 636	22,5	35 - 44 år
45 - 54 vuotta - years	3 443	29,4	45 - 54 år
55 - 64 vuotta - years	2 103	17,9	55 - 64 år
65 - vuotta - years	437	3,7	65 - år
Yhteensä - Total	11 725	100,0	Totalt
Miehet - Men	8 695	74,2	Män
Naiset - Women	3 030	25,8	Kvinnor

42. Hoitajakset päihdehuollon laitoksissa¹⁾ 2008
Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2008
Care periods in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2008

Jakson pituus - Periodens längd Length of period	Päätyneet hoitajakset Avslutade vårdperioder Discharges		
	Lkm - Antal - Number	%	
Alle 8 vrk - under 8 days	13 562	61,7	Under 8 dygn
8-14 vrk - 8-14 days	3 603	16,4	8-14 dygn
15-30 vrk - 15-30 days	2 591	11,8	15-30 dygn
31-60 vrk - 31-60 days	1 239	5,6	31-60 dygn
61-90 vrk - 61-90 days	471	2,1	61-90 dygn
yli 90 vrk - over 90 days	513	2,3	Över 90 dygn
Yhteensä - Total	21 979	100,0	Totalt

¹⁾ Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat. - Här avses med institutioner för missbrukarvård: alla akutmottagningsstationer samt institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning. - *Institutions providing care for substance abusers: facilities providing care that entitles to the rehabilitation allowance granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.*

Lähde: Sosiaalihuollon laitosten- ja asumispalvelut. SVT. THL. - Källa: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. - Source: *Institutional Care and Housing Services in Social Care. OSF THL. - Source: Institutional Care and Housing Services in Social Care. OSF. THL.*

43. Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö 2005–2008
Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2005–2008
Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2005–2008

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden päihteiden käyttö
Bruk av alkohol och andra droger bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av drogbruk
Substance use among clients visiting services for substance abusers on account of drug use

Päihderyhmä <i>Substance group</i>	Ensisijainen päihde Primärdrog <i>Primary substance</i>				Pää- tai 2.-3. lisäpäihde Huvuddrog eller 2:a eller 3:e drog <i>Primary or 2nd or 3rd secondary drug</i>				Droggrupp
	%				%				
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008	
Opiaatit - <i>Opiates</i>	37	41	46	50	53	52	58	61	Opiat
Heroiini - <i>Heroin</i>	2	2	2	2					Heroin
Buprenorfiini - <i>Buprenorphine</i>	29	31	33	33					Buprenorfin
Muu opiaatti - <i>Other opiates</i>	7	8	11	14					Annat opiat
Stimulantit - <i>Stimulants</i>	22	21	19	16	54	50	50	46	Stimulantia
Kannabis - <i>Cannabis</i>	14	14	10	9	56	53	48	46	Cannabis
Hypnootit, sedatiivit - <i>Hypnotics, sedatives</i>	7	7	7	7	40	42	46	47	Sömnmedel, sedativa
Alkoholi (sekakäyttö) - <i>Alcohol (mixed use)</i>	19	17	17	18	39	37	37	36	Alkohol (bland- bruk)

Ensisijainen päihde ikäryhmittäin vuonna 2008 - Primärdrog efter åldersgrupp 2008 -
Primary substance by age, 2008

Ikäryhmä Åldersgrupp <i>Age group</i>	Opiaatit Opiat <i>Opiates</i>	Stimulantit Stimulantia <i>Stimulants</i>	Kannabis Cannabis <i>Cannabis</i>	Hypnootit, sedatiivit Sömnmedel, sedativa <i>Hypnotics, sedatives</i>	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>	Kaikki asiakkaat ¹⁾ Alla klienter ¹⁾ <i>All clients¹⁾</i>
	%					
-14	-	-	-	-	-	-
15-19	1	5	19	8	11	6
20-24	20	24	32	18	23	22
25-29	35	28	22	22	24	30
30-34	22	18	12	14	13	18
35-39	10	12	8	15	11	11
40-44	6	8	3	6	9	6
45-	5	5	4	17	9	7
Yhteensä - Totalt <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100

1) Sisältää em. päihderyhmien lisäksi myös hallusinoogenit, liuottimet ja muut huumeet. - Inbegriper utöver de ovannämnda droggrupperna även hallucinogener, lösningsmedel och övriga narkotika. - *Hallucinogens, solvents and other drugs are included in addition to the above substance groups.*

Lähde: Huumehoidon tietojärjestelmä, THL. - Källa: Informationssystemet för narkomanvården, THL. - *Source: Drug Treatment Information System, THL.*

44. Alkoholisairauksien perusteella myönnetyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2004–2008

På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2004–2008

Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2004–2008

Vuosi År Year	Alkoholin aiheutta - mat elimelliset aivo- oireyhtymät ja käyt- täytymishäiriöt Psykisk störning och betendestörning orskad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Krooniset maksasairaudet ja maksakirroosi Kroniska lever- sjukdomar och levercirros <i>Chronic liver diseases and liver cirrhosis</i>	Haiman sairaudet Bukspott- körtelsjukdomar <i>Diseases of the pancreas</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Osuus voimassa olevista työkyvyt- tömyyseläkkeistä Andel av alla invalidpensioner som utbetalas <i>As a percentage of all disability pensions in receipt</i>
---------------------	--	--	---	--	---	------------------------------------	--

ICD-10¹⁾ (F10) (T51) (K70) (K86) (Z50,Z71,Z72) %

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an alcohol-related disease.*

2004	9 347	17	310	171	4	9 849	6,4
2005	9 973	21	327	187	5	10 513	6,8
2006	10 521	24	335	191	6	11 077	7,2
2007	10 906	24	358	194	5	11 487	7,3
2008	11 548	26	385	208	5	12 172	7,3

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2004	3 109	10	167	102	0	3 388	2,2
2005	3 157	14	178	105	0	3 454	2,2
2006	3 049	16	182	99	1	3 347	2,2
2007	3 048	16	202	98	1	3 365	2,1
2008	3 072	17	212	105	1	3 407	2,0

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet²⁾, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Den privata och den offentliga sektorns²⁾ arbetspensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Employment pensions in the private and public sectors²⁾ involving an alcohol-related disease.*

2004	9 709	12	380	233	23	10 357	4,8
2005	9 978	13	397	228	23	10 639	4,9
2006	10 080	14	401	221	23	10 739	5,0
2007	10 145	18	414	224	19	10 820	4,9
2008	10 161	23	427	217	21	10 849	4,9

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2004	4 694	8	271	164	12	5 149	2,4
2005	4 829	9	289	156	10	5 293	2,4
2006	4 834	9	284	153	12	5 292	2,4
2007	4 785	10	294	151	9	5 249	2,4
2008	4 735	12	298	142	12	5 199	2,4

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - *ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.*

²⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personerna är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähteet: Kelan eläkkeet. SVT. Kela; Työkyvyttömyyseläkkeet, Eläketurvakeskus. - Källor: Pensioner från FPA. FOS. Folkpensionsanstalten; Invalidpensioner, Pensionsmyndighetscentralen. - *Sources: Pensions Provided by Kela. OSF. Social Insurance Institution of Finland; Disability pension, Finnish Centre for Pensions.*

45. Huumesairauksien perusteella myönnetyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2004–2008

På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2004–2008

Disability pensions for drug-related diseases, in receipt at year-end, 2004–2008

Vuosi År Year	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt Psykkisk störning och beteendestörning orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät Psykkisk störning orsakad av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huume-riippuvuus Narkotika-beroende <i>Addiction to drugs</i>	Päihtymystilat/ tupakka-riippuvuus Berusnings-tillstånd/ tobaks-beroende <i>Intoxication/addiction to tobacco</i>	Myrkytykset, muut huumesairaudet Förgiftningar, övriga narkotikabetingade sjukdomar <i>Poisonings, other drug-related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
---------------------	--	--	---	---	--	------------------------------------

ICD-10¹⁾ F11-F16)
F18,F19)

(T39,T40,T42,T43
T50,T52,R78,F55)

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy huumesairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an drug-related disease.*

2004	908	34	165	6	23	1 136
2005	1 087	30	155	5	24	1 301
2006	1 282	28	139	5	22	1 476
2007	1 422	25	133	5	23	1 608
2008	1 553	22	126	5	22	1 728

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

2004	156	16	13	0	12	197
2005	171	14	13	0	12	210
2006	183	13	11	0	11	218
2007	188	10	11	0	12	221
2008	199	8	11	0	12	230

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet²⁾, joissa esiintyy huumesairaus. - Den privata och den offentliga sektorns²⁾ arbetspensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. - *Employment pensions in the private and public sectors²⁾ involving a drug-related disease.*

2004	455	42	107	26	55	685
2005	499	37	95	23	51	705
2006	549	35	88	21	43	736
2007	590	30	75	20	44	759
2008	597	27	69	18	39	750

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

2004	155	31	16	8	42	252
2005	179	27	13	6	40	265
2006	181	25	12	6	34	258
2007	191	20	10	6	34	261
2008	193	19	10	6	29	257

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuel förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - *ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.*

²⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personer är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähteet: Kelan eläkkeet. SVT. Kela; Työkyvyttömyyseläkkeet, Eläketurvakeskus. - Källor: Pensioner från FPA. FOS. Folkpensionsanstalten; Invalidpensioner, Pensionsskyddscentralen. - *Sources: Pensions Provided by Kela. OSF. Social Insurance Institution of Finland; Disability pension, Finnish Centre for Pensions.*

46. Alkoholien käytön seurauksena kuolleet 2004–2008
Dödsfall till följd av alkoholbruk 2004–2008
Alcohol-related deaths, 2004–2008

	2004	2005	2006	2007	2008	
	Lkm - Antal - Number					
ALKOHOLIKUOLEMAT ¹⁾ - Alcohol-related deaths ¹⁾	2 850	3 035	3 065	3 125	3 119	ALKOHOLRELERADE DÖDSFALL ¹⁾
Peruskuoliinsyy: alkoholisairaus tai -myrkytys <i>Main cause of death: alcohol-related disease or alcohol poisoning</i>	1 866	2 033	2 032	2 184	2 140	Huvuddiagnos: alkoholrelaterad sjukdom eller -alkoholförgiftning
Sairauksiin kuolleet - <i>Deaths from disease</i>	1 250	1 472	1 445	1 602	1 589	Dödsfall på grund av sjukdomar
Kardiomyopatia - <i>Cardiomyopathy</i>	116	115	103	119	137	Kardiomyopati
Maksasairaudet - <i>Diseases of the liver</i>	831	976	978	1 145	1 119	Leversjukdomar
Haiman sairaudet - <i>Diseases of the pancreas</i>	100	111	117	113	105	Bukspottskörtelsjukdomar
Muut - <i>Others</i>	203	270	248	225	228	Andra
Tapaturmaiset alkoholimyrkytykset - <i>Accidental alcohol poisonings</i>	614	561	587	582	551	Alkoholförgiftningar på grund av olyckshändelse
Päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet yhteensä - <i>Accidental and violent deaths under the influence of alcohol</i>	966	978	1 001	884	925	Dödsfall genom olycksfall och våld i berusat tillstånd, totalt
Tapaturmaan kuolleet - <i>Accidental deaths</i>	539	577	603	501	501	Död genom olycksfall
Kuljetustapaturmat - <i>Transport accidents</i>	139	134	149	110	119	Transportolycka
Tapaturmaiset putoamiset ja kaatumiset - <i>Accidental falls</i>	140	186	178	143	140	Fall genom olyckshändelse
Hukkumiset - <i>Drownings</i>	78	83	78	77	54	Drunkningar
Kuumuus, kylmyys, tuli - <i>Heat-induced, cold-induced, burns</i>	118	95	158	124	119	Hetta, köld, eld
Muut - <i>Others</i>	62	77	40	47	69	Andra
Väkivaltaan kuolleet - <i>Violent deaths</i>	427	401	398	383	424	Dödsfall på grund av våld
Itsemurhat ja vastaavat - <i>Suicides and the like</i>	315	304	307	299	317	Självmod och motsvarande
Murha, tappo, pahoinpitely - <i>Murder, manslaughter, assault</i>	83	56	59	52	54	Mord, dråp, misshandel
Muut (epäselvät) - <i>Others (undetermined)</i>	32	43	32	32	53	Andra (oklara)
Muut päihtyneen uhrina väkivaltaisesti kuolleet - <i>Other violent deaths where the perpetrator was under the influence of alcohol</i>	18	24	29	57	54	Övriga våldsamma dödsfall orskade av en berusad person
Tieliikenneonnettomuudet - <i>Road accidents</i>	..	6	13	28	25	Vägtrafikolyckor
Murha, tappo, pahoinpitely ²⁾ - <i>Murder, manslaughter, assault ²⁾</i>	18	18	16	29	29	Mord, dråp, misshandel ²⁾

¹⁾ WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. - WHO:s inferensregel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. - *The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.*

²⁾ Arvioitu päihtyneenä teon tehneiden osuuden perusteella. - Beräknat på basis av andelen gärningar utförda i berusat tillstånd. - *Estimated on the basis of the proportion of perpetrators who have been under the influence of alcohol.*

Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; THL - Källa: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; THL - Source: Causes of Death. OSF. Statistics Finland; THL

47. Alkoholisairauksiin kulleet 1999–2008
Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 1999–2008
Deaths from alcohol-related diseases, 1999–2008

Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oire- yhtymät Psykisk störning orsakad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkohol- relaterade lever- sjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttama kardio myopatia Alkohol- relaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkohol- relaterade bukspotts- körtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Tapatur- mainen alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning genom olycks- händelse <i>Accidental alcohol poisoning</i>	Yhteensä Total Total	Siitä: Miehet Män Men	Naiset Kvinnor Women
ICD-10 ¹⁾	F10	K70	I42.6	K86.0, K85.2	G312, G405.1, K292	X45			
1999	188	497	98	67	40	535	1 425	1 152	266
2000	167	536	95	88	50	558	1 494	1 204	288
2001	161	602	98	50	70	518	1 499	1 173	324
2002	121	664	88	78	52	468	1 471	1 181	290
2003	144	643	108	88	57	532	1 572	1 242	330
2004	140	831	116	100	63	616	1 866	1 481	383
2005	173	976	115	111	97	561	2 033	1 593	440
2006	180	978	102	117	68	587	2 032	1 599	433
2007	149	1 145	119	113	69	582	2 184	1 716	468
2008	157	1 119	137	105	63	551	2 140	1 678	462

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.

WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. - WHO:s inferensregel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. - The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.

Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen. - Source: Causes of Death OFS. Statistics Finland.

48. Huumausainelöydökset ruumiinavauksissa 1999–2008
Narkotikafynd vid obduktioner 1999–2008
Drugs found in post-mortem examinations 1999–2008

Vuosi År Year	Kuolemantapaukset, joista tehty huumausaine- löydöksiä Dödsfall där narkotikafynd gjorts <i>Deaths with drug findings</i>	Buprenorfiini- löydökset ¹⁾ Buprenorfin- fynd ¹⁾ <i>Buprenorphine findings¹⁾</i>	Muut opioidi- löydökset ¹⁾²⁾ Övriga opioid- fynd ¹⁾²⁾ <i>Other opioid findings¹⁾²⁾</i>	Kannabis- löydökset Cannabis- fynd <i>Cannabis findings</i>	Amfetamiini- löydökset Amfetamin- fynd <i>Amphetamine findings</i>
1999	140	..	86	52	55
2000	170	7	106	62	70
2001	151	10	53	62	84
2002	153	22	48	70	61
2003	147	73	22	82	51
2004	176	73	35	80	52
2005	175	83	36	71	66
2006	187	88	29	99	64
2007	234	97	21	94	94
2008 ³⁾	244	103	-	97	73

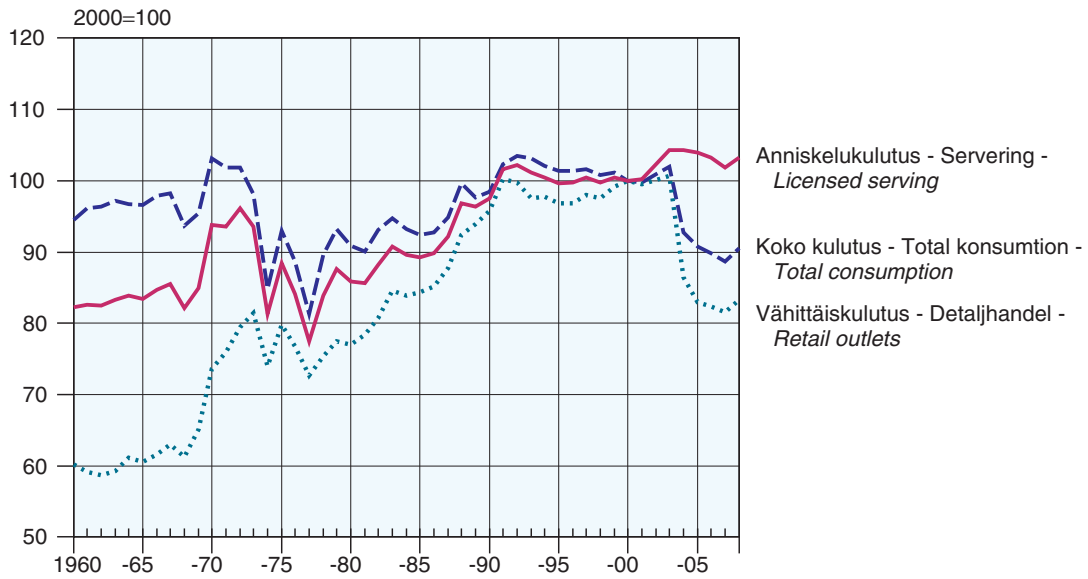
¹⁾ Päihdekäyttö. - Missbruk. - Use for intoxication purposes.

²⁾ Paitsi oksikodoni, tramadoli, fentanyl ja dekstropropoksifeeni. - Utom oxikodon, tramadoli, fentanyl och dextropropoxifen. - Excluding oxycodone, tramadol, fentanyl and dextropropoxifen.

³⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

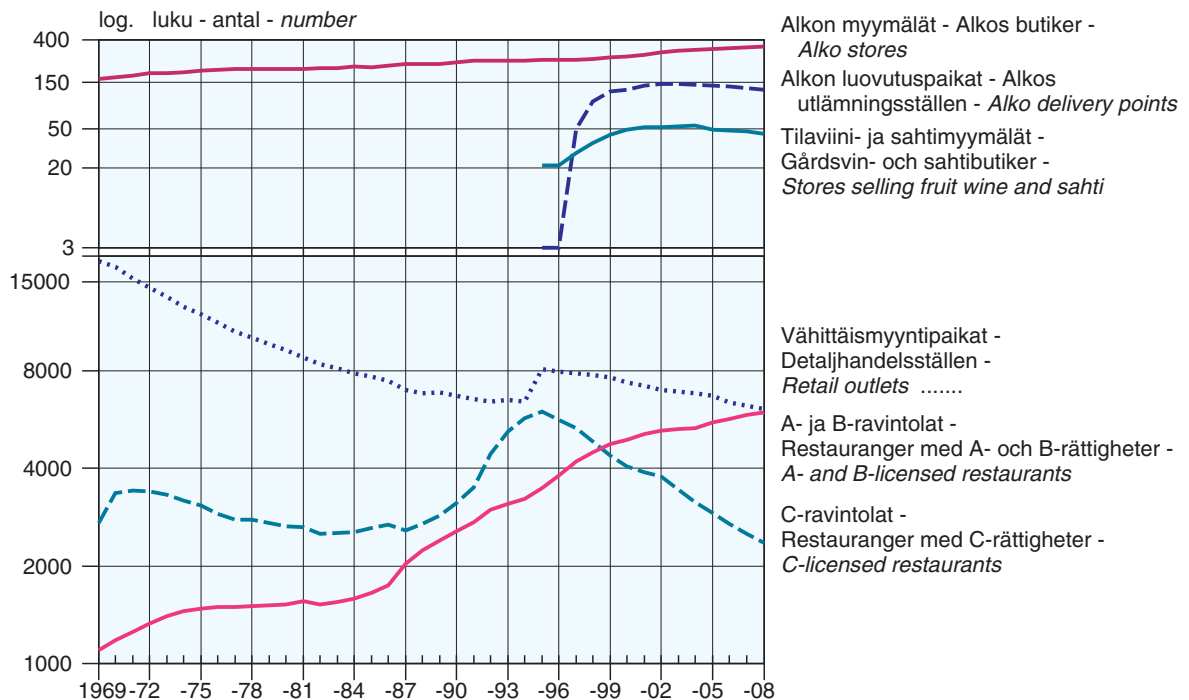
Lähde: Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos. - Källa: Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet. - Source: Department of Forensic Medicine, University of Helsinki.

Kuvio 7. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 1960–2008
Figur 7. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 1960–2008
 Figure 7. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 1960–2008

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. THL.

Kuvio 8. Alkoholijuomien jakeluverkosto 1969–2008
Figur 8. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969–2008
 Figure 8. Distribution network for alcoholic beverages, 1969–2008

Lähteet: - Källor: - Sources: Valvira; THL.

49. Alkoholijuomien myynnin nimellishintaindeksijä 2000–2008
Nominella prisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000–2008
Nominal price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000–2008

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkevät viinit Starkvin <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättvin <i>Light wines</i>	Siiderit Cider <i>Ciders</i>	Long drink - juomat Long drink <i>Long drinks</i>	Vahva olut Stark öl <i>Strong beer</i>	Keski- olut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	---	---	---	------------------------------------	--	---	--	--

Myynti yhteensä - Försäljning totalt - *Sales total*

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	100,7	100,4	99,0	99,3	103,2	103,1	102,4	104,2	102,4
2002	101,5	101,4	99,1	100,3	107,3	107,8	106,3	108,2	105,1
2003	102,1	102,4	99,7	101,8	109,6	109,0	110,0	111,2	107,2
2004	82,5	87,6	80,3	100,8	106,3	103,3	104,2	103,9	98,0
2005	79,0	86,1	76,3	101,1	106,3	103,8	104,5	101,2	96,3
2006	79,4	87,4	76,7	101,8	107,8	105,6	106,9	101,2	97,0
2007	80,0	89,3	77,6	102,8	109,0	107,5	109,2	101,4	98,2
2008	87,7	98,9	82,9	108,3	113,5	112,0	114,2	106,7	104,3

Vähittäismyynti - Detaljhandel - *Retail sales*

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	100,2	99,4	98,8	98,1	104,2	103,7	101,7	105,0	102,1
2002	100,5	99,6	98,8	98,7	109,2	109,1	103,5	108,5	104,4
2003	100,1	100,1	99,2	99,5	111,6	110,5	105,3	111,2	105,8
2004	70,1	77,3	78,8	97,7	105,2	100,5	92,8	98,4	91,5
2005	64,1	74,1	74,6	97,0	104,2	99,9	91,2	94,2	88,5
2006	64,0	75,0	75,0	97,3	105,3	101,8	92,9	94,1	89,1
2007	64,1	76,7	75,8	98,0	106,1	103,8	94,0	94,6	90,2
2008	72,0	87,5	81,1	102,5	110,1	108,7	98,7	99,5	96,0

Anniskelu - Servering - *Licensed serving*

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	102,1	101,9	102,3	103,8	102,0	102,0	103,0	103,1	102,7
2002	104,7	104,6	104,4	106,8	105,0	105,7	108,6	107,6	106,5
2003	107,6	106,4	108,2	111,5	107,1	106,7	114,1	111,1	109,6
2004	104,1	104,4	108,3	114,2	107,4	105,8	113,6	112,8	109,7
2005	105,0	105,6	107,8	119,2	108,7	107,5	115,5	112,5	110,5
2006	106,7	107,5	108,8	121,7	110,8	109,3	118,4	112,7	111,6
2007	109,1	109,8	111,1	124,3	112,6	110,9	121,7	112,1	112,8
2008	114,6	116,8	115,5	134,6	117,8	115,3	126,9	118,1	119,2

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. THL.

50. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 2000–2008
Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000–2008
Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000–2008

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkevät viinit Starkvin <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättvin <i>Light wines</i>	Siiderit Cider <i>Ciders</i>	Long drink- juomat Long drink <i>Long drinks</i>	Vahva olut Starköl <i>Strong beer</i>	Keski- olut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	---	---	---	------------------------------------	---	--	--	--

Myynti yhteensä - Försäljning totalt - *Sales total*

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	98,2	97,9	96,5	96,9	100,7	100,5	99,9	101,7	99,8
2002	97,4	97,4	95,2	96,3	103,1	103,5	102,1	103,9	101,0
2003	97,2	97,5	94,9	96,9	104,3	103,8	104,7	105,8	102,0
2004	78,4	83,3	76,2	95,7	100,9	98,2	99,0	98,8	93,1
2005	74,4	81,1	71,8	95,2	100,1	97,7	98,4	95,3	90,7
2006	73,4	80,9	70,9	94,2	99,8	97,8	98,9	93,7	89,8
2007	72,3	80,6	70,0	92,8	98,4	97,1	98,7	91,5	88,7
2008	76,1	85,8	71,9	94,0	98,5	97,2	99,1	92,6	90,5

Vähittäismyynti - Detaljhandel - *Retail sales*

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	97,8	97,0	96,3	95,7	101,6	101,2	99,2	102,4	99,6
2002	96,5	95,6	94,9	94,7	104,9	104,8	99,4	104,2	100,2
2003	95,3	95,2	94,4	94,7	106,2	105,2	100,2	105,9	100,7
2004	66,6	73,4	74,8	92,8	100,0	95,5	88,2	93,5	86,9
2005	60,4	69,8	70,2	91,4	98,1	94,1	85,8	88,7	83,3
2006	59,2	69,4	69,4	90,1	97,5	94,2	85,9	87,1	82,4
2007	57,9	69,2	68,4	88,5	95,8	93,7	84,9	85,4	81,5
2008	62,5	75,9	70,4	88,9	95,5	94,3	85,6	86,3	83,3

Anniskelu - Servering - *Licensed serving*

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	99,6	99,4	99,8	101,2	99,5	99,5	100,4	100,6	100,2
2002	100,5	100,5	100,3	102,5	100,8	101,5	104,3	103,4	102,3
2003	102,4	101,3	103,0	106,1	102,0	101,6	108,6	105,7	104,3
2004	98,9	99,2	102,9	108,5	102,1	100,5	107,9	107,2	104,3
2005	98,9	99,4	101,6	112,2	102,4	101,2	108,7	106,0	104,0
2006	98,7	99,4	100,7	112,7	102,5	101,1	109,6	104,3	103,2
2007	98,6	99,2	100,3	112,3	101,7	100,2	109,9	101,2	101,9
2008	99,5	101,4	100,2	116,8	102,2	100,0	110,1	102,5	103,4

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL - Source: *Alcoholic Beverage Price Index. OSF. THL*

51. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto 1995–2008
Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1995–2008
Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1995–2008

Vuosi År Year	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimymälät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovu- tuspaikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery points
1995	251	8 076	21	3
1996	255	7 951	21	3
1997	255	7 849	28	50
1998	259	7 784	36	95
1999	268	7 630	43	119
2000	275	7 348	49	124
2001	284	7 199	52	139
2002	299	6 996	52	144
2003	314	6 886	53	142
2004	320	6 839	54	141
2005	327	6 699	49	139
2006	331	6 398	48	136
2007	338	6 229	47	130
2008	344	6 093	44	124

2008: Maakunta Region	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimymälät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovu- tuspaikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery points	Landskap
Uusimaa	67	1 126	2	4	Nyland
Itä-Uusimaa	4	111	-	4	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	31	528	4	15	Egentliga Finland
Satakunta	15	315	-	9	Satakunta
Kanta-Häme	12	201	4	-	Tavastland
Pirkanmaa	29	514	2	6	Birkaland
Päijät-Häme	15	226	2	0	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	13	199	2	3	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9	166	-	2	Södra Karelen
Etelä-Savo	15	279	6	7	Södra Savolax
Pohjois-Savo	16	312	2	13	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	11	237	1	9	Norra Karelen
Keski-Suomi	22	308	4	8	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	16	276	2	9	Södra Österbotten
Pohjanmaa	8	226	-	2	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	4	91	1	1	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	25	452	2	12	Norra Östrbotten
Kainuu	9	126	4	4	Kajanaland
Lappi	22	347	5	16	Lappland
Ahvenanmaa	1	53	1	-	Åland

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

52. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1995–2008 Nät för servering av alkoholdrycker 1995–2008

Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1995–2008

Anniskeluravintolat - Restauranger med serveringstillstånd - Licensed restaurants

Vuosi År	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ²⁾ - Gästplatser ²⁾ - Seating for customers ²⁾	
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences
1995	3 222	270	3 492	5 989	642 176	-
1996	3 464	332	3 796	5 641	683 153	-
1997	3 852	355	4 207	5 315	778 400	-
1998	4 165	315	4 480	4 832	829 199	307 128
1999	4 439	309	4 748	4 393	1 567 946	332 416
2000	4 640	264	4 904	4 050	1 616 404	332 974
2001	4 861	244	5 105	3 903	1 677 603	305 384
2002	5 011	230	5 241	3 780	1 727 911	304 394
2003	5 086	212	5 298	3 435	1 806 755	286 939
2004	5 107	202	5 309	3 147	1 841 054	283 777
2005	5 321	225	5 546	2 912	1 945 277	262 751
2006	5 441	247	5 688	2 706	1 971 228	243 078
2007	5 579	263	5 842	2 524	1 972 990	235 692
2008	5 694	270	5 964	2 358	2 024 869	223 992

2008: Maakunta Region	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ³⁾ - Gästplatser ³⁾ - Seating for customers ³⁾		Landskap
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences	
Uusimaa	1 604	63	1 667	418	571 758	27 888	Nyland
Itä-Uusimaa	90	4	94	47	26 323	4 326	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	518	25	543	180	191 637	16 866	Egentliga Finland
Satakunta	235	8	243	96	79 046	8 635	Satakunta
Kanta-Häme	182	11	193	71	69 901	7 057	Tavastland
Pirkanmaa	494	20	514	170	161 173	17 044	Birkaland
Päijät-Häme	228	6	234	84	68 383	8 484	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	220	5	225	116	57 620	11 083	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	143	6	149	72	43 312	7 562	Södra Karelen
Etelä-Savo	226	8	234	142	81 786	17 700	Södra Savolax
Pohjois-Savo	236	12	248	116	93 244	10 764	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	123	6	129	62	37 124	8 997	Norra Karelen
Keski-Suomi	241	10	251	152	90 341	15 033	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	125	11	136	106	65 893	13 674	Södra Österbotten
Pohjanmaa	143	9	152	97	54 019	11 756	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	58	6	64	46	21 160	4 171	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	316	17	333	162	118 280	14 212	Norra Österbotten
Kainuu	87	5	92	47	35 073	3 725	Kajanaland
Lappi	357	11	368	150	149 950	13 873	Lappland
Ahvenanmaa	68	27	95	24	8 846	1 142	Åland

¹⁾ A-luvat: kaikki alkoholijuomat, B-luvat: miedot alkoholijuomat, C-luvat: enintään 4,7 til-% alkoholijuomat. -

A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: alkoholdrycker med högst 4,7 % volymprocent. -

A licences: all alcoholic beverages, B licences: light alcoholic beverages, C licences: alcoholic beverages with no more than 4.7% by volume.

²⁾ Käytössä olleet asiakaspaikat. - Gästplatser i bruk. - Number of seats in use.

³⁾ Anniskelulupien mukaiset asiakaspaikat. - Gästplatser enligt serveringstillstånd. - Seating for customers according to serving licences.

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

53. Mainonnan valvonta 1995–2008
Reklam tillsyn 1995–2008
State control of alcohol advertising, 1995–2008

Päätös - Decision	1995	2000	2005	2006	2007	2008	Beslut
Tuotevalvontakeskus - National Product Control Agency							Produkt tillsyns- centralen
Kielto ja uhkasakko - <i>Prohibitive decision and conditional imposition of fine</i>	-	2	-	2	1	1	Förbud och vite
Kielto ilman uhkasakkoa - <i>Prohibitive decision without conditional imposition of fine</i>	-	-	1	-	-	4	Förbud utan vite
Ohje, jota tehostaa uhkasakko - <i>Administrative directives and conditional imposition of fine</i>	-	-	-	-	-	-	Anvisning förstärkt med vite
Annettu ohje - <i>Guidelines issued</i>	4	30	14	18	10	32	Given anvisning
Ennakkolausunto markkinoinnista - <i>Preliminary statement about marketing</i>	12	5	7	-	-	1	Förhandsutlåtande om marknadsföring
Lausunto muulle viranomaiselle - <i>Opinion given to another authority</i>	-	1	6	-	-	-	Utlåtande till annan myndighet
Ammattijulkaisun hyväksyminen - <i>Approval of a trade journal</i>	-	1	2	2	-	-	Godkännande av fackpublikation
Muu - <i>Other</i>	21	34	69	31	17	36	Annat
Yhteensä - Total	37	73	99	53	28	74	Totalt
Lääninhallitus - State Provincial Office							Länsstyrelsen
Kirjallisia ohjeita ja kieltoja - <i>Administrative directives and prohibitive decisions</i>	16	17	13	18	21	65	Skriftliga anvisningar och förbud

54. Vähittäismyyntin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1995–2008
Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 1995–2008
Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 1995–2008

Vähittäismyyntipaikoille annettuja - Utfärdat till detaljhandelsställen - Issued to retail outlets

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1995	19	2	3	-	-
1996	12	5	3	-	-
1997	6	8	4	1	-
1998	8	30	2	3	2
1999	22	28	15	10	1
2000	17	29	24	4	4
2001	23	68	31	12	-
2002	27	21	24	12	-
2003	51	23	19	15	1
2004	21	9	15	13	-
2005	60	8	16	4	-
2006	38	18	10	8	-
2007	36	14	25	6	-
2008	32	12	18	9	-

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

55. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1995–2008
Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 1995–2008
Control measures related to licensing supervision, 1995–2008

A- ja B-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med A- och B-rättigheter -
Issued to A- and B-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1995	5	17	4	-	-
1996	40	67	11	5	-
1997	66	53	15	5	1
1998	73	84	11	12	2
1999	145	106	21	43	0
2000	107	124	33	48	9
2001	108	191	29	62	-
2002	62	145	36	68	3
2003	101	108	18	33	1
2004	124	74	25	61	-
2005	258	137	55	30	5
2006	231	160	70	21	2
2007	297	236	63	37	3
2008	304	276	87	37	-

C-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med C-rättigheter -
Issued to C-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1995	38	36	20	6	-
1996	82	58	36	12	-
1997	24	80	38	10	1
1998	40	87	29	16	8
1999	76	127	36	22	5
2000	65	244	46	28	6
2001	61	176	51	34	1
2002	75	94	39	20	3
2003	127	78	38	20	2
2004	146	59	10	25	-
2005	136	81	22	21	-
2006	128	64	23	11	1
2007	142	91	14	17	-
2008	106	71	8	18	-

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

56. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt 1999–2008
Anställda inom alkoholindustrin och handeln 1999–2008
Personnel in the alcohol industry and trade, 1999–2008

Valmistus - Tillverkning - Production						Kauppa - Handel - Trade	
Alkoholiteollisuus toimialan mukaan Alkoholindustri efter verksamhetsområde <i>Alcohol industry by line of activity</i>						Alkoholi- ja muiden juomien tukku- kauppa toimialan mukaan Partihandel med alkoholdrycker och andra drycker efter verksamhetsområde <i>Wholesale of alcoholic and other drinks by line of activity</i>	
						Alko Oy	
						Alko Ab	
						Alko Inc.	
Vuosi År Year	Tislatut alko- holijuomat Destillerade drycker <i>Distilled beverages</i>	Etyyli- alkoholi Etyl- alkohol <i>Ethyl alcohol</i>	Viinit Vin <i>Wines</i>	Oluet Öl <i>Beers</i>	Maltaat Malt <i>Malt</i>		
TOL 95	(1591)	(1592)	(1593+1594)	(1596)	(1597)		
Henkilöstö - Personal - Personnel							
1999	471	101	126	2 226	164	549	2 175
2000	320	131	219	2 202	161	669	2 208
2001	264	125	203	2 500	134	447	2 399
2002	208	127	237	2 512	132	422	2 520
2003	387 ⁾	132 ⁾	226 ⁾	2 433 ⁾	131 ⁾	421 ⁾	2 574
2004	398 ⁾	110 ⁾	239 ⁾	2 448 ⁾	161 ⁾	427 ⁾	2 520
2005	389	108	259	2 562	152	426	2 584
2006	388	116	252	2 476	158	495	2 695
2007	639	117	73	2 477	153	429	2 771
2008	..	..	..	..	..	..	2 779

⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähteet: Työssäkäynti. SVT. Tilastokeskus; Alko Oy. - Källor: Sysselsättning. FOS. Statistikcentralen; Alko Ab. - *Sources: Employment. OSF. Statistics Finland; Alko Inc.*

57. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt 1999–2008
Personal vid restauranger med serveringstillstånd 1999–2008
Personnel at licensed premises, 1999–2008

Vuosi År Year	Ravintolahenkilökuntaa - Restaurangpersonal - Restaurant personnel			Omistajia ja perheenjäseniä
	Kokoaikaisia Heltidsanställda <i>Full-time employees</i>	Osa-aikaisia Deltidsanställda <i>Part-time employees</i>	Vuokratyövoimaa Hyrd personal <i>Hired personnel</i>	Ägare och familjemedlemmar <i>Proprietors and members of the family</i>
	Lkm - Antal - Number			
1999	16 348	14 121	201 063	4 516
2000	16 519	14 586	223 005	4 735
2001	17 041	15 188	212 601	4 899
2002	17 448	15 466	246 560	4 939
2003	17 514	15 689	277 888	5 092
2004	17 237	15 540	317 243	5 128
2005	17 694	16 015	399 713	5 365
2006	18 192	16 548	472 422	5 502
2007	18 694	16 774	517 288	5 552
2008	18 950	16 745	510 057	5 597

Lähde: - Källa: - *Source: Valvira.*

**58. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista 1999–2008
Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 1999–2008**

Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 1999–2008

Vuosi År Year	Alkoholimenot - Alkoholutgifter - <i>Alcohol expenditure</i>			Yksityiset kulutusmenot Privata konsumtionsutgifter <i>Private consumer expenditure</i>	Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutus- menoista Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna <i>Alcohol expenditure as a percentage of private consumption expenditure</i>
	Vähittäiskulutus Detaljandels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelukulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>		
	1 000 000 €				%
	Käypiin hintoihin - Löpande priser - <i>Current prices</i>				
1999	2 099	1 302	3 401	61 202	5,6
2000	2 161	1 345	3 506	65 376	5,4
2001	2 359	1 386	3 745	68 971	5,4
2002	2 536	1 429	3 965	72 019	5,5
2003	2 611	1 442	4 053	75 158	5,4
2004	2 368	1 383	3 751	78 137	4,8
2005	2 362	1 410	3 772	81 216	4,6
2006	2 461	1 465	3 926	85 864	4,6
2007	2 602	1 496	4 098	90 685	4,5
2008 ¹⁾	2 717	1 510	4 227	95 574	4,4

Vuoden 2000 hintoihin - 2000 års priser - *2000 prices*

1999	2 170	1 346	3 516	63 903
2000	2 161	1 345	3 506	65 376
2001	2 299	1 351	3 650	67 229
2002	2 434	1 371	3 805	68 697
2003	2 485	1 373	3 858	71 968
2004	2 249	1 314	3 563	74 095
2005	2 224	1 328	3 552	76 558
2006	2 277	1 355	3 633	79 702
2007	2 350	1 351	3 701	82 304
2008 ¹⁾	2 357	1 310	3 667	83 876

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira; Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira; Nationalräkenskaper. FOS. Statistikcentralen. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption OSF. THL; Valvira; National Accounts. OSF. Statistics Finland.*

59. Valtion alkoholitulot 1999–2008
Statens alkoholinkomster 1999–2008
State revenues from alcohol, 1999–2008

Vuosi År Year	Alkoholi- juomavero Skatt på alkoholdrycker <i>Tax on alcoholic beverages</i>	Osuus valtion vero- ja veronluonteisista tuloista Andel av statens skatter och inkomster av skattenatur <i>As a share of taxes and other similar revenue</i>	Valtion alkoholitulot ¹⁾ Statens alkoholinkomster ¹⁾ <i>State revenues from alcohol¹⁾</i>	Osuus valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia Andel av statsinkomsterna exkl. finanstransaktioner <i>As a share of state revenue before financial transactions</i>
	Milj. € - Mn € - EUR million	%	Milj. € - Mn € - EUR million	%
1999	1 254	4,7	1 875	5,3
2000	1 245	3,9	1 882	4,8
2001	1 290	4,1	1 965	5,3
2002	1 338	4,3	2 053	5,5
2003	1 364	4,4	2 095	5,7
2004	1 071	3,3	1 747	4,6
2005	973	3,0	1 658	4,2
2006	992	2,9	1 701	4,2
2007	1 015	2,8	1 782	4,1
2008	1 092	2,9	1 892	4,3

¹⁾ Sisältää alkoholijuomaveron ja arvonlisäveron. - Inbegriper alkoholskatt och mervärdesskatt. - *Includes tax on alcoholic beverages and value-added tax.*

Lähteet: Valtiovarainministeriö; THL. - Källor: Finansministeriet; THL. - *Sources: Ministry of Finance; THL.*

60. Päihdehuollon¹⁾ menot ja tulot 1999–2007
Missbrukarvårdens¹⁾ utgifter och inkomster 1999–2007
Expenditure and income in services for substance abusers¹⁾, 1999–2007

Vuosi År Year	Käyttömenot Driftsutgifter <i>Current expenditure</i>	Käyttötulot Driftsinkomster <i>Current income</i>	Nettomenot Nettoutgifter <i>Net expenditure</i>
	1 000 €		
1999	79 909	8 965	70 944
2000	87 440	9 219	78 221
2001	99 168	9 613	89 555
2002	108 287	11 043	97 244
2003	118 178	13 606	104 572
2004	126 879	14 625	112 254
2005	129 968	11 321	118 647
2006	137 993	11 716	126 277
2007	151 218	14 595	136 623

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - *Services paid by municipalities.*

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. - *Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.*

61. Haittakustannukset pääryhmittäin 2007
Skadepkostnader per huvudgrupp 2007
Costs of detrimental effects by main category, 2007

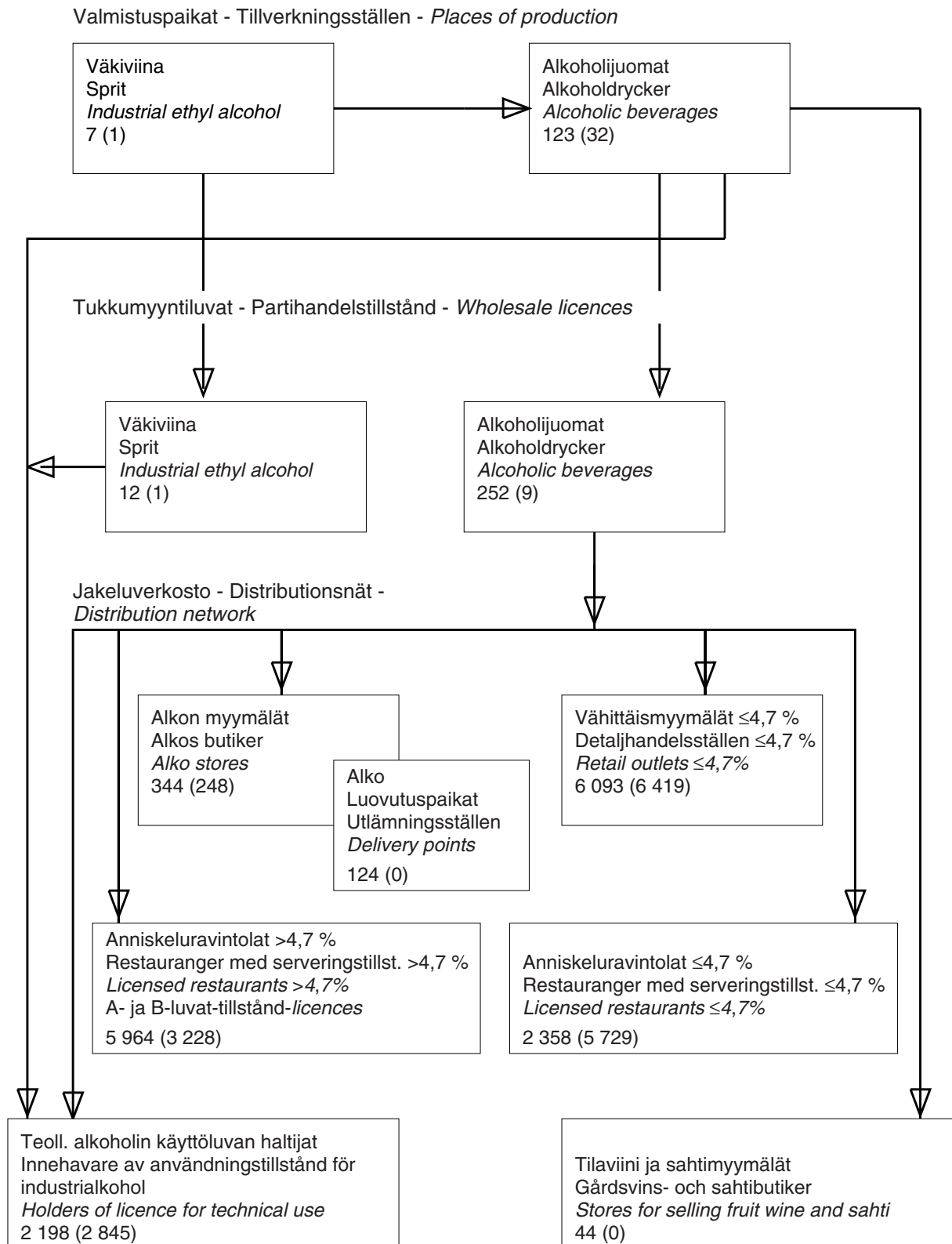
	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumausaineet ja lääkkeiden väärin- käyttö Narkotika och miss- bruk av läkemedel <i>Drugs and medicine abuse</i>	
	Milj. € - Mn € - EUR million			
	min	max	min	max
Välittömät kustannukset - Direkta kostnader - <i>Direct costs</i>	699	936	203	288
Terveyskulut - Hälso- och sjukvårds- kostnader - <i>Health costs</i>	135	278	21	55
Sosiaalikulut - Sociala kostnader - <i>Social costs</i>	183	196	78	84
Rikollisuusvalvonta - Brottskontroll - <i>Crime control</i>	264	304	56	73
Omaisuu vahingot, valvonta, tutkimus, ennaltaehkäisevä päihdetyö - Egendomsskador, tillsyn, forskning, förebyggande alkohol- och drogarbete - <i>Damage to property, control, research, substance abuse prevention</i>	118	159	47	77
Väililliset kustannukset - Indirekta kostnader - <i>Indirect costs</i>	3 210	6 011	487	1 077
Tuotantomenetykset - Värde på förlorat arbetsinsats - <i>Value of work contributions lost</i>	540	625	62	104
Menetetyn elämän arvo enneaikaisen kuoleman johdosta - Värde på förlorat liv till följd av för tidig död - <i>Value of life lost as a result of premature death</i>	2 670	5 386	425	973

Lähde: Päihdehaittakustannukset 2009, THL. - Källa: Skadepkostnader för alkohol och andra droger 2009, THL. - *Source: Costs of Alcohol and Drug Harm 2009, THL.*

Kuvio 9. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet
Figur 9. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel

Figure 9. Production and trade of alcoholic beverages

30.12.2008 (31.12.1994)

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

62. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi 1999–2008
Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 1999–2008
Production and bottling of alcoholic beverages, 1999–2008

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Long drink juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Beers</i>
1 000 litraa - liter - litres						
1999	33 095	9 898	4 636	70 467	24 670	464 932
2000	33 393	7 807	3 502	72 701	21 908	446 176
2001	32 553	6 030	4 548	73 397	22 052	456 824
2002	35 240	6 605	4 734	70 274	26 681	458 769
2003	34 434	5 074	5 129	65 147	26 487	451 745
2004	41 137	5 554	4 989	59 954	27 354	444 499
2005	45 788	5 428	5 123	62 974	31 145	456 526
2006	47 807	6 182	5 671	62 271	38 341	451 110
2007	52 733	6 127	5 570	61 701	42 959	442 342
2008	55 459	6 140	6 424	62 312	50 733	422 484

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

63. Alkoholittomien juomien toimitukset 1999–2008
Leveranser av alkoholfria drycker 1999–2008
Deliveries of non-alcoholic beverages, 1999–2008

Vuosi År Year	Väkevöityjä juomia ja alkoholittomia viinejä Drycker som gjorts starkare genom tillsats av alkohol, samt alkoholfria viner <i>Fortified beverages and non-alcoholic wines</i> (1.2–2.8 %)	Olutta Öl <i>Beer</i> (0.5–2.8 %)
1 000 litraa - liter - litres		
1999	4 001	15 603
2000	3 620	12 980
2001	3 152	12 098
2002	2 875	12 577
2003	2 701	10 330
2004	2 513	9 904
2005	2 711	8 568
2006	2 860	8 558
2007	3 009	9 189
2008	2 179	8 219

Lähde: SVT. Tullihallitus. - Källa: SVT. Tullstyrelsen. - Source: OSF. National Board of Customs.

64. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä 2008
Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2008
Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2008

Juomaryhmä - Type of beverage	Kotimaiset Inhemska <i>Domestic</i>	Ulkomaiset Utländska <i>Imported</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Varu­grupp
	%			
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i> ¹⁾	76,4	23,6	100,0	Starka drycker ¹⁾
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	82,0	18,0	100,0	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	3,4	96,6	100,0	Lättvin
Siiderit - <i>Ciders</i>	78,1	21,9	100,0	Cider
Long drink - <i>Long drinks</i> ²⁾	97,2	2,8	100,0	Long drink ²⁾
Mallasjuomat - <i>Beers</i>	90,6	9,4	100,0	Malt­drycker

¹⁾ Sisältää tislattua alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inbegriper long drink med tillsatt destillerad alkohol. - *Includes long-drink beverages fortified with distilled alcohol.*

²⁾ Sisältää käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inbegriper long drink som tillverkas genom jäsnings. - *Includes fermented long drinks.*

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

65. Alkoholijuomien tuonti 1999–2008
Import av alkoholdrycker 1999–2008
Imports of alcoholic beverages, 1999–2008

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohu- viinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde <i>Value</i> (cif)
	1 000 litraa - liter - <i>litres</i>					1 000 €
1999	9 495	2 764	17 215	32 511	6 728	161 404
2000	10 114	2 612	10 821	38 189	6 581	171 651
2001	11 405	2 671	11 407	40 333	7 816	190 796
2002	14 045	2 712	11 595	44 100	10 909	210 312
2003	15 599	2 738	11 056	48 475	22 319	225 729
2004	17 077	3 128	11 621	48 260	31 782	241 103
2005	17 183	3 557	16 618	52 304	32 850	262 340
2006	17 152	4 051	18 402	52 730	36 363	281 643
2007	17 684	5 157	20 434	59 065	37 491	309 367
2008	17 337	5 560	14 716	60 002	47 136	321 654
2008:						
EU	15 681	4 860	14 670	27 069	45 610	239 584
Muu Eurooppa - Övriga Europa - <i>Rest of Europe</i>	192	19	0	595	135	2 020
Muut maat - Övriga länder - <i>Other countries</i>	1 465	682	46	32 338	1 392	80 050

Lähde: SVT. Tullihallitus; THL. - Källa: FOS. Tullstyrelsen; THL. - *Source: OSF. National Board of Custom; THL.*

66. Alkoholijuomien vienti 1999–2008
Export av alkoholdrycker 1999–2008
Exports of alcoholic beverages, 1999–2008

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohu- viinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde <i>Value (fob)</i>
	1 000 litraa - liter - <i>litres</i>					1 000 €
1999	17 575	4	4 495	150	28 645	72 615
2000	16 010	3	4 615	132	27 392	66 681
2001	15 745	2	5 485	279	27 513	72 445
2002	16 572	18	5 914	727	27 285	80 852
2003	16 367	5	5 189	457	23 855	58 467
2004	19 960	22	7 828	731	24 978	73 874
2005	26 047	32	8 433	984	18 719	83 718
2006	31 399	55	9 035	1 186	17 430	97 643
2007	36 345	88	8 128	2 031	20 417	111 898
2008	42 117	109	9 008	2 412	18 310	131 974
2008:						
EU	27 640	59	8 865	2 025	13 582	88 103
Muu Eurooppa - Övriga Europa - <i>Rest of Europe</i>	4 720	50	112	383	4 705	23 176
Muut maat - Övriga länder - <i>Other countries</i>	9 756	-	31	5	22	20 695

Lähde: SVT. Tullihallitus; THL. - Källa: FOS. Tullstyrelsen; THL. - *Source: OSF: National Board of Customs; THL.*

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia

Alkoholi:

- 1919 Kieltolaki tulee voimaan 1.6.1919.
- 1931 Neuvoa-antava kansanäänestys kieltolaista 29–30.12.1931.
- 1932 Alkoholimonopoli perustetaan ja Oy Alkoholiliike Ab aloittaa toimintansa 5.4. klo 10.00
Kieltolaki kumotaan. Väkijuomalaki (45/1932).
- Alkoholimonopoli perustetaan.
- Vähittäismyynti sallitaan kaupungeissa ja kaupaloissa.
- Anniskelumyynti sallitaan erityistapauksissa myös maalaiskunnissa.
- Ostoikärajat: vähittäismyynnissä 21 vuotta, anniskelumyynnissä 18 vuotta.
- 1943 Viinakortti otetaan käyttöön sodan aikana.
- 1946 Ostajaintarkkailuorganisaatio perustetaan.
- 1949 Miedot viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1952 Väkevät viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1958 Ostajaintarkkailuorganisaatio puretaan. Viinakortti jää edelleen.
- Väkevät viinit sidotaan uudelleen viinakorttiin.
- 1969 Alkoholilaki (459/1968) ja laki keskioluesta (462/1968)
tulevat voimaan 1.1.1969:
- Kunnallista määräämisvaltaa lisätään.
- Vähittäismyynti sallitaan myös maaseudulla.
- Vähittäismyynnissä ostoikäraja alennetaan 18 vuoteen mietojen juomien osalta.
- Väkevien juomien ostoikäraja aleni 21 vuodesta 20 vuoteen
Alkoholijuomaverolait (463–466/1968) tulevat voimaan 1.1.1969.
- 1971 Viinakortti poistuu
- 1977 Alkoholimainonta kielletään lailla.
Alkon myymälöiden kesäaikainen lauantaissulkemiskokeilu alkaa.
- 1992 WHO:n Euroopan alkoholiohjelma (European Alcohol Action Plan) allekirjoitetaan.
- 1994 ETA-sopimus tulee voimaan 1.1.1994.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tulee voimaan 1.7.1994:
- Siirrytään määräveroon.
- 1995 EU-jäsenyys tulee voimaan 1.1.1995.
Alkoholilaki (1143/1994) tulee voimaan 1.1.1995:
- Alkoholijuomien tuonti-, vienti-, valmistus- ja tukkumyyntimonopolijärjestelmä
puretaan, väkevien juomien ja viinien vähittäismyyntimonopoli säilytetään.
- Mietojen alkoholijuomien mainonta sallitaan tietyin rajoituksin.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tarkistettiin 1.1.1995.
Tullimääräyksiä väljennetään 1.1.1995.
Matkustajien alkoholituontia säätelevät aikarajat poistetaan.
WHO:n Euroopan alkoholiperuskirja (European Charter on Alcohol) hyväksytään.
Esitys Kansalliseksi alkoholiohjelmaksi julkaistaan.
- 1996 Turistituomisten aikarajoja palautetaan.

- 1997 EY-tuomioistuimen päätös julkistetaan ns. Franzenin tapauksesta. Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi julkaistaan.
- 1998 Tehdään päätös vähittäismyyntimonopolin irrottamisesta konsernista.
- 1999 Oy Alko Ab aloittaa toimintansa itsenäisenä vähittäismyyntimonopolina. WHO hyväksyy Euroopan 2. alkoholiohjelman (European Alcohol Action Plan 2000–2005).
- 2001 2000-luvun alkoholiohjelma "Yhteistyötä ja vastuuta". WHO:n Euroopan aluetoimiston, Ruotsin hallituksen ja Euroopan komission kokouksessa Tukholmassa hyväksyttiin "Nuoret ja alkoholi" - julistukseen, jonka tarkoituksena on lasten ja nuorten suojeleminen alkoholihaitoilta.
- 2002 Alkoholipolitiikka 2000 työryhmän loppuraportti "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa". Päihdepalvelujen laatusuosituksen raportti.
- 2003 Valtioneuvoston periaatepäätös alkoholipolitiikan linjauksista.
- 2004 Matkustajien muista EU-maista verotta omaan käyttöönsä hankkimien ja mukanaan tuomien alkoholijuomien määrälliset tuontirajoitukset poistetaan 1.1.2004. Alkoholijuomaverot alennetaan 1.3.2004. Alkoholiohjelma 2004–2007 valmistuu 1.4.2004. Viro liittyy EU:n jäseneksi 1.5.2004.
- 2006 Eduskunta hyväksyi esityksen alkoholilain muutoksista. Esityksen perusteella alkoholimainontaan ja hinnoitteluun liittyviä rajoituksia terävoitetaan ja alkoholijuomapakkauksiin lisätään terveystarvotus.
- 2008 Alkoholijuomaverot korotetaan 1.1.2008 alkaen. Alkoholiohjelman toteuttamista päätetään jatkaa vuosina 2008–2011. Alkoholilain muutos tulee voimaan 1.1.2008 (588/2007). Lakimuutoksen myötä kielletään niin sanotut alkoholin paljousalennukset eli kahden tai useamman tuotteen myyminen alennettuun hintaan. Myös muita alkoholin hinnoitteluun ja mainontaan liittyviä rajoituksia tarkennetaan.
- 2009 Alkoholijuomaverot korotetaan 1.1.2009 ja 1.10.2009. Alkoholilain muutoksen (588/2007) alkoholijuomapakkausten varoitusmerkintöjä koskeva osa tulee voimaan.

Huumeet:

- 1942 Huumausainelaki (233/1942). Ensimmäinen lakitasoinen huumausainesäädös Suomessa. Sovellettiin kansainvälisten huumausainesopimusten määräyksiä.
- 1956 Huumausainelaki (572/1956). Huumausaineiden valmistus ja kauppa kiellettiin. Rangaistussäännöksiä laajennettiin.
- 1961 YK:n huumausaineyleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (439/1965). Sopimukseen yhdistettiin kaikki aikaisemmat huumausainesopimukset. Luettelo kontrolloitavista huumausaineista.
- 1966 Huumausaineasetus (514/1966). Huumausaineiden käyttö määriteltiin rangaistavaksi teoksi.

- 1971 YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (781/1976). Luetteloa kontrolloitavista huumausaineista laajennettiin.
- 1972 Huumausainelaki (41/1972). Sisällöltään rikosoikeudellinen. Säänteli vuoden 1961 YK:n huumausainesopimuksen alaisia aineita ja valmistusta.
- 1981 Huumausaineasetus (282/1981). Asetus laajensi huumausaineluetteloon merkittyjen lääkeaineiden määrää huomattavasti.
- 1988 YK:n huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskeva yleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1994 uuden huumausainelainsäädännön ja rikoslain kokonaisuudistuksen myötä.
- 1993 Uusi huumausainelaki (1289/1993) ja Rikoslain kokonaisuudistus (1304/1993). Huumausainelainsäädännön nykyaikaistaminen. Rikoslain kokonaisuudistuksessa huumerikokset siirrettiin huumausainelaista rikoslakiin.
- 1994 Sosiaali- ja terveysministeriön päätös syytetoimista luopumiseksi, jos huumausainerikoksen tekijä sitoutuu hoitoon.
- 1997 Huumausainepoliittisen toimikunnan huumausainestrategia 1997. (Komiteanmietintö 1997:10). Taustamateriaalia toimikunnan mietintöön. (Komiteanmietintö 1997:11).
- 1998 Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta huumausainepolitiikasta (STM julkaisuja 4/1999). Rikoslain kokonaisuudistuksessa säädettiin rahanpesusta (68–79/1998).
- 2000 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepolitiikan tehostamisesta.
- 2001 Schengenin säännösten soveltaminen Suomessa aloitetaan. Laki rikoslain muuttamisesta (654/2001), huumausaineen käyttörikos. Toimenpideohjelma huumausainepolitiikan tehostamisesta vuosille 2001–2003 valmistuu.
- 2002 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus opioidiriippuvaisten vieroitus-, korvaus ja ylläpitohoidosta eräillä lääkkeillä (289/2002).
- 2004 Huumausainepoliittinen toimenpideohjelma vuosille 2004–2007 valmistuu.
- 2005 Asetus huumausainetestien tekemisestä (218/2005). Asetus käsitteli työterveyshuollossa tehtävien huumausainetestien käytäntöjä.
- 2007 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011.
- 2008 Opioidiriippuvaisten lääkehoitoasetus (289/2002) kumottiin asetuksella (33/2008). Uudella asetuksella pyritään vastaamaan korvaushoidon lisääntyneeseen tarpeeseen. Uusi huumausainelaki (373/2008). Huumausainelainsäädäntö saatettiin vastaamaan EY-säädöksiä. Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008). Valtioneuvoston asetus huumausaineiden valvonnasta (548/2008).

Päihteisiin liittyviä lakeja ja direktiivejä:

Kansanterveyslaki (66/1972), Raittiustyölaki (828/1982), Sosiaalihuoltolaki (910/1982), Päihdehuoltolaki (41/1986), Lääkelaki (395/1987), Lastensuojelulaki (139/1990), Mielenterveyslaki (1116/1990), Rikoslaki (1304/1993), (545/1999), Poliisilaki (493/1995). Neuvoston direktiivi yhteisön ajokortista (91/439/ETY) sisältää määräyksiä ajo-oikeuden myöntämisestä ja päihderiippuvuudesta, Järjestyslaki (612/2003).

Utvecklingen av alkohol- och narkotikalagstiftningen samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget

Alkohol:

- 1919 Förbudslagen träder i kraft 1.6.1919.
- 1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen 29–30.12.1931.
- 1932 Alkoholmonopolet upprättas och Oy Alkoholiliike Ab inleder sin verksamhet 5.4 kl. 10.00
Förbudslagen upphävs. Alkohollagen (45/1932):
- Alkoholmonopolet bildas.
  - Detaljhandel tillåts i städer och köpingar.
  - Försäljning genom servering tillåts i specielfall även på landsbygden.
  - Åldersgränser för inköp: vid detaljförsäljning 21 år, försäljning genom servering 18 år.
- 1943 Det s.k. brännvinskortet införs under kriget.
- 1946 En organisation för kundkontroll inrättas.
- 1949 Lättvinerna undantas kundkontrollen.
- 1952 Starkvinerna undantas kundkontrollen.
- 1958 Organisationen för kundkontroll upplöses, men brännvinskortet kvarstår.
Återinföring av alkoholkort för inköp av starkviner.
- 1969 Alkohollagen (459/1968) och lagen om mellanöl (462/1968) träder i kraft 1.1.1969.
- Den kommunala bestämmanderätten ökas.
  - Detaljhandel tillåts även på landsbygden.
  - I detaljhandeln sänks åldersgränserna för inköp till 18 år i fråga om svaga drycker.
  - Åldersgränsen för inköp av starka alkoholdrycker sänktes från 21 år till 20 år.
- Lagarna om accis på alkoholdrycker (463–466/1968) träder i kraft 1.1.1969.
- 1971 Brännvinskortet tas ur bruk.
- 1977 Alkoholreklam förbjuds genom lag.
Försöket med lördagsstängt sommartid i Alkos butiker inleds.
- 1992 WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) undertecknas.
- 1994 EES-avtalet träder i kraft 1.1.1994.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) träder i kraft 1.7.1994:
- övergång till skatt som påförs enligt alkoholhalten.
- 1995 EU-medlemskapet träder i kraft 1.1.1995.
Alkohollagen (1143/1994) träder i kraft 1.1.1995:
- Import-, export-, tillverknings- och partiförsäljningsmonopolet på alkoholdrycker hävs, detaljhandelsmonopolet på starka drycker och viner kvarstår.
  - Reklam för svaga alkoholdrycker tillåts med vissa begränsningar.
- Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) revideras 1.1.1995.
Tullbestämmelserna luckras upp 1.1.1995.
- Tidsgränser som reglerar resandeförsel slopas.
WHO:s europeiska alkoholpolitiska stadga (European Charter on Alcohol) godkänns.
Förslag till nationellt alkoholprogram offentliggörs.
- 1996 Tidsgränserna för resenärers införsel återinförs.
- 1997 EG-domstolens beslut i det s.k. Franzen-fallet offentliggörs.
Förslag till genomförande av det nationella alkoholprogrammet offentliggörs.

- 1998 Beslut om lösgörand av detaljhandelsmonopolet från koncernen Alko-Bolagen.
- 1999 Oy Alko Ab inleder sin verksamhet som ett självständigt bolag med monopolställning inom detaljhandeln.
Det andra europeiska alkoholprogrammet (Second European Alcohol Plan 2000–2005) godkänds av WHO.
- 2001 2000-talets alkoholprogram "Samarbete och ansvar".
På ett möte som WHO:s regionkontor för Europa, Sveriges regering och Europeiska kommissionen håller i Stockholm antas en deklaration om unga och alkohol. Dess syfte är att skydda barn och unga mot skadeverkningarna av alkohol.
- 2002 Arbetsgruppen "Alkoholpolitik 2000" blir färdig med sitt betänkande "Mot en mångfasetterad alkoholpolitik".
Kvalitetsrekommendation för missbrukarvården-rapport.
- 2003 Statsrådets principbeslut om alkoholpolitikens riktlinjer.
- 2004 Mängdbegränsningarna för skattefri införsel av alkoholdrycker för eget bruk från EU-länder avskaffas 1.1.2004.
Skatterna på alkoholdrycker sänks 1.3.2004.
Alkoholprogrammet 2004–2007 blir färdigt 1.4.2004.
Estland blir EU-medlem 1.5.2004.
- 2006 Riksdagen godkände en proposition med förslag till ändring av alkohollagen.
Begränsningarna för alkoholreklam och prissättning skärps och alkoholdrycksförpackningarna ska förses med en hälsovarning.
- 2008 Alkoholskatten höjs från och med den 1 januari 2008.
Man beslutar att fortsätta alkoholprogrammet åren 2008–2011.
Ändringen av alkohollagen trädde i kraft 1.1.2008 (588/2007). Genom lagändringen förbjuds så kallade mängdrabatter, dvs. försäljning av två eller flera produkter till rabatterat pris.
Samtidigt preciseras vissa andra restriktioner gällande prissättning och reklam.
- 2009 Skatten på alkoholdrycker höjs 1.1.2009 och 1.10.2009. Den del av ändringen av alkohollagen (588/2007) som gäller varningstexter på alkoholdrycksförpackningar träder i kraft.

Narkotika

- 1942 Narkotikalag (233/1942). Den första finländska lagen om narkotika.
De internationella narkotikaavtalens bestämmelser tillämpas.
- 1956 Narkotikalag (572/1956). Tillverkning av och handel med narkotika förbjöds.
Straffbestämmelserna utvidgas.
- 1961 FN:s allmänna avtal om narkotika.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (439/1965).
I detta avtal förenas alla tidigare narkotikaavtal.
Förteckning över narkotika att kontrollera.
- 1966 Narkotikaförordning (514/1966).
Bruk av narkotika blev en straffbar gärning.
- 1971 FN:s allmänna avtal om psykotropiska ämnen.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (781/1976).
Förteckningen över narkotika att kontrollera utvidgas.
- 1972 Narkotikalag (41/1972). Straffrättslig till sitt innehåll.
Reglerar ämnen och tillverkning av narkotika enligt FN:s narkotika-avtalen 1961.

- 1981 Narkotikaförordning (282/1981).
Förordningen ökar betydligt antalet läkemedel som upptagits i förteckningen över narkotika.
- 1988 FN:s allmänna avtal om illegal handel med narkotika och psykotropiska ämnen.
År 1994 ratificerar Finland avtalet genom en ny narkotikalagstiftning och en totalreform av strafflagen.
- 1993 Ny narkotikalag (1289/1993) och totalreform av strafflagen (1304/1993):
Modernisering av narkotikalagstiftningen.
I samband med totalreformen av strafflagen överförs narkotikabrotten från narkotikalagen till strafflagen.
- 1994 Social- och hälsovårdsministeriets beslut om att avstå från åtal om förövare av narkotikabrott förbinder sig till vård.
- 1996 En nationell narkotikapolitisk kommitté tillsätts.
Bedömning av narkotikaläget samt förslag till åtgärder i syfte att bekämpa narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet.
- 1997 Narkotikapolitiska kommitténs narkotikastrategi 1997. (Kommittébetänkande 1997:10).
Bakgrundsmaterial för kommitténs betänkande. (Kommittébetänkande 1997:11).
- 1998 Statsrådets principbeslut om den nationella narkotikapolitiken
(Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 4/1999).
I totalreformen av strafflagen regleras om penningtvätt (68–79/1998).
- 2000 Statsrådets principbeslut om effektivisering av narkotikapolitiken.
- 2001 Man börjar tillämpa Schengenregelverket i Finland.
Lag om ändring av strafflagen (654/2001), straffbart bruk av narkotika.
Åtgärdsprogrammet för effektivisering av rusmedelspolitiken åren 2001–2003 blir färdigt.
- 2002 Social- och hälsoministeriets förordning om avgiftning samt substitutions- och underhållsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (289/2002).
- 2004 Åtgärdsprogrammet för narkotikapolitiken 2004–2007 blir färdigt.
- 2005 Statsrådets förordning om utförande av narkotikatester (218/2005).
Förordningen behandlar företagshälsövårdens praxis för narkotikatester.
- 2007 Statsrådets principbeslut om narkotikapolitiskt samarbete 2008–2011.
- 2008 Social- och hälsovårdsministeriets förordning om avgiftning och substitutionsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (33/2008).
Förordningen från 2002 om läkemedelsbehandling av opioidberoende personer (289/2002) upphävdes genom denna förordning (33/2008), som syftar till att svara mot det ökande behovet av substitutionsbehandling.
En ny narkotikalag stiftades (373/2008). Narkotikalagstiftningen reviderades till att motsvara EG-bestämmelserna.
Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses vara narkotika (543/2008).
Statsrådets förordning om kontroll av narkotika (548/2008).

Lagstiftning om berusningsmedel:

Folkhälsolagen (66/1972), lagen om nykterhetsarbete (828/1982), socialvårdslagen (910/1982), lagen om missbrukarvård (41/1986), läkemedelslagen (395/1987), barnskyddslagen (139/1990), mentalvårdslagen (1116/1990), strafflagen (1304/1993), polislagen (493/1995). Rådets direktiv om körkort (91/439/EEG) innehåller bestämmelser om utfärdande av körkort i samband med narkotikaberoende, ordningslagen (612/2003).

Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation

Alcohol

- 1919 Prohibition Act effective as of 1 June 1919.
- 1931 Consultative referendum on the Prohibition Act on 29-30 December 1931.
- 1932 Establishment of a state alcohol monopoly, the state-owned company Oy Alkoholiliike Ab starts to operate on 5 April 1932 at 10 am.
Repeal of the Prohibition Act. Alcohol Act (45/1932):
- Establishment of a state alcohol monopoly.
  - Retail sales allowed in cities and towns.
  - Licensed serving also allowed in special cases in rural areas.
  - Age limits for buying alcohol: 21 years in retail sales, 18 years in licensed serving.
- 1943 The "liquor card" brought into use during the war.
- 1946 A buyer surveillance organisation established.
- 1949 Light wines freed from buyer surveillance.
- 1952 Fortified wines freed from buyer surveillance.
- 1958 The buyer surveillance organisation abolished. The "liquor card" remains.
- The alcohol card system reintroduced for buying fortified wines.
- 1969 Alcohol Act (459/1968) and Medium Beer Act (462/1968) effective as of 1 January 1969:
- Municipal autonomy in decision-making enhanced.
  - Retail sale allowed also in rural areas.
  - Age limits for buying mild beverages lowered to 18.
  - Age limit for buying strong alcoholic beverages lowered from 21 to 20.
- Acts on Taxes on Alcoholic Beverages (463–466/1968) effective as of 1 January 1969.
- 1971 The alcohol card abolished.
- 1977 Alcohol advertising banned by law. Alko starts experimenting with keeping alcohol shops closed on Saturdays during the summertime.
- 1992 WHO's European Alcohol Action Plan signed.
- 1994 EEA Treaty effective as of January 1994.
Alcohol Tax Act (1471/1994) effective as of 1 July 1994:
- Transfer to a tax system based on alcohol content.
- 1995 Finland a member of EU as of January 1995.
Alcohol Act (1143/1994) effective as of 1 January 1995:
- Abolishment of the monopoly on the alcohol imports, exports, production and wholesale; the retail sales monopoly on spirits and wines retained.
  - Advertising of mild alcoholic beverages permitted with certain restrictions.
- Alcohol Act and Alcohol Tax Act (1471/1994) amended as of 1 January 1995.
Customs regulations relaxed as of 1 January 1995.
Time limits on passenger imports of alcohol abolished.
WHO's European Charter on Alcohol approved.
Proposal for a national alcohol policy strategy published.
- 1996 Time limits on passenger imports reintroduced.
- 1997 Ruling of the European Court of Justice in the so-called Franzen case.
Proposal for the implementation of the national alcohol policy programme published.

- 1998 A decision to detach of the retail sales monopoly from the Alko Group.
- 1999 Alko Inc. starts up as an independent retail sale monopoly.
Second European Alcohol Action Plan 2000–2005 was adopted by the WHO.
- 2001 National Alcohol Policy Programme for the 2000s.
Declaration on Young People and Alcohol adopted at a conference in Stockholm by the WHO Regional Office for Europe, the Swedish government and the European Commission. The main purpose of the Declaration was to protect children and young people from the harm caused by alcohol.
- 2002 The Alcohol Policy 2000 working group completes its memorandum "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" ('Towards a multi-path alcohol policy').
Report on quality recommendations on services for substance abusers.
- 2003 Government resolution on alcohol policy guidelines.
- 2004 Abolishment of quotas on tax-free alcohol imports for personal use by passengers to other EU countries as of 1 January 2004.
Tax on alcoholic beverages lowered as of 1 March 2004.
Alcohol Programme 2004-2007 completed on 1 April 2004.
Estonia a member of the EU as of 1 May 2004.
- 2006 Government proposal on amending the Alcohol Act was adopted by Parliament. The proposal concerned stricter restrictions on alcohol advertising and pricing, as well as and health warnings to be added to the packaging of alcoholic beverages.
- 2008 Taxes on alcoholic beverages raised as from 1 January 2008.
Decision made to continue the Alcohol Programme in 2008–2011.
The Alcohol Act amended, effective as of 1 January 2008 (588/2007). The amendment prohibits the use of so-called quantity discounts, that is, to offer two or more packages or portions of alcoholic beverages at a reduced total price. It also introduces stricter restrictions on alcohol pricing and advertising.
- 2009 Taxes on alcoholic beverages raised on 1 January 2009 and 1 October 2009. The provisions in the amendment of the Alcohol Act (588/2007) concerning health warnings to be added to the packaging of alcoholic beverages come into force.

Drugs

- 1942 Narcotics Act (233/1942).
The first statute on narcotic drugs in Finland.
Implementing the regulations of international conventions on narcotic drugs.
- 1956 Narcotics Act (572/1956).
The production and sales of narcotic drugs prohibited.
The scope of the penal provisions extended.
- 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs.
Finland ratified the Convention by Decree (439/1965).
The Convention consolidated all previous conventions on narcotic drugs.
A list of narcotic drugs with legal controls.
- 1966 Narcotics Decree (514/1966).
Drug use was made a criminal act.
- 1971 UN Convention on Psychotropic Substances.
Finland ratified the Convention by Decree (781/1976).
New substances added to the list of narcotic drugs with legal controls.

- 1972 Narcotics Act (41/1972).
Emphasis on criminal law. Regulated the substances listed in in the 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs and their production.
- 1981 Narcotics Decree (282/1981).
The Decree added substantially to the number of pharmaceuticals in the list of narcotic drugs.
- 1988 UN Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances. Finland ratified the Convention in 1994 in connection with the new narcotics legislation and the reform of the Penal Code.
- 1993 New Narcotics Act (1289/1993) and reform of the Penal Code (1304/1993).
Updating of narcotics legislation. Following the reform of the Penal Code, drug offences were transferred from the Narcotics Act under the Penal Code.
- 1994 Decision of the Ministry of Social Affairs and Health not to prosecute if the perpetrator of a drug offence agrees to undergo treatment.
- 1996 Appointing the National Drug Policy Committee. Assessment of the drug situation and a proposal for measures to combat drug abuse and drug-related crime.
- 1997 Drug Strategy 1997 issued by the National Drug Policy Committee (Memorandum 1997/10).
Background to the committee memorandum (Memorandum 1997/11).
- 1998 Government Resolution on National Drug Policy. (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 4/1999). The reform of the Penal Code laid down provisions against money laundering (68-79/1998).
- 2000 Government Resolution on intensifying the drug policy.
- 2001 Implementation of the provisions of the Schengen Agreement started in Finland. An amendment of the Penal Code (654/2001) concerning drug use offences. A Drug Policy Action Programme for 2001-2003 to intensify drug policy.
- 2002 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal, Substitute and Maintenance Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (289/2002).
- 2004 The Drug Policy Action Programme for 2004-2007 finalised.
- 2005 Decree on Drug Testing (218/2005). The decree deals with testing practices in occupational health care.
- 2007 Government Resolution on Co-operation Regarding National Drug Policy 2008–2011.
- 2008 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal and Substitute Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (33/2008). The decree on pharmacotherapy for opioid addicts (289/2002) was abrogated by a new decree (33/2008). The aim is to meet the greater need for substitution treatment.
Narcotics Act (373/2008). A new Narcotics Act was enacted (373/2008). Finnish drug legislation was brought into line with EC provisions.
Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008).
Government Decree on the control of narcotics (548/2008).

Legislation on alcohol and drugs:

Primary Health Care (66/1972), Temperance Work Act (828/1982), Social Welfare Act (910/1982), Act on Welfare for Substance Abusers (41/1986), Medicines Act (395/1987), Child Welfare Act (139/1990), Mental Health Act (1116/1990), Penal Code (1304/1993), Police Act (493/1995), Council Directive on Driving on Driving Licences (91/439/EEC), with provisions on the granting of a driving licence to persons addicted to psychotropic substances, Public Order Act (612/2003).

Tilastoaineisto ja tietosisältö

Tämä julkaisu sisältää tilastotietoa alkoholijuomien kulutuksesta, tuotannosta ja kaupasta, alkoholijuomien hinnoista, alkoholivalvonnasta, huumausaineiden ja lääkeaineiden käytöstä, päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista ja päihdehuollosta.

Alkoholijuomien myynti- ja kulutustilastot on kerätty Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) rekistereistä.

Alkoholijuomien tuonti- ja vientitilastot on kerätty Tullihallituksen rekistereistä.

Alkoholielinkeinotilastot on kerätty Alkon, Tilastokeskuksen, Valviran ja Tullihallituksen rekistereistä.

Tiedot alkoholin valvonnasta on saatu Valviran rekistereistä.

Tiedot päihdesairauksien hoidosta on kerätty THL:n terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteristä. Tiedot on kerätty vuodesta 1987, jolloin tautiluokitus ICD-9 otettiin käyttöön. Ne kattavat vuodet 1987–1995. Vuodesta 1996 alkaen tautiluokituksena on ollut käytössä ICD-10.

Päihdehuoltoa koskevat tilastot on saatu THL:n sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteristä sekä A-kliinikkasäätiön keräämistä tiedoista. Kuntien kustantamaa päihdehuoltoa koskevat tiedot on kerätty tilastotietokanta SOTKANetistä. Tämän lisäksi päihdehuoltoa koskevaa tietoa on saatu THL:n koordinoimasta huumehoidon tietojärjestelmästä. Se on päihdehoitoyksiköiden vapaaehtoisuuteen perustuva erillisselvitys, jossa kerätään anonyymiä tilastotietoa huumeiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista.

Päihdetapauslaskentatiedot on kerätty THL:n 10.10. 1991, 1995, 1999, 2003 ja 2007 suorittamien valtakunnallisten yhden päivän laskentojen tuloksista.

Työkyvyttömyyseläketiedot on saatu KELAn ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä.

Poliisin tietoon tulleet rikokset: liikennejuopumus-, päihtyneiden säilöönotto- ja väkivaltarikostilastot on kerätty Tilastokeskuksen rekistereistä.

Huumausainerikollisuutta koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen ja keskusrikospoliisin rekistereistä, huumausainekuolemia koskevat tiedot Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta ja huumeiden kokeilua ja käyttöä koskevat tiedot Pääesikunnan aineistosta, THL:n keräämistä tiedoista ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksesta (EMCDDA).

Tiedot takavarikoinneista on saatu Tullihallituksen ja Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen rekistereistä.

THL:n tilastoaineistojen osalta tilastojen kuvaukset ja laatuselosteet löytyvät verkosta osoitteesta http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/tilastot.

Statistikmaterial och datainnehåll

Denna publikation innehåller statistik över konsumtion, produktion och försäljning av alkoholdrycker, alkoholpriser, alkoholtillsyn, bruk av narkotika och läkemedel, sociala och hälsomässiga skadeverknin-
gar samt missbrukarvård.

Uppgifterna för statistiken över försäljning och konsumtion av alkohol har tagits från Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) och Institutet för hälsa och välfärd (THL).

Uppgifterna för statistiken över import och export av alkoholdrycker har tagits från Tullstyrelsens register.

Uppgifterna för statistiken över alkoholnäringsen har samlats in från Alkos, Statistikcentralens, Valviras och Tullstyrelsens register.

Uppgifterna om alkoholtillsynen har tagits från Valviras och länsstyrelsernas register.

Uppgifterna om sjukhusvård på grund av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar har tagits från THL:s vårdanmälningsregister inom hälso- och sjukvården. Uppgifter har samlats in sedan 1987, när sjukdomsklassifikationen ICD-9 togs i bruk. De täcker åren 1987-1995. I början av 1996 togs sjukdomsklassifikationen ICD-10 i bruk.

Uppgifterna för statistiken över missbrukarvård har man fått från THL's vårdanmälningsregister inom socialvården och ur uppgifter som A-klinikstiftelsen samlat in. Uppgifterna om kommunalt finansierad missbrukarvård har tagits från statistikdatabasen SOTKANet. Därutöver har man fått uppgifter om missbrukarvård från informationssystemet för narkomanvården, som THL samordnar. Inom ramen för informationssystemet får man genom en särskild utredning anonyma statistikuppgifter från enheter för missbruksbehandling om klienter som sökt vård på grund av narkotikabruk. Enheternas deltagande är frivilligt.

Uppgifterna från inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall baserar sig på resultaten från de riksomfattande inventeringar som THL genomfört under ett dygn den 10 oktober 1991, 1995, 1999, 2003 och 2007.

Uppgifterna om invalidpensioner har hämtats från Folkpensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens register.

Brott som kommit till polisens kännedom: Uppgifterna i statistiken över trafikfylleri, omhändertagande av berusade och våldsbrott har tagits från Statistikcentralens register.

Uppgifterna om narkotikarelaterad kriminalitet är hämtade från Statistikcentralens och centralkriminalpolisens register, uppgifterna om narkotikarelaterade dödsfall har man fått från institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet och uppgifterna om experimentering med och användning av narkotika från Huvudstabens datamaterial, uppgifter som THL samlat in och från Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruka (ECNN).

Uppgifterna om konfiskering är hämtade från Tullstyrelsens och Rättspolitiska forskningsinstitutets register.

Kvalitetsbeskrivningar och andra beskrivningar med anknytning till THL:s statistikmaterial hittas på webbadressen http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/tilastot.

Statistical material and data content

The publication contains statistical information on the consumption, production, sales and prices of alcoholic beverages, alcohol supervision, narcotic drug and psychoactive pharmaceutical use, social and health-related harm from alcohol and drugs, and care and services for substance abusers.

Statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages are based on the registers of National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira) and National Institute for Health and Welfare (THL).

Statistics on alcohol imports and exports are based on the registers of the National Board of Customs.

Statistics on the alcohol industry are based on the registers of Alko, Statistics Finland, Valvira and the National Board of Customs.

Statistics on alcohol supervision are based on the registers of the Valvira and State Provincial Offices.

Data on the treatment of diseases related to alcohol and drugs are from THL's Care Register for Health Care. These data have been collected since 1987, when the disease classification system ICD-9 was introduced, covering the years 1987-95. The disease classification system ICD-10 came into force in early 1996.

Statistics on care and services for substance abusers are based on THL's Care Register for Social Welfare and the data collected by the A-Clinic Foundation. Data on municipally funded care and services for substance abusers are taken from the Finnish Municipal Database for Social and Health Statistics (SOTKANet). In addition, data have been obtained from the Drug Treatment Information System, co-ordinated by THL. Data for the Information System are submitted on a voluntary basis by units providing services for substance abusers. The aim is to obtain anonymous statistical data on clients who seek treatment on account of substance abuse.

Data on alcohol- and drug-related cases are based on the results of one-day national-level censuses carried out by THL on the 10th of October in 1991, 1995, 1999, 2003 and 2007.

Data on disability pensions come from the registers of the Social Insurance Institution and the Finnish Centre for Pensions.

Data on offences recorded by the police for statistics on drink driving, violent offences and persons taken into police custody for drunkenness come from the registers of Statistics Finland.

Data on drug-related crime come from the registers of Statistics Finland and the National Bureau of Investigation, data on drug-related deaths from the Department of Forensic Medicine at the University of Helsinki, data on drug experimentation and use from the Finnish Defence Forces, THL and from the EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction).

Data on drug seizures come from the registers of the National Board of Customs and the National Research Institute of Legal Policy.

As regards THL's statistical datasets, the descriptions and quality reports for all statistics are available at http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/tilastot.

Käytetyt käsitteet

Päihde:	Alkoholi, korvikkeet, liuottimet, lääkeaineet ja huumausaineet.
Alkoholijuoma:	Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä juoma:	Alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma. Viinoja ovat vodkat sekä maustamattomat ja maustetut viinat. Muita väkeviä juomia ovat konjakit ja brandyt, viskit, rommit, liköörit ja punssit, katkerot ja juomasekoitukset.
Mieto juoma:	Alkoholipitoisuus enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viini, siideri, long drink -juoma ja olut eli mallasjuoma.
Tislattu juoma:	Tislaamalla valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä viini:	Viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto viini tai hedelmäviini	Viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Vahva olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Keskiolut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholiton juoma:	Ei sisällä lainkaan tai enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholipitoinen virvoitusjuoma:	Alkoholipitoisuus yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Huume:	Yleiskäsite, joka sisältää sekä huumausaineet että ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen.
Huumausaine:	Määritellään valtioneuvoston asetuksessa huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).
Alkoholijuomien ostoikärajat:	Vähittäismyynnissä 18 vuotta täyttäneet voivat ostaa mietoja alkoholijuomia ja 20 vuotta täyttäneet kaikkia alkoholijuomia. Anniskelussa ikäraja on 18 vuotta. Juomien, joiden alkoholipitoisuus on 1,2–2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia, vähittäismyynti ja anniskelu on sallittua 18 vuotta täyttäneille.
Alkoholijuomien kulutus:	
Tilastoitu kulutus:	Alkoholijuomien vähittäismyynti ja alkoholijuomien anniskelu kotimaassa (sisältää erät: Alkon myymälöiden myynti vähittäismyyntiasiakkaille, alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeen sekä anniskeluravintoloille). Kulutuksen käsite viittaa alkoholijuomien kulutukseen koko maa tasolla.
Vähittäiskulutus:	Vähittäiskulutus sisältää Alkon myymälöistä ja tilauspalveluista myydyt alkoholin sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeen, huolto-asetuille, kioskeille ja tilaviini- ja sahtimyymälöille
Anniskelu:	Alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille. A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille B-ravintolat: anniskelulupa enintään 22 tilavuusprosenttia sisältäville alkoholijuomille C-ravintolat: anniskelulupa enintään 4,7 tilavuusprosenttia sisältäville alkoholijuomille

Tilastoimaton kulutus:	Matkailijoiden alkoholituomiset, alkoholijuomien kotivalmistus, laitton alkoholi-juomien kotivalmistus, salakuljetus ja korvikealkoholi sekä matkailijoiden ulkomailla nauttima alkoholi.
Kokonaiskulutus:	Tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä.
Tilastoidun kulutuksen arvo:	Alkoholijuomien kulutuksen arvo koko maassa. Vähittäiskulutuksen arvo ei sisällä long drink -juomien, siiderin ja mallasjuomien paluupullojen arvoa.
Alkoholijuomien myynti:	
Myynti:	Alkoholijuomien vähittäismyynti ja anniskelu maakunnissa tai pienemmissä alueyksiköissä.
Tilastoidun myynnin arvo:	Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa tai pienemmissä alueyksiköissä. Vähittäismyynnin arvo ei sisällä long drink -juomien, siiderien ja mallasjuomien paluupullojen arvoa.
Sekakäyttö:	Eri päihteiden samanaikainen käyttö.
Päihdepalvelut:	Päihdehuollon erityispalvelut ja sosiaali- ja terveystalvet, joista haetaan apua päihteiden käyttöön liittyvistä syistä.
Päihdehuollon erityispalvelut:	A-klinikat ja nuorisoasemat sekä vastaavat avohoitoyksiköt, katkaisuasemat ja kuntoutusyksiköt, päihdeongelmallisille tarkoitetut asumis- ja palvelut, ensisuoat ja päivätoimintakeskukset.
Päihde-ehdotin asiakkuus:	Päihdeongelmainen tai myös A-klinikoiden palveluita käyttävä päihdeongelmaisten omainen.
Päihdetapaus:	Päihdetapauslaskennassa päihdetapaus ei tarkoita henkilöä, vaan päihde-ehdotinasiointikertaa.
Päihdehuollon laitos:	KELAn kuntoutusrahaan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat.
Huumehoitoon erikoistuneet yksiköt:	Päihdehuollon erityis- ja palveluiden tai terveydenhuollon yksiköt, jotka ovat erikoistuneet huumeiden käyttäjien hoitoon.
Päihdesairauksien sairaalahoito:	Sairaalahoitajakso, jossa päihdediagnoosi on joko 1. päädiagnoosina ja/tai 1.–3. sivudiagnoosina.
Alkoholisairaus:	
ICD-9 diagnoosit:	2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.
ICD-10 diagnoosit:	F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.
Huumesairaus:	
ICD-9 diagnoosit:	292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.
ICD-10 diagnoosit:	F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.
Väkivalta-rikollisuus:	Poliisin tietoon tulleet murhat, tapot, surmat ja pahoinpitelyrikokset ja tapon, murhan tai surman yritys.

Använda begrepp

Alkohol och andra droger:	Alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmedel, läkemedel och narkotika.
Alkohol dryck:	Dryck för njutningsändamål, vilken innehåller över 2,8 volymprocent etylalkohol.
Stark dryck:	Alkoholhalten är över 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och övriga starka drycker. Till brännvin räknas vodka samt okryddat och kryddat brännvin. Andra starka alkohol drycker är cognac och brandy, whisky, rom, likör och punsch, bitters och blanddrycker.
Svag dryck:	Alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör vin, cider, long drink och öl, d.v.s. maldrycker.
Destillerad dryck:	Genom destillation tillverkad alkohol dryck, vars alkoholhalt är över 2,8 volymprocent etylalkohol.
Starkvin:	Av vin eller fruktvin tillverkad alkohol dryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.
Lättvin eller fruktvin:	Av vinduvor, frukt eller bär genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.
Starköl:	I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är över 4,7 volymprocent etylalkohol.
Mellanöl:	I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.
Alkoholfri dryck:	Innehåller ingen etylalkohol alls, eller högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Lättöl:	I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Alkoholhaltig läskedryck:	Alkoholhalt över 1,2 men högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Narkotika:	Ett allmänbegrepp som omfattar narkotiska ämnen samt de läkemedel som påverkar det centrala nervsystemet och som kan användas i berusningssyfte.
Narkotiska ämne:	Definieras i Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008).
Åldersgränser för köp av alkohol drycker:	I detaljhandeln får 18 år gamla köpa svaga alkohol drycker och 20 år gamla alla alkohol drycker. I fråga om servering är åldersgränsen 18 år. Drycker med 1,2–2,8 volymprocent etylalkohol får säljas och serveras till personer som är minst 18 år.
Alkohol konsumtion:	
Registrerad konsumtion:	Detaljhandelsförsäljning av alkohol drycker och servering av alkohol i hemlandet: (omfattar försäljning i Alkos butiker till detaljhandelskunder, leveranser av alkohol drycker till livsmedelsbutiker och restauranger med serveringstillstånd). Begreppet konsumtion avser konsumtion av alkohol drycker på landsnivå.
Detaljhandels konsumtion:	Detaljhandelskonsumtionen inbegriper försäljning av alkohol i Alkos butiker och via Alkos utlämningsställen samt leveranser av alkohol drycker till livsmedelsbutiker, bensinstationer, kiosker samt gårdsvins- och sahtibutiker.
Konsumtion av serverad alkohol:	Leveranser av alkohol drycker till restauranger med serveringstillstånd. A-restauranger: tillstånd att servera alla slags alkohol drycker B-restauranger: tillstånd att servera alkohol drycker med en alkoholhalt på högst 22 volymprocent. C-restauranger: tillstånd att servera alkohol drycker med en alkoholhalt på högst 4,7 volymprocent.
Oregistrerad konsumtion:	Resandeförsel, hemtillverkning av alkohol drycker, olaglig alkoholtillverkning, smuggling, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som turister dricker i utlandet.

Total konsumtion:	Registrerade och oregistrerad konsumtion sammanlagt.
Värde av registrerad konsumtion:	Värdet av alkoholkonsumtionen i hela landet. Värdet av detaljhandelskonsumtionen inbegriper inte returflaskans värde när det gäller long drink, cider och maltdrycker.
Alkoholförsäljning	
Försäljning:	Detaljhandelsförsäljning och servering av alkoholdrycker i landskap eller mindre regionala enheter.
Servering:	Leveranser av alkoholdrycker till restauranger med serveringstillstånd restauranger med A-rättigheter: tillstånd till servering av alla alkoholdrycker restauranger med B-rättigheter: tillstånd till servering av svaga alkoholdrycker restauranger med C-rättigheter: tillstånd till servering av alkoholdrycker som innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol
Värde av registrerad försäljning:	Värdet av alkoholförsäljningen i landskap eller mindre regionala enheter. Värdet av detaljhandelsförsäljningen inbegriper inte returflaskans värde när det gäller long drink, cider och maltdrycker.
Blandbruk:	Samtidigt bruk av alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmel, läkemedel eller narkotika.
Tjänster inom missbrukarvården:	Missbrukarvårdens specialtjänster samt social- och hälsovårdstjänster som används på grund av alkohol och andra droger.
Missbrukarvårdens specialtjänster:	A-kliniker och ungdomsstationer samt motsvarande öppenvårdsenheter; akutvårdsstationer och rehabiliteringsenheter; boendeservice, skyddshärbärgen och dagcentraler för missbrukare.
Alkohol- och narkotikarelaterad klientrelation:	Missbrukare eller anhörig till missbrukare som använder A-klinikens tjänster.
Alkohol- och narkotika-relaterat fall:	I inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall avser ett fall inte en person utan ett alkohol- och narkotikarelaterat klientbesök.
Institution för missbrukarvård:	Institutioner som är berättigade till FPA:s rehabiliteringspenning, samt alla akutvårdsstationer.
Enheter som specialiserat sig på narkomanvård:	Enheter inom missbrukarvården eller hälso- och sjukvården som specialiserat sig på att behandla narkotikabrukare.
Sjukvård av alkohol- och drogrelaterade sjukdomar:	Vårdperiod vid sjukhus, varvid en alkohol- och narkotikarelaterad diagnos är antingen den första huvuddiagnosen och/eller den andra eller den tredje bidiagnosen.
Alkoholrelaterad sjukdom:	
ICD-9-diagnoser:	2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.
ICD-10-diagnoser:	F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.
Narkotika relaterad sjukdom:	
ICD-9-diagnoser:	292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.
ICD-10-diagnoser:	F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.
Våldsbrottslighet:	Mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter och misshandel som kommit till polisens kännedom samt sådana försök till dråp, försök till mord eller försök till dråp under förmildrande omständigheter som kommit till polisens kännedom.

CONCEPTS

Substance:	Alcohol, surrogates, solvents, psychoactive pharmaceuticals and illegal drugs.
Alcoholic beverage:	A beverage intended for consumption and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Strong alcoholic beverage:	Contains more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (vodka, gin and other strong beverages).
Light alcoholic beverage:	Contains no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (wine, cider, long drinks and beer or malted beverages).
Distilled beverage:	An alcoholic beverage produced by distillation and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Fortified wine:	A beverage produced from wine or fruitwine by adding ethyl alcohol and containing no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol.
Light wine or fruit wine:	A beverage produced from grape, fruits or berries by fermentation, containing no more than 15 per cent by volume of ethyl alcohol and no added ethyl alcohol.
Strong beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Medium beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Non-alcoholic beverage:	Contains no ethyl alcohol or no more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Mild beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Alcoholic soft drink:	Contains 1.2 to 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Drug:	An umbrella concept that includes both narcotic drugs and psychoactive pharmaceuticals that can be used for intoxication purposes.
Narcotic drug:	Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008).
Age limits on purchase of alcohol:	In retail sale, mild alcoholic beverages can be purchased by those aged 18 or over and all types of alcoholic beverages by those ages 20 or over. In licensed serving, the age limit is 18. Retail sales and licensed serving of drinks containing 1.2 to 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol is allowed to people aged 18 or over.
Consumption of alcoholic beverages:	
Documented consumption:	Retail sales of alcoholic beverages and the licensed serving of alcoholic beverages in Finland (includes sales in Alko stores to retail clients, deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and licensed restaurants). The concept of consumption refers to consumption of alcoholic beverages at national level.
Retail consumption:	Retail consumption includes alcohol sold at Alko shops and delivery points as well as deliveries of alcoholic beverages to grocery shops, petrol stations, kiosks and shops selling fruit wine and sahti.
Consumption on licensed premises:	Deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants. Restaurants with licence A: licensed to serve all types of alcoholic beverages. Restaurants with licence B: licensed to serve alcoholic beverages with an alcohol content of no more than 22 per cent by volume. Restaurants with licence C: licensed to serve alcoholic beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume.
Undocumented consumption:	Alcoholic imports by passengers, home preparation illegal distillation, smuggling, surrogates and alcohol consumed by Finns abroad.

Total consumption:	Documented and undocumented consumption combined.
Value of documented consumption:	Value of documented consumption: The value of consumption of alcoholic beverages at national level. The value of retail consumption does not include the value of return bottles for long drinks, cider and beer.

Sales of alcoholic beverages

Sales:	Retail sales and licensed serving of alcoholic beverages at regional level or in smaller geographic areas such as municipalities
Licensed serving:	Deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants. Restaurants with licence A: Licensed to serve all types alcoholic beverages. Restaurants with licence B: Licensed to serve mild alcoholic beverages. Restaurants with licence C: Licensed to serve alcoholic beverages with alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Value of documented sales:	The value of sales of alcoholic beverages at regional level or in smaller geographic areas such as municipalities. The value of retail sales does not include the value of return bottles for long drinks, cider and beer.

Mixed use: Simultaneous use of different substances.

Services for substance abusers: Specialised services for substance abusers and social and health services used for alcohol- and drug-related reasons.

Specialised services for substance abusers: A-clinics and youth clinics and other similar units of community-based care, detoxification centres, rehabilitation units, housing services for substance abusers, overnight shelters and day centres.

Substance abuse client: A substance abuser or the abuser's family member who uses the services of A-clinics.

Substance abuse case: In the Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services, a substance abuse case refers to an alcohol- or drug-related service visit rather than to an individual service user.

Institution providing care for substance abusers: Facilities entitled to the rehabilitation allowance of the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

Units specialised in drug treatment: Units in specialised services for substance abusers or healthcare units specialised in the treatment of drug users.

Hospital care for alcohol- or drug-related diseases: A period of hospital care with an alcohol- or drug-related diagnosis as the first primary diagnosis or as the second or third secondary diagnosis.

Alcohol-related disease:

ICD-9-diagnoses: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoses: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Drug-related disease:

ICD-9-diagnoses: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoses: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Violent offences: Murders, manslaughters, homicides and assaults or attempted murders, manslaughters or homicides recorded by the police.

Lähteet - Källor - Sources

- Alho Hannu, Vuori Erkki ja Holopainen Antti (2007): Laittomasta opiaattikorvaushoidosta päästävä laillisen hoidon piiriin. *Duodecim* 123 (7), 757–759.
- Ahlström Salme, Metso Leena ja Tuovinen Eeva-Liisa (2003): Nuorten juominen vähentynyt, usein humaltuminen ei. *Yhteiskuntapolitiikka* 68 (6), 597–602.
- Ahlström Salme, Metso Leena, ja Huhtanen Petri (2008). Missä nuorisoryhmissä päihteiden käyttö on vähentynyt. Suomen ESPAD-aineiston tuloksia 2007. *Yhteiskuntapolitiikka* 73 (1), 73–83.
- Anturiverkosto (2008). A-klinikkasäätiön, KTL:n, Stakesin ja terveystieteiden yhteistyöverkosto.
- Hakkarainen Pekka ja Metso Leena (2007): Huumeekysymyksen muuttunut ongelmakuva. Vuoden 2006 huumeekyselyn tulokset. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (5), 541–552.
- Metso Leena ja Nuorvala Yrjö (2004): Huumeasiakkaat yleistyivät sosiaali- ja terveyspalveluissa. *Dialogi* 3/2004.
- Mäkelä Pia, Mustonen Heli ja Huhtanen Petri (2009): Suomalaisten alkoholinkäyttötapojen muutokset 2000-luvun alussa. *Yhteiskuntapolitiikka* 74 (3), 268–289.
- Nuorvala Yrjö, Huhtanen Petri, Ahtola Raija ja Metso Leena (2008): Päihdeasiakkaat entistä vanhempia. Yhä useampi sosiaali- ja terveyspalvelujen päihdeasiakas on yli 50-vuotias. Entistä useammalla on myös mielenterveysongelmia. *Dialogi* 3/2008.
- Partanen Päivi, Hakkarainen Pekka, Hankilanoja Arto, Kuussaari Kristiina, Rönkä Sanna, Salminen Mika, Seppälä Timo ja Virtanen Ari (2007): Amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäytön yleisyys Suomessa 2005. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (5), 553–561.
- Piispa Matti, Helakorpi Satu, Uutela Antti ja Jallinoja Piia (2007): Huumekontaktit vähentyneet, huumehuoli ennallaan. Kansanterveyslaitoksen kyselyjen tuloksia. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (2), 187–196.
- Piispa Matti, Helakorpi Satu, Laitalainen Elina, Uutela Antti ja Jallinoja Piia (2008). Huumekontaktit ja huumemielipiteet. Tutkimus työikäisistä suomalaisista 1996–2007. Kansanterveyslaitoksen julkaisu B 5/2008. Helsinki: Kansanterveyslaitos.
- Rimpelä Arja, Rainio Susanna, Huhtala Heini, Lavikainen Hanna, Pere Lasse ja Rimpelä Matti (2007): Nuorten terveystapatutkimus 2007. Nuorten tupakkatuotteiden ja päihteiden käyttö 1977–2007. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2007:63. Helsinki 2007.
- Rönkä, Sanna ja Virtanen, Ari (toim.) (2009): Huumetilanne Suomessa 2009. Kansallinen huumevuosiraportti EMCDDA:lle. Raportti 40/2009. THL.
- Sirén Reino, Lehti Martti ja Kivivuori Janne (2005): Väkivaltarikokset ja alkoholi. Rikollisuustilanne 2004. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos.
- Sosiaali- ja terveysministeriö (2003): Kartoitus opioidiriippuvaisten lääkekorvaushoidon hoitojonoista. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2003:13. STM.